

رۆژانین چادرگه‌ها میردینی

خالد ئەحمەد بەدی

- نافی پەرتووی: رۆژانەن چادرگەها میردینە
- بەرھەشکرن و دیفچۆن: خالد ئەحمەد بەدای
- پێداچوون و راستفەکرن: ئیسماعیل بەدای
- دەرھێنانا ھونەری: ناسر مەنبەری
- تێپلێدان: عەدنان سەعید - ئاواز مەجید
- بەرگ: ناسر مەنبەری
- چاپا: ئیکێ
- تیراژ: ۱۰۰۰ دانە
- ژمارا سپاردنە: (D ۱۴۸/۲۱۴۸/۱۴) پەرتووکھانا بەدرخانیا
- چاپخانا: خانە - دەوک

○○○ مافی چاپی پارسەتیە ○○○

رۆژانین چادرگه‌ها مېردینى

(بیره‌وه‌رى، به‌لگه‌نامه، ئەلبوم)

دیاری:

- ❁ بۆ هه‌می ماندوبویین ئاواره ب گشتی و ب تاییه‌ت ئاوارین چادرگه‌ها میردینی.
- ❁ بۆ گیانی شه‌هیدین چادرگه‌ها میردینی و ژ وان (حه‌جی ئەحمەد مسته‌فا بادی).
- ❁ بۆ هه‌می وان خه‌باتکه‌ر و پێشمه‌رگین کو بی فه‌قه‌تیان خه‌بات کری و تا نوکه ژی د به‌رده‌وامن.

سوپاسى و رېزگرتن:

⊗ سوپاسيا ھەمى وان ھەقالان دكەم كو ھاريكاريا من كرى چ ب وئەكى يان ب پەيئەكى يان ب پېزانينەكى كو پەرتووكا من زەنگين كرى و ھەروەسا سوپاسيا وان ھەقالان دكەم كو ھەريكارىەك بو من كرى تا كو شىابم قى بەرھەمى نەخرى ئامادە بكەم.

⊗ ب فەر دبىنم سوپاسيا بەرېزىن ناڤىن وان ل خواری ديار بكەم ژبو پشته قانيا وان تا كو ئەف بەرھەمە شىايە رۆناھىي ببىنىت و بكەڤىتە بەر دەستى خويندە قانىن ھىژا.

- بەرېز د. بەھار سلېمان عيسا/ ئەنداما پەرلەمانى عىراقا فیدرال.

- بەرېز ئەندازيار شەوكتە محەمەد ئەمین/ سەرۆكى باژىرقانيا دەھۆكى.

- بەرېز يوسف نورى سەعدوللا/ رېئەبەرى رېئەبەرىا دابەشكرنا بەرھەمىن گازی ل دەھۆكى.

- بەرېز دكتور شىركۆ/ كارگىرى لقى ۱ پارتى ديموكراتى كوردستان.

- ھەروەسا سوپاسيا چەندىن ھەقالان دكەم كو نەڤيانە ناڤى وان بەھىتە دياركرن.

نڤىسەرى پەرتوكى

ناھەرۆك

- پێشەکی ۹
- پەیفەك بۆ دەرۆکی ۱۲
- كورتیهك ژ نەهامەتین مللەتی كورد ۱۷
- رۆژانەن د ناڤ شۆرەشی دا ل دەڤەرین ئازاد کری ۲۲
- ئەنڤال و بەرەڤ سنورین تورکیا و چارەنڤیسەکی بەرزە ۲۹
- ڤه‌گه‌استنا ئاواران ژ سنوری بۆ که میان ۳۳
- ڤه‌گه‌استنا ئاواران ژ سلۆڤیا بۆ مێردینە ۳۹
- پیناسەکا کورت ل دور باژیری مێردینە ۴۴
- ئاواری چی یه؟ و رهوشا ئاواره‌یین چادرگه‌ها مێردینە ۴۷
- دیمەنن ژیا نا سەخت یا ئاواره‌یین مێردینە ۵۱
- ئیداره کرنا چادرگه‌هی ۶۰
- رهوشا په‌روه‌ردی ل چادرگه‌ها مێردینە ۶۹
- سەرەدەریا حکومەتا تورکیا دگەل ئاواره‌یان ۹۲
- ژەرکرنا نانی ئاواره‌یین چادرگه‌ها مێردینە ۹۸
- رهوشا کاره‌با چادرگه‌ها مێردینە ۱۰۶
- هاتنا شاندى عیراقی بۆ چادرگه‌هی ۱۱۰
- دانپال میترا ن دەمی سەرەدانا ئاواران کری ۱۱۴
- کاری پارتایەتی و پارتین دی ل چادرگه‌هی ۱۱۸
- ئیکه‌تیا زانایین ئایینی ئیسلامی ل چادرگه‌هی ۱۲۲
- لیژنا ریه‌سپی یا (شیره‌تکاری) ۱۳۵

- ۱۳۸ رۆلۈ لىژنا ئىنژىباتى
- ۱۴۱ راگە ھاندن و كارى راگە ھاندنا چادرگەھى
- ۱۴۴ رۆلۈ شىرەژنەن شورەشگىر و مشەخت
- ۱۴۸ پۆلۈ تۆشدارىن پېشمەرگە د ناڤ چادرگەھى دا
- ۱۵۴ رۆلۈ ھونەرمەندىن پېشمەرگە د ناڤ چادرگەھى دا
- ۱۶۲ شىوھكار و پەيكەر ساز و باشنقىسىن چادرگەھا مېردىنى
- ۱۶۷ چادرگەھا مېردىنى و كارى ۋەرگېرانا زمانان
- ۱۷۲ كارزان و خودان پېشمەيىن چادرگەھا مېردىنى
- ۱۷۹ ۋەرزىش و ۋەرزىشقان ل چادرگەھا مېردىنى
- ۱۸۹ ناڤىن گوندان دگەل ھەلبژارتىين گوندىن (چادرگەھا مېردىنى)
- ۱۹۳ ئوردىگايى ديار بەكر ل توركييا
- ۱۹۵ كورتىەك ل دور كەمپا مۆشى
- ۲۰۲ ناڤىن شەھىدىن چادرگەھا مېردىنى
- ۲۲۴ پا و بوچۆنەن ھندەك كەسىن پۆل ھەبوون ل چادرگەھا مېردىنى
- ۲۷۴ ناما جەنابى سەرۆك بارزانى بو خويندنگەھىن چادرگەھا مېردىنى
- ۲۷۹ پاشكو ژمارە (۱) بەلگە
- ۳۰۲ پاشكو ژمارە (۲) مۆر و لوگو
- ۳۰۷ پاشكو ژمارە (۳) وىنە
- ۳۴۶ ژيان نامە
- ۳۴۹ ژىدەر

پێشهکی...

بناقی خودی مهزن و دلوغان

د دیرۆکی دا گەلەك کارهسات و گرفتاری و زورداری ب سهری گهلی کورد و کوردستانیان هاتینه ژلایی زوردار و داگیرکهڕین کوردستانی فه، و ژوان گونههباریین هه ره مهزن (جینوساید) و کریارین ئه نفالین رهش بوو - کو شه رمزارترین و رویره شترین هه تکبه ریا دوژمنان بوو د ئه وی چه رخی دا دژی کورد و کوردستانیان کو پتر ژ (۱۸۲) هزار که سان ژ زه لام و ژن و زاروکان بساخی ل بیایانا ژیری و روژئا قایی عیراقی بن ئاخکرن و هه تا نوکه ژی هه سنیکین ئه وان نه هاتینه دیتن.

وهك ئه نجامهك بو ئه وان کار و کریارین دوژمنان بین که شه فریت و چه پهل بهزاره ها کورد و کوردستانی ئاواره بوون و ژ چه و مولک و مالی خوه دویرکه فتن و هه می سهختی و دژواری و ته حلاتیین ژیانی دیتن و تۆشی هه می کاودانه کی نه خووش بوون، ژ وانا ژی رهوشا خراب یا ئاواره یین کوردستانی ل ئوردیگایی (تورکیا) ل (موش) و (ئامه د - دیاربه کر) و ل (مێردین - قزل ته په)، ل ده ری گه لی خورسی.

بیگومان ئه و گرفتاری و رفتار و شه رمزاری و کاره ساتین ل سهر دهستی نه چه ز و دوژمن و داگیرکهڕین کوردستانی ب سهری خه لکی کوردستانی هاتین گه لک د مه زن و ب گونه هباری بوون، پیدشی یه ئه قروکه هه می ئه و رویدان و کریار و رفتار ب رهنگه کی زانستی بهینه فه کولین و تومارکرن ل

مه‌لبند و په‌یمانگه‌ه و زانکویین کوردستانی و جیهانی، و هه‌می لایه‌نین
ئوان بینه هیقینئ ده‌هان دبلوم و ماستەر و دوکتوراییین زانستی.

نه‌خاسمه‌گه‌له‌ک ره‌وشت و رفتار و تشتین گرنگ و مفادار دئ ئینه‌دیتن
د ژيانا ئاواره‌بوونئ دا، بۆ نموونه‌ل چادرگه‌ها قزل ته‌په‌ل میردینی کار و
ریکخستن و تشتین گه‌له‌ک باش هه‌بوون ژ لایی ئاواره‌یان قه، و ل پیشیا
هه‌میان دانانا کومیته‌یه‌کا زۆر ب ریکوپیک و هه‌می دام و ده‌زگه‌هین
پیغه‌گریدیای بو بریغه‌برن و کارگیریا چادرگه‌هی، و دامه‌زراندنا لیژنه و
ده‌زگه‌هین په‌روه‌ردئ و قوتابخانا و په‌یداکرنا پیدقیین فیئکرنئ و خواندنئ
هه‌ر ژ سالا (۱۹۸۸) ئی کو باشترین کار و خزمه‌تکرن بوو - ب دیتنا مه -
ئوان پیشمه‌رگه‌هین قاره‌مان و ماموستاییین ئاواره‌بووی بو ملله‌تی خوه
کری د وی ره‌وشا زور سه‌خت و دژوار دا و باشترین به‌رسف بوو بۆ دۆژمنین
ئه‌قی ملله‌تی و بۆ دیار کر خه‌بات و به‌رخودانا ئه‌قی ملله‌تی مه‌ل
ئاواره‌بوونئ و نه‌ل ده‌ربه‌ده‌ریی ناراوه‌ستیت و دئ به‌رده‌وامی دهن
خه‌باتا خو بۆ گه‌هشتنا ئارمانجین خو یین ره‌وا.

ئه‌ق قوناغا ژيانئ د دیروکا ملله‌تی دا، گه‌له‌ک یا پیدقی یه‌ به‌یته
تومارکرن و رویدانین ئه‌وی سه‌رده‌می (وه‌کی خوه) به‌ینه‌نقیسین، دا
نه‌قیین ئه‌قرو و پاشه‌روژئ بزائن ئه‌ق ماف و ده‌سکه‌فتین گه‌لی کورد یین
نوکه به‌ره‌می خوینا پیروزا شه‌هیدین کوردستانی و خه‌باتا پیشمه‌رگه‌هین
قاره‌مان و کوردپه‌روه‌ر و زه‌حمه‌تکیشانه، دا گه‌له‌ک ل سه‌ر د هشیاربن و
وان ده‌سکه‌فتان بپاریزن و به‌ره‌قانیی ژئ بکه‌ن وه‌کی بیبیکا چاقین خوه و
سه‌ستاهی د پاراستنا ئه‌وان دا نه‌که‌ن، گه‌له‌ک یا گرنگ و پیدقی یه‌ رویدان
وه‌کی خوه بینه‌ تومارکرن و ل دویف زنجیرا ده‌می و میژوویی و دیارکرنا
ژیده‌ران، نه‌خاسمه‌ وه‌رگرتنا پیژانینان ژ که‌سین د ناف رویدانان دا ژیان و

ب چاڤیٰ خوه ئەو رویدان دیتین وهکی (شاهد عیان)، ژ بهر هندیٰ دەستخوشیه کا گهرم ل براییٰ هیژا و ژیهاتی بهریژ (خالد احمد بادی) ئیک ژ ئاوارهیین میردینی بوو و ژ نفیسه ریڤ چالاکه و کادرهکی ب بزاف دکه م ژ بو نفیسینا ئەوی ل سهر چادرگهها میردینی و زهحمه تکیشانا وی دهاریاری کومکرنا پیژانینان ژ که سین د ناڤ چادرگهھی دا د ژیاين، و زهحمه ته کا مهزن بریه و پیژانین باش خرقه کریڤ د ناڤ ئەڤی پهرتووکي دا و ئەڤه ب ئەرکهکی نیشتمانی و کوردپهروهري دهیته ل قهلهمدان، ژ بهر هندی هه می پیژانین و دیتن و شیانیڤ خوه مه ئیخستنه د خزمهتی دا، دا کو ناقبری مفایی ژئ ببینیت و تشتهکی زانستی خرقه بکهتن و ئەڤان پیژانینان ژ بهرزه بوونی رزگار بکهتن و ل سهر لاپه ریڤ ئەڤی پهرتووکي ب پارێزیت، هیڤی یه ههر یی سهرکهفتی بیت د ژیان و کارین خوه دا، و بهردهوام بمینیت ل سهر ئەوی دلسوزی و دلپاکیا خوه د کاری دا.

ل دوماهیی هیڤیخوازین مللهتی مه ناقمالیا خوه ریڤ بئیخیت و ئیکریژیا خوه بپارێزیت (وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا)، و داخوازی ژ خودایی مهزن دکهین مللهتی مه دویر بکهتن ژ هه می ئاریشه و گرفت و ئاستهنگ و نه هاهمات و گرفتاری و کارهسات و جینوساید و ئەنفال و ههر قهرکرن و نه خوشیه کی، و وهلاتی مه رزگار بکهت ژ ویرانکرنی و ژ بندهستی و ژ داگیرکرنی و ل نیزیڤ ب هه بوونا دهوله تا کوردستانی شاد ببین.

د. هه مید باڤی

ئه ندامی پیشوو یی جڤاتا نووینه ریڤ عیراڤا فیدرال

پەیفەك بو دیرۆکی

ژیان مینا شانۆگەریانە، جاران مرۆفان دكە نینیت و جاران ژى دگرینیت و غەمگین دكەت. ئەگەر دیمەنن شانوگەریی دڤۆش بن و پەیفین كۆمیدی تیدا بن، هەلبەت دى بینه‌ر و جەماوەر ژى پى دكەیفڤۆش بن، لى ئەگەر دیمەنن شانوگەریی دنەڤۆش و غەمگین بن، هەلبەت دى دىمى بینه‌ر و جەماوەری پى غەمگین بیت و دى رۆندكین غەمگینى ب چاڤین وانان دا هینە خوار و دى غەمگینى كەڤیتە سەر دىمىن ئامادەبوویان.

لقیرە من دڤیت ئاماژى پى بدەم كو ژيانا هەمى مرۆڤ و مللەتان وەكى قى سەرھاتىی یە كو ھندەك جاران نەڤۆشى و ھندەك جاران ژى ڤۆشى بەرەف مرۆفان دەین. مللەتى كورد ژى مینا وان كەسان یین بوینە تەماشەڤانین شانۆی و ھندەك جاران دەستكەڤتن و ھندەك جاران ژى شكەستن بدەست ڤۆڤە ئیناينە.

ھەردەم مللەتى كورد ب ھیز و شیانین ڤۆ بەرسینگى ھەمى پیلان و ھیرشان گرتیە و بەھیز بەرامبەر دوژمنان راوہستیاہ. فەرە میژوو بەھیتە توۆمارکن و نەھیتە بەرزەکن و مللەتى كورد بدریژاھیا دیرۆكى دەستدریژی ھاتینە سەر و زۆرداری لى ھاتییەکن و گەلەك ڤوربانى داينە پیڤخەمەت دریژە پیدان ب دوژا رەوايا گەلى كورد، مشە ئەنڤال و دەردەسەرى و ئەشكەنجە و دەرکن و زیندان و زۆلم و ستەم و سیدارەدان دژى مللەتى كورد ھاتینە ئەنجامدان. لى ب سەرکردایەتیا ڤۆ یا شارەزا و بلیمەت و ب لویلیین تڤەنگین پیشمەرگەیی قەرەمان و ب (تیرۆك و نانئ)

سێلا خالەتی) یا خەباتکەر و ب ھاریکارییا بەرگری ملی و ب خامی مامۆستایین شوپەشی و ب ستران و تیلین تەمبورا سترانبیژین پێشمەرگە و ب بلندگۆیا کو دکرە ھەوار و دگۆت (بژی پێشمەرگە) یان ژێ (کینە ئەم) و ب بلویلا شفانی خەباتکەر و ب رەنج و خەباتا وەلاتیین کوردپەرور، شیان بەرگریی ژ خاکا وەلاتی بکەن و تا رادەپەڕی دەقەرین مەزن و بەرفەرە ژ خاکا پیروزا کوردستانی رزگار بکەن و بکەنە دەقەرین ئیمن و ئارام بو پێشمەرگە و خەلکی شورەشگێر و شیان ھەر بەرە بەرە سنوری چالاکیین خو بەرفەرە بکەن و ب سەدان داستان و سەرکەفتان تۆمار بکەن.

ل سالا ۱۹۸۸ رژێما بە عەسا ژناقچویی و گۆرپەگۆر، بریارا ئەنفالان دەرکر و ھەمی جورین چەکی گران و قەدەغە کری بکارتینان و کارەساتین مەزن ب سەری مللەتی کورد ئینان و خەلکی بی گونەھ و سفیل و جوتیار و کاسبکار بەرەف سنورین تورکیا و ئیرانی کەفتنە ری و ل ئۆردیگا و چادەرگەھ و کەمپان دا بنەجھ بوون، ل شوینا ژ زۆلم و زۆرداریا ئەمن و پۆلیس و رەشەکیین رژێما سەدامی دکتاتور دەرکەفتین، کەفتنە بەر زۆلم و زۆرداریا جەندرمە و میت و تیم ئۆزال و ساڤاک و پاسدارین دۆژمنان و بو ماوی چەندین سالین رەبەق ئەق ژیان سەخت یا کو د قی پەرتوکی دا مە دایە خو یا کەرن - وەکو نموونەکی کیم - تیدا دژیان.

مەرەم ژ بەرھەفکرنا قی پەرتوکی ل دەستپێکی مە ھزر د نفیسینا بیرھاتنن خو دا دکر وەکو وان رۆژین نەخۆش مە دبوراندن د ناڤ تیلین سیمەیی چادەرگەها میردینی دا کو وەکو پەرتوکەکا بچوکی بەرھەق بکەم، لی ب ھزرو بووچۆن و پێشنیازین چەندین ھەڤال و برادەر و دلسۆزان، پرۆژەیی

نقیسینی بەرفرەه بوو و ژ پەرتوکه‌کا بچویک بو ئەق پەرتوکا ددەستی وه یین هیژا دا، یا پرە ژ پیزانینین مفادار کو رۆژانە کارین دەاتنە ئەنجامدان ل ناڤ چادرگه‌هی یان ژێ ئەو بویەرین گرنگین کو ل ناڤ چادرگه‌هی دا پەیدابوین و هاتینە ئەنجامدان، بدریژی د قی پەرتوکی دا هاتینە بەسکرن و تۆمارکرن، هەرەسا ئەو کەسین خزمەت د ناڤا کۆمیتە یین د ناڤ چادرگه‌هی دا هەین و خزمەت دکرن، ناڤین وان هاتینە تۆمارکرن. دیسان ئەو وهلاتی یین ل مشەختی و دناڤ چادرگه‌هی دا شەهید بوین، ناڤین وان ژێ ئەم شیان کۆمفە بکەین و د قی پەرتوکی دا تۆماربکەین، زیڤەباری کو ب دەهان وینە و دیکۆمیننتین چالاکیین چادرگه‌هی ژ جەم خەباتکەرین ئاوارەیی چادرگه‌ها میردینی وهکو ئەرشیفی وان مە ل دەف خۆ کوی کرینە و ماینە وهکو ئەرشیف بو هەتا هەتایی کو نفش و بەرەبابین داھاتی یین مللەتی کورد مفای ژێ وەر بگرن و سالفەگەرا وان بکەنە قە..

مەرەم ژ بەرەفکرنا پەرتوکا (رۆژانین چادرگه‌ها میردینی) گەلەک ژ خەلکی وهسا هزر دکر کو مشەختین تورکیا و ئیرانی ژبەر پەرژە وهندییا خۆ یان ژێ ب مەرەما کارکرنی و کۆمکرنا پارا و فەکرنا پرۆژەیان چوینە مشەختی و هاتینە بناقکرن ب سیقچن یان ژێ ب بازرگانین ماددین بپهۆشکەر یان ژێ ب خشیم و نەزان و ل پتیریا جاران مشەختین ئیرانی و تورکیا و بەحرکی بوینە جھی یاری پیکرنی و ب چافەکی کیم بەریخۆد دەنی. بەلی بەرەوفاژی قی چەندی ئەقین مشەختی ئیران و تورکیا و بەحرکی بوین، ژۆر بەیا وان خودان باوهرنامە و خانی و ترۆمبیل و سەرەوت و سامان و خودان مەوۆق و بنەمال بوون، لی چونکە مەوۆقین خەباتکەر و کوردپەرەور و دلسۆز بوون، دەست ژ هەمی سەرەوت و سامان و باوهرناما

بەردا و خەبات کر پێخەمەت را کرنا زۆلم و زوردایی ژ سەر مللەتی کورد و بەدەستفە ئینانا ئارمانجان و جە بجەکرنا مافین رهوایین مللەتی کورد.

مه قیا ئەو نه خوشیین قان مشەختان دیتین و بوراندین و رۆژین سەخت برینەسەر و دەست ژ خوشیان بەرداین و بەرەف نه خوشیا و سەختیی قە چووین، بۆ خویندقانیین هیژا روھن و ئاشکەرا بکەین کو ئەگەر دۆزەکا پیروژ و دلسۆزییەکا بی دووماھیک ل جەم قان ئاواران نہ بایە، ب تنی یەک دەمژمیڕ ئەو نہدشیان درێژیی بدەنە کاروانی خەباتا خو و تەحەمول نہدکر، لی کوردینیی و کوردپەرورەری و دلسۆزییا وان بۆ وەلاتی، لسەر وان زال بوو و دەست ژ هەمی سەرورەت و سامان و خوشییان بەردا و بتنی ب چادرەکا رەپ و پویت و ب زکی برسی رازی بوون، لەوما مه قیا قان دیمەنین رۆژانە یین کو ل چادرکەها میزدینی ل پیش چاقین مه هەمی پەیدا بوین وەکو فلمەکی سینەمایی یان چیرۆکەکا درامی ب کورتی وان دیمەنان قەگیرین و بەرچاڤ بکەین و دگەل وینە و دیکۆمینتان دا کو خەلکی مه بزانی ئەڤ خەباتا قان مشەختا ئەنجام دای، ب راستی شوپرەشەکا دی یا مللەتی کورد بوو و تمامکەرا شوپرەشا ئیلون و گولانی بوو.

هەرورەسا دشیم ب ناف بکەم ب (شوپرەشا ئاوارەیی) یا کو قی شوپرەشی دربین مەزن و پیشچاڤ ل رژیم سەدامی خوینمیژ و گۆر بەگۆر دان و فەهیتا دەستەلاتدارین عیراقی ل نافەندین جیەانی دا برن.

ل دووماھیکۆ سوپاسیا وان هەڤالان دکەین یین کو ب دەمژمیڕان و رۆژان رونیشتین و پەرتوکا مه ب بەلگە و میژوو و پیزانینین خو زەنگین کری، هەرورەسا داخازا لی بورینی دکەین ژ هەر کەسەکی ناڤی وی نہاتبیتە خواری یان ژی مافی وی هاتبیتە خواری، چونکە بۆ ماوی پتر ژ سالەکی یە

کار د ئی پەرتوکی دا هاتیه کرن و بەلگه و دیکۆمبنت و وینە و پیزانینان
 کۆم دکەین دا کو چ کیماسی تیدا نەبن، بلا ئەڤ پرۆژی مه یی نقیسینا ئی
 پەرتوکی ببیتە هاندەرەکی ب هیژ کو سەرجه م خەلکی مه یی فیداکار مفای
 ژێ وەرگریت.

هیقیدارم ئەڤ بەرەمه مه ببیتە بەلگه‌کی بهیژ بو دیارکرنا چەندەك ژ
 نەهامەتین مللەتی کورد و ببیتە جهی رازی بوونا خەلکی مه ب گشتی و
 بتایبەتی خەلکی ئاوارەیین تورکیا دا کو ئەڤ خەبات و ماندیبوون و
 فیداکاری ب هەروە نەچیت، چونکه ئەگەر ئەم ب خو میژوو یا خو نە
 نقیسین و تۆمار نەکەین، کەسانین بیانی ژێ هەکە بنقیسن، دی وەکو ئەو
 هزر دکەن و دبینن دی بو مه دیرۆکا مه نقیسن.

خالد ئەحمەد بادی

دهۆك - ٢٠١٣

کورتیهك ژ نه هامة تین ملله تی کورد

ملله تی کورد ل هه می پارچه یین کوردستانی توشی نه خووشی و چهوساندنی بوویه، هه ر دکه فن دا و ب تایبه ت ل باشوری کوردستانی ل سه ر دهستی رژیمی ن که فنه په رست کو کورسیکا دهسته لاتی ل عیراقی وه رگرتی و هه ر ریکه کا هه بیت یا بکارئینای دژی ملله تی کورد ژ بو نه هیلان و ژ ناقبرنا هه بوونا کوردان.

کوردستان جهی به ری خودانا رژیمی ن که فنه په رست و ئیمپریالیزما جیهانی بوویه ژ میژ وه ره تاکو نوکه، چونکه کوردستان دکه قیته دناقبه را چه ندین جهین گرنگ دا مینا (هضبة الاناضول) و (وادی الرافدین) و زور جهین دی یین گرنگ کو ریکین بازرگانی نه، هه روه سا ئاقه کا پر ژ سه رچاوین سروشتی (المصادر الطبيعية) مینا (گاز، کبریت، فوسفات، فسفور، ئاسن، زیز و ئەلماس) و هه می جورین دی یین کانزایی ن ب ناڤ و دهنگ و ب بها، هه روه سا دهستی کارکه ری یی ئه رزان ل دهقه ری ن کوردستانی و ب تایبه ت پشتی په یدابوونا گازی ب رهنگه کی به رفره ه ل قی دهقه ری و هه می لایه نان هه ول داینه دهستی خو داننه سه ر قی دهقه ری. ملله تی کورد هه می ده ما به رهنگارییا ئان پیلانان کریه و ب هزاره ها شه ید و زیندانی و په ککه فتی و ئاواره و به رزه بوویی په یدابوینه ژ بو پاراستنا ئا خا کوردستانی یا پیروز، ژ به ر قی به رهنگارییا ب هیژ ژ لای ملله تی کوردقه، هه ر رژیمه کا هاتییه سه ر کورسیکا دهسته لاتی ل عیراقی،

هه‌می هه‌یزین خۆ یین له‌شکری یین ب هه‌یز نه‌شیاینه‌ دژی ملله‌تی کورد چ بکه‌ن، ئه‌و بوو هنده‌ک ریکین دی یین ژنابرن و نه‌هیلا‌نا ملله‌تی کورد بکار ئینان ئه‌وژی: -

- ل‌سالا (١٩٦٣)ی و پشته‌ی کۆده‌تایا شواتا ره‌ش و ژ باژی‌ری که‌رکوک ده‌ست ب فه‌گوه‌استنا مالین کوردان کرن و ب سه‌دان خانین خیزانین کوردان پاده‌ستی خیزانین عه‌ره‌با کرن و هه‌می سامان و سه‌روه‌تا وان ژئ هاته‌ ستاندن، هه‌روه‌سا (٢١) بیست و ئیک گوندین کوردان ژ فی ده‌قه‌ری فه‌گوه‌استن و ل جهی وان عه‌ره‌ب دانانی.

- ل‌سالا (١٩٧٤)ی (١٣) سی‌زده گوندین (دۆزخورماتو کفری) ب بریارا چقاتا سه‌رکردایه‌تیا شوره‌شی (مجلس قيادة الثورة) یا حزبا به‌عسا چه‌په‌ل ژئ گرت و خانین وان ل سه‌ر خیزانین عه‌ره‌با دابه‌شکرن و قه‌ده‌غه‌کرن کو خه‌لک مال و ملکێ کوردا بکپیت.

- ل‌سالا (١٩٧٤)ی (١١٥٠) هزار و سه‌د و پینجی کارکه‌ر و پۆلیس و مامۆستا ژ سه‌ر کارین وان ده‌رئێخستن.

- ل‌سالا (١٩٧٨)ی ئه‌فی بریارا فه‌گوه‌استن و راستکرنا گوندا ژ ده‌قه‌را زه‌نگنه و کاکه‌یی و بناری گول یین سه‌ر ب ناحیا داقوق فه‌گرتن و ب به‌هانیا کو گاز یا ل فی ده‌قه‌ری هه‌ی، هه‌روه‌سا نافێ ناحیا (سه‌رگه‌ران) کره (قدس).

- ل‌سالین (١٩٧٠ - ١٩٧٩)ی (٦٠) شیس‌ت هزار خیزانین کورد رژیما عیراقی فه‌گوه‌استنه سه‌ر سنوری ئیرانی و ژ عیراقی ده‌رئێخستن ب به‌هانیا ئیرانی نه‌ کو هژمارا وان دگه‌هشته (١٣٠) سه‌د و سه‌یه‌ هزار که‌سان.

- پشنتی سالا (١٩٧٥) نێزیککی (٣٠٠) سێ سەد هەزار کورد فەگواستنه
ناقه راست و باشووری عیراقی و ل دەفەرین (رومادیة، دیوانیة، ناصریة،
عمارة و سماوة) بنه جهکرن.
- ل سالا (١٩٧٦ - ١٩٧٧) ئی فالاکرنا دەفەرا سنوری عیراق و سوریا تا
دگه هیتە عیراق - ئیران ب درێژاها (٨٠٠ کم) و ب کویراتیا (١٥ - ٥٢ کم)
و ل دویف سەرژمیرین وان (٢٥٠) دوو سەد و پینجی هەزار کەس بوون بو
ئوردیگایین ب خورتی چیکری ل (بیگوتفا، باتوفا، بیرسیفی، دەرکار،
باگیرا، قدشی، شیلادزی و سیری) بنه جهکرن.
- ل سالا (١٩٧٨) ئی د دەمی هەیفه کی دا (٤٩٢) چوار سەد و نۆت و دوو
گوندین کوردستانی دگەل ئەردی راستکرن بیی قەرەبوو کرن.
- ل سالا (١٩٨١) ئی (٢٠,٠٠٠) بیست هەزار کورد رژیمە عیراقی فەگواستنه
باشووری عیراقی ب بەهانەیا بیکاریی ل کوردستانی و پەیدا کرنا دەلیفا
کاری ل باشووری عیراقی و ل دویف بریارا ئەنجومەنی سەرکردایەتیا
شورەشی یا ژمارە (١٣٩١) ل رۆژا (٢٠/١٠/١٩٨١) ئی.
- ل سالا (١٩٨٣ - ١٩٨٤) ئی هەشت هەزار بارزانی فەگواستنه جهه کی بەرزە
و هەمی هاتنه بەرزە کرن و شه هیدکرن، دبێژته فی کاری کوشتنا بکۆم
(الابادة الجماعية).
- ل سالا (١٩٨٧) ئی رژیمە عیراقی بریارەکا دی یا پیس و چه پەل
دەرئێخست ژبو فالاکرنا کوردستانی هەمی و کۆمکرنا وان ل هندەک
جهین سەرچادین گشتی و بەردەست و دەست نیشانکرنا هندەک دەفەرا
بو ئافاکرنا ئوردیگایین بخورتی چیکری.

به‌لێ برینین قی جاری کویتر بوون ژ هەمی جارین دی، چونکه قی بریاری هەمی کوردستان قه‌گرت و ب سەدان بریار ب قی شیوه‌ی داینه و سیاسه‌تا کۆمکوژی و نه‌هیلائی و ژناقبرنی دگه‌ل ملله‌تی کورد بجه ئینایه و ژ کیمترین مافین وان بیبه‌هر کرینه، لێ هه‌رده‌م ملله‌تی کورد به‌ره‌نگاریا هیژین رژیمی گه‌نی ل عیراقی کرینه و شورەش و به‌رخودانین مه‌زن و ب ناڤ و ده‌نگ ئەنجام داینه و سه‌رکه‌فتین مه‌زن هیژین پێشمه‌رگه‌یین پاله‌وانین کوردستانی بده‌ستقه ئینایه و بوویه ئەگه‌را ب سه‌رداگرنا گه‌له‌ک ئاخوړین دوژمنی ل فه‌وجا (سوۆکی، بیبادی و بامه‌رنی) و پاقرکنا (٣٥ کم) ب درێژایا جادا گشتی د ناقه‌را کانی ماسی و هه‌تا دگه‌هیته بیگوڤا و ب سەدان ده‌ستکه‌فتین مه‌زن هیژین پێشمه‌رگه‌یین کوردستانی بده‌ست خوڤه ئینایه، ژبه‌ر قی چهندی دوژمنین خوینمیژین به‌غدا تیر نه‌بوون ژ ریتنا خوینا ملله‌تی کورد ژ گه‌نج و لاو و زاروک و ئافره‌تان، ب ریکین عه‌ره‌بکرن و زیندانکرن و کوشتن و سیداره‌دانی نه‌شیان ملله‌تی کورد بنه‌ر بکه‌ن، ژ به‌ر هندی رابوون ب بکارئینانا چه‌کی کیمیاوی یی قه‌ده‌غه‌گری ل جیهانی. ئەو بوو رژێما به‌عس یا گه‌نی و ب تایبه‌ت (عه‌لی حه‌سه‌ن مه‌جید) یی ناسیار ب (عه‌لی کیمیاوی) بریارا کیمیابارانکنا شارێ کوردپه‌روه‌ر (هه‌له‌بجه) کو تیدا (٥٠٠٠) پینچ هزار زاروک و لاو و ئافره‌ت و پیره‌میر و ژن ژ خه‌لکی قی باژیری بوونه قوربان و پتر ژ (٤٠٠٠) چوار هزار که‌سان بریندار بوون و تا نوکه شینوارین قی چه‌کی پیس ل خه‌لکی هه‌له‌بجه و ده‌قه‌ری ددیارن.

ل ریکه‌فتی (١٩٨٨/٨/٢٥)ی رژێما پیس وگه‌نیا عیراقی رابوون ب کیمیابارانکنا (٢٧) بیست و هه‌فت گوندین ده‌قه‌را بادینان کو تیدا هزاران

کەس بوونە قوربانێ و هەر رژیما بەعس تێر نەبوون و هەمی کوردستان دانە
بەر چەکی کیمیای.

ئەقە ب تێ کورتییە ک بوو، ئانکو دلۆپە ک بوو ژ دەریایە ک نەهامەت و
دەردەسەری و ستەما کو رژیمن ئیک لدویف ئیک دژی مللەتێ کورد ئەنجام
داین، ژبەر قان هەمی ستەم و کریاران، ئەنفال و ئاوارەیی و هەوین ئەنفالان
ژی پەیدا بوون.

روژانین د ناه شورەشی دال ده‌قەرین ئازاد کری

پشتی دەمه‌کی ژ هەلبونا ئاگری شورەشا گولانا پیشکەفتنخواز، پیشمه‌رگه‌یی کوردستانی هیزین رژیمی نه‌چار کرن کو خو ژ گه‌له‌ک ده‌قه‌را فه‌کیشن و ئەف ده‌قه‌ره که‌فتنه ژیر کونترۆلا شورەشی و چه‌ندین ده‌قه‌رین دیتر ژی هاتنه رزگارکرن و که‌فتنه بن کونترۆلا پیشمه‌رگه‌یی کوردستانی و خه‌لکه‌کی زۆلم لیکری به‌ریخو دا قان ده‌قهران و لی ئاکنجی دبوون، ئەف ده‌قه‌ره ب ده‌قه‌رین ئازادکری ده‌هاتنه نیاسین، کو ب ده‌ستین پیشمه‌رگه‌یین قه‌هرمان و ب تایبەت وی خه‌لکی ل ده‌قه‌رین ئازادکری دئاکنجی هاتبوونه رزگار کرن.

دشوره‌شا گولانا پیشکەفتنخواز دا، ل وان ده‌قه‌رین ئازادکری و به‌رفره‌ه دا، پیشمه‌رگه‌ه و خه‌لکی د ناه شورەشی دا کاری خویی روژانه ب شیوه‌یه‌کی ئازادانه و بی ترس و سه‌هما پۆلیس و ئەمن و ره‌شه‌کین رژیما فاشییا به‌عسییا گۆر ب گۆر دبره‌ سه‌ر و د ئەنجامدانا هه‌ر کاره‌کی دا ئەگه‌ر چه‌زا وی ل سه‌ر کاری جوتیاریی یان بازگانیی یان پیشمه‌رگه‌یه‌تی یان به‌رگری مللی یان هه‌ر کاره‌کی هه‌بایه‌ یی ئازاد بوو بو خو ئەنجام بده‌ت، فی خه‌لکی شورەشگێر و پیشمه‌رگه‌یی پاله‌وان هه‌ماهه‌نگیه‌کا خورت و ب هیز دگه‌ل هه‌قدوو ژ هه‌می ئالیان فه‌ هه‌بوو، خه‌لکی شورەشقان و خه‌باتکه‌ر باوه‌ریه‌کا مه‌زن و موکوم ب کوردایه‌تی و شورەشی هه‌بوو، ته‌حه‌ممولا هه‌می ره‌وشا دکر، برسی و تیهناتی و توپ و

تانکا دکر و ب شیوهیهکی ئاسایی کار دهاته کرن. یین جوتیار مه‌پ و ته‌فشیکێ خۆ ده‌ه‌لگرت و قه‌ستا نا‌ف ره‌ز و زه‌قیین خۆ دکرن، یین دارقان بفر و داسین خۆ ده‌ه‌لگرتن و قه‌ستا دارستان و چیا یین کوردستانی دکر و کاری خۆ ب ئازادی و بیی ترس نه‌نجام ددا و سوته‌مه‌نی بۆ مالا خۆ په‌یدا دکر یان چلی و گیا بۆ مه‌پ و مالات و په‌زی خۆ دئینا، و یی به‌رگری مللی هه‌ردو کار دکرن کارین تایبه‌ت یین مالا خۆ دکرن، هه‌روه‌سا به‌شدار یین چه‌کداریی مل ب ملی براین خۆ یین پیشمه‌رگه‌ ژێ دکرن، هه‌روه‌سا یین پیشمه‌رگه‌ ب تنی کاره‌کی مه‌زن له‌به‌رامبه‌ری وان هه‌بوو و هه‌رده‌م دئه‌رکی پیشمه‌رگایه‌تی دابوون. د نا‌ف ریزین پیشمه‌رگه‌ی دا، ل بن فه‌رمان و راسپارده‌ی به‌رپرس و کادرین خۆدا بوون، هه‌یه‌که‌ی یان (٢٠) رۆژان ب تنی دده‌ستویردای بوون ب شیوه‌یه‌کی فه‌رمی و ده‌می ده‌ستویریا وی ب داوی ده‌ات، ئیکسه‌ر په‌یوه‌ندی ب لیژنه‌ یان ریکخراو یان جه‌ی پی هاتیه‌ سپاردن دکر و ئه‌رکی خۆ یی پیشمه‌رگایه‌تی نه‌نجام ددا، یی خویندن و نفیسین زانی بانه‌ یان یی باوه‌رنامه‌یه‌کا باش هه‌بایه‌، کاری وی ژێ ب تنی فی‌رکنا زا‌رۆیین خه‌باتکه‌ر و شوره‌شگیر بوو، دبوونه‌ مامۆستا ل خواندنگه‌هین شوره‌شی و په‌یفا (کوردستان) یا کو هه‌می ملله‌تی کورد ژ زا‌رۆک و مه‌زنان ژ گوتنا فی په‌یفی دبی به‌هر بوون و دوژمنان نه‌ده‌یلان نه‌فه‌ په‌یفا پی‌رۆز به‌یته‌ گوتن، به‌لی ل نا‌ف ده‌قه‌رین ئازادکری په‌یفا کوردستان و میژوویا کوردستانی و ئه‌و ده‌رده‌سه‌ریین ب سه‌ری نه‌ته‌وه‌یا کورد هاتین، هه‌می بۆ زا‌رۆک و بشکوژین پاشه‌رۆژی رافه‌ دکرن تا‌کو می‌شکی زا‌رۆیی کورد تژی ببا و ببانه‌ وه‌لاتپاریز و هه‌ستا نه‌ته‌وه‌یی لجه‌م وانان به‌یژ که‌فتبا، ئه‌رکی مامۆستایین شوره‌شی ژێ وه‌سا ده‌اته‌ هژمارتن مینا پیشمه‌رگه‌یه‌کی قه‌هره‌مان، چونکه‌ شوره‌ش پیدفی ب مرۆقین دچه‌کار ب زانست و زانینی

بوو، ئەو ژێ ل دوویف راسپارده و رینمایین سەرکردایه‌تی یا شوره‌شی بوو. هه‌روه‌سا یین نۆشدار یان کاری برینپێچی دزانی، لدویف رینمایین سەرکردایه‌تی یا شوره‌شی کاری نۆشداریی دکر و مل ب ملی پیشمه‌رگه‌یین قه‌هرمان قه‌ بوو ده‌می شهر و هیرش و بویسه‌یین کو دژی جاش و له‌شکه‌ر و کریگرتی و مسته‌شارا یین رژیما گۆر به‌گۆرا به‌عسیان ئەنجام ددان، هه‌روه‌سا نۆشدارین پیشمه‌رگه‌ ژبلی ئەرکی پیشمه‌رگایه‌تی، کاری نۆشداریی د ناڤا گوندین ئازادکری دا دکر، ب تاییه‌ت ل ده‌می هیرشین دوزمنی ده‌اتن چ هیرشین ئاسمانی یان مووشه‌ک و راجیمه‌ و توپان، یان هیرشین له‌شکه‌رکیشیی لسه‌ر کوردستانی، بی گومان بریندار دکه‌فتن و زۆر وه‌لاتیین بی گوه‌ه‌ دبوونه‌ قوربانی و نۆشدارین پیشمه‌رگه‌ ئیکسه‌ر ل هه‌وارا وان برینداران دچۆن و ژمرنی قورتال دکر.

ل ده‌می ره‌وشه‌کا ترسناک ل سهر کوردستانی و ب تاییه‌ت ده‌قه‌رین ئازادکری ل ناڤا شوره‌شی په‌یدا دبوو، پیشمه‌رگه‌ و به‌رگری مللی و وه‌لاتی پیکفه‌ دا به‌رگری ژ خاكا ئازادا کوردستانی کهن، د ئیک چه‌په‌ر دا بوون ژبو به‌رسینگ گرتنا فان هیرین کوژه‌ک و هۆفانه‌.

هه‌روه‌سا ژيانه‌کا ساده‌ دبره‌ سه‌ر و دبێ به‌هه‌ربوون ژ پیدقیین ژيانی یین سه‌رده‌مانه‌ مینا سۆته‌مه‌نی و کاره‌ب و ترومبیل و ده‌زگایین دی یین جورا و جور، دیسان خه‌لکی ده‌قه‌رین ئازادکری دبێ به‌هه‌ربوون ژ خزمه‌تکارین دی مینا پرۆژه‌یین ئافی و خه‌سته‌خانه‌ و قوتابخانه‌ و چیکرنا جادا، ئانکو ژيانه‌کا ساده‌ و ب سانه‌ی و ب دادپه‌روه‌ری و خوشکاندن و چاکیی دبره‌ سه‌ر و چ کین و توڵقه‌کرن د دلی خه‌لکی دا به‌رامبه‌ر ملله‌تین جیهانی نه‌بوو، ب تنی ملله‌تی کورد و سهرکردایه‌تیا شوره‌شی و لایه‌نین سیاسی یین کوردی ب تنی به‌رگری ژ خاكا کوردستانی دکر و هه‌رده‌م

مللەتی کورد دەستی هەقالینی درێژ کریه و داخازا بەریابوونا ناشتی
کریه.

دیسا خەلکی کوردستانی و ولاتیین خەباتکەر و شورەشگێر ل بەر
فانۆسی و لەمپا و سوپین دارا و کۆچکی و تەنویرا سەوکا و ناشی و ئار و
ساقارا کوب ئاشی کار دکر، ژیا نا خۆ دبره سەر، لی ژ لایهکی دیقه، رۆژانه
هیزین دوژمنین مللەتی کورد ل بەغدا، ب زپتەک و رەشەکیین حزبا خۆ یا
بە عس ب توپ و فرۆکا و راجیما و چەکی کیمیایوی بی قەدەغە کری کری ل
جیهانی و مووشەکیین (عنقودی و ناپالم) هیرشین مەزن و گران دکره سەر
گوند و دەقەرین ئیمن و ئازاد و ئارام، د قان هیرشان دا زۆر خەلکی سقیل و
بی گونەه دبوونه قوربانی ژ زارۆک و ئافرەت و پیرەژن و پیرەمیر و
گیانەوه رین بی گونەه دبوونه قوربانی و زیانی مەزن دگەهاندنە
پیشمەرگەیی قەهرمان و خەلکی شورەشگێر یین ئاکنجی ل دەقەرین
ئازادکری یین ل ژیر کونترۆلا پیشمەرگەیی کوردستانی.

ئەق هیرشین هۆقانه ببوونه کەلتورەک و داب و نەریتەک ل دەف هیزین
ئاسمانی و توپخانا مەزنا رژیما بە عسی ل بەغدا کو نەدشیان ب ریکین
لەشکەرکیش و چەکداری کونترۆلی لەسەر شورەشی و دەقەرین ئازادکری
بکەن، لەورا کەرب و کینا خۆ ب چەکی گران دادریتە سەر خەلکی بی گونەه
و سقیل ل ناڤ دەقەرین ئازادکری.

ژ بۆ بەرسفدانا هیرشین دوژمنی، پیشمەرگەیی قەهرمان ل سنوری لقی
ئیک بی پارتی دیموکراتی کوردستان دقیا سنورەکی بۆ قان هیرشین بی
مانە بدانن، ب پلانەکا سەرکەفتیانە و بەرنامە کری پیشمەرگین قەهرمان
هیرش کره سەر فوجا (سوکتی و بیبادی و بامەرنی و شەرانش و مانگیش
و دیرەلۆک)، هەرەسا پاقرکنا ناحیا کانی ماسی و هەتا دگەهیتە بیگوقا ژ

هەمی فەوج و باره‌گایین دوژمی و ئاخۆر و ره‌بیین لقی ده‌قه‌ری راکرن و پاقرژکرن و ب سەدان سەرباز و جاش و پۆلیس و زه‌لامین ئەمنی ئیخسیرکرن، هه‌روه‌سا ب هزاران پارچه‌یی چەکی گران و سڤک و گوله و نارنجۆک و ته‌قه‌مەنی و ترومبیل و کەل و په‌لین له‌شکری بوونه ده‌ستکه‌فتی و سه‌رکه‌فتنن مەزن بده‌ست پێشیمه‌رگه‌یی پاله‌وان فه‌هاتن.

قان ده‌ستکه‌فت و سه‌رکه‌فتنان، ل هەمی جیهانی ده‌نگ فه‌دا و ل رۆژنامه‌یی جیهانی ده‌نگ و باس هاتنه به‌لاڤکرن و ل ئیزگه‌یی (مونتی کارلو) و ده‌نگی ئەمریکا و (BBC) و پتریا ده‌زگایین راگه‌هاندنا جیهانی، ده‌نگ و باسین سه‌رکه‌فتنن پێشمه‌رگه‌یی شوره‌شگیری کوردستانی ل کوردستانا عیراقی به‌لاڤکرن، ب تایبەت باسی پوی ره‌شی و شکه‌ستنن رژیما ژ ناڤچۆیا به‌عسییا ده‌اتنه به‌حسکرن و به‌لاڤکرن و رۆژ بۆ رۆژی قه‌باری ده‌ستکه‌فتی و سه‌رکه‌فتنن له‌شکری و سه‌رکردایه‌تییا کوردی به‌لاڤ دکرن، رۆژ بۆ رۆژی قه‌باری سه‌رکه‌فتن و چالاکیین پێشمه‌رگه‌یی کوردستانی مەزن و به‌فره‌ه دبوون و هه‌رده‌م ناڤ و ده‌نگین شوره‌شی و پێشمه‌رگه‌یی به‌هله‌وان د بلند بوونی دا بوون و سه‌رکه‌فتن لدویف سه‌رکه‌فتنی بده‌ست فه‌دئینان.

ژ لایه‌ک دیترفه، خه‌لکی ب باوه‌ری کوردستانی ئەوین ل ده‌قه‌رین ئازادکری دره‌وشه‌کا نه‌خۆش دابوون، چونکه د دورپێچ کری بوون ژ لای حکومه‌تا عیراقی فه‌ و ل هەمی لایان ریک ل شوره‌شی و شوره‌شقانان دگرتن و نه‌ده‌یلا (۱ کگم) که‌ره‌سته‌یی خوارنی و پیدقی یین ژیان، یان ژ یه‌ک لیتر که‌ره‌سته‌یی سۆته‌مه‌نی ژ به‌ینه د ناڤ ده‌قه‌رین ئازادکری دا، ل پێشمه‌رگه‌یی قه‌هرمان و خه‌لکی ب شه‌ره‌فی کوردستانی هەمی ریک بکار دئینان ژ بۆ به‌رپاکرن و په‌یداکرنا پیدقی یین ژیان و کاری کاروانی دکرن

و ب هەیفان و رۆژان مال و خیزانین خۆ دەیلان و بەرهفێ ترکیا و ئیرانی و ولاتین دەردوران دچۆن هەتا کو پیچەکا ئازۆقەیی وکەل و پەلین خارنی ب دەست خۆ دئێخستن و هەندەک جاران ژێ گیانی خۆ ل بەر سینگی خۆ ددانا تاکو هەندەک کەل و پەل و پیدقیین خوارنی بدەست خۆ دئێخستن و شیابانە خیزانین خۆ ب خودان بکەن.

حکوماتین عیراقی یین دەستەهلاتدار ئیک لدویف ئیک هەردەم پیلانین مەزن و بەرفەرە ددانان ژ بو نەهیلان و قەرکنا مللەتی کورد، هەردەم ئاستەنگ و کۆسپ پەیدا دکرن بو شورەشی و شورەشنانان، لی ئەو سەرکەفتن مەزن و ئیک ل دویف ئیک یین پێشمەرگەیین کوردستانی و مللەتی کورد بدەست قە دئینان، ئیکسەر ورەیین دوژمنان دئینانە خوار و دوژمن نەچار دکرن کو بریارا نەهیلانا مللەتی کورد و داگیرکنا کوردستانی بدەن، ب هەمی چەکی دقەدەغە کری ل هەمی جیهانی ل کوردستانی و مللەتی کورد بدەن.

دقی دەمی دا، سالا ١٩٨٨ی شەری عیراقی و ئیرانی راوەستا و ئیکسەر هەمی هیزین خۆ ب چەکی گرانقە کیشانە کوردستانی. ل دویف ئامار و راپورتین دەزگایین راگەهاندنا جیهانی سەرجمی هیزین لەشکری یین کیشاینە کوردستانی پتر بوون ژ (١٦٠) هزار سەرباز و کەسانین چەکدار ژ بلی هیزین خۆجە و ل پیش وەخت. هەروەسا هیزین جاش و کرێگری و خۆفروشا یین کو بوینە داردەستین رژێما خۆفروش و گۆرپەگۆرا سەدامی خوینمیژ. زیدەباری ب هزاران توپ و فرۆکە و تانک و توپین دویر هاقیژ و مەزن و ب سەدان جوړین مووشەک و گولەیان و چەکی مودیرن و نوی و چەکی کیمیاوی و عنقودی، ئەقە هەمی دژی مللەتەکی ئازادی خواز و بی گونە و سفیل و زۆلم لیکری و بەلەنگان، ب تنی بریارا ئەو بوو کو مللەتی

كورد نه‌هیلن و ژ ره و ریشالین بنه‌کی بیننه ده‌ری کورتنی د چیرۆک و
 سه‌رهاتییان دا باس لی هاتبا کرن. ملله‌تی کورد نه‌شیا خو لبه‌ر سینگی
 یاجوج و ماجوج و فان هیژین گران بگریت و بریارا نه‌شه‌رکرنی دا و هه‌می
 به‌ره‌ف سنوران که‌فتنه ری، ئە‌ف‌خه‌لکی هه‌ژار ب بهایی ملیونه‌ها دولاران مال
 و سامان و سه‌روه‌تی خو ژ ده‌ست دا و ب هزاران که‌رین په‌زی و گاران و
 کۆمین چیل و گول و ده‌واران ب ده‌ست دوژمنان فه‌ چوون و ب سه‌دان هزار
 که‌ل و په‌ل و پیدفی یین خو هیلان و ئە‌و مالا ب چه‌نده‌ها سالان و ب خوا
 ئە‌نیا خو و خیزانا خو ئافاکری و ب رۆژه‌ک و ده‌مژمه‌ره‌کی هیلا دا کو گیانی
 خیزانا خو ب پاریزیت و قورتال بکه‌ت. ئە‌فین گه‌هشتینه ئیران و ترکیا
 قورتال بوون، لی ب هزاره‌ها ژ خه‌لکی ملله‌تی کورد نه‌شیان خو قورتال
 بکه‌ن و که‌فتنه ده‌ستین رژیمی و ل ئوردیگاییین بخورتی چیکرین و ل نا‌ف
 ستی و پیشی لبه‌ر زۆلم و سته‌ما گورگین ده‌ف بخوینین رژیما گور به‌گورا
 عیراقی و ل ئوردیگایی به‌حرکی و جه‌ژنیکان بنه‌جه‌کرن.

ئەنفال و بەرهف سنورین تورکیا و چاره‌نقیسه‌کی بەرزە

رژیمی ب رێیا جقاتا سەرکردایه‌تییا شوره‌شی (مجلس قیاده‌ الثوره) و سەرکردایه‌تییا پارتا به‌عس یا عیراقی، بریارا ژماره (١٦٠) ل (١٩٨٧/٣/٢٩) دهرئێخست و عه‌لی حه‌سه‌ن مه‌جید یی ناسیار ب (عه‌لی کیمیاوی) یی ده‌ست نیشان کری بوو بۆ ئەنجامدانا هه‌وا ئەنفالان دژی ملله‌تی کورد.

ل (١٩٨٨/٨/٢٤) ل کوردستانی ئەنفالین ره‌ش ده‌ست پی کرن، د ئەگه‌ری دا ملله‌تی کوردی به‌له‌نگاز نه‌چار بوو به‌ره‌ف سنورین تورکیا که‌فتنه‌ ری و خو‌گه‌هاندنه سنوری تورکیا و ئیرانی و به‌شی هه‌ری مه‌زن ژ فی خه‌لکی ل سنورین تورکیا ئاکنجی بوون، هه‌می ب پێیان ژ ترسا دوژمنی ژ جاددا سهره‌کییا ل ناڤه‌را کانی ماسی و بیگوڤا دهربازبوون، ریک ل ده‌قه‌را گوندی گرکا را دچوو و به‌ره‌ف قومری و هنده‌ک ب سه‌لامه‌تی دهرباز دبوون و هنده‌ک ژی دکه‌فتنه بیسا جاش و له‌شکری رژیم عیراقی و تاکو گه‌هشتینه گوندی قومری و ل سهر گوندی قومری دا ده‌قه‌ره‌ک هه‌یه دبیزنی (گیزین نه‌جاران)، ل ویری و ل ده‌می سپیدی (٨/٢٥) حکومه‌تا کوژه‌ک و خوینمیژا عیراقی هیرشین ئاسمانی ژی کرنه سهر کوردستانی ب چه‌کی کیمیاوی ب تاییه‌ت ژی گوندین وه‌رمیلی و برجینی و ئیکمالی و بازی و باره‌ولی و ده‌قه‌را به‌رگاره‌یا و گه‌له‌ک گوند و ده‌قه‌ری دی یین کوردستانی هاتنه کیمیابارانکرن و ب سه‌دان شه‌هید و بریندار و قوربانی هاتنه دان، ب سه‌دان گیاندارین بی‌گونه‌ه هاتنه کوشتن، هه‌ر دیسان ئەم نه‌شیاین دریزی

ب کاروانی ماراسونی یی به‌ره‌ه چاره‌نقیسه‌کی نه‌دیار بدهین و ژ بهر هیرشین ئاسمانی یین رژیما ده‌ه ب خوین تا کو ئیقاری ل بن به‌ره‌کی مه‌زن ماین و پاشان مه‌ دست ب کاروانی خو کر و به‌ره‌ه ده‌راری و برکا ئه‌حمه‌د شانە‌ی و هرچینکی و دولا شه‌هیدان که‌فتینه ری، هر چه‌نده‌کی ب ریقه‌ه چوبایینه، ب هزاره‌ها زاروک و ژن و پیر و نه‌خوش دا تیکه‌لی که‌رین په‌زی و کومین چیل و گولک و گایا بن، ل ناڤ ریکی نه‌خوش و که‌ترین ده‌رباز دبوین، ل ده‌قه‌ره‌کی دا بیهنه‌کا وه‌ستیانی قه‌ده‌ین و مسته‌کا هه‌وایی پاقری کوردستانا بریندار هه‌لکیشین، ئیکسه‌ر دا هندە‌ک هین و بیژن وهرن خو قورتال بکه‌ن ئه‌قه‌ه جاش و له‌شکر و سوپایی عیراقی ددویف مه‌ دا یی ده‌ین.

بو ماوه‌یی (٤٨) ده‌مژمیران نفستن و بهینه‌فهدان نه‌بوون و ژیانه‌کا سه‌خت و دژوار و برسی و بی خودان مه‌ د ده‌حل و تراشین سنوری تورکیا و عیراقی دا دبره‌ سه‌ر، ئه‌و ده‌حل بوون یین گیاندار ژی نه‌دشیان د ناڤ دا بژین، پاشی کری گرتی و زپته‌ک و جاش و مسته‌شار و سوپایی عیراقی ددویف مه‌ دا بوون ب ماراسونا و جاره‌کا دی نه‌چار بوین چوینه د ناڤ خا‌کا وه‌لاتی تورکیا دا بو ماوه‌یه‌کی د ناڤ خا‌کا تورکیا دا ئاکنجی بووین.

هه‌روه‌سا ژیانه‌کا نه‌خوش و ساده و برسی و تیهنی مه‌ دبره‌ سه‌ر و حکومه‌تا تورکیا چ گرنگی نه‌ ددا مه‌، دگوته مه‌ هه‌وه ناوه‌رگرین پیدفیه جاره‌کا دی بزقرنه‌قه وه‌لاتی خو هه‌روه‌سا ل (١٩٨٨/٨/٣٠) دناڤ خا‌کا تورکیا دا دگوت دی هه‌وه راده‌ستی حکومه‌تا عیراقی که‌ین و پیشمه‌رگه و یین شیا‌یین چه‌کی هه‌لگرن خو دا لایه‌کی و زاروک و ژن و دانعه‌مرمان و گوته وان ئه‌گه‌ر هاتن خو‌نیشان‌دانان به‌رامبه‌ر وان ئه‌نجام بده‌ن، لی رایا

گشتییا جیهانی و راگهاندنی و گفاشتنن کۆمه لگه هی نیفده وله تی و بهرژه وهندیین تایبه تین تورکیا، هه لویستین تورکیا گوهورین و بریارا وهگرتنا وان ئاواران ده رنیخست و رازمه ندییا خو ده برپی، ل فی ده می شانه کی پایه به رزی حکومه تا تورکیا یی پیک هاتی ژئه ندامین په رله مانی و هنده ک وهزیرین تورکیا و سوپهر والی کو سه رپه رشتی لسه ر پینچ والیان دکر و فه رمانبه رین په ئیک و دوو یین وه زاره تان و ئه فسه رین له شکری و هه والگیر ی ژ ی دگه لدا بوون، ئانکو شانه کی فه رمی و پایه بلندی حکومه تا تورکیا، سه ره دانا ئاوارین کوردین به ربه لاق ل ده قه رین (قه شیریا و گوندین ئاروشا ژوری و ئاروشا ژیری و مه لیس ی و ئالیتوسی و ئاشیت و خه نوکه ی و سه ربه ستا... وهتد) کرن و ب چوار فرۆکین هه لیکۆپتر هاتبوون و خه لکی ئاواره کۆمفه کرن و بو وانان ئاخفتن و مزگینیا وه گرتنا وان ئینا بوون وه کو په ناهند و ریکین چاره سه ریی دانان ژبو قه گوهاستنا مه بو ناڤ چادرگه ه و که مپان دا، گه له ک که یفا خه لکی مه هات و پشتی خه لکی ئاواره قه ره فی و ئومیده ک لجه م مه په یدا بووی، پاشی بو کۆمفه بوون و فراقینی ل مالا موختاری بوون، دوو سی ئه ندامین وی شاندى ل وی سه رده می ب فه رمی گۆت: نه ترسن حکومه تا مه دقیت بهانه یه ک هه بیت کو شه ری دگه ل حکومه تا عیراقی بکه یین. وان به رپرسین پایه بلند گۆت: چونکه مه پرۆزه کی هه ی ب ناڤی (GAP) و ئه ق پرۆزه (۲۳) به نداڤن و هه ر به نداڤه ک دشیت ب ملیونه ها لیترین ئاڤی عومبار بکه ت و به نداڤا ئیک ی د فی پرۆزه ی دا، به نداڤا (ئه تاتورکه) کو ریزبه ندا قه بار ی مه زنی وی به نداڤی یا سی یه د جیهانی دا.

هه‌روه‌سا گۆت: ئەگەر ئەڤ پرۆژێ مه‌ بەدای به‌یت دێ ئاڤی ژ عێراقی و سوریی برین ب تایبەت عێراقی و ناھیلین ئیک ل ترا ئاڤی بۆ عێراقی بیت، دێ عێراقی نه‌چار که‌ین ل ترا ئاڤی ب لیترا گازی بیت و گۆت: ویلایه‌تا مووسل یا مه‌یه و ئەگەر ب شەری نه‌شیین بزقرینین، دێ ب گفاشتنن ئاڤی و سیاسه‌تا ئاڤی بکارئینین، ل وی سه‌رده‌می وه‌کو مه‌ دزانی په‌یوه‌ندیین عێراقی و تورکیا زۆر دئاسته‌کی باش دا بوون، لی هزر و سیاسه‌تا تورکیا ئەڤه‌ بوو، هەر که‌سه‌کی ده‌سته‌هلاتی ل ترکیا وه‌ر بگريت لسه‌ر وی لایه‌نی یان که‌سایه‌تی دسه‌پینن کو هەر وی سیسته‌م و سیاسه‌تی په‌یره‌و بکه‌ت یا کو بۆ وان هاتیه‌ دانان د هنده‌ک پرۆتۆکۆلان دا.

قەگواستنا ئاواران ژ سنوری بۆ کەمپان

ژیان ل کەمپا سلۆپی

ل سالا (١٩٨٨) بەرههه سنوری تورکیا کەفتینه ری و ل دولا شههیدان ب رهخ سنوری قه ئاکنجی بوین. ل ویره هه می دهحل و دپ بوون، ئەم کەفتینه د ناڤ وان دهحلا دا و ب داس و بفر و شالۆک و قهزما، مه جهین خۆ راست دکرن، هه ر خیزانهکی بۆ خۆ جههکی بچوکی چیکرن ژ بلی مه ترسیین مار و دوپیشک و ئادییان، زیدهباری مه ترسیا هیرشین ئاسمانی و توپخانا رژێما عیراقی و مه ترسییا جاش و لهشکه ر و سوپایی په یاده یا عیراقی ژێ هه بوو.

چونکه ل دهقه را خه تۆکه ی، ئارۆشی، ئاشیتی و ئەله مینی ب درێژاهیا سنوری لهشکه ر و جاش و کرێ گرتی و تویریین رژێما به عسییا سه دامی گۆرپه گۆر بدویف مه قه بوون، هه می ئاواره ب بریاره کا سه رکردایه تی و ده مژمیرا (سفر) دانای ب ئیک جار و ئیک ده م ئاواره چۆنه د ناڤ سنوری تورکیا دا پشتی کو چه ند رۆژه کین کیم ل سنوری عیراقی و تورکیا دا ماین، پشتی هه می ئاوارین خه باتکه ر چوینه د ناڤ خا کا تورکیا دا و سنور به زاندين و چه ندين جارا جه ندرمین تورکا په یقا (یه ساغ) ئانکو قه ده غه یه بکار دئینا و هه ر مه نه دزانی و ب گه ویچین خۆ ئاگر و گولله د سه ر سه ری ئاواران دا هافیتی و ریک نه ددا بچنه د ناڤ ئا خا وانان دا، لی هه می ئاواران چ ریکین دی نه بوون ژبلی کو بچنه د ناڤ ئا خا تورکیا دا، جاش و لهشکرێ

عیراقی ل کۆپی هنداقی ئاوارین خەباتکەر بوون و ب دەنگەکی بلند گازی دکر و دگۆتن: گەلی کوردا نەپه‌قن وەرئە شەپری... بۆ خۆ وەرئە حوکمی زاتی هەمی (.....) هتد. خەبەر و جفین دگۆتنە مە. تورکان ئەم بۆ کە مپەکی برین جەمی وی نیزیکی سنوری عیراقی - زاخۆ بوو و ئەق جەه جەمی حە جیین تورکیا بوو، ل دەمی حە جی هەمی حە جیین تورکیا لویره خرڤه دکرن لویره دبرنە حە جی و ئەق جەه زۆری کیم بوو بۆ وی ژمارا زۆرا مەزن یا ئاوارین کوردپەرور و دلسۆز.

ل دەمی ئەق خەلکی ئاوارە بریە د کە مپان دا، برنە گەلە کە مپان ئەوژی کە مپا (دیاربەکر، میردین، گەقەرئ، موشئ و سلۆپی)، پاشی چانسی مە بوو کە مپا سلۆپی و ب لۆرییا و هەر (۱۰۰ - ۱۵۰) کەس و دگەل کەل و پەلین وانان کرنە د ئیک قامیۆن دا و ریکەکا دویر هەلبژارت بۆ قەگواستنا ئاواران، ئەگەر ل دەقەرە خەنۆکە ی را بریاینە ریک دچوو بۆ سلۆپی و جزیری.

هەر وەسا د میردینئ را ژئ ریک دا گەلە ک یا کورت بیت. دبیت ب (۴) - (۵) دەمژمیر بانە، لی حکومەتا عیراقی ژ جاش و کریگرتی و سوپایی لەشکری مینا زنجیری سنوری تورکیا و عیراقی دورپیچ کربوو، هەمی سنور گرتبوو. حکومەتا تورکیا دزانی کو گەفە ک و مەترسیە کا مەزن یا لسەر قان ئاواران هەمی ژ لایی لەشکەر و سوپایی عیراقی قە، ژبەر راگە هاندن و میدیا و ریکخراوین مافین مرۆقی و کۆمەل و ریکخراوین جیهانی و پرایا گشتییا جیهانی، حکومەتا تورکیا نەقیا فەهیتیه کا جیهانی یا بەردەوام بۆ خۆ پەیدا بکەت. هەر وەسا داکو هاریکاری و پیتاک و کەلوپەلین جورا و جور ب خیرا قان ئاواران وەرگریت و نافەکی بۆ خۆ پەیدا بکەت کو مە هاریکاریا زۆلم لیکرییا و ئاواران کرییه، ب بریارە کا حکومەتا تورکیا کو ئاواران قەگوھیزن

و ببنه کهمپان، لێ ب ههلبژارتنا رێکه که کا دی یا ئارام و تهنا و ریکا (۱۸) ده‌مژمێران ئاواره برن و پاشان ژ سنورین تورکیا و عیراقی هاتینه فه‌گوه‌استن ل ۱۹۸۸/۹/۱۰ به‌ره‌ف کهمپان فه‌ برین. ل فان ده‌قه‌ر و گوندان رابورین ئه‌و ژێ (ئاروشی، ئاشیتی، زاویته، مه‌لیسی، ئالیتوسی، هه‌مکا، گیمانی، گه‌لیی تیاری، سیارا خه‌لی، سپیداری، چه‌مانی، مارئینس، دێراهیینی، ئۆلۆده‌ره، شه‌رنه‌خی، جزیری و سلۆپیا)، هه‌ژده‌ ده‌مژمێرین ریکا ئاخ و تۆزی و دۆل و نه‌هال و چیا برین و سه‌ر و ریه‌ین زه‌لامان بوونه تۆز، دی بیژی یین ب نا‌ف سالفه‌ چوین. گه‌وری و دفن و چاقین ژن و زارۆک و گه‌نجان تژی تۆز و گه‌مار بوون و نیشانی و هه‌ستیان و برس و ترسی لسه‌ر رویین هه‌مییان ددیار بوون، هه‌تا کو ل دووماهی ل کهمپا سلۆپی بنه‌جه‌کرین.

ل ده‌ست پیکێ خارنا ئاوارین کهمپا سلۆپیا یا ب کۆم بوو، حکومه‌ت و کارگریا چادگرگه‌هی خوارنا ئاماده‌ ددا مه‌ کو ئا‌فکه‌ کا روهن و زه‌لال و بی‌ تام و ره‌نگ بوو، هه‌ر خه‌یزانه‌ کا ژ چه‌ند که‌سان پیک هاتبا، دوو که‌چکین ئا‌فکی داننی، هه‌ر (۶-۷) که‌سان ب تنی سه‌مونه‌ک ددایی تیرا کربایه‌ یان نه‌ ئاریشا ئاواران بوو. ل بیره‌ منه‌ ل کهمپا سلۆپیا ل ئیقاریه‌ کا زوی کو هه‌ر ژ سپیدی چاقی مه‌ ل وی که‌چکی خارنی یه‌، جاره‌کا دی ب نه‌چاری فه‌ که‌فتینه‌ د نا‌ف سراپا خارنی دا بو‌ ماوی (۳) سی‌ ده‌مژمێران که‌فتینه‌ د سراپیی دا، ژ نشکه‌ که‌یفه‌ گۆت ئا‌فک خلاس بوو گۆته‌ مه‌ هه‌رنه‌ گۆره‌پانا سه‌ری دی تشته‌کی باشته‌ ده‌ینه‌ هه‌وه‌، گه‌له‌ک که‌یفا مه‌ هات و جاره‌کا دی ب ماره‌سۆنه‌کا دی به‌ره‌ف گۆره‌پانا سه‌ری چوین و سراپه‌کا دی مه‌ گرت بو‌ ماوی ده‌مژمێره‌کا دی ماین، سرا گه‌هسته‌ مه‌ و بو‌ مه‌ بو‌ جه‌ی مه‌نده‌هۆشیی، هه‌ر سه‌رخه‌یزانه‌کی دوو پیقاز و پتاته‌ک داننی و تیرا یه‌ک

نه‌فه‌ر ژێ ناکه‌ت و ئە‌گه‌ر تێ‌را بکه‌ت ژێ، ئاگر نینه‌ خا‌رنێ لسه‌ر بکه‌لینه‌ و ئاماده‌ بکه‌ن.

دیس‌ا ده‌رکه‌فتن ژ چادرگه‌هێ نه‌بوو، ئە‌و هاریکارێن ژ براین مه‌ یین کورد و وه‌لات و ریک‌خراوین بیانی ژێ ده‌اتن ب چ ره‌نگان ریک نه‌ ددایێ بیننه‌ د ناڤ چادرگه‌هێ دا، ئە‌ڤ ئاواره‌ که‌فتنه‌ بن پاتی چادرا مالویران و ره‌وشا خه‌لکی ئاواره‌ بووی زۆر یا نه‌خۆش بوو دبرسی و تیه‌نی و بی خودان بوون و نه‌ده‌یلان ده‌رکه‌فن، د ناڤ دیواره‌کی کۆنکریتی دا و ل سه‌ر دیواری بی ئار سی (brc) و هه‌ر (٥) مه‌تران جه‌ندرمه‌ک هه‌بوو مینا زنجیره‌کی هه‌ر چار ره‌خین که‌مپێ ددورپێچ کری بوون. دی بیژی ئە‌ڤه‌ دیل و ئیخسیرین جه‌نگی نه‌ و ب تنی یه‌ک دکان (حانوت) یا له‌شکری د ناڤ که‌مپا سلۆپی دا هه‌بوو، هه‌ر عه‌لاگه‌کی ئیشیه‌کی تری و دوو باجان و باجان ره‌شکه‌ک و سیڤه‌ک و پرته‌قاله‌ک و موزه‌ک ب (٥) پینچ دینارین عیراقی یین وی سه‌رده‌می تیدا بوون، ئە‌ڤ پینچ دیناره‌ به‌ای (٢) دوو سندوقین فیقی بوو ئە‌و ژێ ب ده‌مژمیران دا ل سراپی راوه‌ستی تاکو عه‌لاگه‌ک گه‌هه‌شتبایی، لی خه‌لکی خۆراگری نه‌ چار بوو و ئە‌و پارین کیمین دبه‌ریکا خه‌لکی ئاواره‌ یی هه‌ژار دا ماین، له‌شکری تورکا و حکومه‌تا وان هه‌می ژ به‌ریکا خه‌لکی ئینان ده‌ری ب سیاسه‌تا برسی کرنی ئانکو ژینه‌کا نه‌مرن نه‌ ژین دبه‌ره‌ سه‌ر، هه‌ر حه‌فت که‌سان سه‌مۆنه‌ک ددایێ دگه‌ل ئاڤکه‌کا روڤ و یا کیم.

هه‌روه‌سا جه‌ین ده‌ست ئاڤ و سه‌ر شویشتنی هه‌بوون، لی گه‌له‌ک دکیم بوون، ئە‌م دشیاین بیژین هه‌ر نه‌بوون و خه‌لک نه‌ چار دبوو ده‌ستنقیژا خۆ ل ئە‌ردی رویت و بی نیهانی و بی ئاڤ خۆش بکه‌ت و حاجه‌تا خۆ ب ره‌خ هه‌قالی خۆ ڤه‌ ده‌تاند، دیمه‌نه‌کی زۆری نه‌ جوان بوو کو دا بینی بره‌خ ته‌ڤه‌

کابرایه‌کی ژ نه چاریا خو ده‌ستنیژا خو دقه‌تاندن. هه‌روه‌سا دوو که‌س و سێ که‌سان پێک‌هه‌ ده‌ستنیژا سهر شو‌دا ل که‌مپا سلۆپی سه‌ری خو دشو‌یشت و ده‌ه که‌سێن دی ژێ ل‌به‌ر ده‌روکی ل ژفانی وانان بوون. چونکو ب هه‌ی‌شان بوو سه‌رێن خو نه شو‌یشتین.

راسته ل چادرگه‌ها سلۆپیا ئەم دبن چادران فه‌ بوین، لێ چادره‌کا ره‌پ و پیت، بێ دۆشه‌ک و به‌ته‌نی و ناقمالی و بالیفکین مه‌ به‌ره‌کی پان و حلی بوو، دۆشه‌کا مه‌ ئەردی زوها و هه‌شک بوو، به‌ته‌نیا مه‌ ژێ ئاسمان بوو، بۆ نموونه جاره‌کی پرته‌کا چادری ب ده‌ست مه‌ که‌فت با، زۆر مه‌ که‌یف پی ده‌ات و مه‌ دبر و دانا بنی چادرا ره‌پ و پیت، ل وی شه‌فی ئەم گه‌له‌ک ئارام و ته‌نا دنه‌ستین، هه‌ر وه‌کو ئەم لسه‌ر دۆشه‌کین هه‌ری و ئیسفه‌نجی نه‌ستین و که‌یفا مه‌ گه‌له‌ک هات. لێ کارگێرییا که‌مپا سلۆپی و حکومه‌تا تورکیا نه‌فیا ئەم دخۆشییان دا بژین و ب بلندگۆیا گازی کر کو براین هه‌وه‌ یین ل که‌مپین گه‌قه‌ری و مۆشی دنا‌ف به‌فری دا نه‌، گوت وان چادرین زیده‌ بینن دا بۆ وانان ره‌وانه‌ بکه‌ین. مه‌ ژێ جاره‌کا دی ئەو پاتی چادری بر و ته‌سلیم کرن و هه‌ر که‌سی ئیکا زیده‌ هه‌ی پاده‌ستی حکومه‌تا تورکیا کرن، هه‌تا هه‌نده‌ک ژ ئاوارین چادرگه‌ها سلۆپیا دوو براین ئیک بوون، خیزانین خو کربونه‌ د نا‌ف ئیک دا و دوو چادر کرنه‌ ئیک و یا دی بۆ براین خو یین کورد ره‌وانه‌ کرن، پاشی دیار بوو کو فیلبازیه‌کا چه‌په‌ل یا تورکیا بوو دا کو چادران ژ ده‌ستی مه‌ بیننه‌ ده‌ر و ره‌وشا مه‌ به‌ره‌ف خرابتر ببه‌ن. بویه‌ره‌کا دی کو پیلانا حکومه‌تا تورکیا ئەو بوو ئەفین برینه‌ چادرگه‌ها سلۆپی کو پاده‌ستی حکومه‌تا عیراقی بکه‌ن و هه‌تا کو ئیزگه‌یی جیهانی و سو‌ری ئەف خه‌به‌ره‌ به‌لا‌فکر، لێ ژ به‌ر گفاشتنن نیف ده‌وله‌تی نه‌شیان فی کاری خیانه‌تکار و ترسنۆک ئەنجام ده‌ن. ژ به‌ر سه‌ختیا ژیا‌را ئاواران و سه‌ره‌ده‌ریا حکومه‌تا

تورکیا ل رۆژا ۱۹۸۸/۹/۲۷ خۆنیشاندانەك ژ لای ئاوارین کەمپا سلۆپیا قە هاتە ئەنجامدان، لێ ژ بەر شاشیین هەندەك لایەنن سیاسی یین د ناڤ چادرگه‌هی دا ئاراسته‌یا خۆنیشاندانن بەره‌ڤ ئاقاره‌کی دی قە چوو، ژ داخازا خزمه‌تکارییا بەره‌ڤ تشته‌کی دی قە چوو پۆلیس و میت و جەندرمه ژ ی بهیجەت بوون. د قی خۆنیشاندانن دا، پۆلیس و میت و جەندرمین حکومه‌تا تورکیا مینا هۆڤا و بی کو هزر بکەن ئەڤ ئاواره دبێ گۆنه‌ن و دمشه‌ختن، به‌ری گه‌ویچین خو دا یه‌ خه‌لکی بی گۆنه‌ه و سفیل و میه‌قان و چه‌ندین وه‌لاتی بریندار کرن و دوو ژ ئاوارین کەمپا سلۆپیا ژ ی ب ناڤی (به‌شیر نه‌زیر ناڤداری و عه‌ته‌م محمه‌د مسته‌فا مایی) کو دوو گەنجین نوی گه‌هشتی بوون و ئایینده‌کی گه‌ش ل هیقی یا وان بوو لێ هاتنه‌ شه‌هیدکرن، ئەڤ گه‌نجه‌ بوونه‌ قوربانن کەرب و کین و شاشیین حکومه‌تا تورکیا کو چ جیاوازی دگه‌ل رژیما دکتاتوری عیراقی نینه و هه‌ر چ به‌انه‌ دا شه‌هیدکرنا گه‌نجین کورد و پتر کەرب و کینا جەندرمه و پۆلیس و میت و کارگی‌رییا کەمپن و حکومه‌تا تورکیا لسه‌ر ئاوارین کەمپا سلۆپیا یین بی ده‌سته‌لات زیده‌تر لێ هات، پتر گه‌ڤاشتن لسه‌ر ئاوارین هه‌ژار کرن و ژیارا ئاواران به‌ره‌ڤ خرابتر دبر و دریزی دا سه‌ره‌ده‌ریا خو یا شاش تاکو بریارا قه‌گوه‌استنن دهرکری بو چادرگه‌ها میردینی. بو زانین ئاوارین سلۆپیا نه‌ دزانی کا دی به‌ره‌ڤ کیه‌ به‌ن و چاره‌نقیسه‌کی نه‌ دیار هه‌بوو به‌رامبه‌ر قان ئاواران.

فەگواستنا ئاواران ژ سلۆپیا بۆ مێردینی د نای رهژییا بهری دا

ل دەستپێکی حکومهتا تورکیا نه چار بوون چهند جهین بهروهخت بۆ ئاواران دەست نیشان بکەتن وهکو (سلۆپیا، مچیچی)، پرا کهرم ئاغا و گهقهري و قزل تهپه و دیاربهکر). هەر مللهتهك ب مێژوو و رابردوویی خۆ دهیته نیاسین و شانازیی پی دهن، فه ره مێژوو بهیته تۆمارکن، تیدا خوشی و نهخوشی، باشی و شاشی بهیته بهرچاقرن و تۆمارکن. ب درژییا مێژوویی زۆلم ل مللهتی کورد هاتییه کرن و ب دروستاهمی مێژوویا مللهتی کورد نه هاتییه نقیسین و تۆمارکن، ئەگەر چ مللهتان مینا مللهتی کورد نه هامت و دهرده سه ری و سه رکه فتن و دهستکهفتی نین. ئەگەر هه می بهیته تۆمارکن ب ملیۆنان سیناریۆ و ستران و فلم و چیرۆک دی ژئ هینه دروست کرن. پشتی ئاوارین کورد یین شوره شگیر و خهباتکه ر ل سالا ۱۹۸۸ به رهف سنوری تورکیا کهفتینه ری و ل دهقه رین سنوری ئاکنجی بۆین. پاشی ژ سنورین تورکیا و عراقی هاتییه فەگواستن، ل کهمپا سلۆپیا بنه جهکرن و کهفتنه بن پاتی چادرا مالویران و رهوشا خه لکی مه یی ئاواره زۆریا نه خوش بوو، دبرسی و تینی و بی خودان بوون و نه دهیلان دهرکهفن و د نای دیواره کی کونکریتی و لسه ر دیواری، بی ئار سی بوو، هەر (۵) مه تران جه ندرمه ک هه بو مینا زنجیره کی هەر چار رهخین کهمپی

دەورپێچ کری بوون، دا بیژی ئەقە دیلین جەنگی نە، لی خەلکی خۆراگری
نە چار بوو.

دیسای ئەو پارین کیمین د بەریکا خەلکی ئاوارە یی هەژار دا، هەمی
لەشکری تورکا و حکومەتا تورکی ژ بەریکا خەلکی ئینانە دەری ب
سیاسەتا برسی کرنی، ئانکو ژینەکا نەمرن نە ژین دبرە سەر، هەر حەفت
کەسان سەمۆنەک ددایی دگەل ئافکەکا رون و یا کیم.

ل ریککەفتی (۱۹۸۸/۱۰/۲۴) خستەیهک هاتە دەرکرن کو هەر (۵۰۰)
کەسان ب جارەکی (وەجەکی) قەگوھیزن بو جەهکی نەدیار و ئەو گوندین
پیکفە برین (وەرمیلی، کەلا شخۆ و گوند کۆسە) بوون، بوونە ئیک گەر
(وەجە)، لی ل دەمی قەگوهاستنی ترۆمبیلین تریل و لوری و قامیۆن یین
کو هاتن و چۆنا عیراقی دکرن بو مەرەمین بازرگانی گرتن و هەر سەد نەفەر
دگەل کەل و پەلین وانان کرنە د ناڤ وان ترۆمبیلان دا کو بەری هینگی
پەژیا بەری (فحم الحجری) بار دکر، ژ جەهی خالی کرنا پەژیا بەری دەهاتن و
دەستەلاتدارین حکومەتا تورکیا کو زۆلم و ستم و ئەشکەنجەدان ل جەم
وانان وەکی کەلتورەکی یە و ژ باب و بابکالکین خۆ وەرگرییە، ئەق
ئاوارەیین خەباتکەر و شورەشگیڕ یین کو مال و سامان و سەرۆت و
خۆشی هیالین و بەرەق دەقەرین ئازادکری قە چوین، ل ناڤ جەرگی
شورەشی ئاکنجی بووین کو ب تنی دۆزەک هەبوو ئەوژی پشتمەفانییا
شورەشا کوردی و پشکداری کرن د شورەشی دا بەرگریکرنا دۆزا رەوا یا
کوردی و بسەرئێخستنا مللەتی کورد، پاشی بەرەق ئاوارەیی و نەخۆشیان
قە چوون. ئەقان ئاواران و پشتمەرگەیین قەهرمان یین کو سینگی خۆ ژ
تانک و تۆپ و زریپۆش و چەکی کیمیاوی و چەکین دۆزمنین مللەتی کورد نە

ددا پاش، بوونه پی ترانک و لیبوک د دەستین پەشەکی دەستەلاتدارین خودانین شەوقا دا، بۆ خۆ پی دکرنه کەنی و یاری پی دکرن. سەر دەریا گیانە وەرەن و ئیخسیرا دگەلدا دکرن، ژ قی چەندی هەژێ هندی دیتن کو بکەنە د ناڤ پەژیا بەری دا.

ل قی رۆژا نەخۆش و دژوار و پەرکارەسات، دەستەلاتدارین تورکیا بی بهانە ئەقەهرمانە کرنە دناڤ تریل و قامیونین شوینا پەژیا بەری، د سەر قی هەمی را ژ، ترومبیلەکا پۆلیسان کەفتە بەریکا کاروانی و ئیک ل نیڤەکی و ئیک ل دووماهیکا کاروانی ترومبیلین پەژیا بەری و لبریا منە لجهم باژیری سلۆپی ترومبیلە ل بەراهیکا مە دچوو ئیکی ژ ئاواران دەستی خۆ ئینا دەری پی پەش بوو، مە گوت بۆ یاری وەکرییە، باشان ئیکی دی لجهم باژیری جزیری سەری خۆ ئینا دەری هەمی پی رەشە مینا ئەفریقیا ل هاتییە هەر مە گوت بۆ یاری و ژبەر مە وەدکەت.

ل ویڤەهی جزیری ئەم هاتینە خواری، مە دیت هەمی بین رەش بوین و مینا زنجیان ل هاتینە و یا بویە جهی سەرەنج راکیشانی کو ئەڤ پەژییە ژێ نە دچوو و پۆلیسین تورکا ژێ بۆ خو نە کرە خەم دگوت چ نینە. کورپی باب نە دنیاسی، خوشک و برایان هەڤدو نە دنیاسی، ل دەمی گەهەشتنا مە بۆ چادرگەها میردینی هەر ئیک ل کورپی خۆ و خیزانا خۆ و زارویی خۆ دگەریان و هەمی ببونە دوکیل و شوین پەژیا بەری کو نە ب سابوون و تائیت و فاسی ژێ ژ مروفان نە دچوو و تاکو ماوی سالەکی دەمینیت ب مروفان ڤە.

جهی ئاکنجیبوونا ئاوارەیین چادرگەها میردینی دکەفتە دەڤەرا (ئۆرغەنیزە) ئانکو دەڤەرا پێشەسازیی ل ناڤهرا باژیری میردینی و

باژیروکی (قزلته‌په) و ل ده‌شته‌کا رویت کو ب تنی (۲۴) کیلومتران ژ باکوژی باژیروی میردینی دویر بوو، ل وی سه‌رده‌می جاددا سه‌ره‌کی و نیف ده‌وله‌تیا کو دجوو عیراقی و سویریایی دا دبه‌ر چادرگه‌ها میردینی را دهوری. ل ده‌می گه‌هشتنا مه بو چادرگه‌ها میردینی جه‌ماوه‌ره‌کی نۆریی براینن مه یین ئاواره‌یین چادرگه‌ها میردینی پیشوازیا مه ب گه‌رمی کرن و ریوره‌سمه‌کی شایسته ژ لایی لیژنا سه‌ره‌په‌رشتی و کارگیرییا چادرگه‌هی قه هاتنه ئەنجامدان، د قان ریوره‌سمان دا هوزانین وه‌لاتپاریزی هاتنه خواندن ژ لایی هوزانفانین چادرگه‌هی قه و جه‌ماوه‌ری ئاماده‌بویی و کۆمفه‌بووی ل پیشوازی یا مه، روندکیین جه‌ماوه‌ری یین وی زۆلم و سته‌ما ره‌شه‌کیین تورکا کری و تاوانا ئەنجامدایی و دگه‌ل گرنزینین گه‌هشتنا ئیک و لیک نیزیکن و کۆمفه‌بوونی تیکه‌هل ببوون و هه‌می ئاماده‌بویمان ب چاقین گری و دلین ب خه‌م و کۆقان قه، خو ل وی جه‌ماوه‌ری ئاواره‌یین ژ چادرگه‌ها سلۆپیا گه‌هه‌شتین کره خودان و هه‌ر خیزانه‌کی خیزانه‌ک یان دو خیزان برنه بن چادرین خو مالا خو خارن و قه‌خوارن بو ئاماده‌کربون و جهین خوش بو په‌یدا کر بون. ل شه‌قی ژی سه‌رشوینن گشتی ب تنی بو وان ئاواران ته‌رخان کرن یین کو ب په‌ژیا به‌ری ره‌ش بوین.

ئاها ب فی ره‌نگی ده‌سته‌ه‌لاتدارین تورکیا و کارگیریا که‌مپا سلۆپیا و چادرگه‌ها میردینی و حکومه‌تا تورکیا پیشوازیا مه کرن و سه‌ره‌ده‌ریا گیانه‌وه‌ران دگه‌ل ئاواره‌یین شو‌ره‌شگیر دکرن، ئەق تاوانا مه‌زن یا کو رژیما تورکیا و به‌رپرسیین باله‌ده‌ست چ پویته نه‌دا فی تاوانی و چ پی‌رابوون ده‌ره‌قی قان تاوانباران دا نه‌کرن، چ باس و لیکولین و لیپرسیین ژی نه‌کرن و دی بیژی چ تشتا روی نه‌دایه و ب سفکاتی قه دگۆت ئەقه شاشییه‌کا

بچویك بوو ب پشتگوه شه هاقییت و ژبیرا خو برن و وان كهس و لایه نان یین
 دهسته لاتدار و ریكخراوین مافین مرۆفان و یین كو ب نافی مافین مرۆفان
 دپه یقن باسی قی زۆلم و سته م و تاوانا رهش نه كرن، ههروهسا چ لایه ن
 نه هاتنه گونه هباركرن ب قی كاری درنده و ترسناك یی كو نه نجامدایی دژی
 ئاواریه یین كه مپا سلۆپیا. ئه شه وی چه ندی ئاشكرا دكه ت كو چ جارن دژمن
 نابیه ته دۆست، ژبن سته م و زۆرداریا ره شه ك و كریگرتیی رژیما گۆر به گۆرا
 عیراقی و سه دامی قورتال بوین، لی كه فینه بن زۆرداریا ره شه كین خودانی
 شه و قا، ب تنی ئه ركه ك دكه فیه ته سه رملین ملله تی كورد ل هه ر جهه كی بیته
 ده ستین خو بكه نه د ناڤ ده ستین هه ژ دا داكو دووماهی ب نه هامه ت و
 نه خوشیی ملله تی كورد به یتن و ب ئاشتی و ئازادی بژین و راستی یا
 دژمنین خو بزانی و ب قان سه ره ده ریان یین كو رژیما توركیا د ده ره ه قی
 مه دا دكرن، بو مه راستیه كه دیرۆکی خویا كر كو ب راست دژمن هه ر
 دژمنه ل كیری بیت.

پيناسه كا كورت ل دور باژيري ميرديني

دبيژن ماردین په یفه که یا هاتییه وه رگرتن ژ په یفا (مارینا) یا کو روژه کی په ژیکه ک و ئیشه کی کچا مه زنه کی ده قهری گرتبوو نو شدار و حه کیمین وی سهرده می گوته وی که سی چاره سهرییا کچا ته ب تنی ل جهه کی بلند و خو شه کو هه وایه کی پاقر و ته میز ل بدت، دی ئیشا وی ژئی چیت. بابی مارینای ئه و بره کو په کی بلند کو ئه و ژی (که لا میردینی) بوو. پاشی بو باژار و که لهه و ژ (مارینا) بو (میردین).

پاریزگهها میردینی وه کو ئه و دبیزنی ویلایهت، یا کومارا تورکی یه و دکه فیهته سهر سنوری وه لاتی سوریا، ژمارا که س و ئاکنجین وی لدویف ئامارین حکومتا تورکی ل سالا (۲۰۰۰) زاینی دینه (۸۳۵، ۱۷۳) که س، سه نته ری وی باژیری میردینی یه و دکه فیهته سهر سنوری، ئه نادول و وه لاتی لناقبره هردوو رووبارا دا، ل ده مین که فن و دیرین دا ئه باژیره یی کریستیانا بو، ناقی میردینی ژ په یفه کا سریانی هاتییه کو رامانا وی (که ل - که لهه)، به ل ل قی سهرده می سریان ل قی باژیری بوینه که مینه و ب شیوه یه کی سهره کی نوکه (کورد، عه رهب و تورک) ل ئاکنجینه. هنده ک خیزانین سریانی تا نوکه ژی بی راوه ستیان خزمه تا که فنترین دیرین ل جیهانی دکن کو دکه فنه سنوری ده قهرا میردینی کو ئه و ژی دیرا (مار حنانیا) ودیرا (مارگریئل). کریستیان ل ده قهرا میردینی ل باژیرین

(میدیات، تورعابدین، نصیبین)، ل سەنتەری باژیری میردینی ب خۆ ژێ مه سیحی هەنە.

ژ ئالیی سیاسی ژێ قە زۆر پارت و لایەنن سیاسی یین کورد و تورکی لئ هەنە و بەردەوام راپەراندنا کاری خۆیی سیاسی دکن ل سنوری ویلایه تا ناڤبری.

میردین باژیرهکی چیاپی یه و لسهری کۆپهکی بلند دایه و کەش و هەوا و سه قایی میردینی ل زفستانی زۆری سار و به فرینه، ههروهسا ده قه را میردینی زۆر یا ب ناڤ و دهنگه ب هروباپی ب هیز و له زۆک. ل وهزری هاقینی یی هوینه (ناوهند). خه لکی باژیری میردینی ب زمانی ئارامی، کوردی، عه ره بی و تورکی، دپه یفن و که له کا دیرین لسه ر چیاپی میردینی هه یه و بنگه هه کی له شکری و چاقدیری یی هه قشک لسه ر چیاپی ل هنداق هه یه و خانی یین که فن و دیرین هه نه، ههروهسا نه خش و نیگارین که فن ب خۆ قه ده گریت، کولانین باژیری میردینی د تهنگن ب تنی دوو جاده یین سه ره کی لئ هه نه. ژ بو قه گوهاستنا که ل و پهل و پیدقی یین خۆ، خه لک و ئاکنجین باژیری ناڤبری ده وارن بکار دئینن و ل شوینا ته کسی و عه ره بانان ده وار بکار دئینان و ده وارین وانان دمه زن و به یز بوون و لسه ر ده ره جکا ب بارقه بسه ر دکه فتن، پتریا جاران (۱۵۰) کغم یین که ل و په لان ل ده وارین خۆ دکرن و خودان ژێ لئ سیار دبوون، که قناتیا دیر و خانین که فن و کفانین ئاقاهییان ب ئەندازه کا جوان و زۆر باش و ئەنتیکه هاتینه دروستکرن.

دیروکا میردینی دزقریته قه بهری هزار سالان و هه تا هنده ک ده زگه ه و شاره زاین شوینه وارن و که سان ناقی میردینی کریه (شاهد) دیده قان لسه ر میژویی ژ بهر که قناتیا قی باژیری. خه لکی وی پتر دبی کار و هه ژارن،

حکومەتی داخواز ژ خەلکی ئی باژییری کر کو باژییری بڤه گوھیزنه دەشتا
 دناڤه را سنوری سوریا و کوردستانی دا و ب تایبەت داخوازا خەلکی هاتە
 کرن بو دەشتا دکەڤیتە دبن باژییری مێردینە دا لی وانان قەبویل نە کر دگوت
 و دووپات کرن بو چەندین جاران کو جھی باب و باپیرین خۆ ناهیلن.
 د بەرنامی حکومەتا تورکیا دایە کو سەنتەری باژییری مێردینە بکەنە
 جەهکی گەشت و گوزاری، هەر وەسا وان ل بەر بوو کو بکەنە جەهکی
 لەشکری، چونکە بنگەهەکی لەشکری و هەوالگیری ل سەری کەلها مێردینە
 هەبوو کو والیی مێردینە شیان و ماف نەبوو بچیتە د بنگەهی ناڤبری دا.

ئاواره‌يي چي يه؟ و ره‌وشا ئاواره‌يين چادرگه‌ها مي‌رديني

ئاواره‌يي لسه‌ر ده‌مى هاتنا ئاييني پيرۆزى ئيسلامى ل ده‌مى پيغه‌مبه‌رى خوشتقى (محمد) سلاق لسه‌ر بن مشه‌خت بووي پيدا بوويه، كو ژ به‌ر زۆلم و سته‌ما خودى نه‌ناسا مشه‌خت بووي و ژ جهى باب و باپيرا، ژ جهى دايك بوونا خو چۆيي، هه‌روه‌سا هه‌مى مرۆقين خو و مالا خو هيلان، ئاها ل وي ده‌مى ئاواره‌يي پيدا بوويه و ب ناڤ بوويه.

پيناس و پامانا ئاواره‌يي ل ناڤه‌ندين جيهانى و نيڤ ده‌وله‌تى دا ئه‌وه‌ كو بزاقه‌كا فه‌گوه‌استنا خه‌لكه‌كى يه ژ وه‌لاته‌كى بو وه‌لاته‌كى دى، ئانكو ل وه‌لاته‌كى بژيت كو جهى باب و بابكالكين وي بيت، جهى ژ دايك بوون و ژيانا وي و ئيكسه‌ر ژ وه‌لاتى خو و جهى باب و باپيرين خو بجيته جهه‌كى دى يان وه‌لاته‌كى دى كو جهى ژ دايك بوونا وي و وه‌لاتى وي نه‌بيت. ژ به‌ر مه‌ره‌مين سياسى يان جفاكى يان كۆمه‌لايه‌تى يان بى كاريى يان پرسين نه‌ته‌وه‌يي يان ژ به‌ر زۆلم و سته‌ما دكتاتوره‌كى يان ژ به‌ر ره‌وشا سياسى و ئابورى و بازرگانى نه‌چار ببيت وه‌لاتى خو و جهى باب و باپيرين خو بجه بهيلىت و به‌ره‌ڤ وه‌لاتين غه‌ريبيى و بيانان مشه‌خت ببت و ببيته ئاواره.

بارا پتر پيگه‌ه و زارافى ئاواره‌يي و مشه‌ختبونى بو مه‌ره‌م و كاريى سياسى و مرۆقايه‌تى ده‌ينه هژمارتن، لدويڤ ئامارين ريڤخراوا نيڤ ده‌وله‌تى يا ئاواره‌يي كو ب ده‌هان مليون كه‌سين مشه‌خت ل جيهانى هه‌نه، ل وه‌لاتين جيهانى به‌ربه‌لاڤ بوينه و هنده‌ك ژ قان ئاواره‌يان مافى ئاواره‌يا

سیاسی (لجوع سیاسی) ددهنی و هه‌می مافی‌ان دهینه چه‌سپاندن، پاشی دبنه وه‌لاتی‌ین وی وه‌لاتی. ل دویف یاسایا وی وه‌لاتی هه‌ر وه‌لاته‌ک ل دویف سیسته‌م و یاسایی خۆ سه‌رده‌ریی دگه‌ل دکه‌ن، هنده‌ک وه‌لات ژی مافی ئاکنجیکرنی (إقامة‌یی) ددهنی، بۆ ماوین سالان دمینه‌ن ل وی وه‌لاتی و ژیاننا خۆ دبنه‌نه سه‌ر. بی گۆمان ل هه‌می وه‌لاتی‌ن دونیایی پرسگریکا ئاواره‌یی هه‌یه. به‌لێ ل پتریا وه‌لاتان یا بوویه بارگرانیه‌ک و ئاریشه‌یه‌کا سه‌رتاسه‌ری جیهانی.

ل عیراقی ب گشتی و ل کوردستانی ب تایبه‌ت ئاواره‌یی و دهربه‌ده‌ری زۆر یا هاتییه‌ نه‌جامدان، چونکه رژیمی‌ن ل عیراقی ده‌ست هه‌لات وه‌رگرتی، بوینه دکتاتۆر و هه‌می ریکی‌ن دژی مروّقیه‌تی‌ی ملله‌تی‌ن خۆ ته‌په‌سه‌ر کرینه، زۆلم و سه‌تمکاری دژی ملله‌تی‌ی خۆ بکار ئینایه‌ و ملله‌ت و خه‌لکی بی‌گونه‌ه و سفیل کرینه قوربانی.

ل سال (۱۹۸۸) ژ به‌ر هه‌وین ئه‌نفال و زۆلما سه‌دامی دکتاتۆری گۆربه‌گۆر خه‌لکی کوردستانی نه‌چار بوینه ئاواره‌یی وه‌لاتی‌ن ئه‌ورۆپی و ئیران و تورکیا ببن، ل وه‌لاتی‌ی تورکیا ل سی‌که‌مپا بنه‌جه‌ ب بوون، ئه‌و ژی (که‌مپا مؤشی) و (دیاره‌که‌ر) و (میردینی).

ل که‌مپا مؤشی نیژیکی (۹) نه‌ه هزار که‌سا بوون، ل که‌مپا دیاره‌که‌ر نیژیکی (۱۲) دوازه‌ه هزار که‌سا بوون، ل که‌مپا میردینی نیژیکی (۱۸) هه‌ژده هزار که‌سا بوون، که‌مپا میردینی ژ هه‌می که‌مپا مه‌زنتر و نه‌خۆشتر بوو. ئاواره‌یی‌ن که‌مپین تورکیا دژیانه‌کا سه‌خت و دژوار دا بوون و ژیانه‌کا ساده‌دبوراندن ب تایبه‌ت یین که‌مپا میردینی دبن چادرا فه‌ دژیان و وه‌رزین زه‌ستانا سار و ته‌قن و به‌فربارین و بایی ب هیز و هاقینا گه‌رم و تۆز و

دویکیڵ و بێ ئاڤ، کو رۆژانه ب دەهان کەسین بێ گونەھ ژ زارۆک و پیرەژن و پیرەمیڤا، ژ برس و تیهن و سەرما و گەرمی دمرین.

لسەر قان نەخۆشی و دەردەسەری یا ژێ، کارگیڤیا کەمپێ و والیێ میردینی و میت و پۆلیسان و حکومەتا تورکی سەر دەریەکا دوژمنکارانە و توند دویڤ ژ بنەمایین یاسایی یین نیڤ دەولەتی دگەل مە دا دکر، مینا گیانەوهران دەاتینە هژمارتن و خەلکی کەمپێ یێ قەدەر (منعزل) بوو، نەدھیلا شانددین بیانیا و رۆژنامەقان، وی خەلکی کوردپەرور ببینن و بەینە د ناڤ کەمپێ دا، دا کو نەپەنین رژیما تورکی نەزانن و ژۆربەیا جارن بو ماوی (۱۰) رۆژان ئاڤ نەدا خەلکی کەمپێ و خارن ژێ هەر یا کیم بوو. هەر (۴) چوار نەفەر یەک سەمۆنە ددایێ و نەدھیلا خەلکی کەمپێ سەرەدانا باژیری بکەن، ئانکو دەرکەفتنا کەمپێ قەدەغە بوو دەمی ژ سیمی جەندرمین تورکا بوری بایە، ئیکسەر دا تەقە ل وی کەسی هیتە کرن ئانکو د ناڤ زیندانەکا بێ دەروک دابۆین، هەر چەند بنقیسم ب داوی ناهیت، ئەو رۆژانین سەخت و دژوارین ل بن پاتی چادری دبوراندن، چونکە باوهری و ئیکریزی و ئیک چارەنقیس مە هەبوو، ئەم خودان دۆزەکا رەوا بوین، خەلکی مە هەمی نەخۆشی و دەردەسەری لسەر خۆ قەبیل دکر دا کو یێ ئازاد بیت و ژبن دەستی دوژمنان دا نەمینیت، پیدقییە هەردەم و ل هەمی دەزگایین راگەھاندنا حکومەتا هەریمی و هەمی دەزگایین راگەھاندنا پارتین کوردستانی دیمەنین سەختین ژین و ژیارا ئاوارەیین تورکیا، ب تاییەت کەمپا میردینی بەلاڤ بکەن و بلا خەلکی مە ئاگەھدار بکەن کو ئەقین ل ئاوارەیی دژیانەکا سەخت دا دژین پیخەمەت بەست قەئینانا مافین خۆ یین رەوا بوو.

هەژنی گۆتییە یە کو د ناڤا کەمپا مێردینیی دا ب هیمەتا گەنج و لاوین
 ئاواره و شیانین خۆبخویی ب دەهان قوتابخانە و خۆلین فیڕکرنە زمانین
 ئینگلیزی و تورکی و خۆلین فیڕکرنە لاتینی دەهاتنە ئەکرن و ب سەدان
 خەلکی مە یی نەخویندەوار فیڕی زانین و زانستین جوراوجور دەبون.
 پێدقییە حکومەتا هەریما کوردستانی چەند ئاقیریەکا ل ئاوارهیین کەمپین
 تورکیا بەدن، ب تاییبەت ئاوارهیین کەمپا مێردینیی کو تا نوکە ژنی
 سەرۆبەری وان یی ئابوری زۆری خرابە و تا نوکە ژنی چ بوو نەهاتییە کرن
 و هاتینە پشتگۆھ هاقییتن کو ل رۆژین تەنگافییان هەر ئەڤ ئاواره بوون
 بۆینە سۆتەمەنیا شورەشی و خو دکرە قوربان و ل رۆژین داھاتی و
 بەرفرەھیی دا بلا خزمەت و ماندییوونا وان ئاوارهیین کەمپین تورکیا نەھیتە
 ژبیر کرن.

دیمەنین ژيانا سەخت یا ئاوارەیین میردینی

ئەگەر بەرێخۆ بەدەینە دیرۆکا هەر مللەتەکی، بێ گومان ب دەهان دیمەنین باش و خراب، خۆش و نەخۆش دی بینین، دوان دیمەنان دا دیار دبیت کو ئەق دیمەنە ژ لای دژمنی قە لەسەر وان هاتینە سەپاندن. نەیا قەشارتییه کو ب دەهان دیمەنین خویناوی و نەخۆش ژ لای دژمنین مللەتی کورد قە لەسەر مللەتی کورد هاتینە سەپاندن کو ب دیریژیا میژوویی دەستەلاتەکی تاکرەو و پری زۆرداری و دژمنکاری لەسەر مللەتی کورد بێ بەلەنگاز گێرایە، تیدا هەمی جورین زۆلم و زۆرداری و تالانکردن و یرانکردن و گرتن و کۆشتن و ئەنفال و ئاوارەیی و دکتاتورییەتان دژی مللەتی کورد بکار ئینایە.

ئیک ژ ئەقان دیمەنین مە باس لی کری، ل سالا (۱۹۸۸)ی بریارا هەوی ئەنفالان ژ حکومەتا عیراقا خوینمیژ و ئەژدەها دەرکەفت دژی مللەتی کورد کو ب هزاران خیزان و خەباتکەر بەرەق سنورین ترکیا و ئیرانی کەفتنە کاروانی چارەنقیسەکی بەرزە، هەندەک کەفتنە دەستی رژێما سەدامی خوینمیژ و بەشەکی زۆر بوونە ئاوارە ل ترکیا، ل کەمپ و چادرگەهان ئاکنجیبوون کو رۆژانە ژیانەکا سەخت و دژوار دبرە سەر د دەستین جەندرمە و میت و تیم ئۆزال و کارگێرییا چادرگەھی دا.

د قان خالین خوارێ دا دیمەنین سەخت و نەخۆشین ژین و ژیارا ئاوارین چادرگەهین تورکیا ب تاییبەت چادرگەها میردینی:

خوارن و ئازۆقه:

ل دەست پێکی خارنا ئاوارەیی چادرگه‌ها میردینئ و کەمپا سلۆپیا یا ب کۆم بوو، حکومەت و کارگێریا چادرگه‌هی خوارنا ئامادە ددا مە کو ئافکەکا رۆهن و زەلال و بی تام و رەنگ بۆ و ھەر خیزانەکا ژ چەند کەسان پێک ھاتبا دوو کەچکین ئافکی ددانئ و ھەر (۶-۷) کەسان بتنی سەمۆنەک ددایی تیرا کربایە یان نە ئاریشا ئاواران بوو.

ل کەمپا سلۆپیا ل ئیقاریەکا زوی کو ھەر ژ سپیدئ چافی مە ل وی کەچکی خارنی یە جارەکا دی ب نە چاری قە کەفتینە د ناڤ (سرا) خارنی دا کو ئافکەکا رۆهن و زەلال بوو بۆ ماوی (۳) سی دەمژمیران کەفتینە د سراپی دا و نشکەکیقە گۆت ئافک خلاس بوو، گۆتە مە ھەرنە گۆرەپانا سەری دئ تشتەکی باشتر دەینە ھەو و زۆر کەیفە مە ھات و جارەکا دی ب ماسۆنەکا دی بەرەڤ گۆرەپانا سەری چۆین و سراپەکا دی مە گرت بۆ ماوی دەمژمیرەکا دی ماین، سرا گەھشتە مە و بۆ مە بۆ جھئ مەندەھۆشیئ ھەر سەرخیزانەکی دوو پیقاز و پتاتەک ددانئ و تیرا یەک نەفەر ژئ ناکەت، ئەگەر تیرا بکەت ژئ ئاگر نینە خارنی لسەر بکەلبنن و ئامادە بکەین.

دیسە دەرکەفتن ژ چادرگه‌ھی نەبوو، ئەو ھاریکاریین ژ برایین مە یین کورد و وەلات و ریکخراوین بیانی ژئ دەھاتن ب چ رەنگان ریک نە ددایی بیننە د ناڤ چادرگه‌ھی دا، ب رەنگەکی گشتی بارئ ئاوارەیان ب قی رەنگی بوو. ھەر ھەسا (۱ کگم) گوشت ھەر ھەیفەکی بوو خیزانەکا (۶ - ۷) نەفەری و ھەر نەفەرەکی دوو قالب سابوون ددانئ، برنج ھەر نەفەرەکی (۱/۵) کیلوگرام و نیڤ ددانئ کو ب پاستی تیرا ئاوارەیان نە دکرن و دچۆن بۆ خۆ دکرین ب گرانی.

سۆتەمەنى بۇ ئامادە كرنا خوارنى:

پىشتى كو حكومهتا توركيا خوارنا ئاماده ژ ئاوارەيان بېرى، بېرارا دانا ئازۆقەي دەرئىخست، ب تايبەت ل دەمى ئاوارە قەگواستىنە چادرگەھا مېردىنى، ھەر خىزانەكا ئاوارەيان بەشەكى كېم يى ئازۆقەي دايى بۇ ھەر ھەي قەكى ئى سۆتەمەنى نەبوو كو خارنى لسەر ئامادە بگەن، ب تنى ھەر خىزانەكى قەننەكى بچويك يى كو بكار دئىنان بۇ گەشت و سەيرانان كو تىرا مە ئىك روژ ژى نەدكر و روژانە خەلكى ئاوارە ل سرايا غازى بوون ھەتا كو خەلك نەچار دبوو كو ب شەقى ژى بمىنن ل بەر سرا قەننە تاكو قەننەكى بچويك قىرا دگەھەشت داكو خوارنى لسەر ئامادە بگەن.

سۆتەمەنى بۇ خوگەرمكرنى:

ل توركيا رەژيا بەرى بكار دئىنا بۇ خوگەرمكرنى، چونكە يا ئەرزان بوو، ئى حكومەتى بۇ مە دار دئىنان، ئى ب كىلۆيا دار ددانه مە كو ھەر خىزانەكا چەند كەسى با وەكو ئىك دەھاتنە ھژمارتن، ھەر سەرۆك خىزانەكى (۲۵۰ كگم) دارا ددانه ئاوارەيان، ھەر سەرخىزانەكى سۆپەكا بچويك يا دارا دابوونى. ئەق بەشى كىمى دارا تىرا نىف ھەي قى ژى نەدكرن و خەلكى چادرگەھى دكىم جلك بوون، ب تنى جلكىن ھاقىنى ھەبوون و زۇستانا سار ب سەردا ھات و خەلكى پارە نەبوون جلكىن زۇستانى بكرن، ئەگەر پارە ھەبانە ژى سويك و بازار نەبوون. ھەرودەسا قەدەغە بوو كارەب بەھىتە بكارئىنان بۇ خوگەرمكرنى. دەرکەفتن ژى ژ كەمپى ب ھىچ رەنگەكى نەبوو، مېت و پۆلېسان بەردەوام دگۆتە مە (يەساخ) ئانكو قەدەغەيە، ژ

به ر قى چه ندی خهك نه چار دبوون به ته نییه كا خو یا كو ژ پیتاكان ب چانسى گه هه شتیى ب سهر سه ری خو و له شی خو داده ن.
 ل دور له شی خو وهر دكر تاكو شیابایه ده ركه قیته، ژ بهر وی سه رمایا ب هیژ، ل ده ست پیكى هه ر كه سه کی شهرم دكر كو پاته کی یان به ته نیه کی دخو بالینیت، لی ژ نه چاری بوو نه گهر دا ژ سه رما دا مریت و پاشان بوویه وهكو نه ریته کی ل ناڤه كه مپی دا به لاق بوو تاكو له شی خو و گیانی خو ژ سه رمایى بیاریزیت.

سه قایی چادرگه‌ها میردینی:

جهی چادرگه‌ها میردینی ل ناڤه راقه زا قزلته په و باژیری میردینی دا بوو، ل ده شته كا پرویت و پری ستری و مار و ئادی، ل بن چادران بوین، نه و ده قهر یا ب ناڤه ودهنگ بوو ب هر و بایین بهیژ ل وی ده شتا كو دگوتنی (ده شتا ریحایی) وهكو پیره میر و ئاكنجیین وی ده قهری قه دگیرا كو هر و بایه کی ب هیژی وی ده قهری ترۆمبیلین مه زن و باره لگر دقولپاندن.
 قی بایی ب هیژ کارتیکرنه كا مه زن ل ئاقاهی و ده رامه تی وانان دكرن، هه روه سا ل ناڤه چادرگه‌هی دا ستوینین کاره بی دئیخستن و ب سه ر چادران دا دكه فتن و چادر ده رفاندن و ب سه ری ئاواره یین شوره شگیر و خه باتكه ر دا دهاتنه خواری، چادر ژیک دكرن و ددراندن، پتريا جاران نه قه خیزانه دچونه دبن چادره كا دی دا و هندهك جاران ژى لبه ر بارانی و بایی بهیژ دمان، بو نمونه: ل شه قه كا تارى و پری باران و هر و بایی ب هیژ و دژواری زفستانا چادرگه‌ها میردینی، ل ریکه فتنی (۱۹۸۹/۱/۲۲) تاكو سپیدی ماینه هشیار، ل شوینا سنگین چادری یین ئاسنی یین بچویك و كورت مه سنگین

داری یین مەزن و درێژ چێ دکرن بو چادری دا کو خو لبر وی بایی بهیز بگریت و تاکو سپیدی ئەو چادری زبەرك دچۆن و ددریان، هەمی ب شیژن و بیزان دەهاتنە درین و نوی دکرنە قە تاکو شیابانە خو دبن قە پاریژن ژ سارما زقستانا دژوار و تۆز و هەوایی گەرما هاقینی، چونکە ل وەرزی هاقینی پلا گەرمایی ل چادرگەها میردینی دگەهشتە (٤٥-٥٠) پلان، لبر پەردا چادری و بی ئامیرین تەزیکرن و بایی تەزی، هەرەسا بی بەفرگر و ئاقتەزینک و جەمەدی، لەوما خەلکی ئاوارە نەچار دبوون کو ئاڤا گەرم قەخۆن و هەر دەم تووشی نەخۆشیی مەزن دبوون.

ناریشەیا ئافی؛

ئاڤ ژیانە و ئەگەر ئاڤ نەبیت هەلبەت ژیان ژێ نابیت ل چادرگەها میردینی ئاڤ زور یا کیم بو و جەمی ئافی یی بکوم بو مینا جرنی یا ئاڤ لئاڤ چادرگەهی دابەش کربو دا ئافرەت و زەلام ب دەمژمیران کەقنە دئاڤ سراییی دا تاکو تەنەکەک یان دولکەکی ئافی پەیدا دکر بو خیزانا خو ول پتیریا جارن حکومەتا ترکیا و کارگیری یا چادرگەهی بی بەهانە ئاڤا قەخوارنی ویا بکارئینانا روژانە لسەر چادرگەهی دبری بو ماوی (١٠-١٥) روژان و خەلکی چادرگەهی دا نەچار بیت ئەو بوریا ئافی یا کولسەر چادرگەهی رابوری کون بکەن وب سەدان هەزار تەنەکە و دولک دا کەقنە دسراییی دا و بو ماوی دەهان دەمژمیران مینن تاکو تەنەکەک یان دولکەک دگەهشتی و نە دزانی کا دی وئ ئافی بو چ مەرەم بکار ئینن بو شیشتننا جلك وئامانا ویا ن ژێ بو قەخارن و سەرشیشتنی یان ژێ بو کرنا نڤیژو چیکرنا زادی بایە . بو زانین ل دەمی بوریی کەمپی یان یین دورماندو خراب ببانە دا ئیکسەر دا ئیدارا

که مپی داخازی ژ لیژنا ئیداری یا که مپی که تن کو چه‌ند زه لامین که مپی یین پیشمه‌رگه به‌ن ژبو دروستکرنا وان بوری یان وکارم‌ند و فه‌رمانبه‌رین وانان دپالدای بون یان ژى ل مال بون . هه‌رده‌م خه‌لکى مه یی تیه‌نی بو لاش و جلکین وانان پیس دمان وهنده‌ک جارن ئاوارین چادرگه‌ها میردینی بو ماوی (۴ - ۵) کلم دچون ب پیا تاکو پیچه‌کا ئافی بده‌ست خو دئیخست بو نمونه ل شه‌فه‌کا بی ئاف و خه‌لکى چادرگه‌هی دنالین بو قورچه‌کا ئافی وئهم نه‌چار بوین کو ل ریککه‌فتی (۱۹۸۹/۷/۱۱) ئهم ماینه لبه‌ر سرا ئافی لسه‌ری که مپی تاکو بانگی سپیدی دای وسرا گه‌هسته مه ئه‌وژی به‌شه‌کی کیم یی ئافی بوو .

جهین په‌رستنا خودایی :

وه‌کو یا ئاشکه‌را کو ریژه‌یا هه‌ره مه‌زنا ملله‌تی کورد زۆر گریدایی ئایینی ئیسلاما پیرۆزه و به‌رده‌وام یی پیگیره ب ئه‌رک و فه‌رمانین ئایینی پیرۆز، ب دریژاهیا دیرۆکی ملله‌تی کورد قوربانین مه‌زن داینه پیخه‌مه‌ت سه‌رکه‌فتنا ئایینی .

ل چادرگه‌هی مزگه‌فت و جهین په‌رستنا خودی نه‌بوون، (۱۸-۲۰) هزار مرۆف دبی مزگه‌فت بوون، ل دورماندۆرین سیمه‌یی چادرگه‌هی جهین تاییه‌ت راست کربون و نقیژین ب کۆم تیدا دکرن و ل رۆژین ئه‌ینی بو خودبی هه‌میان قه‌ستا گۆره‌پانا سه‌ری چادرگه‌هی دکر و هه‌ر ئیکی شه‌ملکا خو دگه‌ل خو دبر، مامۆستا (مه‌لا عه‌بدولره‌حمان کانی سارکی) خوتبه‌خوین و پیشنقیژی مه‌بوو، هنده‌ک جارن ل زفستانی به‌فر و بارن ده‌اتن، ل وه‌رزى هاقینی ژى هنده‌ک جارن تۆز و بارۆقه ده‌اتن و پلین گه‌رمی زیده‌دبوون و

خەلكى مە يى خۆراگر نە چار دېوون كو نقيژى لېر بارانى بكن. ھەر ھەرسا ل ھاقىنن گەرم و پىرى تۆز و ھىروبا و لېر تىشكا رۆژى نقيژى بكن. بۆ زانن خەلكى چادىرگەھا مېردىنى ھەمى بوسلمان بوون، ب تنى خىزانەكا مەسىحى ھەبوو ئەو ژى پاشى چۆنە ۋەلاتىن رۆژئاقايى.

رەوشا ساخلەميا ئاۋارەيان:

نەخۇشخانەيەكا بچويك ل چادىرگەھا مېردىنى ھەبوو بۆ (۲۰-۱۸) ھزار ئاۋارايىن ب تنى (۱) نۆشدار دگەل برىنپىچەكى لى ھەبوو، ئەۋى نۆشدارى بكالورىوس ژى نەبوو و نەيى تايبەتمەند بوو، ئانكو نۆشدارىن تايبەتمەند ب ئىشىن جورا و جور نەبوون، ئىك نۆشدار بۆ ھەمىيان بوو، چارەنقىسى قان ئاۋارەيىن ھەژار و بەلەنگاز ددەستى ۋى دا بوو، دەرمان دكىم بوون و خەلكى ئاۋارە داچن ب دەمژمىران ل سرا نۆشدارى راۋەستىن تاكو سرا دگەھشتى، دا چىتە دژورقە ھەر زويكا بى كو فەحسا وان نەخۇشا بگەت دا جورەكى دەرمانى ددەتى و ھەر شەق ئىك جورى دەرمانان ددا نەخۇشىن كەمپى، گەلەك جاران ئەو دەرمانى ددا نە نەخۇشان چ پەيوەندى ب ۋى ئىشى قە نەبوو يان ژى سرنجەكى ب تنى دا بۆ دانىت بەلكو دەھ سرنج پىدقى بوون.

ب راستى سەرەدەريا گيانەۋەران دگەل ئاۋارەيان دكر، ژبەر قى چەندى بى باۋەرىيەكا بەيىز، ديسان بى ئومىدىيەكا مەزن ل ناقبەرا نەخۇشىن چادىرگەھى و نۆشدارىن توركا پەيدا بېوون. ھەمى نەخۇشان دەرمانىن خۆ نىشانان نۆشدارىن پىشمەرگە ددان، بى شىرەت و ئامازەيىن وانان چارەسەرى بكار نەدئىنا، ئەو دەرمانىن ژ نەخۇشخانا چادىرگەھى دئىنان

را ده‌ستی نۆشدارین پيشمه‌رگه دكرن، ژ بهر فان ئه‌گه‌رين ل سه‌رى هاتينه باسكرن و كي‌مبوون و نه‌بوونا هه‌مى خزمه‌تگوزاريين ساخله‌مى و ده‌زگايين نۆشدارى و كي‌مبوونا ده‌رمانان، پتر ئيشين كوژه‌ك و دو‌مدرىژ و خراب ل نا‌قبه‌را ئاواره‌ييين چادرگه‌ه‌ى به‌ربه‌لا‌ف ببوون.

جهين سه‌رشويشتنى د ناه چادرگه‌ه‌ى دا:

ل ده‌ست پي‌كا چوونا مه بو كه‌مپين ئاواره‌يى ل به‌راهيى ئه‌م ل كه‌مپا سلو‌پيا بوين، ب تنى (٢٠) سه‌رشوو هه‌بوون، ئه‌و ژى دبچوك بوون و دبى ناه بوون، تاكو كه‌سه‌كى سه‌رى خو شويشتبا، پيدفى ب سرايه‌كا دوو سى ده‌مژمىرى هه‌بوو، ئه‌و ژى ب ناه ته‌زى بوو. پاشى ب برياره‌كا حكومه‌تا تووركى ئه‌و ئاواره‌ييين كه‌مپا سلو‌پيا هاتنه فه‌گوهاستن بو چادرگه‌ها ميرديني. ل ويري ژى هه‌ر ئه‌و نه‌هامه‌ت هه‌بوون كو خه‌لكى چادرگه‌ه‌ى ب هه‌يفان سه‌رى خو نه‌دشويشت و هنده‌ك نه‌چار دبوون سه‌رى خو دجهى ده‌ستاقى فه‌دشويشت ب ناه ته‌زى و بى سابين و شامپو، پاشى خه‌لكى چادرگه‌ه‌ى بخو بو خو ئه‌ف پرسگرىكه چاره‌كر ئه‌و ژى هه‌ر سه‌رؤك خيزانه‌كى د ناه چادرا خو دا جهه‌ك ل قورنه‌تا چادري كره سه‌رشو و سه‌رى خو لى دشويشت، به‌لى ئه‌گه‌ر سه‌رى خو شويشتبايه قيابايه ئه‌ندامين خيزانى هه‌مى ژ مال ده‌ركه‌فتبانه و هنده‌ك جهين دى ده‌ست نيشان كربانه ژ بو سه‌ره‌دانى، ئانكو ل ده‌مى ئه‌ندامه‌كى خيزانه‌كى قيابايه سه‌رى خو بشوت، دا هه‌مى ئه‌ندامين خيزانى ژ مال ده‌ركه‌فن و ئه‌فه ژى ديمه‌نه‌كى دى به ژ ديمه‌نين ژيانا سه‌ختا ئاواره‌يى.

جھېن دەستاقى د ناڤ چادرگەھى دا:

بى گومان نەيا جوانە باسى ھەمى دىمەنن كرېت و نەجوان بگەين، لى
 ھندەك دىمەن ھەردەم ل بەر چاقىن مەنە كۆل دەمى ئاوارەيىن چادرگەھى
 پىدقى ب جھېن دەستاقى ھەبايە، پىدقى بوو دەمژمىرەكى بەرى وى
 دەمى چۆبايە سرايا جھى دەستاقى، چونكە ئەم لىن چادران ڤە بۆين و
 جھېن دەستاقى ب كۆم چىكربوون، ھندەك جاران سرايا جھېن دەستاقى
 درىژدبوو تاكو دگەھشتە (۱۵-۲۰) كەسان و خودى نەكرىبايە زك چونەك يان
 ھەر ئىشەكا دى پەيدا ببا ل جەم ئاوارەكى، لەوما دىيژم ئەڤ دىمەنن
 سەخت و دژوارىن مە باس لى كرېن، بەرگىيا بەيژا ئاوارەيىن خۆراگر،
 شورەشەكا دى بوو دژى دژمنن مللەتى كورد ئەنجامداى، خۆراگرتن و
 تەحەممولا ڤان ئاوارەيان كرى بوونە تىرەك و ب سىنگى دژمنى كەفت و تا
 نوكە زى ئەڤ ئاوارە نەھاتىنە قەرەبۆكرن ژ لايى جھېن پەيوەندىدار ڤە.
 ئومىدەوارىن ھەمى ئاوارە بەيئە قەرەبۆكرن و ئەو زەحمەت و ماندىبوونا
 وان ب ھەروە نەچىت دا كو شانازى ب وى شورەش و خەباتى بگەن.

ئیداره کرنا چادرگه‌هی

حکومه‌نا تورکیا شیان نه‌بوون ئیداره‌کرنا فی خه‌لکی بکه‌ت، یا ئاماده ژی نه‌بوو ژماره‌کا ژۆرا فه‌رمانبه‌ران بینن کو کار بکه‌ن، به‌لکو نه‌دشیا ژی کاره‌کی باش بو ئاکنجیین چادرگه‌هی بکه‌ن. ژ لایه‌کی دی قه‌ خه‌لکی مه‌ ژی چه‌ز نه‌بوون کو تورک ئیداری بکه‌ن، چنکو میت و تیم ئۆزال و پۆلیس و جه‌ندرمه و زه‌لامین هه‌والگیریا تورکا، ده‌سته‌ه‌لات و سه‌رده‌ری بکه‌فیته ده‌ستی وان و ب هینه د ناڤ چادرگه‌هی دا، پاشی وه‌سا هاته ریڤخستن و تیک‌گه‌مشتنه‌ک ل ناڤه‌را هه‌ردوو لایان په‌یدا بوو کو والیی که‌مپی (ئه‌حمه‌د نه‌ورۆز) رازه‌مندی کرن کو په‌یوه‌ندی ب ریه‌سپی و ماقویل و که‌سایه‌تی و کادرین چادرگه‌هی کرن بو پیکئینانا کومیته‌کا ئیداری. هه‌می ریه‌سپی و هه‌لبژارتین هه‌می گوندین چادرگه‌هی دگه‌ل زانایین ئایینی پیرۆزی ئیسلامی و دگه‌ل هنده‌ک کادرین لایه‌نین سیاسی ریڤکه‌فتن کو هه‌لبژارتن بهینه کرن ژ بو پیکئینانا کومیته‌کا ئیداری ژ بو بریڤه‌برنا کاروبارین چادرگه‌هی.

د پرۆسیسه‌کا کیم وینه دا کو خه‌لک د فی مه‌ینه‌ت و ده‌رده‌سه‌ریی دا د چاره‌نقیسه‌کی به‌رزه دا دژیان، یه‌که‌مین بنه‌مایین دیموکراسیه‌تی ئاڤاکرن و کومیته‌ک هاته هه‌لبژارتن ل ریڤکه‌فتی (۱۹۸۸/۹/۱۸) ب ناڤی (کومیتا ئیداری یا که‌مپا میردینی)، ئه‌ڤ کومیته ژ ئه‌ڤان هه‌ڤالان پیک ده‌ات:

- رزگار که‌مه‌کی

- زییر مایی

- حسين بيسفكى

- عەبدوللا ھەرۆرى

- ئەحمەد كوقلى

پشتى ئاوارەيىن چادىرگەھ و كەمپىن گەقەرى و مۆشى ل توركىيا
كۆمقەكرىنە سەرىك و ئىنانە د ناڤ چادىرگەھا مېردىنى دا، دويمايك كاروانى
ئاوارەيان ژ گەقەرى و سلۆپيا ئىنانىن ل رىكەفتى (۱۹۸۸/۱۱/۱۴) ئىدارا
كەمپى ب پىدقشى زانى كو سى ھەقالىن دى لسەر ئىدارا كەمپى زىدە بكەن و
جارەكا دى ھەلبىزرتن ھاتنە ئەنجامدان ل (۱۹۸۸/۱۱/۲۰)، ھەقالىن ل
خوارى ديار ھاتنە ھەلبىزرتن ئەوژى:

- جەمىل بيسفكى (خۆدى ژى رازى)

- تەيار گەرماقى

- ميكائىل ئۆزمانى

ژ بۆ برىقەبرنا كاروبارىن رۆژانە يىن ئاوارەيىن چادىرگەھى، كۆمىتا ئىدارى
ب فەر دىت قان لىزنىن ل خوارى ديار پىك بىنن:

۱- لىزنا فىركرن و پەروەردى:

ل ۱۹۸۹/۵/۱۵ لىزنىنەك بۆ برىقەبرن و سەرىپەرشتىكرنا خواندنگەھان
ھاتە ھەلبىزرتن كو ھەر چەندە دەسپىكا قەكرنا خواندنگەھا بشىوہكى
نەينى بوو ژبەر كو رژیما توركىيا رى نەددا، بەلى پشتى دەمەكى كىم ژمارا

قوتابخانه‌یان گه‌هشتنه ۱۸ قوتابخانا و ب ئی مه‌رهمی لیژنه‌یه‌ك هاته پیک
ئینان ژ فان به‌ریژین ناڤین وان ل خواری ددیار:
- شه‌فیک سه‌عدوللا زاخویی. چوویه ره‌حمه‌تی
- مه‌لا سه‌عید عوسمان ئامیدی
- سه‌لیم عه‌بدوللا بناڤی
- عه‌زیز بناڤی، یی به‌رنیاس ب عه‌زیز مالتایی

۲- لیژنا دانانا پروگرامین خواندنی:

ب مه‌رهما خورتکرنا ره‌وشا خواندنی و فی‌کرنا زانست و زانینه‌کا
دروست ل سه‌ر بنامایین ب هیژ. هه‌روه‌سا ژ بو دابینکرنا و ئاماده‌کرنا
پروگرامین خواندنی، کومیتا ئیداری ب هه‌ماهه‌نگی دگه‌ل لیژنا سه‌رپه‌رشتیا
خواندگه‌هین چادرگه‌ها میردینئ، ریکه‌فتن کو ئه‌ڤ هه‌قالین ل خواری به‌هینه
راسپاردن ژ بو ئاماده‌کرنا پروگرامین خواندنی، ئه‌وژی ئه‌ڤه‌نه:

- سه‌ید محمه‌د ئامیدی یی ناسیار ب (دلما ئامیدی)

- ته‌یار سه‌لیم گه‌رماڤی

- سه‌ربه‌ست مایی

- ئه‌حمه‌د عه‌بدوللا بادی

- ئازاد مایی

- سه‌باح بیده‌ی

۳- لیژنا ئینزیباتی:

ئەق لیژنە ژ (۸۰ - ۱۰۰) پێشمەرگەیی ئینزیبات پێک دھات و کاری قی لیژنی پاراستنا ئیمناھی و سلامەتیا خەلکی ئاوارەیی چادرگەھی بوو، ھەرەسا زێرەقانی و ریک و پیکیا سرا و ھاریکاریا ئاوارەیی کەمپی بوون. پتیا ئان ئینزیباتا پێشمەرگەیی قەرمان بوون، گەلە ک جاران تاکو سپیدی دمانە ھشیار بو پاراستنا مال و گیانی ئاوارەیان، دەستەیا قی لیژنی ژ ئان کەسانین ل خواری پێک دھات:

- جەمال حاجی بەندی
- نەزیر خالد ئۆرە
- عەمەر رەشید تروانشی
- عەلی محەمەد بیدوھی
- صەدیق موسا ھدینە
- سووچی غەفار بیدوھی

۴- لیژنا ریهسپیان:

کاری لیژنا ناڤبری وەکو لیژنا شیرەتکاری پرس پی دەاتنە کرن، چارەکرنا ھەر کیشەیه ک جفاکی یان نەخۆشییە ک ل ناڤبەرا خەلکی گوندەکی یان کەسەکی، دا ب ریکا قی لیژنی ئاریشەیا وان ھیتە چارەکرن و نە دەپلا ئاریشەیی بچوێک مەزن بین.

ھەرەسا ھایداری رەوشا کۆمەلایەتیا خەلکی چادرگەھی و ئاوارەیی خەباتکەر ببوون، ھەمی ب ریکا لیژنا سەرپەرشتیا کەمپی دەاتنە کرن و ھەماھەنگیە ک مەزن ل ناڤبەرا لیژنا ریهسپی و لیژنا سەرپەرشتی ھەبوو،

وێكو لیژنەیه‌كا شیرەتكار ژ هەمی گوند و هۆزین د ناڤ كه‌مپێ دا پێك دهات.

لیژنا ناڤبری ژ فان كه‌سایه‌تیین ل خوارێ دیار پێك هاتبوو:

- شه‌فیع زاخویی، چوویه ره‌حمه‌تی.
- خالد فه‌تاح ئۆره‌ی، چوویه ره‌حمه‌تی.
- ئەمین ئۆزمانی، چوویه ره‌حمه‌تی.
- رئیس عرفا ه‌سه‌ن گرکی، چوویه ره‌حمه‌تی
- بنیامین گه‌ره‌گوه‌ی
- صالح محه‌مه‌د عه‌لی بناڤی
- عه‌بدوللا عه‌فار بێدوه‌ی
- ه‌ه‌یده‌ر شێخ مه‌می
- ه‌ه‌جی سه‌عید ئه‌ره‌دنی
- ه‌ه‌جی سلیمان شیلازی
- شێخ سه‌لام بامه‌رنی

٥- لیژنا ره‌وشه‌نبیری و هونه‌ری و ئاهه‌نگ و بیره‌وه‌ری:

کاری لیژنا هونه‌ری و ره‌وشه‌نبیری ساخکرن و برێقه‌برنا سه‌رجه‌م ئاهه‌نگ و بیره‌وه‌ری و یادین نه‌ته‌وه‌یی و پارتایه‌تی بوو. چه‌ندین تیپ و گرۆپین هونه‌ری و زارقه‌کرنێ هه‌بوون، هه‌ڤال (ته‌یار سه‌لیم گه‌رماڤی و ریڤینگ هه‌رۆری - خالد عه‌بدوللا تۆفی - رزگار كه‌مه‌کی و زییر مابی) ژ لای کۆمیتا ئیداری ڤه‌ سه‌رپه‌رشتی لی دکر.

٦- لیژنا دوێڤچۆنا کاروبارین ساخه‌می:

ئه‌ڤی لیژنێ سه‌رپه‌رشتی و دوێڤچۆنا کاری نۆشدارین كه‌مپێ دکر، هه‌روه‌سا هه‌ماهه‌نگی ژ ل ناڤه‌را نۆشدارین كه‌مپێ و یین حكومه‌تا تورکی

دکر، هەقال (میکائیل ئۆزمانی) ژ لایی کومیتا ئیداری ڤه سەرپەرشتی لی دکر.

۷- لیژنا دویشچۆنا کاروبارین وەرزشی:

لیژنا وەرزشی و تیمین وەرزشی یین گەنج و سنیلەیان بەرھەڤ دکر و راھینان پی دکر و نیشانان وانان ددا و تەپکانا پی و یا قۆلی بۆلی و چەندین یاریین دی یین وەرزشی دکر و ژ لایی کومیتا ئیداری ڤه هەقال (رزگار کەمەکی) سەرپەرشتی لی دکر.

۸- لیژنا دابەشکرنا دارا:

کاری لیژنا دابەشکرنا دارا کو دار ب کیلویا لسەر سەرۆک خیزانان دابەش دکر و هەر سەرۆک خیزانەکی (۲۵۰) کغم ددانی وئەڤ لیژنە ژ لایی کومیتی ڤه (تەیار سلیم گەرماڤی) سەرپەرشتی لی دکر.

۹- لیژنا دابەشکرنا ئازوقە:

بۆ زانین کو هەر لیژنەیه کە هاتبا دامەزراندن ژ چەند هەلبژارتیین گوندا (مختار) و کادران پیک دەت و هەر لیژنەیه کە کاری خۆ راپەراندبا، ئەندامەکی کومیتا ئیداری سەرپەرشتی لسەر دکر و ژ بۆ سەرپەرشتیا ڤی لیژنی (عەبدوللا ئیسماعیل هەرۆری) سەرپەرشتی لی دکر و کاری وان ئازوقە لسەر ئاواران ب گرام کیلویان دابەش دکر.

۱۰- لیژنا دابه‌شکرنا نان و غازئ:

کاری ئی لیژنی دابه‌شکرنا نان و غازئ بوو لسه‌ر ئاوارین چادرگه‌هی کو هه‌ر خیزانه‌کی د حه‌فته‌یه‌کی دا یه‌ک قه‌نینه‌ ددایی و هنده‌ک حه‌فته‌یا دکره‌ دوو قه‌نینه‌، سه‌باره‌ت نان رۆژانه هه‌ر که‌سه‌کی نوینه‌راتیا گوندی خو دکر و بو هه‌می مالا نان دبر و هه‌ر دو که‌سا سه‌مۆنه‌ک ددایی، ئه‌ق لیژنه ژ لایی (احمد کۆقلی) قه سه‌ره‌رشتی لی دهاته‌کرن. پاشان ناڤبری هاته‌ لادان و ئه‌ندامی کۆمیتی ب راپه‌راندنا ئی کاری رابوون.

۱۱- لیژنا دارایی و وه‌رگرتنا هاریکاریان:

کاری لیژنا ناڤبری وه‌رگرتنا هاریکاری و که‌ل و په‌لان بوو، هه‌روه‌سا دابه‌شکرنا وان هاریکاریی ماددی و پیتاک لسه‌ر خه‌لکی چادرگه‌هی بوو ب شیوه‌کی دادپه‌روه‌رانه و ژ لایی کومیتا ئیداری قه ره‌حمه‌تی (جمیل بیسفیکی) سه‌ره‌رشتی لی دکر. لیژنا دارایی یا ئوردیگایی میردینی ژ فان به‌ریزان پیک هاتبوو:

- عبدالحمید عادل یزدین باقی
- ملا عبدالرحمن کانی سارکی
- صالح محمد علی بناقی
- حسن محمد بندی

ئه‌قی لیژنا ناڤبری کاری خو چالاکانه ئه‌نجام ددا و ب هه‌شکاری دگه‌ل کومیتا سه‌ره‌رشتیا ئوردیگای کو هه‌ر پاره‌یه‌ک، یان هه‌ر یارمه‌تی و هاریکاری و که‌ل و په‌لین هاتبانه ب دروستاه‌ی دهاتنه دابه‌شکرنا و کاری خو ئه‌نجام ددا، هه‌روه‌سا ئه‌و پارئ هاتبایه‌ ل سه‌ر قوتابخانه‌یی ئابینی و قوتابخانه‌یی کوردی و ب تایبه‌ت قوتابخانا بارزانی ژ دهاتنه دابه‌شکرنا

ب ھەقبەشى و ھەمى كار دىن چاقدىرىيا لىژنا سەرپەرشتيا ئوردىگايى دا
دھاتنە كرن و ب ھەماھەنگى دگەل لىژنىن دى يىن ئوردىگايى .

۱۲- لىژنا سەرپەرشتى و ھەماھەنگى:

كارى لىژنا ناقتىرى ھەماھەنگى بوو ل ناقتىرا كومىتا ئىدارى و خەلكى
كەمپى، دگەل حكومتا تركيا، ئىدارا كەمپى ژ لايى كومىتا ئىدارى قە
ھەقال (زوبىر مابى) سەرپەرشتى لى دكر.

ژ بلى كارو ئەركىن ئىدارى يىن لىژنىن ل سەرى بەھس لى ھاتىە كرن
كومىتا ئىدارى ب قان كارىن ل خواری ديار ژى را دبوو:
(أ) - پەيوەندىكرن ب رۆژنامە قان و كەسانىن خىرخواز.
(ب) - دويقچون و پشتقە قانىكرنا پەروەردە و خواندگە ھىن چادىرگە ھى، ب
تايىبەت خواندنگە ھا بارزانى.

(ت) - تۆماركرن و ئامار و سەر ژمىرىكرنا چادىرگە ھى سەرپەرشتى لى دكر
و ئەنجامدانا وان كارىن ب ئامارى قە گریدای.
(ج) - سەرپەرشتى ل تىمىن كارەبى و گرفتىن كارەبى ل ناقا چادىران
دكرن.

(د) - كارى چارەسەريا ھەمى گرفتىن كۆمەلايەتى دكر ب ھەماھەنگى
دگەل لىژنا رىھسپىيان لىژنىيە يىن دى و پترىا كەسايەتى و رىھسپىي و
ماقولىن چادىرگە ھى ژبو رىقە برن و ئىدارەكرنا چادىرگە ھى.

(ه) - ل رىكەفتى (۱۹۸۸/۱۱/۱) سەرژمىرىيە كا گشتى ھاتە ئەنجام دان و
جەماوهرى چادىرگە ھى بوونە (۱۵۷۵۰) پازدەھزار و ھەفت سەد و پىنجى

که‌سان. پاشان ئاواره‌یین که‌مپا گه‌قهری ئینان سەر که‌مپا میردینی و سه‌رجه‌می ئاواران بوونه پتر ژ ۱۹ هه‌زار ئاواران و (۲۷۵۰) چادر بوون ل سەر رووبه‌ری (۵۴۸) م بوون ژ سیمه‌ی تا سیمه‌ی و فره‌هیا که‌مپی (۳۱۰) م بوون و پتر ژ (۲۵۰۰) سه‌رۆک خیزان ئاکنجیین که‌مپی بوون.

هه‌روه‌سا ژبلی کومیتا ئیداری، هنده‌ک ده‌سته‌یین سیاسی هه‌بوون مینا:

ئا) - لیژنا به‌ره‌ی کوردستانی.

ب) - لیژنا پارته‌ی دیموکراتی کوردستان (ح.د.ک).

پ) - نوینه‌راتییا (ی.ن.ک).

ت) - نوینه‌راتی پارته‌ی گه‌ل.

ج) - نوینه‌راتی حزبا شیوعی عیراقی (حشع).

ح) - زیده‌باری قان ده‌سته‌یین سیاسی یین ل سه‌ری، (یه‌کیتییا زاناییین

ئایینی ئیسلامی کوردستان) هه‌بوو.

خ) - لیژنه‌یه‌کا بلند بو سه‌ره‌په‌رشتییا خواندگه‌هین چادرگه‌هی ژی هه‌بوو.

د) - لیژنا سه‌ره‌په‌رشتییا قوتابی و لاوان کو هه‌قال (ته‌یار سلیم گه‌رماقی

و رزگار که‌مه‌کی) وه‌کو ئه‌ندامین لیژنا ته‌نفیزی یا قوتابی و لاوان کو

سه‌ره‌په‌رشتییا ری‌کخستن و چالاکیین وانان و قوتابیان دکرن.

رەوشا پەرۆردی ل چادرگەها مێردینی

(أ) - خواندنگەهین کوردی.

(ب) - خواندنگەهین ئایینی.

فەکرنا فەن قوتابخانەیان قووناغەکا زێرینا فێرکنا زانست و زانین و
هەستا نەتەواپەتی بوو، کورد وەک گەلهکی ئازا و مێرخاس هاتییه نیاسین،
بن دەستی و تەپەسەری قبوول نەکرێهه و چ چارهکی سەر بوو دوژمنان
دانەنایه. دیسان کورد ئەو گەله یی کو هیقینی مروفایه تی ل سەر ئەردی
بەلافکری، چونکی د دیروکی دا هاتییه سەلماندن دەما پاپورا (نوح
پێغه مبهەر) - سلاق ل سەر بن - ل چیا یی (جودی) راوهستیا یی و ژیان و
نەژادا مروفایه تی ل دەورو بهرین فی چیا یی کو دکه فیه د ناخا کوردستانی
دا دەست پی کریه، لەورا ئەز دبیژم کو کورد هیقینی بەلافبوونا
(مروفایه تی) بووینه ل سەر رویی ئەردی، دیسان خودان دیروک و
کەلتورەک کەشن و دیرین و بیی شەر و خوینرێژتن موسلمان بووینه و
باوهری ب هەبوونا خودی و پێغه مبهرین وی کرینه، لەوما ئایین پەرستن و
ریزی ل ئاینین دی دگرن.

ب دیتن و هزرا دژمنان ئەگەر کورد د زیندانا دا بن، یان د چادرگەهین
تێله بەندکری دا بن، دی مینن نەزان و نەژادا خو ژیر کەن یان دی پەندو
کوله تی قەبوول کەن. نەخیر ژ بو نەرازیبوونا مه ل سەر فی هەمی،
گەنجین خودان بیر و باوهر. د فەن دەلیقه یین تەنگاڤ دا، ب روح و جان خو

قوربانی دۆزا ره‌وایا گه‌لی خۆ دکه‌ن و خواندنگه‌هین قی که‌مپی میناکه‌کن ل سهر هزاران سهرهاتی و سهربورین گران و به‌رته‌نگاقترب سهر ملله‌تی کورد دا هاتین.

خواندنگه‌هین کوردی:

پشتی کۆچه‌ریا مه‌ل سالا (١٩٨٨) ئی بۆ ناڤ تووخیبێن ده‌وله‌تا تورکیا، ل رۆژا ١٩٨٨/٨/٢٨ ئی پشتی کاروانه‌ک و ریکه‌کا درێژ و سه‌خت ل که‌مپا میردینی ئاکنجی بووین، بیگومان ئەم ژ دوزمنه‌کی ره‌قیاین و که‌قتینه‌ تیله‌به‌ندیا دوزمنه‌کی دیتر، مه‌ره‌م و سیاسه‌تا هه‌میان ژ ناڤرنا ملله‌تی کورده‌ب هه‌ر ئاوايه‌کی هه‌بیت. لی بارزانیی نه‌مر پیشه‌وا و قوتابخانا مه‌زنا کوردایه‌تی ئەم فیڕکرینه‌کو (ل که‌فتنا بی ئومید نه‌بین)، له‌وما گه‌نجین خودان شیان، گه‌رم و سه‌رمایا بن چادری قه‌بول کر و ده‌ست ب په‌روه‌ردا زارۆکین کو خوشی و تاما سه‌رخوه‌بوونی تام نه‌کری، ئیکه‌م خواندنگه‌ه‌د مالان دا ده‌ست پیکر، پاشی گه‌هشتنه‌گوندا و پاشی قوتابخانا مه‌زن ب ناڤی (بارزانیی نه‌مر) هاته‌ ئاڤاکرن و هه‌می خواندنگه‌ه‌بوونه‌ ئیک.

ئەم دشین دبیرین کو ده‌ستپیکر خواندنگه‌هان ل ١٩٨٩/٤/١ ئی هاتنه‌ فه‌کرن ب ناڤی (به‌رخودان، پیزان و شوره‌ش)، ئەو ژێ چه‌ند مالین مروڤین ئیک یان ژ گونده‌کی جیرانین قوتابخانی فه‌دگرت و مامۆستایین مه‌ ژێ هه‌میان باوه‌رنامه‌یین بلند نه‌بوون ئانکو کاره‌ک بوو کو سه‌خمه‌راتی زارۆک نه‌مین نه‌خوینده‌وار و به‌ینه‌ تیگه‌هاندن کانی ژ به‌ر چ لڤیری نه‌ و ژ کیری هاتینه‌ و ئەگه‌ر چی یه‌ کو مال و سه‌روه‌ت و سامان و مروڤین خۆ، وه‌لاتی خو هیلاين و به‌ره‌ڤ وه‌لاتین بیانی فه‌ چوین، فه‌کرنا ڤان قوتابخانا، بوویه

نامەیهک بۆ دۆژمانان. ھەر ھەروەسا بەرسینگرتنەک کو ئەو نەشین چ جارەکی
ریکی ل دۆزا مللەتی بگرن و مللەتی کورد بۆ دژمانان دیارکرن کو نە ب
کیمیابارانکرن و نە ب ئەنفالکرنی، نە بگرتن و کوشتنی مللەتی کورد ب
دووماھیک ناھیت.

ل ۱۹۸۹/۵/۱۵ کۆمیتەک بۆ بریڤەبرن و سەرپەرشتیکرنا خواندنگەهان
ھاتە ھەلبژارتن کو ئەوژی ژ ڤان بەریزان بوون: (شەفیق سەعدوللا زاخویی،
مەلا سەعید عوسمان ئامیدی، سەلیم بناڤی و عەزیز بناڤی یی بەرنیاس ب
عەزیز مالتایی)، ھەر چەندە کو دەسپیکا ڤەکرنا خواندنگەها ب شیوہکی
نەینی بۆ ژبەر کو رژیما تورکیا ری نەددا، لی پستی دەمەکی کیم ژمارا
قوتابخانەیان گەشتنە ۱۸ قوتابخانا و سەرەرای ڤی چەندی ھەڤالین
خودان شیان ھەبوون گەلەک زمانین دی دزانین وەکی (ئینگلیزی، فرەنسی و
تورکی) دگوتن و خولین ڤیرکنا زمانین ئینگلیزی و تورکی ڤەدکرن،
ھەر ھەروەسا خولین نڤیسینا لاتینی ژی ڤەدکرن، ھەر ھەروەسا مەلا و زانایین
ئایینی پیرۆز بۆ زارۆکان و گەنجان وانەیین ئایینی و شەری و ریزمان و
رافەکرنا قورئانی دگوتن. ھەر کارەکی دەسپیکا خۆ ھەیە، دەسپیکا
خواندنا ڤی چادەرگەھی ب ڤی رەنگی بوو. بۆ زانین پەرتوک و پینوس
نەبون، لی ل سەر پارچەیین کارتون و وەرەڤین قودیکین تەماتی و تەکیت
پاکیتا قوتابییان وانەیین خۆ دڤیسین و ژورین وان ژی چادەرکا زیدە بوو
ژ گوندەکی چادەرگەھی بوون کو بۆ قوتابییان ڤەداتە ڤەدان و ل نیڤەکا وی ل
سەر ئەردی رەق و زوھا دروینشتن ل سەر بەتانیەکا دپیریان یان پارچەیین
کارتونا.

ل رۆژا ٢٠/٧/١٩٨٩ی شاندەکی دەوله‌تا ئەلمانیا سەرەدانا کەمپا مە کر و خواندنگه‌هین مە ب قی شیوه‌ی دیتن و والیی پارێزگه‌ها ئانکو ویلایه‌تا میردینی دگه‌ل دا بوو کو بو جارا ئیککی بوو تورکیا زانی مە خواندنگه‌ه یین هه‌یین. ئەقی شاندی سۆز دا هاریکاریا مە بکەن. لی حەزا والیی میردینی و ئیدارا کەمپی ئەو بوو مامۆستایین تورک بوو مە به‌نیرن و زمانی ترکی نیشا مە بدەن، لی یا باش ئەو بوو نەشیان قی مەرهمی بدەست خوڤه‌ بینن و ئارمانجا مە به‌رفینن، چونکە رژیما تورکی زۆر پی خوش نەبوو کو قوتابخانه‌ ل ناڤ چادرگه‌هی دا به‌ینه‌ فه‌کرن و ب زمانی کوردی.

گه‌له‌ک ئەگەر و هۆکاریین گرنگ هه‌بوون کو ئەڤ خواندنگه‌هه‌ ب قی ره‌نگ و شیوه‌ی به‌ربه‌لاڤ و پیش بکه‌ڤن، ژ وانا:

١ - چاره‌نڤیسه‌کی به‌رزه‌ مە هه‌بو کو بزانی دی کیه‌ه چین و ل کیه‌ه راوه‌ستین.

٢ - هه‌رخودان خیزانه‌کی دڤیا ئەو هه‌زا نەته‌وايه‌تیا د سهری وی دا و ژ ئەگه‌ری وی مەرهمی دەر به‌دەر بووی د ریکا زانی و زانستی دا بکه‌ته‌ د میشکی زارۆکی خۆدا.

٣ - فه‌جه‌میانەک بوو دا کو زارۆک نەکه‌ڤنه‌ دویف لنگین جه‌ندرما و میتا تورکیا و ته‌سلیمی ئیرادا وان نەبن و کاریت خراب بکەن.

٤ - دا کو نەمینن کۆره‌ و نەزان و نەخوانده‌ڤا.

بیگومان د وان چادرین دپایی و که‌ڤن و به‌رتەنگ دا، گه‌له‌ک جاران ژ سه‌رمایا زڤستانی قوتابی نەدشیان روینه‌ سه‌ر ئەردی و مامۆستای بوو دهمه‌کی فییری لقینه‌کا به‌ز و ده‌ست پیکڤه‌ په‌رخاندن دکرن دا کو بشین

خۆ ل بەر سەرمايی بگرن و مامۆستا بشییت وانا خۆ بیژیت، چونکی وان چادران بەرەقانی ژ سەرما و گەرمايی نەدکر و زارۆک دپێخاس و دبێ سەرمل بوون.

ل بیرا منە مامۆستایەکی بەریز دەما وانا خۆ دگۆت و قوتابیین وی زۆر دبیزار بوون ژ وەستیان و سەرمايی گوھ ل وانێ نەما بوو، گۆتە قوتابیین خۆ "رابن سەری خۆ بخۆن"، بیگومان قوتابیان ژێ کرنە قیژی و خۆ دەافیتنە ئیک و دوو. د وی دەمی دا لیژنا سەرپەرشتیا قوتابخانا هاتە بەر دەرگەهی قوتابخانی و ئەق دیمەنە دیت، پیچەک حیبەتی بوون و پرسیارا مامۆستایێ کر، ئەری ئەقە چی یە؟

مامۆستای ژێ بەرسف دا و گۆتی: مامۆستا جەنابی هەو وە وانا سەر خوارنی نەکرێبە د خشتی رۆژانە دا و من ئەقە یا لی زیدەکری، ئەقە وەکو پیکەنێنەک لی هات، لی هەقالی بەریز بارودۆخی قوتابیان بۆ دیارکر کو ژ سەرمايی و بیزاریی قوتابیا ئەقە کریە و داکو قوتابی هشیاربن و باشتر گوھی خۆ ل وانێ بگرن. ژ بۆ مەرەما زانینی مامۆستایێ گەلەک قوربانی ددان چونکی ئەق کاری هەنی یی بی بەرامبەر بوو، ب شەق و رۆژ خۆ تەرخان کربوون دا کو قی قوتابی پی بگەهینن.

نوکه ژێ فیقیی وی داری یی گەهشتی و قوتابیین فان خواندنگەهان خودانین باوەرنامەییین بلندن و ل جەهین باش کار دکەن و ژ قوتابیین سەرکەفتی نە. سوپاس بۆ خودایێ مەزن ئەو ماندیبونا مامۆستا و خەمخۆریی قی کاری ب ئافی دا نەچوو.

ئیکگرتنا قوتابخانان:

ژبەر کو نهریکیکه هه‌بوو د ناڤ ژمارین مامۆستا و قوتابیان دا، چونکه ل هندهك قوتابخانا مامۆستا دكیم بوون و ل هندهك قوتابخانا دزیده‌بوون و قوتابی دكیم بوون. ژبەر قی چهندی بۆ چاره‌کرنا قی نهریکیی، هه‌فالان هزرل هندی کر کو کۆمه‌کا قان خواندنگه‌ها بکه‌نه ئیک و ل بن چادرین کو ژ لایی په‌رله‌مانی ئەلمانی قه‌ بۆ مه‌ کرینه‌ دیاری، ب سوپاسی قه‌ هاریکاریا وانا ناهیته‌ ژبیرکرن.

به‌ری بریارا ئیکگرتنا قوتابخانا بۆ زانین گه‌له‌ك قوتابخانه‌ هه‌بوون، ناڤین وانان ژێ ئە قه‌ بوون: (میدیا، به‌رخودان، شوره‌ش، چرا، خه‌بات، برایه‌تی، شه‌هیدان، پاشه‌روژ، ناشتی، کاردۆخ، ئەحمه‌دی خان، مه‌تین، بزاف، جزیری، پیژان، زانیاری، ئاواره‌ و ئاگری)، ل روژا ۱۹۹۱/۹/۱۵ی لدویف کۆمبوونا هاتییه‌ گریدان کو د په‌رژه‌وه‌ند دا دیت ئە ق خواندنگه‌هین ماین ژێ تیکه‌لی قان خواندنگه‌هین دیتر ببن قوتابخانه‌یه‌ك ب ناڤی قوتابخانا (بارزانی) هاته‌ ب ناڤکرن.

– ئە قی چهندی ئیک ریژی و هه‌فگرتنه‌ك باشتر ب خۆ قه‌ گرت کو بشین پتر زال ببن ل سه‌ر پیشقه‌برنا ئاستی زانست و زانینی و پیگیری کرن ب وانه‌ گۆتنی و ئە رکین خوه‌ یین نه‌ته‌وايه‌تی.

– بیگومان پشتی ئیکبوونا خواندنگه‌هان سیسته‌می جیهانی ل خواندنگه‌هی هاته‌ چه‌سپاندن و مامۆستایان مفایه‌کی مه‌زن ژ ئیک و دوو وه‌رگرت، چونکی ئەم هه‌می نه‌ ده‌رچووین خانا مامۆستایان بوین، به‌لکی خودان باوه‌رنامین کیمتر بوین و مه‌ سه‌ربورین باش ژێ نه‌بوون. لی هه‌ستا نه‌ته‌وايه‌تی پتر هزر و شیان دانه‌ مه‌ کو ئەم پتر خو ماندی بکه‌ین و شیوازی

وانه گۆتئی راسته بکهین ب فه کرنا خولین وانه گۆتئی و چادرهک هاتبوو تهرخان کرن بۆ ریقه بهریا خواندنگه هی کول هه ر شه ق یان د ناقبه را چه ند ده مان دا ئە ق جوره خۆله جودا جودا بۆ وانه گۆتئی و خوشنقیسنی و هونه ری و کارین جورا و جور بوون، ل دویف قی سیسته می، ئاستی مامۆستایان هه میا به رزتر لی هات و شیانی وانه گۆتئی ل ده ف په یدابوون، ب تایبه ت مامۆستایان ریز ل هه ق دوو دگرتن و ل هه می جهان ب ناخی مامۆستا (فلان) گازی ئیک و دوو دکرن و خه لکی مه ژی بها و ریزه کا تایبه ت بۆ مامۆستایان هه بوو، وان ژی چ لاوازی د کاری خۆ دا نه دکر و ب هه می شیانی خۆ یی ئاماده بوو قوتابیان بگه هینه ئاسته کی بلند سه خمه راتی گۆتئا بارزانیی نه مر ده ما گۆتی: (قوتابی سه ری رمی نه)، مه ژی ل دویف قی گۆتئی پویته پی دا و ب بها دسه نگاندن چونکی خویا دکر ده ما مامۆستا دچو دژورا پوله کی فه و چاقدیری پولی یی قوتابی ده ما دگۆت رابن، قوتابیان دگۆتن: کوردستان یان نه مان، مامۆستای سلاق لی دکر و دگۆتی: سپیده پاش یان نیفرۆ باش یا ئیقاری باش ... ب ئیک ده نگ دا بیژن .. ژیان باش مامۆستا.. ده ما مامۆستای دگۆتی فه رمون قوتابیان ب ئیک ده نگ دگۆتن: قوتابینه شوره شقان.

وانه گۆتئا مامۆستایین چادرگه هی چوار ده وام بوون، هه ر ژ ده مزمیر (۸) سپیدی تاکو (۶) ئیقاری هه ر وه کی ل دویف سیسته می عیراقی یی خواندنی ل پۆلا ئیکی پیت پیت پاشی برگه برگه پاشی وشه وشه پاشی رسته لدویف پرۆگرامی مامۆستای قوتابی فیڕ دکرن تاکو پۆلا سیی و ل پۆلا چواری قوتابی ب شیوه کی زیره ک و شاره زا دخواند و دنقیسی، هه ر ل پۆلا چواری قوتابیان وانا لاتینی ژی وه ردگرتن و ژ پۆلا پینچی و شه شی

پروگرام ب زه‌حمه‌تر بوون، چونکی وانین وان زیده‌تر بوون، وه‌کی ریژمانا کوردی و ئینگلیزی و میژوو و جوگرافیا و نیشتمانی.

ل بیرا منه ئەزموونین نیفا سالا (۱۹۹۰) ئی بوون، پۆلا سیی مه تاقیکرنین (ته‌جیبی) ل سه‌ر په‌رکا دکرن داکو قوتابی فییری تاقیکرنین (تحریری) ببن، ئەف ئەزموونه ب سه‌رکه‌فتیانه ب ریقه‌ دچوو، دیسان د به‌ریکانین خواندنی و وه‌رزشی و هونه‌ری و... هتد دا د ناقبه‌را پۆلان دا دهاتنه‌ فه‌کرن داکو ره‌وشا قوتابییان به‌رزتر لی به‌یت و پویته ب خواندنی بده‌ن. ده‌ما وانه‌ گۆتنی و پشتی مامۆستای پرسیارا قوتابییان دکر کا کی ئاماده‌نه‌بوویه و کی ده‌ستویری وه‌رگرتییه، پاشی وانا که‌فن دائینینه بیرا وان و چه‌ند پرسیارا ژ قوتابییان که‌ت کا وانا چویی وه‌رگرتییه یان نه، پاشی وانا نوی بو وان ل سه‌ر ته‌خته‌ ره‌شی دهاته‌ نقیسین و دا هیته‌ خواندن ژ لای مامۆستایی فه‌ و دا گریدانه‌کی ئیخته د ناقبه‌را وانا چویی و وانا نوی دا، ئانکو وی هزر بو قوتابییان دروست دکر کو ئەفه‌ وانه‌که‌ ته‌مامکه‌را وانا چویییه و هیس تامکرنا وی یامایی، ئانکو بو قوتابییان د بو مه‌ره‌ق کانئ وانا ددویفدا دی چ بیت، ب ره‌نگه‌کی باش دهاته‌ شلۆفه‌کرن و نیفا وانئ دا مامۆستا قوتابییان هشیار که‌ته‌فه‌ بو ماوی چه‌ند چرکه‌یان دا وانئ راوه‌ستینیت یان دا پیژیته‌ قوتابییان رابن و روینن بو چه‌ند جاران یان ژئ پیکه‌نینه‌کی یان مه‌دحین پۆلا وان که‌ت کو هزرا وان ب شیوه‌یه‌کی پزقرینیته‌فه‌ وانه‌یی و پاشی مامۆستا دا وانئ ب دووماهی ئینیت و ئەرکی مالی بو دیارکه‌ت، ب فی شیوه‌یی وانه‌ دهاته‌ گۆتن.

هه‌ر وه‌کی د سیسته‌می خویندنگه‌هان دا ژئ کۆمبوونین سه‌میانین قوتابییان (دایک و بابین وان) دکرن کو ب دریزاها هه‌ر قووناغه‌کا خواندنی

دوو کۆمبوون دگەل دا دکرن ب تایبەت بەری ئەزمونین دووماهییا سالی، چونکی ئاستی هەر قوتابییەکی بۆ کەس و کارین وان دیاردکر داکو هاریکاریا مامۆستایان بکەن ژبو پتر قوتابی بیهته هاندان بۆ خواندنی.

بیگومان هەلبژارتنا مامۆستای بۆ وانه گۆتنی نه ژ لای چ جەهەکی قە یان کەسەکی قە دەاته هەلبژارتن ئانکو هەر هەقالەکی شیان هەبان و هەست و بیرو باوەرین نه ته وایه تی لجه م موکوم بان، خو دکیشا خزمه تا خواندن و وانه گۆتنی، دیسان ریقه بەرییا خواندنگه هی و دەسته کا سەرپەرشت چەند مەرجهک دانا بوون بۆ وەرکرتنا هەر مامۆستایه کی ل قی خواندنگه هی، ئەو ژی ئەقەبون:

۱ - ئەرکی مامۆستای ئەرکهکی کورد پەرورە و نشتیمان پارێزە و بی بەرامبەرە.

۲ - پینگیری ب بریار و پاسپاردین سەرپەرشتی و هەمی بریارین مامۆستایان دکۆمبوونا گشتی دا بکەت.

۳ - پینگیری ب دەمی دەوامی و وانه گۆتنی بکەت، هەر مامۆستایه کی پینگیری ب دەوامی نه کەت بیی دەستیردان بۆ ماوهی (۲۰) رۆژا دی هیته لادان و بریار دی ل کۆمبوونا مامۆستایان هیته وەرگرتن.

۴ - تاگییری چ لایه نین سیاسی د خواندنگه هی دا نه کەت.

۵ - هەمی شیانی خو بۆ خواندنگه هی و وانه گۆتنی تەرخان بکەت و بی بەرهه ق بیت بۆ هەر کاره کی.

۶ - ره خنی بکەت و ره خنی ل سەر خو قە بویل بکەت.

پیکهاتا خواندنگه‌هی:

خواندنگه‌ها بارزانی ژ ١٦ چادران پیک دهات و ئیک یا ریقه‌به‌ریی و مامۆستایان بوو، ژمارا قوتابیان (٢٧٠٠) دوو هزار و هفت سهد قوتابی بوون و بو (٥١) ریزا هاتبوونه دابه‌شکر و ژ وانا پۆلا ئیکي ژ (١٢) دوازده ریزا پیک دهات و پۆلا دووی ژ (٩) نه‌ه ریزا و پۆلا سیی ژ (١٣) سیزده ریزا و پۆلا چاری ژ (١٢) سیزده ریزا و پۆلا پینجی ژ (٥) ریزا پیک دهاتن و پۆلا شه‌شی ژ (١) ئیک ریزا پیک دهات و ژمارا مامۆستایان دگه‌هسته (٤٤) چل و چار مامۆستایان دگه‌ل کارمه‌نده‌کی ب نافی (عه‌زیز ئیبراهیم بنافی).

دیسان خواندنگه‌ها مه‌په‌رتوکخانه‌ک هه‌بوو د ژورا ریقه‌به‌ریی قه‌بوو و ژ گه‌له‌ک په‌رتوک و گوڤارین جورا و جور پیک دهات ب زمانی کوردی و عه‌ره‌بی و نقیسینین لاتینی، قوتابیان مفا ژئ و هه‌ر دگرت و دوو مامۆستا بو هاتبوونه ده‌ست نیشانکر بو دان و وه‌رگرتنا فان په‌رتوکان بو هه‌ر قوتابییه‌کی یان مامۆستایه‌کی داخواز کریا، ئه‌و ژی ب تۆماره‌کا (سجله‌ک) تابیته‌ روژا وه‌رگرتنی و ژفراندنی و ئیمزا لی دهاته‌ نقیسین. لی جهی داخی یه‌ ئه‌ف ئه‌رشیفه‌ نه‌گه‌هشتیه‌ چ جهین په‌یوه‌ندیار کو مفا ژئ به‌یته وه‌رگرتن وه‌کو په‌رتوکخانه‌یا به‌درخانیان یان هه‌ر جهه‌کی گشتی.

مامۆستایان زه‌ندین خو هه‌لدابوون و قیانا خواندنی و ره‌وشه‌نبیری و زانینی کر بوو د دلی خو دا و کر بوو ئارمانجه‌ک بو خو کو کوپ و کچین فی که‌مپی بگه‌هینه‌ قووناغه‌کا گه‌ش یا زانینی.

ناشین مامۆستا یین خویندنگه‌هین کوردی:

- ١ - سه‌لیم عه‌بدوڵڵا ئیبراهیم (بناقی)
- ٢ - ته‌یب ئەحمەد یونس (بامەرنی)
- ٣ - عێرفان سه‌لمان عه‌بدوڵڵا (ئەلکیشکی)
- ٤ - سه‌باح سه‌لمان عه‌لی (هه‌دینه‌ی)
- ٥ - سه‌عید چه‌بیب عه‌بدوڵڵا (ئوره‌ی)
- ٦ - شه‌وکه‌ت محەمه‌د عه‌لی (هه‌رۆری)
- ٧ - ئیبراهیم عه‌بدوولره‌حمان عه‌بدوڵڵا (ئوره‌ی)
- ٨ - ئازاد یه‌عقوب فه‌تاح (ئوره‌ی)
- ٩ - عیسا عه‌بدوولحه‌مید فه‌تاح (ئوره‌ی)
- ١٠ - شه‌عبان عه‌لی عه‌بدوڵڵا (بێدوه‌ی)
- ١١ - جه‌میل عه‌لی عه‌باس (بێدوه‌ی)
- ١٢ - سه‌دیق موسا فه‌تاح (هه‌دینه‌ی)
- ١٣ - عصمت سه‌دیق صادق (ده‌رگه‌لا سه‌یدا)
- ١٤ - مه‌جید سه‌عید مه‌جید (ده‌رگه‌لا سه‌یدا)
- ١٥ - بریندار ئیبراهیم عومه‌ر (به‌رۆشکی)
- ١٦ - مسته‌فا جه‌میل نه‌بی (بناقی)
- ١٧ - مه‌هدی بنیامین محەمه‌د (گه‌ره‌گوه‌ی)
- ١٨ - شوکری موختار پیرموس (رافینا)
- ١٩ - سه‌عدی سه‌لمان ئەحمەد (بێدوه‌ی)
- ٢٠ - سه‌لمان نه‌بی فه‌رحان (قومری)
- ٢١ - نزمی خه‌لیل تیلی (قومری)

- ٢٢ - مسته‌فا عەبدوللا موسا (بێگداودی)
- ٢٣ - عەبدولرەحمان ئەمین حەمید (شرتی)
- ٢٤ - ئەنوەر یووسف محەمەد (شرتی)
- ٢٥ - وارھیل موختار پیرموس (رافینا)
- ٢٦ - ئدریس ئەمین حسێن (ئاسھی)
- ٢٧ - نەزیف ئەحمەد پیرو (ئیکمالەیی)
- ٢٨ - رەشید عەلی رەشید (دھۆک)
- ٢٩ - قاسم عەبدولسەلام عەبدولرەحمان (مایێ)
- ٣٠ - کامیران عەبدوللا عومەر (قەساری)
- ٣١ - توفیق ئەحمەد عەلی (تیلەری)
- ٣٢ - عیسا ئۆسمان محەمەد عەلی (ھدینەیی)
- ٣٣ - عەزیز تەھا حسێن (بناقی)
- ٣٤ - عومەر ئەحمەد ئیبراھیم (بێدوھی)
- ٣٥ - نەجمەدین حسێن ئەحمەد (گرکی)
- ٣٦ - کەمال مەجید جەبار (تیلەری)
- ٣٧ - محەمەد صالح عەبدولسەلام (مایێ)
- ٣٨ - کەمال عەبدولباقی صالح (ھێسی)
- ٣٩ - ئاسیا مسته‌فا ئەحمەد (بامەرنی)
- ٤٠ - ھەوار عەبدولباقی صالح (ھێسی)
- ٤١ - ناجیە رەشید عەبدولقادر (چەم سەیدی)
- ٤٢ - ئدریس تەھا ئۆسمان (ھرۆری)
- ٤٣ - ھاشم مسته‌فا مەحمود (ھرۆری)
- ٤٤ - کێفی رەجەب بامەرنی.

ئەو جەھ و کەسین خەمخۆر و پشتەقانیای ئی خواندنگەھی کرین ل کەمپی،
ئەوژی:

- لیژنا سەرپەرشتییا خواندنگەها.
- لیژنا بەرەهەفکرن و دارێشتنا پرۆگرامان.
- بەرەهی کوردستانی.
- کومیتا پارتی دیموکراتی کوردستان.
- کەس و کارین قوتابیان.
- کوردین دلسۆزین باژیری ئامەدی.
- شارەداری و کەسین باژیری قزلتەپە.
- لیژنا پارتی دیموکراتی کوردستان ل کەمپا دیاربەکر.
- لقا ئیک یا پارتی دیموکراتی کوردستان.
- بەرەهی کوردستانی / دەوک.
- ئیکەتیا قوتابی و لاوین دیموکراتی کوردستان / زاخۆ.
- ریکخراوا فوند یا سویدی.
- پەرلەمانی ئەلمانیا.
- ریکخراوەکا کوردی ل ئیتالیا.
- پارتی دیموکراتی کوردستان و پارتا کۆمۆنیستا عیراقی ل سوریا.
- پەنابەرین کوردین کوردستانا عیراقی ل فەرەنسا.
- کومەلا کۆچەر ل سوید.

ل دووماهیکی ئەفکەس و لایەنین بووینە پشتەقان بۆ سەرکەفتنا ئی
قوتابخانی، جەهی ریز و سوپاسیی نە کو دەستی هاریکاریی بۆ ئی

خواندنگه‌هی و قوتابیان دریژ کری، ب راستی جهی سهر بلندی و شانازی
 یه کو د دهلیقه‌یین و هسا یین به‌رت‌نگاڤ دا خودان بیرو باوهر، خودان
 هه‌ستا نه‌ته‌وایه‌تیه‌کا مۆکوم ل گۆره‌پانا خزمه‌ت و شوره‌شگی‌ریی دا دیار
 ببن و بیی دوو دلی، خو ته‌رخانی دۆزا کوردایه‌تی دکن، چونکی شوره‌ش
 ئانکو خه‌بات نه ب تفه‌نگی ب تنی دهیته‌کرن به‌لکو ب قوربانی و خوه‌دان و
 په‌روه‌ده‌کرنی و ه‌راری دکه‌ت و ملله‌ت پی ب سهر‌دکه‌ثیت، بیگومان دبیت
 من گه‌له‌ک هه‌قالین هاریکاری کری ژبیر کر بن کو ناقین وان بینم، لی دوباره
 سوپاسیا ههر خه‌مخۆره‌کی دکه‌م کو نوکه به‌ره‌می قی خواندنگه‌هی ب
 ده‌هان سومبۆل و گه‌نجین ژیهاتی باوهر‌نامه‌یین بلند و ه‌رگرتینه.

تیبینی‌ه‌کا گرنگ ئه‌و ژی بریارا کۆمیتا سهر‌په‌رشتیا په‌روه‌ردی ل
 چادرگه‌ها میردینی کو پیشنیاز کر بوو، ئه‌ڤ پیشنیازه‌که‌ته د جبه‌جیکرنی
 دا کو ههر سالی دوو قووناغین خواندنی بپرن بی بهین فه‌دانا هاشینی ئانکو
 ل ه‌ردو و ه‌رزین هاشین و زفستانی به‌رده‌وامی ب خواندنی ددا، ژبه‌ر وی
 چه‌ندی بوو کو زارۆک به‌ره‌لا نه‌بن، هه‌روه‌سا مفای ژ ده‌می ببینن و شیان
 کو زۆر قووناغین خواندنی ل چادرگه‌ها میردینی ببه‌نه سهر و ب راستی بو
 سهر‌ده‌می داهاتی مفا ژی و ه‌رگرتن.

خواندنگه‌هین ئایینی:

ده‌می ئاواره‌یین کورد په‌روه‌ر و خه‌بات‌که‌ر د ناڤ چادرگه‌هی دا ئانکجی
 بوین و د ناڤ ده‌قه‌ره‌کا تیلبه‌نکری دا مینا زیندانان، فان په‌ناهندا بزاقه‌کا
 ئایینی یا تیکه‌ل دگه‌ل بزاقا نه‌ته‌وی ده‌ست پیکر، ئه‌و ژی شوره‌شه‌کا نوی
 و هه‌چه‌رخ بوو کو شوره‌شا خامه و خواندن و زانین و نقی‌سینی په‌یدا بوو

کو ماوهکی درێژ بۆ مللهتی کوردیی بێ بههر بوو ژ خویندن و نقیسین و زانین و زانستین جورا و جور.

ل دەستیکی خواندنا ئایینی ل چادرگەها سلۆپیا دەست پی هاته کرن کو هندەک وانین راقه کرنا قورئانا پیروژ ژ لای (مهلا حەمید باقی) فه دهاتنه گۆتن. لی پشتی په ناهەندی که مپا سلۆپیا هاتینه فه گوهاستن بۆ چادرگەها میردینی و ل ویژی خۆجە بوین، جاره کا دی قی خواندنی دەست پیکره فه و هۆلهک بۆ هاته تهرخانکرن بۆ مزگهفتی و کاروبارین ئایینی و گهلهک فهقی خرغه بوون، دوی دەمی دا وانین راقه کرنا قورئانا پیروژ و فهرمودهیین پیغه مبهری و وانهیین شریعهتی و ریژمانا عه ره بی دهاتنه گۆتن و هەمی شهقا ئەف وانه دبه رده وام بوون ب تنی شهقین ئەینی تی نه بن.

روژ بۆ روژی ژمارا فه قییا ل مزگهفتی زیده تر لی دهاتن و د وانه گۆتنی دا (مهلا ئەحمەد بێشیلی)، (مهلا عەبدولرەحمان کانی سارکی) هاریکاریا (مهلا حەمید باقی) دکرن و پهرتوک ژی (مهلا حەمید باقی) ژ باژیر و باژیرکین کوردستانا باکوور دئینان و روژ بۆ روژی رهوشا خواندنی به رفره هتر لی دهات.

پشتی هینگی ناڤین مامۆستایان و قوتابییان هاتنه نقیسین ژ بۆ مه ره ما وانه گۆتنی و خواندنی قوتابی ل هۆلا مزگهفتی هاتنه خرغه کرن و دەست ب خواندنی هاته کرن، پشتی هینگی ژمارا قوتابییان زیده تر لی هات و هۆلهکا دی ب رهخ هۆلا مزگهفتی فه بۆ ئەو ژی هاته تهرخان کرن ژ بۆ قی مه ره می هاته بکارئینان و هندەک ناڤیر دانی بۆ پۆلین قوتابییان.

پشتی هینگی هه ر قوتابی به ره ف ب زیده بوونی فه چون، چار چادر ژی هاتنه تهرخان کرن ئەو ژی دمه زن بوون ژ بۆ پۆلا و ئەف خواندنگه هه گه لهک

به‌رفره‌ه ببوو، له‌وما ئیکه‌تیا زانایین ئایینی ئیسلامی ده‌سته‌یه‌کا فی‌رکرنی و نیشادانی ئە‌ف قوتابخانه‌ دابه‌شکرن ل سهر چوار قوتابخانا ئانکو ژ به‌ر زی‌ده‌بوونا ریژه‌یا قوتابییان چوار خواندنگه‌ه هاتنه‌ فه‌کرن.

ره‌وشا قان خواندنگه‌ها ژ ی گه‌له‌ک ب جوانی و ری‌ک و پی‌کی ب ری‌فه‌ چوو و هه‌می پید‌قیین خواندنێ ژ ی ژ بو قان قوتابخانا هاتنه‌ ته‌رخانکرن و ئاماده‌کرن ژ ده‌فته‌را و په‌رتوکا و قرتاسی و پید‌قین دیتر.

پۆلیت قان خواندنگه‌ها ژ ی چار چادرین مه‌زن بوون. هۆله‌ک ب ره‌خ مزگه‌فتی فه‌ ئه‌و ژ ی دوو پۆل بوون پۆله‌ک ژ ی ل مزگه‌فتی بوو، ئانکو هه‌ر خواندنگه‌ه‌ک هه‌فت پۆل بوون ژمارا پۆلا بیست و هه‌شت پۆل بوون.

هه‌ر خواندنگه‌ه‌کی ناهێ خۆ هه‌بوو ئە‌وژی:

١ - خواندنگه‌ها هه‌له‌بچه‌ (حلبچه)

٢ - خواندنگه‌ها جیهاد. (الجهاد)

٣ - خواندنگه‌ها وه‌لات. (الوطن)

٤ - خواندنگه‌ها خۆراگری. (الصمود)

هه‌روه‌سا هه‌ر خواندنگه‌ه‌کی ری‌فه‌به‌ری خۆ هه‌بوو، ئە‌و ژ ی (مه‌لا عه‌بدولره‌حمان کانی سارکی، جومعه‌ راڤینی، هه‌مدی هه‌رۆری و ئە‌حمه‌د بی‌گداودی). قان خواندنگه‌هان کارگیری هه‌بوون ژ بو روینشتن و به‌یئفه‌دانا مامۆستایان و ب ری‌فه‌برنا کاروبارین قوتابخانان.

نیزیکی (٦٠) شیست کارمەند لی هەبوون ژ زیره قان و خزمەتکار و باشنقیس و مامۆستایان، ئەقە ژێ لیستەیه که ب ناقتین ریقه بهر و مامۆستا و چاقدیر و کارمەندی خواندنگه هین چادرگه ها میردینی یین ئایینی:

- ١ - مه لا عه بدولره حمان محمه د شه ریف عه بدولره حمان کانی سارکی
- ٢ - جومعه حسین حه سه ن راقینی
- ٣ - حه مدی محمه د ئیبراهیم هرۆری
- ٤ - ئەحمەد عه بدوللا موسا بیگداودی
- ٥ - سه لمان عه بدولحافز عه بدولحه مید بناقی
- ٦ - عه بدوللا محمه د ئەحمەد بیئیشیلی
- ٧ - مه لا سه عدوللا محمه د حه سه ن قومری
- ٨ - عه بدولو هحید محمه د قاسم هه دینه ی
- ٩ - عه لی سه ید حه مید سه ید ئەمین شرتی
- ١٠ - حه مید حه جی عومه ر ئەبویه کر راقینی
- ١١ - ته یب حه جی عومه ر ئەبویه کر راقینی
- ١٢ - حامد ئەحمەد یووسف راقینی
- ١٣ - عه باس صالح عومه ر بهرۆشکی
- ١٤ - سه فه ر محمه د عه لی سه لیم راقینی
- ١٥ - ناجی محمه د نه زیر گه ره به راسکی
- ١٦ - هاشم عه بدولره حمان موسا بیسفکی
- ١٧ - ره مه زان حسین ئیبراهیم هرۆری
- ١٨ - هیقی صالح محمه د عه لی بناقی

- ١٩ - حەلیمە سەلمان عەبدولحافز بناقی
- ٢٠ - عەیشان سەلمان عەبدولحافز بناقی
- ٢١ - صالح سەلمان ئەحمەد بناقی
- ٢٢ - جەلال عومەر رەجەب شەریفی
- ٢٣ - ئیبراهیم محەمەد ئیبراهیم راقینی
- ٢٤ - میکائیل ئادەم فەتاح کوریمە
- ٢٥ - هاشم عەبدوڵلا عەلی قومری
- ٢٦ - نزار ئەحمەد عەبدولحەمید بامەرنی
- ٢٧ - صالح عەبدولرەحمان موسا بێسفی
- ٢٨ - عەبدولسەتار عومەر رەجەب شەریفی
- ٢٩ - عەبدولرەحمان سەلیم مستەفا ھەرۆری
- ٣٠ - رەحمەتی: عەبدولوەھاب عەبدوڵلا حسین بەرۆشکی
- ٣١ - زین العابدین عبد المجید ابراهیم دەلگەلکا سەیددا
- ٣٢ - یاسین رەشید مەحمود شریفی
- ٣٣ - رەحمەتی مەلا زەکی مەلا خالد یوونس شیلازی
- ٣٤ - نزار حەسەن جەمیل نافشکی
- ٣٥ - حەجی محەمەد عەلی عەبدولقادر کوڤلی
- ٣٦ - محەمەد سەلمان عەبدولحافز بناقی
- ٣٧ - نوعمان صالح عەبدوڵلا بێگداودی
- ٣٨ - ئەحمەد عوبەید محمد قومری
- ٣٩ - ئەیوب عەلی چەلۆ قومری
- ٤٠ - رەشید شەمسەدین محەمەد سلیم گەربەراسکی

- ٤١ - یوسف عوبەید وەیسى دیریشكى
- ٤٢ - وەحید مستەفا پیرمۆس راقینى
- ٤٣ - ئەحمەد عەبدوللّا موسا بادی
- ٤٤ - فەریق محەمەد ئەحمەد ئۆرمە داودى
- ٤٥ - وەلید سەعید یوسف سەررۆى
- ٤٦ - ئەحمەد مەلا مستەفا بیسكى
- ٤٧ - جەلال حەجى حەسەن شیخو تروانشى
- ٤٨ - بشار صالح شیخو تروانشى
- ٤٩ - مراد حەجى رەشید یەحیا کانى سارکى
- ٥٠ - یوسف ئیسماعیل یوسف کانى سارکى
- ٥١ - نەهاد حەجى بەحرى کانى سارکى
- ٥٢ - مەلا مستەفا مەلا عادل محەمەد عەلى زاخۆیى
- ٥٣ - مەلا ئەحمەد بەکر محەمەد ئەرزى
- ٥٤ - سەید رەشید مەحمود شەریفى
- ٥٥ - مەلا حەسەن جەمیل راقینى
- ٥٦ - سەید قاسم محەمەد خانكى
- ٥٧ - زێرەقان: شەهید حەجى خالد فەتاح ئۆرەى
- ٥٨ - خزمەتکار: صالح عەلى رەجەب شەریفى
- ٥٩ - باشنقیس: فەرەج جوندى کۆچەر
- ٦٠ - عەبدولحەمید عادل یەزدین باقى.

ژ فان (٦٠) شییست مامۆستا و کارمه‌ندان، (٣) سی ژ وان ئافرهت بوون. هه‌روه‌سا ژمارا قوتابییان نیژیکی (١١٥٠) هزار و سه‌د و پینجی قوتابییان بوون ژ کوپ و کچان ئانکو نیژیکی (٥٠٠) قوتابییان کچ بوون و (٦٥٠) قوتابی کوپ بوون.

وانه‌یی جورا و جور ل فان خواندنگه‌هان دهاتنه‌گۆتن و هه‌م ئایینی و هه‌م زانستی ئانکو وانین ئایینی و دیسا ئه‌و وانین ل خواندنگه‌ها بارزانی دهاتنه‌گۆتن، ل فی خواندنگه‌هی ژی دهاتنه‌خواندن.

ل دووماهی قه‌ په‌یره‌و و پرۆگرامی په‌روه‌ردی بو مه‌ ژ دهۆکی هات بوو دا کول دویف سیسته‌می په‌روه‌ردی وانه‌ بهینه‌گۆتن.

ئه‌ف قوتابخانه‌ گه‌له‌ک بهیژ بوون قوتابیین وان رۆله‌کی گرنگ و ئاسته‌کی باش هه‌بوون، هه‌روه‌سا ژ پۆلا ئیکی هه‌تا پۆلا شه‌شی هه‌بوو، ل دووماهی ده‌رچووین شه‌شی ژی هه‌بوون و چوونه‌ ئیکی نافنجی، لی ده‌می ده‌رفه‌ت نه‌دا کو به‌رده‌وامی پی بهینه‌دان، به‌لی ده‌می ئه‌ف قوتابییه‌ پشتی سه‌ره‌لدانی زقرینه‌ کوردستانی ژی هه‌ر ل وی پۆلی هاته‌ وه‌رگرتن، چونکی ئاستی وان یی خواندنی زۆر یی بهیژ و باش بوو و هه‌ر قوتابییه‌کی ژی باوه‌رنامه‌یا خو‌یا ئه‌زموونا و پله‌یی خو‌ه‌بوون. ده‌واما فان خواندنگه‌ها ژی رۆژی (٤) چوار ده‌وام دهاتنه‌کرن بی‌راوه‌ستیان هه‌ر ژ سپیدی هه‌تا رۆژئاقا یا به‌رده‌وام بوو.

مامۆستا ژی حه‌فته‌یه‌کی بو خو‌ دچوونه‌ شولی و حه‌فته‌یه‌کی ژی ده‌وام دکر ئانکو ده‌وام و کار دلیکفه‌کری بوون ل سه‌ر مامۆستایان ب شیوه‌یه‌کی ریک و پیک.

ئەڭ خواندنگەھە ژى ب ناڧى ئىكەتيا زاناين ئايىنى ئىسلامى بوون دەستەكا فىركرنى و نيشاندانى و رىڧەبەرى گشتى ژى مامۇستا (مەلا ھەمىد باڧى) بوو. ھەروەسا سەرپەرشتەك (مشرىف) ژى ھەبوو ب ناڧى (سەلمان بناڧى) ل سەر پۇلا و خواندنگەھان دگەريا ژ بو پتر ب ھىزكرنا رۇلى خواندى و پەروردى. زىدەبارى ھەبوونا سەرتراشەكى ژ بو تراشىنا سەرىن قوتابىيان. زىرەقانىك بو زىرەقانىلى ل قوتابخانى بكت، ھەروەسا خزمەتكارەك ژ بو پاقركرنا خواندنگەھان و چاچىيەك ژ بو چىكرنا چاين بو مامۇستايان و مېھقانان ھەبوو.

ب راستى رىك و پىكىكەك گەلەك جوان ژ ھەمى لايان قە ھەبوو. ژ بزاڧ و چالاكىين قان خواندنگەھان، چەندىن بزاڧ و چالاكىين بەرچاڧ و كارىگەر ھەبوون ژ بو پتر بەھىزئىخستنا رۇلى خواندى و پىگىريا قوتابىيان ب خواندى.

بزاڧ و چالاكى:

چەند بزاڧ و چالاكى ژ لايى مامۇستا و قوتابىيان و خەلكى چادىرگەھى قە دەھاتنە ئەنجامدان، وەكو:

- ھەر ھەفتىلى جارەكى ل شەڧىن ئىنى كۆمبۇونەكا گشتى دگەل ھەمى مامۇستايان دەھاتەكرن ژ لايى سەيدا (ھەمىد باڧى) قە ل سەر كاروبارىن قوتابخانا و مامۇستا و قوتابىيان، ھەمى لايىن گرىدايى ب خواندى قە دەھاتنە گەنگەشەكرن.

- خۇلەكا گشتى ھاتبوو قەكرن ژ بو خواندنا وانەيىن ئايىنى ئانكو راڧەكرنا قورئانى و فەرمودەيىن پىغەمبەرى و وانەيىن شەرىعتى و وانەيىن

- ریزمانی لئ دەاتنه گۆتن ب ناڤی خۆلا (سه‌لاحه‌د دین ئەویبی) ئەو ژێ هەمی شه‌فا یا بەرده‌وام بۆ ژبلی شه‌ڤین ئەینی، هاتن بۆ هەمیان بوو.
- جاروبار هاریکاریین مادی بۆ مامۆستایان دەاتە کەرن.
- خەلات ل سەر قوتابیین دەرچووین دەهین ئیکێ دەاتنه بە لاکەرن.
- هەمی بیرەوهریین ئایینی و نەتەوه‌یی دەاتنه ساخکرن و ب ڤان هەلکەفتا ئاهەنگ دەاتنه گێران ب شیوه‌یه‌کی ریک و پیک و بەرفره‌ه و ب هەڤکاری دگەل خواندنگه‌ها (بارزانی) ئەڤ کاره‌ دهاته ئەنجامدان.
- هەروه‌سا هەلبژارتین قوتابییان ژێ دەاتنه کەرن و ئیکه‌تیا قوتابییان هەبوو ژ بۆ کاروبارین قوتابییان و بەرگریکرن ژ مافی وان دکر.
- پەرتوکخانە هەبوو تا راده‌یه‌کی ژماره‌کا باش یا پەرتوکا لئ هەبوو، گەله‌ک مفا ژ وی پەرتوکخانێ ژ لای قوتابییان و مامۆستایان و خەلکی ڤه‌ ب شیوه‌یه‌کی گشتی دهاته وەرگرتن.
- هەر مامۆستایه‌کی دوو ناسنامه‌ ژێ بۆ هاتبوونه چیکرن، ئیک ب پیتین لاتینی و ئیک ب پیتین عەرهبی و هەتا نوکه‌ ژێ ئەڤ ناسنامه‌ ماینه‌.
- وینه‌ بۆ هەمی قوتابییان ژێ هاتبوونه گرتن ژ بۆ چیکرنا ناسنامه‌ بۆ وان ژێ، به‌لئ ژبەر کورتیا ده‌می ئەڤ کاره‌ ب دووماهی نەهات.
- جوهره‌ها پەرتوک و ده‌فته‌ر و قرتاسی ل سەر هەمی قوتابییان دهاتنه دابه‌شکرن، زیده‌باری دابه‌شکرن دەر سوکا یان حیجاب ژێ ل سەر قوتابیین کچ دهاتنه کەرن.
- تپه‌کا هونه‌ری هەبوو ب ناڤی تپیا (کوردستان) کو کاسیته‌کا سترانین شوره‌شگیری و ئایینی ژ لای ڤی تپیی ڤه‌ هاتبوو تو‌مارکرن، دبیت هەتا

نوکه ژى مابىت. ھەرۋەسا ئەڭ تىپە د ناڧ ھەمى بېرەۋەرى و ئاھەنگا دا بو، رۆلەكى ئىكجار بەرچاڧ ھەبو.

- ھەرۋەسا ژ لايى ئەدەبى قە پەرتوکه کا بچووک ھاتبوو کۆپىکرن يا ھۆزانقان (عەلى شرتى) ب ناڧى (فەرمانا مەزن و تالانى گران) ل سەر ئەنفالى و کاسىتە کا ھەلبەستا ژى ژ لايى وى قە ژ وان ھەلبەستا ھاتبوو تۆمارکرن ل سەر رۆلى بارزانى و ئەنفالى، ھەرۋەسا نامىلکە کا بچووک يا ھۆزانىن شۆرەشگىرى ھاتبوو چاپکرن ژ لايى (رېدېر بەندى) قە ب ناڧى (چادرگەها مېردىنى).

- ل قى دووماھى گۆڧارەك دا ھىتە دەرئىخستن ھەر چەندە بابەت ژ لايى مامۆستايان قە ھاتبوونە ئامادەکرن، بەلى دەمى دەلىڧە نەدا بو ب دووماھى ئىنانا قى کارى.

- ل ۋەرزى بەھارى ھەر سال مامۆستايان سەيرانەك ژى ھەبوو ل گوندىن دەوربەرىن چادرگەھى.

سەرەدەریا حکومەتا تورکیا دگەل ئاوارەیان

هەر ل دەستپێکا ئاکنجیبوونا ئاوارەیی کوردین خەباتکەر ل کەمپ و چادرگەهین تورکیا و ب تایبەت ل چادرگەها میردینی، حکومەتا تورکیا سەرەدەریەکا خراب و نە شارستانی و دویژ پره‌نسیپ و بریارین د بواری مروفایەتی و مافین مروفان دا دگەل ئاوارەیان دکرن د هەمی بواران دا ل شوونا سەرەدەریا پەناهندی و مافین پەناهندان بەدەنە قان ئاواران و مافین وان ب چەسپین و ژیارەکا بەختەوهر بۆ پەیدا بکەن، لئ هەردەم ئاستەنگ و کۆسپ بۆ قان ئاوارەیی هەژار و بەلەنگاز پەیدا دکرن و ژیارا ئاوارەیی چادرگەها میردینی دکرە دۆزەخ و جەیی وان دکرە زیندان، ئاوارە ژێ مینا زیندانین سیاسی دەهاتنە هژمارتن نە وەکو پەناهندین سیاسی و رۆژ بۆ رۆژی حکومەتا تورکیا پەردەکا مەزن ب سەر چادرگەهی دئینا خوار و نە دەهێلا چ دەزگایین راگەهاندنی یین جیهانی و ئۆپۆزیسیونا وان بەهینە د ناڤ چادرگەهی دا. ب تنی ئەگەر کۆڤارەک یان رۆژنامەیکە یان کەنالهکی تیلەفزیۆنی هاتبا د ناڤ چادرگەهی دا، ئەو ژێ یی وان بوو وەکی وان دئیا ئاواز بۆ دژەنی و دەهۆل بۆ دقوتان و ب تنی پەسنا حکومەتا تورکیا دکر و قەحواندنا وان ئاوارەیان دکرە د چارچوڤه‌کی مروفایەتی و خیرخوازی دا، هەر چەندە چەندەها هاریکاری ژ وەلاتین بیانی و ریکراوین خیرخواز هاتبانه، ئیکسەر حکومەتا تورکیا دەستی خۆ ددانا سەر و ئەو هەمی کەل و پەل و پیدڤی یین رۆژانە کو ئاوارە و چادرگەه زۆر د پیدڤی بوون هەمی

دبوونه دەستکەفت بۆ وان وهکی دبیژن "ژ گایی گوھ نیشا خەلکی چادەرگەهی ددا"، بۆ نموونه هەندەك جارەن ب بهایی ملیون دولاران کەل و پەل دەاتن بۆ ئاوارەیی تورکیا و ب تاییبەت بۆ ئاوارەیی چادەرگەها میردینی، لێ حکومەتا تورکی دەست ب سەردا دگرت و هەمی دبرنە کۆگەهین خۆ و هەر نیژیکی کەمپی و ئاوارەیان نەدبوون و هەر جارەکی ب بهانەکی ئەو کەل و پەل دەستەسەر دکرن، ب کورتی حکومەتا تورکی سەردەریەکا خراب دگەل ئاوارەیی تورکیا دکر، ب تاییبەت ئاوارەیی خەباتکەرین چادەرگەها میردینی و خالا ژ هەمیان گرنگتر کو (۱۹ - ۲۰) هەزار کەسان د ناڤ چەند کیلۆمترین کیم دا ئاکنجی بکەن و ئەڤ خالین ل خواری دیدار، چەند خالین گرنک و سەردەریین حکومەتا تورکیا دگەل ئاوارەیی هەزار و بی دەستەهلاتن:

۱ - کوشتنا وهلاتیین سفیل و بی گۆنەه بی بهانە د کەمپا سلۆپی و دیار بەکر و میردینی دا چ ب ئاگری گەویجین جەندەرما و چ ب نانی ژەهر کری یان ژی ب هەر ریکەکا دی گیانی پاڤزی قان ئاوارەیان گۆری کەرب و کینا دوژمنین مللەتی کورد دکرن، چونکە چ تشت ژ گیانی مروڤان خوشتفیتەر نینە و قان ئاوارەیان دابەزین ژ هەر تشتەکی دکر ژبۆ پاراستنا گیانی خۆ و خیزانا خۆ.

۲ - دەریخستنا ئاوارەیان بەردەوام دگۆتنی یان هەرنە عیراقی یان ئیرانی هوین لڤیرە نامینن و مە هوین نەڤین و مە شیانین ڤەهەواندنا هەوە نینە و ئەگەر هوین نەچن دی چادرین هەوە ب سەر سەری هەوە دا ئینینە خوار.

۳ - کیمی و نەبوونا خزمەتکاریین جورا و جور مینا جەین دەستاقی و سەرشۆ و جەین یاریین جورا و جور و نەبوونا مزگەفت و جەین پەرسینی و

نه‌بوونا جهین بهینقه‌دانئ و سهره‌ده‌رییا وان یا خراب، بو ئه‌گه‌ری وئ
چه‌ندی کو بی ئومیدی بو هه‌می ئاواره‌یان په‌یدا ببوو.

۴ - مانا ئاواره‌یان د چادران دا بو ماوی پتر ژ چوار سالا و ل به‌ر گه‌رم و
باروئین توژا هافینی و ل به‌ر لیفان و سه‌رمایا زفستانی و به‌ره‌نگار بوونا
ئاواره‌یان ژبه‌ر دلۆپ و هاتنا ئاقئ بو ناڤ چادرگه‌هی و چادری و که‌فتنا
چادری ژبه‌ر به‌فرا گران و وی بایی به‌یژی کول وئ ده‌قه‌ری دهات.

۵ - نه‌چارکرنا خه‌لکی ژبو زفرینا وان ئاواره‌یان بو چونا عیراقئ و هه‌می
ریک ل به‌ر ئاواره‌یان دگرتن ل پیخه‌مه‌ت زفرینا ئاواره‌یان، به‌لی ئه‌ڤه‌ چهنده
په‌تدکر و دگوتن ئه‌م نازفرینه عیراقئ، ژبه‌ر کو هه‌ماهه‌نگی ل ناڤبه‌را عیراقئ
و تورکیا دا هه‌بوو و ب تایبه‌ت هنده‌ک به‌رپرسین تورکی کو زور مفادار بوون
ژ چونا ئاواره‌یان بو عیراقئ.

۶ - برینا کاره‌بی بو ماوه‌یی چه‌ندین روژا و نه‌ریک و پیکییا هیلین
کاره‌بی ل ناڤ چادرگه‌هی دا کو زور جارن ئه‌ڤه‌ نه‌ریک و پیکییه‌ دبو ئه‌گه‌ری
سوژنا هیلان، هه‌روه‌سا سوژنا چادران و بو ماوه‌یی چه‌ندین روژا کاره‌ب
دچو و خه‌لک دمانه‌ ل به‌ر فانوس و له‌مپا و هنده‌کیین هه‌ژار ل به‌ر شه‌مالکان
دمان.

۷ - ئینانا شاندى عیراقئ داكو ئاكنجیین چادرگه‌هی رازی بکه‌ن کو
بزقرنه عیراقئ و دگوتن لیبورینا گشتی (عفو عام) رژیما عیراقئ یا دایی و
هنده‌ک ئوکه‌ریین خو دگه‌ل خو دا ئینابوون و دگه‌ل کاربه‌ده‌ستین تورکیا ل
ئیدارا چادرگه‌هی هاتنه‌ د ناڤ که‌مپی دا، لی خه‌لک ب به‌رو دارا و قه‌سین
کریت به‌رسفا وان ددا و ژ چادرگه‌هی ده‌ردئیخستن و به‌ر باران دکرن.

۸ - رۆژانە ب تنى ژ (۲۰) هزار کەسان ب تنى (۱۲) کەس فری دکرنه بازاری و دگەل (۱۲) پۆلیسان کو خەلکی ئەو دکرنه نوینەرین خو بو ئینانا کەل و پەل و پیدقیین رۆژانە. نەهیلا نا وان کو ژ چادرگەهی بدەرکەفن و بچنە ناڤ بازاری و نەدهیلا چ کاران بکەن و چ مۆچە ژى نەبون و داهاى ژى ب تنى ئەو ئازۆقە یی کیم بوو. ئەگەر رۆژەکی هیلابانە ژ چادرگەهی ب دەرکەفن، هەر گوندەکی کەسەك و دگەل موختاری گوندی و ئیکى پۆلیس و میت دگەل دابوون و دقیا وی کەسى کەل و پەلین پیدقی بو هەمی گوندیا کرپیانە و هەر ل دانى ئیقاری ل دەمژمیر (۵) ئیقاری زقریبانە چادرگەهی. ئەگەر نە دا پیرابوونان بەرامبەر وی گوندی وەرگرن.

۹ - کوردین کوردستانا تورکیا یین خەباتکەر و دلسۆز ب هەمی شیانین خو هەول ددا کو هاریکاریین پارە و کەل و پەلین خواری و جلك و نفینا بو ئاوارەیان و ب تايبەت ئاوارەیی چادرگەها میردینی بین، لى حکومەتا تورکی ب هیچ رەنگەکی رازی نەدبوو هاریکاریا مە بکەن و مەرەم پی دوو خال بوون، یا ئیکى نە دقیا پەیوەندى د ناڤبەرا ئاوارەیان و کوردین تورکیا پەیدا ببن، یا دووی ژى شەری نەمرن و نەژینی دگەل مەدا دکر.

۱۰ - کرنا ژەهری د ناڤ نانی ئاوارەیی چادرگەها میردینی دا و کەفتنا (۳) سى هزار کەسان و مرنا چەند ئاوارەیی چادرگەهی، تشتى دبوو جەى سەرسۆرمانى و مەندەهۆشیى، هەر کەسەکی گۆتبا ئەڤە ژەهرە کرییە د ناڤ نانی دا، ئیکسەر دا پۆلیس و میت وی کەسى دەستەسەر کەن. هەر ل دور قى بابەتى، ل شەڤا ناڤبرى دوو سى نۆشدارین پيشمه‌رگه حکومەتا تورکیا دەستەسەر کرن.

١١ - هێرشێن ژ نشکه‌کی ڤه و ب شه‌ڤ و نه‌ینێ ژ لایێ تیم ئوزال و میت و جه‌ندریان ڤه بۆ سه‌ر خیزان و چادر و مالین خه‌لکی ئاواره‌و هه‌ر جار ب بهانه‌کی، هه‌روه‌سا گرتنا که‌سایه‌تی و ریه‌سپی و ماقولیلین که‌مپی و گه‌له‌ک شه‌قان خه‌ک نه‌ دویرییا د ناڤ چادرا خودا بنفیت و پتریا جارن دچۆنه‌ د چادرا هه‌ڤاله‌کی یان جیرانه‌کی خۆ ژ به‌ر هێرشین میت و پولیس و جه‌ندریان، هه‌روه‌سا هێرشکرنا خه‌لکی بی‌گونه‌ه ب زریپۆش و ترۆمبیلین پولیسان. وان زریپۆش و ترۆمبیلین وان بین پولیسی، چادر و مالین خه‌لکی ده‌رفاندن و ل ده‌می ئەو ده‌اتن هه‌می ژ جاده‌ و کولانان دپه‌ڤینه‌ دچادریان ڤه.

١٢ - خزمه‌تگوزاریین ساخله‌می گه‌له‌ک د کیم بوون، نه‌ئینانا ده‌رمانین باش و پیدڤی بۆ بنگه‌هی ساخله‌مییا چادرگه‌هی چونکه‌ (١٨ - ٢٠) هزار که‌س ب هیشیا ئیک بنگه‌هی ساخله‌می ڤه‌بوون، هه‌روه‌سا ئەو نو‌شدارین تایبه‌تمه‌ند ژێ نه‌بوون و هه‌ر ئیک نو‌شدار ب تنی ل ویری بوو.

١٣ - ل ده‌می خه‌لکی هه‌ژار و به‌له‌نگاز د چۆنه‌ بازاری، دبو‌نه‌ یاریکه‌ریین کۆمیسهر و پولیسان و ریک نه‌ددا بچنه‌ بازاری تاکو هه‌می کۆم دبوون و دا پولیسه‌کی بی‌ بها دناڤ وان پيشمه‌رگه‌هین کو سنگی خۆ ژ به‌ر تانک و مۆشه‌کین دوژمنی نه‌ددا پاش، ب که‌یفا خۆ د ناڤ بازاری دا گیریت، رۆژه‌کی دا بیژیت به‌س بین ب ده‌رسوک هه‌رنه‌ بازاری و رۆژه‌کی دا بیژیت ب تنی بین بی‌ سمبیل هه‌رنه‌ بازاری و رۆژه‌کی دا بیژن بین ب سمبیل. هه‌رجار ژێ دگۆت بین ڤه‌له‌و و جارن دگۆتن بین ڤی لای هه‌رن و بین لای دی نه‌، هنده‌ک جارن ژێ دگۆتن ئەڤین ناڤین وان وه‌کو ئیک هه‌رن. ب کورتی ئەڤ خه‌لکی ئاواره‌ بی‌ پاله‌وان و پيشمه‌رگه‌هین زیره‌ک وه‌کو پیترانکا لی هاتبوون

و يارى و كارين خراب پى دكرن و پەيقين سقك و نەشرىن دگوتنى، ئەگەر ئىك ژوان دگەل ئاخفتبا دا وان زەلامىن مەزن و قەيرە و دانەمر دەنە بەر شلەق و جقينيىن كرىت بېژنى، دوژمن ھەر دوژمنە چ ترك يان فارس يان عەرەب و مەرەما ھەر سى نەتەوہ يان ب تنى نەھىلان و ژ ناڧرنا مللەتى كوردە.

۱۴ - چ خزمەتتىن باژىرقانىي نەبوون و ئەگەر ھەبانە ژى دكىم بوون و ل نيڧا چادرگەھى مە زبلدانك و گىفك ھەبوون و كەسى ئەڧ گلىشە نە رادكر و ئاڧا پيس و بەلوعە ب ناڧئىك دكەفتن و بېھنىن پيس و گەنى ژى دەھاتن، ھەمى كۆلان و جادە ئاخ بوون و گلىش ل سەر دبوو كۆم و رۆژ بو رۆژى نەخۆشى و ئىشىن پيس و ترسناك ل ناڧ ئاوارەيان دا پەيدا دبوون و بەربەلاڧ دبوون.

۱۵ - ژ لايى چۇنا ئاوارەيان بو ناڧ رژىمى، دەستھە لاتدارين توركيا ھىزىن مەزن دئىنان و مرات ددانان، ئانكو جەندرمە و پۆليس دكرنە رىز و بەرگرى ژ خەلكى دكر تا كو رەوانەى عىراقى دكرن و براستى ئەڧە سەرەدەرىين رژىما توركى و حكومەتا توركيا بوون دگەل ئاوارەيىن چادرگەھا مېردىنى كو سەرەدەرىيەكا دوژمنكارانە دكرن.

ژەهر کرنا نانی ئاوارەیی چادرگه‌ها میردینی

مروۆقین راست و دروست یین ل سەر راستیی ژيانا خو دبه‌نه سەر و بریقه دبه‌ن ل بهر پیلین نه‌خۆش و ب هیز، ناکه‌فن و هەر دی مین خورستی و خۆراگر ل بهر وان پیلان و دی هەر جارەکی ئەو پیلین دژوار و ب هیز ب داوی هین و ئارامیه‌کی ب خۆقه‌ گریت، ئانکو مروۆقین راست و جوامیر و وه‌لاتپاریز و خه‌باتکه‌ر هه‌رده‌م دی دپاراستی بن ژ هه‌می پیل و باهۆزین نه‌خۆش و دژوار چونکه ئەو ل سەر راستی و راستگویی نه‌. ملله‌تی کورد ل کوردستانی هه‌رده‌م تووشی پیلین ب هیز و نه‌خۆش بوینه ب درێژاهیا دیروکی و هه‌رده‌م تووشی هه‌می ره‌نگیا زۆلم و سته‌ما بوینه ژ لای دژمن و نه‌حه‌زین ملله‌تی کورد فه‌ تاکو زۆلم و سته‌ما ل وان ده‌اته کرن گه‌ه‌شتیه‌ وی راده‌ی کو هه‌وین ئەنفالان دژی ملله‌تی کورد ئەنجام بده‌ن پشتی کو شه‌ری هه‌شت سالان یی ل ناچه‌را ئیران و عیراقی دا ب داوی هاتی کو هەر ئیک ژوان وه‌لاتان ئیران و عیراق ب سه‌رکه‌فتن بو خۆ ل قه‌له‌م ددا و هه‌می قوربانی یین خو ژبیرکرن و وه‌کو ده‌یته‌ زانین کو ب تنی ئەنفال دژی که‌سان و ملله‌تین خودی نه‌نیاس و کافر و بی ئۆل ده‌ینه ئەنجامدان، نه‌ دژی ملله‌تی کورد یی هه‌ژار و موسلمان و خودان باوه‌رییه‌کا ب هیز و موکۆم و پیگیر ب باوه‌ریه‌کا ئایینی.

د هه‌یفا ۱۹۸۸/۸ رۆژانه‌ رژیما به‌عسییا گۆرپه‌گۆر و ژناقچویی هیزین خو یین له‌شکری و جاش و کریگرتییا و ب چه‌کی گران فه‌ ره‌وانه‌ی ده‌قه‌رین

ئازادکری دکرن ب مەرەما هێرشکرنی ل سەر گوند و بارەگایین
پیشمەرگەیی کوردستانی و خەلکی جوتیار و کاسبکار و سفیل.

ئەو بوو ل ریککەفتی ۱۹۸۸/۸/۲۵ هەوین ئەنفالان دەستپیکرن ل
دەقەرین ئازادکری یین کوردستانی، ل دویف پەیماننامەیین نێفدەولەتی و
یاسا و تیتالین جیهانی دا هەمی جورین چەکی گران و ترسناک دژی مللەتی
کورد و شۆرەشا کوردی و پیشمەرگەیین قەرەمان ب تاییبەت چەکی
کیمیایوی یی قەدەغەکری بکارئینان.

هەر ل وی روژی گوندین (برجینی، وەرمیلی، ئیکمالی و چەند گوندین
دەقەرا مزویریا و دەقەرین هەولیر و سلیمانی) هاتنە کیمیابارانکرن و
مللەتی کورد نەشیا خو ل بەر هیزەکا مەزنا وی سەر دەمی یا رژیما
گۆرپەگۆرا سەدام و عەلی کیمیایوی بگریت و نەچار بوون بەر ب سنورین
تورکیا و ئیرانی بکەقنە ری ب تاییبەت بەر ب سنوری تورکیا قە، ل رۆژا
۱۹۸۸/۸/۲۹ ی ب بریارەکا سەرکردایەتی، سەرچەم ئاوارەیین کوردین
خەباتکەر چۆنە د ناڤ سنوری وەلاتی تورکیا دا هیزین لەشکرێ تورکیا
هەولانین مەزن کرن کو نەهیلن ئاوارەیین کورد دەرباسی ئاڤا وان ببن، لی
ب ئیک بریار و ب ئیک هیز چۆنە د ناڤ خاڤا تورکیا دا و ل وان دوڵ و
نەهالان دا ئاکنجی کرین ل بن داروبەرین وان چیاپان ماینە و برسی و تیەنی
و بی خودان، ل سەر قان هەمی نەهامەت و سەختیان دا سوپا و جاش و
مستەشار و کریگری یین رژیما سەدامی ل کوپی هندافی سنوری تورکیا
بوون و نەدشیان بکەقنە د ناڤا سنوری تورکیا دا، لی ب دەنگەکی بلند گازی
پیشمەرگە و خەباتکەرەن دکر و جقین و قەسین نە شرین و نەشایستە
دگۆتەنە وان پیشمەرگەیین قەرەمان کو یین سینگی خو ژ تانک و

كو رۆژانه ژ باژیری میدینى دهاته د ناڤ چادرگههى دا كو رۆژانه بهلكو سهرى ده مژمیری چاقین زاروك و ژن و پیره مێر و پیره ژنا ل وى پاریی نانى بوون كو دا پیچهك ژ وى برسا ل جه م وان ئاواره یان هه ی تیر بکهن، چونکه چ ریک و چاره نه بوون ژبلی كو هه ر کهسهك ئانكو ئاواره کی چاڤ ل ترۆمبیللا نانى بوو كا دى کیش ده مژمیری هیته د ناڤ چادرگههى دا داكو زکی برسی تیر ببیت، ئاها ل قى ده می ل مه غره بییه كا درهنگ جاره كا دی خیانهت و زۆلمه كا دی ل ملله تی كورد هاته کرن و ل تۆمارا په رتوكا بی بهختی و خیانهتا دوژمنان هاته تۆمار کرن. عه ورین رهش و تارى بی ئومیدیه كا دی شاپه رین خو ل هنداقی چادرگهها هه ژاندن و لیژنا سه ره رشتیا كه مپی ب ریکا بلندگو یین ل ناڤ كه مپی دا ئاگه هداریا خهلكی كه مپا میدینى کرن كو ئەڤ نانى ئەڤرۆكه هاتی، گومان ل سه ره هیه كو ئەڤ نانه یی ژه هراوی یه، لهوما باسی گۆمانی هاته کرن ژ لای لیژنا سه ره رشتیا كه مپی نه دقیا كو ترس و فهوزایه کی ل ناڤ خهلكی چادرگههى دا پهیدا بکهت. ل قه ده را ملله تی كورده كو هه ر ده م تووشی نه خووشی و زۆلمی دبن و ئەڤ ده نگو باسه به لاق بوو د ناڤ ئاواره یین چادرگههى دا، هه می تیك هاتن و تیك چۆن و هاریکاریا هه قهو دكرن. نه ب تنی بو قى كاری، بهلكو بو هه می كاران هه قكاری و قیان و دلسۆزی ل ناقبه را هه ر هه ژده هزار ئاواره یین چادرگهها میدینى دا هه بوو.

ل قى ده می بابی خو ل زارویی خو وه ردكر و ل بهر سینگی خو كر، دایکی خو ل جه گه را خو كره خودان و گری و شینی، هه وار و قیری یین زاروك و ژنان تیكه لی گری و قه لورینا مه زنان بوو. ره وشه كا خراب و ترسناك كه فته د ناڤا كه مپی دا و بریندار گاڤ بو گاڤی زیده تر ل دهاتن و هه می

خه‌لکی که‌مپی ده‌ست هه‌لدان و بریندار به‌ره‌ف نه‌خۆشخانا چادرگه‌هی ڤه‌ دبرن، نه‌خۆشخانا که‌مپی تژی بوو ژ برینداران.

بریندار ل گۆره‌پانا به‌ر ده‌ری نه‌خۆشخانی دانان، ئه‌و ژی پر بوو، ب ترۆمبیلا ئه‌مبولانسا که‌مپی و ترۆمبیلا کارگیریا که‌مپی بریندار دبرنه نه‌خۆشخانه‌یین باژیی میردینی و ریکا ل ناقه‌را (قزلته‌په - میردینی) گرتن هه‌ر چ ترۆمبیلا هاتبا ئیکسه‌ر دراوه‌ستاندن و بریندار ڤه‌دگوه‌استنه نه‌خۆشخانا. لیژنا نۆشدارین چادرگه‌هی ژی هه‌تا کو بوویه سپیده، به‌رده‌وام هاریکاریا نۆشدارین تورکیا دکرن بو چاره‌سه‌ریا بریندارین نانی ژه‌هراوی. دشیم بیژم تاکو بوویه سپیده که‌سه‌ک ژ خه‌لکی که‌مپی نه‌نقست هه‌مییا ب هه‌ڤرا هاریکاریا برینداران دکرن، چونکه بریندارین ڤی تاوانا هۆڤانه یا رژیما تورکیا و ئیراقی دژی ئاواره‌یین که‌مپا میردینی یین بی‌گونه‌ه و سفیل ئه‌نجامدای گه‌ه‌شتنه نیزیکی (۳۰۰۰) سی هزار که‌سان.

پشتی چاره‌سه‌ریا برینداران هاتییه‌کرن و بریندارین ره‌وشا وان یا باش زقرینه‌ڤه مال و یین دی ب هه‌یفان مانه د نه‌خۆشخانه‌یین تورکیا دا و چاره‌سه‌ریا وانان ده‌اته‌کرن و هنده‌ک ژ وان نه‌خۆشان تانوکه ژی نه‌ره‌حه‌تیا خو ژ وی ژه‌ه‌ری دبینن و (۲) که‌س ژی بوونه قوربان، ئانکو شه‌هید بوون. ل سه‌ر ڤان هه‌می نه‌خۆشی و تاوانین رژیما تورکیا دا، نه‌ده‌یلا و بو که‌سه‌کی نه‌بوو بیژیت ئه‌ڤ نانه یی ژه‌هرکری بوو، چونکه لیژنا نۆشدارین چادرگه‌ها مه‌ل میردینی گۆت هه‌وه نانی ژه‌هرکری یی دایه مه‌، ئیکسه‌ر نۆشدارین پيشمه‌رگه یین که‌مپا مه‌هاتنه ده‌سته‌سه‌رکرن ژ لایی میت و پۆلیسین میردینی ڤه‌. ئه‌ڤ نانه ل فرنین باژیی میردینی بو که‌مپا مه‌ و ئاواره‌یان ده‌اته ئاماده‌کرن.

پشتی ئەو رهوش ب داوی هاتی، وهسا خویا بوو کو ئەڤ ژههره ب ریڤا سرنجی کر بوو د ناڤ سه مونا دا و ئەڤ ژههره ژ جوری ژههرا (پالیۆم) بوو کو ژههرا مشکایه، چونکه سی کهسان ژ ئیک سه مونه خوار بوو، ب تنی ئیک کهس ژ وان هه ر سی کهسان پی کهفت و بریندار بوو، وهکو دیار بوی کو ریژهیا ژههرکنا نانێ چادرگهها میردینی، نه ب ریژهیه کا زۆر بلند بوو، به لکو ریژهیه کا کیم یا ژههری کربوویه د ناڤ نانێ مه دا، چونکه بریندار بوون ب تنی ئەگه ر ریژهیا ژههری یا ب هیژ و بلند بایه بی گۆمان دا پتر کارتیکرنی ل سه ر رهوشا ئاواره یین کهمپا میردینی کهتن، ئەڤجا ئەوان تاوانبارین ئەڤ تاوانه کری یان نه گه هشتینه یان ژی نه د شارازا بوون یان دڤیا ب تنی نامه کا ترس و گه فلیکرنی بو ئاواره یین کهمپی رهوانه بکهن.

ئەڤ تاوانا مه زن و هۆڤانه هاته ئەنجامدان و گه له ک ده زگایین راگه هاندنا جیهانی باسی قی تاوانا مه زن کرن و ب تایبته دو سی جار ان ئیزگی دهنگی سوریاپی به حس لیکر.

ل ۱۰/۶/۱۹۸۹ی ئەڤ دهنگوباسه ب راپورتهک تیر و تهسهل هاته به لاکرن د (ئیزگی له ندهن) دا، ل ۱۲/۶/۱۹۸۹ی ل دویف ئامارا هاتییه چیکرن رۆژنامه فان (رۆبرت گوین) یی بریتانی و شاندهکی ئسپانی و په یامنیرهکی رۆژناما (ئیندی پیندیته) ئەڤ په یامه نازراند و به لاکر ل جیهانی، سه رجه می پی نه خوش کهفتین (۳۰۳۴) سی هزار و سیه و چار کهس بوون. حکومه تا تورکیا ل ده زگایین راگه هاندنی به رزه کر و ڤه شارت، چ کهس و لایه نین ده ست د قی تاوانی دا هه ی نه گرتن و کهسه ک نه دا دادگه ی، هه روه سا که سین بریندار ژی نه هاتنه قه ره بووکرن و رژیما تورکیا هه ر به رده وامی دا کاری خو یی توند و خرابکار، به رده وامی دا کاروانی خو

یى ژه‌هرکرن نانی ئاواره‌یان، ئەو بوو ل ریکه‌فتی ۱۷/۱۲/۱۹۸۹ی نانی که‌مپا (مۆشی) ژى هاته ژه‌هرکرن و تیدا نیزیکی (۱۰۰۰) هزار که‌سان بریندار بوون و ئەو نه‌هامه‌ت و نه‌خۆشى یین ئاواره‌یین چادرگه‌ها میردینی دیتین، ئاواره‌یین که‌مپا مؤشى ژى دیتن. به‌لى بى گومان قوربانیین که‌مپا مؤشى ژ یین که‌مپا میردینی دکیمتر بوون. هه‌روه‌سا کا ب چ ره‌نگ و شیوه‌ تاوانا ژه‌هرکرن نانی ئاواره‌یان ل چادرگه‌ها میردینی هاتنه‌ بى ده‌نگ و بن ناخ کرن، هه‌ر ب وی شیوه‌ی تاوانا ژه‌هرکرن نانی که‌مپا مؤشى ژى هاته‌ بى ده‌نگ و به‌رزه‌کرن.

رژیم تورکیا ب هه‌فکاریا کۆپی یى خۆ رژیمای عیراقی، جاره‌کا دی ده‌ست ب تاوانه‌کا دی کر، ئەو ژى ژه‌هرکرن نانی که‌مپا دیاربه‌کر یا ئاواره‌یین کوردین خه‌باتکه‌ر ل ریکه‌فتی ۱/۲/۱۹۹۰ی کو د قى تاوانی دا نیزیکی (۲۰۰-۳۰۰) که‌سان بریندار بوون، هه‌ر دیسا ئەو ژه‌هرا دایه‌ ئاواره‌یین چادرگه‌ها میردین و مؤشى، بى گومان ئاواره‌یین که‌مپا دیاربه‌کر ژى فه‌گرتن.

ئەقا ل سه‌رى هاتییه‌ دیار کرن، دلۆپه‌ک بوو ژ وان روژین سه‌خت و دژوارین چادرگه‌ها میردینی و که‌مپین دیاربه‌کر و مؤشى، ئەو نه‌خۆشى و نه‌هامه‌ت و ده‌رده‌سه‌ریین ب سه‌رى ئاواره‌یان هاتین ژ لایى رژیمای عیراقی و تورکیا فه، چه‌ند به‌حس لى بکه‌ین ب داوی ناهیت و روژ بو روژى ئاواره‌یین تورکیا هه‌ر ژ سالا (۱۹۸۸) تاکو سالا (۱۹۹۱-۱۹۹۲) ئاواره‌یین د ناقا که‌مپ و چادرگه‌هان دا، به‌رگریا ترس و برس و تینی و کوشتن و ره‌فاندن و قوتان و سفکرن و رسواکرن ده‌اته‌ کرن ژ لایى میت و جه‌ندرمه‌ و پۆلیسین تورکیا فه‌ دژى خه‌لکى ئاواره‌ یى بى گونه‌ ده‌اته‌ ئه‌نجامدان کو روژانه

ژيانەكا بى بەها و سادە دبرە سەر، چونكە ب تنى ئەڤ كەسانەن ئاوارە يەن د ناڤ كەمپەن توركيە دا ژيانا خۆ دبرە سەر كو مرۆڤەن خەباتكەر و دلسۆز و وەفادار بوون، هەر وەسا مرۆڤەن شۆرە شگير بوون، ب تنى دڤيا كو دۆزا خۆ يا رەوا بگەهينە بلندترين ناڤەندەن بريارى ل جيهانى دا كو بو رايە گشتيا جيهانى، هەر وەسا بو رايە وەلاتەن هەريەمي و ب تايبەت بو وەلاتەن عيراقى و توركيە كو كورد مللەتەكى زۆلم لى كريبە و مللەتەكى ئاشتىخوازە و دويرە ژ توند و تيرىي، دۆزا خۆ يا رەوا بگەهينە كئارەكى تەنا و ئارام، ل سەرڤى چەندى رە، گەلەك جارەن خەلكەكى بى ئاست باس ل ئاوارەيان دكەن و دبىژن سىڤ چن بوون يان بازەرگەني دكەن، يان ژى دگۆت ما ڤان ئاوارەيان چ كريبە بو دۆزا كوردى. لى يا فەرە مېژوو بەيتە تۆمار كرن ژ لايى خودانين قەلەمەن زيرين و رەوشەنبير و خەباتكەرەن كورد ڤە كو تيدا ديمەنەن ئاوارەيى بو خەلكى مە و يەن دى ژى بەدەنە خۆياكرن و نيشاندان، دا كو ئەو ديمەنەن سەخت و دژوار هەردەم بەيتە نيشاندان بو بەرە بابەن داهاى.

رهوشا کاره‌با چادرگه‌ها میردینی

کورپن ملله‌تی کورد د هه‌می کاران دا دزیره‌ک و شاره‌زا نه مینا بواری کاره‌بی، کیشانا تورپن کاره‌بی بو ناڤ چادرگه‌هی، هه‌روه‌سا بو ناڤ هه‌می کولان و تاخان، کارمه‌ندی کاره‌بی یین کارگیریا که‌مپی ئه‌وین کو بو کاری ناڤبری هاتینه دامه‌زاندن کاری خۆ ئه‌نجام نه‌دا و کاری چادرگه‌هی ب پشتگوه‌ فه‌ ده‌اقیت و ئه‌گه‌ر کاره‌کی کاره‌بی ئه‌نجام‌دا دا بو ماوه‌یه‌کی درێژ خۆ ل ژفانی وان گرن و هه‌ر نه‌ ده‌اتن، ئه‌گه‌ر خه‌ک چۆ بانه کارگیریا چادرگه‌هی و گازنده ژى کربان، دا ئیکسه‌ر پارێزفانی ژ که‌هه‌بائی و کارمه‌ندی خۆ که‌ن و دا بیژن ناگه‌هن.

ب راستی گه‌له‌ک کارمه‌ند دامه‌زاندبوون، لى ب تنی بو پتر ژ (۳۰۰۰) سى هزار چادران و (۱۸۰۰۰) که‌سان ئیک کاره‌بائی هه‌بوو، یی کار ب درسته‌ی دکر تنی کارمه‌ند (مه‌مه‌د مه‌رشه‌د) بوو، لى خه‌باتکه‌رین چادرگه‌ها میردینی و پیشمه‌رگه‌یین قه‌هره‌مان کو چه‌کدار بوون ب هه‌می کارزانی و زانستان ب ئه‌رکی خۆ زانی کو کاری کاره‌بی بکه‌ن د ناڤ چادرگه‌هی دا و ب سگه‌کی به‌رفره‌ه ملی خۆ دا به‌رفی کاری پیروژ و خۆ هاقیته‌ قادا خه‌باتی و گوتن "ئه‌م پیشمه‌رگه‌بوین ل ناڤ شوره‌شی و مه‌ به‌رگری ژ خاک و وه‌لاتی خۆ دکر و نوکه ژى دى کاری پیشمه‌رگه‌یه‌تی که‌ین، لى ب شیوازه‌کی دی کو ئه‌و ژى خزمه‌تکرنا خه‌لکی مه‌یه‌ ل چادرگه‌هی کو کاری کاره‌بی یه‌ و

لیژنا سەرپەرشتیا کهمپی تيمهک دامه‌زراوند ل بن چاقدیریا وان کارئی خۆ دکر
کو ژ فان هه‌قالان پیک هاتبوو:

- ۱ - مه‌هدی حه‌سه‌ن مه‌مانی (سه‌رۆکی تيمی)
- ۲ - غه‌یاس ره‌شید ئەلکیشکا دۆسکیا (ئەندام)
- ۳ - ره‌مه‌زان سه‌عید ئەره‌دنی (ئەندام)
- ۴ - مه‌هدی ئەلکیشکا دۆسکیا (ئەندام)

فان که‌سان شه‌ف و رۆژ دکرنه ئیک دا خزمه‌تا خه‌لکی ئاواره ل ناڤ
چادرگه‌هی بکه‌ن. کاره‌با وان بو چی دکر و توپین کاره‌بی بو دکیشان و ل
دویف داخواز و بانگه‌وازی خه‌لکی دچۆن و ب بلندگۆیا گازی دکرن، (مه‌هدی
یان ره‌مه‌زان یان غه‌یاس) هه‌رنه‌ مالا فلان که‌سی یان هه‌رنه‌ فلان تاخی یان
ژی چادرا ژماره (....)، ئیکسه‌ر ئەه‌قالین پيشمه‌رگه‌ بین کارزان و
خه‌باتکه‌ر دا ل دویف بانگه‌وازی چن و ئەگه‌ر ب شه‌ف یان ب رۆژ بایه، گه‌رم
یان سار بایه، هه‌ر چ ده‌می با دا ل دویف بانگه‌وازی چن و کاره‌با وان چی
که‌ن، هه‌ر کاره‌کی هه‌با بو ئەنجام ددا و هه‌تا کاره‌با وان دروست نه‌کریا نه
دچۆنه ناڤ خیزان و زارۆکین خۆ، گه‌له‌ک جارن هیشتا کاره‌با چادره‌کی ب
دووماهیک نه‌ئینایی، دا بلندگۆ بانگه‌وازیه‌کا دی که‌ت و دا بیژیت کاره‌بائی
هه‌ره‌ چادره‌کا دی دا وی ب دووماهی ئینیت و بیی کو بجیت خوارنی ب
خۆت یان بیه‌نا خۆ قه‌ده‌ت، دا چپته‌ چادرا ده‌ست نیشانکری و کاره‌با وانان
دروست که‌ت، هنده‌ک جارن ب رۆژی هه‌میی فان خه‌باتکه‌رین کاره‌بائی مالا
خۆ نه‌ ددیت و هه‌می بی به‌رامبه‌ر و چ پاره و مۆچه و هاریکاری نه‌بوون چ ژ
لایی حکۆمه‌تا تورکیا فه‌ یان ژ لایی کارگێریا که‌مپی فه‌، ئەگه‌ر که‌سه‌کی

پاره‌یه‌ک دابایه وان که هره‌بائیین خه‌باتکه‌ر، پاره و هاریکاری وه‌رنه‌دگرتن و دگۆته وان: " هوین هه‌می زۆر ده‌ه‌ژار و په‌ریشان و دئی ب هه‌روه و بی به‌رامبه‌ر خزمه‌تا هه‌وه‌که‌ین، ئە‌فه ئە‌رکی مه‌یه، ئە‌م هه‌می پێشمه‌رگه‌ینه و دئی ب ریکا خزمه‌تین کاره‌بایی خزمه‌تا هه‌وه‌که‌ین"، هه‌ر ژ ده‌ستپیکا چۆنا مه‌ بۆ چادرگه‌هی و تاکو ب دووماهیک هاتی، ئانکو بۆ ماوه‌یی چوار سالان هه‌قالین مه‌ ناڤین وان ئینان ب فی شیوه‌ی خزمه‌تا چادرگه‌هی و ئاواره‌یان دکر و ل دویف گۆتنا ئیک ژ فان که‌هره‌بائیا گۆت " کومه‌ چ جارن پاره نه‌وه‌دگرتن ژ که‌سی، لی جاره‌کی ره‌حمه‌تی (ئهمین ئۆزمانی) بیی مه‌ هنده‌ک پاره کۆمکرن بوون کو گۆمئی (۳۸,۰۰۰) سه‌یه و هه‌شت هزار په‌نقه‌تۆت بوون کو دبوونه (۲۵) دیناری عیراقی - یین به‌ری - بۆ وی سه‌رده‌می گه‌له‌ک بوو، دانه‌ف مه‌ و مه‌ نه‌وه‌رگرتن و ب زۆری دانه‌ مه‌ و گۆت هوین ژی خزمه‌ته‌کی دکهن و بی به‌رامبه‌ر و زارۆکیین هه‌وه‌ ژی ماف ل سه‌ر هه‌وه‌ هه‌یه هوین تشته‌کی خوش بده‌نی یان جلکه‌کی جوان بۆ بکرن و وی ب زۆری ئە‌ف پاره دانه‌ مه‌".

هه‌ر ل دویف گۆتنا که‌سه‌کی که‌هره‌بائی گۆت: هنده‌ک لایه‌نین سیاسی نه‌ دڤیا ئە‌م فی کاری ب که‌ین یان ژی مه‌ بۆ پرۆپاگندا خۆ ب کار بینن و لایه‌نه‌کی ژ فان زۆر جارن په‌یوه‌ندی ب مه‌ کریه و گۆت ببنه‌ ریکخستی یین مه‌ و دئی بۆ هه‌وه‌ مۆچه‌کی کیم دابین که‌ین و دئی به‌رده‌وام هاریکاریا هه‌وه‌ که‌ین، لی مه‌ گۆتی ئە‌م پێشمه‌رگه‌یین پارتی نه‌ و دئی خزمه‌تا خه‌لکی خۆ که‌ین و بۆ چ لایه‌نان کارناکه‌ین، ب تنی خزمه‌تا ملله‌تی خۆ دئی که‌ین. ل دور به‌ربه‌لاڤ بوونا ناڤ و ده‌نگی کاری که‌هره‌بائیا ل ناڤ چادرگه‌هی، هونه‌رمه‌ند (شقان په‌روه‌ری) نامه‌یه‌کا سوپاسیی ئاراسته‌ی (مه‌هدی

هاتنا شاندى عىراقى بو چادرگه‌هى

بى گۆمان رژىمىن دەستەلەتدارىن عىراقى ئىك ل دوىف ئىكى، هەردەم د دەستپىكا كارىن وان دا نەهیلان و قركرنا مللەتى كورد بوويه، هەردەم مایتیکرن د كار و بارىن كوردا دا کرىيه و خۆشپىن وان کرینه نەخۆشى، ئاهەنگىن وان کرینه ماتەمىنى، خزمەت و خەباتا وان کریه نۆكەرى و دىقەلانكى.

ل چادرگه‌ها میردینی ژى دەنگ و باسیین جورا و جور بەلاق دبوون و دهاتنه گۆتن كو باره‌گایه‌كى هەوالگىرى و سیخۆرى یى رژىما عىراقى دانایه باژیری میردینی ب تنى دا كو ژ نىزىك چاڤدیری و دویقچونا ئاواره‌یین خەباتكەر و پىشمەرگه‌یین قەهرەمان بکەن، بشین باوهریى بو ئاواره‌یان چیکەن كو بزقرنه عىراقى و دگۆتن لیبورین یا هاتییه‌دان ژ لایى سەرۆكى عىراقى و رژىما سەدامى گۆر بگۆرڤه، گەلەك خۆش خۆشك و گۆتگۆتکین زیدە دهاتنه گۆتن، ئەو بو ئەڤ دەنگ و باسین دهاتنه بەلاقدرن، بوونه راستى و ل کهمپا دیاربه‌كرقان دویقەلانك و نۆكەرىن عىراقى هەولدا كو بچنه د ناڤ کهمپى دا، لى پىشمەرگه‌یین ئاواره ب مەرتالین پىلالی بەرسنگى شاندى ناقبرى گرت و خۆنیشانان و کۆمڤه‌بوونه‌ك کرن و ب بەر و پرتین بلۆکان راهیلالی، هەروه‌سا شاندى عىراقى چ سەربۆر نەگرتن و هەولدان پلانەكى بدانن و بى شەر و نەخۆشى خەلكى چادرگه‌هى رازی بکەن كو

بەینە د ناڤ چادرگەهێ دا ب تنی دا بۆ باخفن و چ تشتین دی نه، ئەو بوول ئیڤاریا رۆژا ۱۸/۵/۱۹۸۹ شاندەکی بەرفرهه و مەزن یی عیراقی و ب هەڤالینیا والی (ئەحمەد نەورۆز) قەستا چادرگەهێ و جەماوەری کر، ل دەستپیککی وان هزرکرن کو دی پیشوازی لی هیته کرن ژ لای جەماوەری چادرگەهێ قە چونکە خەلکی چادرگەهێ ب ئافرهت و زارۆک و زەلام و پیر و گەنج و هەمی خەلکی ب سەر لایەنن سیاسی قە ل گۆرەپانا بەرامبەر ئاڤاهیی کارگیری کۆمقەبوون و ل بەندا شاندی عیراقی و نوینەرین حکومەتا تورکیا بوون وەکو مە زانی کو ئەڤ شاندە یی پیکهاتی بوو ژ (ئەرشەد زیباری) و (بەهائەددین نەقشەبەندی) و جیگری وەزیری دەرڤە یی عیراقی و بالیوزی عیراقی ل تورکیا و ریفەبەری ئەمنا دھۆکی و کۆمەکا مەزن ژ فەرمانبەر و کەسایەتی یین تورکیا و عیراقی.

دەمی ئەڤ شاندە گەهشتیە نیزیکی جەماوەری کو زنجیرهکا پۆلیس و جەندرمان ل بەر دانا بوون، ئیکسەر جەماوەری ب دەنگەکی بلند گازی کر "بژی کوردستان بژی بارزانی، بمریت صدام و رژێما عیراقی"، ب بەر و دار و پرتین گلیشی، جەماوەری هیرش کرە سەر شاندی عیراقی و مینا بارانەکا ب هیز ئەڤ شاندە هاتە بەر باران کرن و نەهیلان ئیک پینگاڤ ژ بیئە د ناڤ چادرگەهێ دا، والی و دگەل هەمی شاندی دگەل دا کەتنە د بن بەر باران کرنی دا و گازیین جەماوەری خەباتکەر و پیشمەرگە و ب ئیکجار راهیلا خۆڤرۆش و جاشین رژێما عیراقی، بۆ زانین هەندە کەسانین کورد ژ عیراقی دگەل خۆ ئینابوون دا کو بۆ جەماوەری چادرگەهێ باخفن و باوەریی بۆ چی بکەن کو حکومەتا عیراقی و سەرۆکی عیراقی لیبورینەک بۆ

هه‌وه دایه، لى جه‌ماوه‌رى ئاواره یى پيشمه‌رگه ده‌ست هه‌لدان و خۆراگرى و کوردپه‌روه‌رییا خۆ دیارکرن و هه‌مى شاندى دانه به‌ر به‌ران و هنده‌ک به‌ر ب سه‌رى وان که‌فتبون و مینا روپفیان چاکیتین خۆ ل سه‌ر سه‌رى خۆ دانان و ره‌فین و ب راستى ژى پۆلیس و جه‌ندرم‌ان و پتریا وان چ سه‌ره‌ده‌رى یین خه‌له‌ت و شاش دگه‌ل ئاواره‌یین میردینی نه‌کرن و دگۆت مه‌ چ په‌یوه‌ندى ب که‌سى فه‌نینه، به‌س چ ل مه‌ نه‌که‌ن و شاندى عیراقى ره‌فین و جه‌ماوه‌رى خرفه‌بویى ژى هه‌ر ئیک چۆ مالا خۆ، لى ماینه د ره‌وشه‌کا نازک دا و ل رۆژا پاشتر هه‌مى جه‌ماوه‌رى که‌مپى مانگرت و نه‌هیلا که‌سه‌ک ژ چادرگه‌هى ده‌رکه‌فیت و نه‌چۆنه نه‌خۆشخانى ژى ئه‌گه‌ر که‌سه‌کى نه‌خۆش و ته‌نگاڤ با، هه‌مى خه‌لكى که‌مپى دابرینه‌کا سه‌رتاسه‌رى ئه‌نجام دا.

ره‌وش ما هۆسا تاكو ۵/۲۲/۱۹۸۹ئى والى ئەحمەد نه‌وروز هاته گۆره‌پانا ل ده‌ف کابینا ته‌له‌فونا ل ناڤ جه‌ماوه‌رى دا و گۆت چ په‌یوه‌ندى من پیڤه نینه، هه‌ر هنده‌کین هه‌وه هاتینه ده‌ف من و ئیمزاکریه و ره‌زامه‌ندیا خۆ ده‌ربریه ژ بو هاتنا شاندى عیراقى. والى دڤیا پیلانان دانیت دا کو ناکۆکی بیخته دناقبه‌را خه‌لكى چادرگه‌هى دا و گۆمانى په‌یداکەت کو هنده‌ک تۆکه‌رین عیراقى د ناڤ هه‌وه دا هه‌نه و خه‌لكى که‌مپا میردینی ئاخفتنین والى ب چ نه‌گرتن و ل رۆژا پاشتر ۵/۲۳/۱۹۸۹ئى بریار هاته دان کو کۆمبونه‌کا به‌رفره‌ه ل مزگه‌فتا مه‌زن ل سه‌رى که‌مپى به‌یته گێران و د وى کۆمبونى دا هه‌مى لایه‌نین سیاسى و که‌سایه‌تیین چادرگه‌هى کۆمبون و ره‌وشا که‌مپا میردینی یا د قان رۆژین بورى دا گه‌نگه‌شه‌کرن و بریاره‌کا ب کۆم دا کو ره‌وشا که‌مپى ته‌نا بکه‌ن و جاره‌کا دى ره‌وشا که‌مپى زفریڤه وه‌کى به‌رى،

لى ھۆكۈمەتتا تۈركىيا و كارگىريا كەمپى و والى ئەف ھەلۈيىستە ژبىر نەكربوون و ھەردەم ئارىشە و ئاستەنگ بۆ خەلكى كەمپى پەيدا دكرن.

گرتنا مامۆستا (ھەمىد باقى) و لىدان و ئەشكەنجەدانا وى ژ لايى پۆليس و جەندرمە و مېتى قە ژى ھەر تۆلۈقە كرنەكا وان بوو، رەوشا كەمپى بەر ب خرابىيى دچۆ، جەماوهرى چادرگەھى دا ھىرشى كەنە سەر قەرەقولى و ئىدارى و بارەگايى كارگىرىي لى مامۆستا (ھەمىد باقى) نەھىلا، ھەرۈسە رىك نەھاتەدان ژ لايى لىژنا سەرپەرشتىي كو جارەكا دى رەوش بەھىتە تىكدان، چونكە ئەم ل سەر ئەردى وان دژىايىن و مە نەدقيا شاشىي ب شاشىي چارە بكەين.

دانیال میتران دەمی سەرەدانا ئاواران کری

پشتی هەوین ئەنفالین پەش دژی مللەتی کورد ژ لای رژیما گۆرپه‌گۆر و ژ نافچۆیا بە عسییا عیراقی قە ل سالا (۱۹۸۸) هاتینە ئەنجامدان، مللەتی کورد بەر ب سنورین تورکیا و ئیرانی کەفتینە ری و پاشی زۆر ژ قان ئاوارەیان ل کەمپ و چادرگه‌هین ئاوارەیی ل تورکیا ئاکنجی بوین و ژیارەکا نەخۆش و بی بها ل بن پاتی چادران بریە سەر و ژیارەکا نەمرن و نەژین دبوراند کو رۆژانە ب تنی یە ک سەمۆنە بو (۵) پینچ کەسان دەتە دان و خوارنەکا کیم و بی بەهر بوونا ئاوارەیین چادرگه‌ها میردینی ژ کیمترین پیدقی یین ژیارا رۆژانە، ل بەر سەرما یا ب هیزا زقستانی و گەرما وەرزی هاقینا دەشتا ریحایی یا ب ناڤ و دەنگ، ب کورتی قان ئاوارەیین خەباتکەر یین کو ژبەر زۆلم و ستەما زرتەک و جەلاد و جاش و سەرۆک جاش و مستەشار و کریگرتی و ئەمنا رژیما گۆرپه‌گۆر ئاوارەیی ژ دەرڤەیی وەلاتی بوین، وەلات و مللەت و ئاخا باب و باپیران بجە هیلاین و بەر ب ژیارەکا سەخت و دژوار و غەریبیا قە چوین کو رۆژانە چاقین ئاوارەیین تورکیا و ب تاییبەت ئاوارەیین چادرگه‌ها میردینی ل هاریکاری و هەڤکاریا خەلکەکی بیانی و ریکخراوین خیرخواز بوو کو ل وی سەر دەمی هەر چ هاریکاریا هەبایە یان هەر لایەنەکی یان هەر ریکخراوەکا سەرەدانا چادرگه‌ها میردینی

و ئاوارەیان کربایە، بێ گومان پیدقییەکا زۆرا خەلکی ئاوارە هەبوو کو ب راستی ورەیین ئاوارەیان زۆر بلند دبوون.

سەرەرای بلندبوونا ورەییان پتر قان ئاوارەیان خۆ رادگرت و خۆ رادەستی رژێما عیراقی نەدکر و پتر خزمەتا مللەتی خۆ دکر، هەرودسا بێ گومان هەر لایەکی سەرەدانا چادرگەها مە کربایە، هاریکاریەک ژێ بو ئاوارەیان دکرن ژ لایێ مۆقاییەتی قە. ل قان کاودانان دا و ل ژێرگەف و فشارا دەستەهلات و میت و پۆلیس و جەندرمین تورکا دا، ل ریکەفتی ۱۹۸۹/۵/۸ خانما (دانیال میتران) کو خانما ئیکێ بوو ل وەلاتی فرەنسا و هەقژینا سەرۆکی فرەنسا (فرەنسوا میتران) و دۆستا گەلی کورد ب شیوەکی فەرمی سەرەدانا چادرگەها میردینی کر، هەرودسا هاتە پیشوازیکرن ژ لایێ دەستەیا ریفەبەریا کەمپی قە، کارگیریا چادرگەها میردینی و خانما هیژا دۆستا دیرینا گەلی کورد شیا ل ناڤ کەمپی دا بگەرییت و خەلکی ئاوارە ببینیت و گوهداریا داخوازی و کیماسی و ئاریشەیین وان بکەت و بوو هەقخەما ئاریشە و کیماسی و نەخۆشیین ئاوارەیین چادرگەها میردینی، خانما تیکۆشەر بریارا وەرگرتنا (۳۲۰) کەسان ژ ئاوارەیین میردینی دا وەکو پەناهندین سیاسی ل وەلاتی فرەنسا.

ل ریکەفتی ۱۹۸۹/۷/۲۹ ئەڤ کەسە برنە وەلاتی فرەنسا، هەلبەت ئەڤ سەرەدانه ببوو جەیی دلخۆشی و سەرفەرازی و سەربلندی یا ئاوارەیین کەمپا میردینی کو ب راستی سەرەدانا دۆستا گەلی کورد خانما (دانیال میتران) بو چادرگەها میردینی یە کەم جار بوو ل سەر قی ئاستی بەرزێ جیهانی سەرەدانه کا ب قی شیوەی بەیتە ئەجامدان، ئەڤ سەرەدانه ب سەرەدانه کا

دیروکی هاته هژمارتن، ههژی گوتنی یه کو خانما ناڤهاتی نه ب تنی سهره‌دانا چادرگه‌ها ئاواره‌یین ملله‌تی کورد کریه، به‌لکو ب ده‌هان جارن هاریکاریا سهرکردایه‌تی و ملله‌تی کورد کریه ده‌می بواران دا. هه‌روه‌سا نه ب تنی ژ لایئ مرؤقاتی فه به‌لکو ژ لایئ سیاسی و کۆمه‌لایه‌تی و ئابوری و په‌روه‌ده‌یی و هتد فه. هه‌رده‌م هه‌لویستین خانما هیژا دئاشکه‌را بوون به‌رامبه‌ر ملله‌تی کورد و دۆزا وان یا ره‌وا کول هه‌می جیهانی ده‌اته نیاسین ب دۆستا گه‌لی کورد.

هه‌روه‌سا ل ده‌می هه‌وین ئه‌نفالین ره‌ش و سهرهلدانا پیروژ و کۆچا ملیونی، هه‌رده‌م هه‌لویستین خانما به‌ریز و ئاشتیخواز لگه‌ل ملله‌تی کورد بوینه و مافیئ ملله‌تی کورد دپاراستن و به‌رگری ژ مافیئ ره‌وا یین ملله‌تی کورد دکرن. ژبلی ملله‌تی کورد، هاریکاریا (تبتی) یا و سهرکردی وان یی روحی (دالای لاما) کریه، هه‌روه‌سا هاریکاریا به‌ره‌ی پۆلیساریۆ ل مه‌غریب و هه‌می گه‌لین بنده‌ست و زۆلم لیگری دکر، زۆر جارن په‌یوه‌ندیئ وه‌لاتی وی دگه‌ل هنده‌ک دوژمنین کوردا و نه‌ته‌وه‌یین دی تیک چوینه، لی به‌رده‌وام ده‌ستبه‌ردان ژ مافیئ ره‌وا یین ملله‌تین بنده‌ست نه‌کریه ب تایبه‌ت ملله‌تی کورد.

بۆ زانین خانما هیژا (دانیاڵ میتران) خودانا ده‌زگایه‌کی گه‌شه‌پیدانی ل وه‌لاتین هه‌ژار ب ناڤی (فرانس لیبرتی) - ئانکو فره‌نسا ئازادی - بوو. هه‌ژی گوتنی یه کو خانما هیژا ل سال ۱۹۲۴ ژ دایک بوویه و خزمه‌تا ملله‌تی خۆ کریه دژی داگیرکه‌ریئ وه‌لاتی وی، پاشان بوویه که‌سه‌کا ئاشتیخواز د بواری مافیئ مرؤقان دا و به‌رگری ژ مافیئ ملله‌تین هه‌ژار کریه. لی جهی داخی یه

ب خەم و کوفانەکا مەزن ڤه، خانما هیژا ل رۆژا ۲۲/۱۱/۲۰۱۱ وهغه رکرنا داوی ل ملله تی کورد و ته ڤایا ملله تین بندهست و هه ژار کریه، ب ڤی هه لکه ڤتا دلته زینا وهغه رکرنا خانما هیژا سه ری ریز و نوازشی بو وهغه رکرنا خانما دۆستا گه ل کورد دچه مینین. ب راستی ب وهغه رکرنا وی ملله تی کورد دۆسته کا به ریز و دیرین ژ دهست دایه و ملله تی کورد قهرداری وی یه، ڤه ره حکومه تا هه ریما کوردستانی و ملله تی کورد ب هه می لایه نین سیاسی و جفاکی ڤه گرنگی ب رۆژا وهغه رکرنا خانما هیژا بدهن کو ب دریزا هیا ژیی خۆ خزمه تا ملله تی کورد و مروڤایه تی کریه.

کاری پارتیایه‌تی و پارتین دی ل چادرگه‌هی

گرێدانه‌ك مه‌زن و به‌رفره‌ه هه‌بوو لناقبه‌را خه‌لكی چادرگه‌هی و لایه‌نن رامیاری و سیاسی و پارتین کول چادرگه‌هی هه‌ین و ب تایبته‌ گرێدانه‌کا موکوم لناقبه‌را خه‌لكی و وپارتی دا هه‌بویه چونکه نیزیکی (٩٥٪) ی خه‌لكی چادرگه‌ها میردینئ یان پارتی و یان (پ.م) پارتی بون یان ژئ لایه‌نگرین پارتی بوون و سه‌باره‌ت لایه‌نئ حکومه‌تا تورکیا و ئیدارا چادرگه‌هی و ژلایئ سیاسی فه‌ بئنی حکومه‌تا تورکیا و ئیدارا که‌مپی و لایه‌نئ ترکی زور باوه‌ری ب پارتی دیموکراتی کوردستان هه‌بوو و هه‌رده‌م وانان دگوت ئەم بئنی پارتی و بارزانی دنیا‌سین و مامه‌لی دگه‌لدا دکه‌ین و ئەم چ لایه‌نن دی یین سیاسی ناس ناکه‌ین و به‌لکو مامه‌لی ژئ دگه‌لدا ناکه‌ین. پشته‌ خه‌لكی مه‌ ب ئیک جاری ل فه‌ی چادرگه‌هی کومه‌ه‌ بوی و جاره‌کا دی کادرین پارتی یین زیره‌ک و چالاک ب ئاماره‌کا سه‌رتاسه‌ری لناف چادرگه‌هی دا رابون و ریکخستنن پارتی کومکره‌ فه‌ و ریکخستنن نوی چی‌کرن و هه‌یکه‌له‌ک نوی دروست کرن و خولین ره‌وشه‌نبیری و سیاسی فه‌کرن ب نه‌ینی و دقان خولا دا ب ده‌هان قوتابی ژ هه‌می ئاستان به‌شداربون و وانین سیاسی و کوردایه‌تی و ره‌وشه‌نبیری و هه‌زی و میژوویی دخواندن و فی‌ر دبون و ماموستایین وان ژئ (فریق فاروق) و (مناف بامه‌رنی) و (سلام حمید) و زورین دی بون و بریار و راسپارده‌ کو به‌رده‌وام

ژ سەرکردایەتیا پارتی دەهاتن و دەنگ و باسیێن نوی ژى بەردەوام دگەهشتن و ب ریکا ریکخستییێن پارتی ل کوردستانا تورکیا و هەرۆسا ب ریکا تەلەفون و فاکسا و ناما و پەییوەندیەکا لناقبەرا خەلکی چادرگەهی و لیژنا حیزبی و لیژنا سەرپەرشت هەبون ل زور جارێ ژى بو خەلکی ب شەرەفی چادرگەهی پاره ژ سەرکردایەتیا پارتی و ب یەکسانی و دادپەرۆەر ل سەر هەمی خەلکی چادرگەهی هاتیه دابەش کرن و پارقەکر و بی جوداهی یا سیاسی یان هزری یان ئایینی.

بەردەوام دەنگ و باسیێن سەرکردایەتیا پارتی ل ئیرانی دگەهشتن و هەرۆسا دەنگ و باسیێن چادرگەهی و نەهامەت و دەردەسەری بیێن وانان بو سەرکردایەتی گەهشتینە و هەمی دەما شیرەت و رینما بومە هەبون کو بیهنا خو فرەه بکەن و تەحەمولی بکەن دی ژور رهوشا ههوه باش بیت. ل ریکەفتی (٤/١١/١٩٨٨) جەنابی سەرۆک مەسعود بارزانی بو جارا ئیکی ب پەییوەندیەکا تیلەفونی ب چەند کادر و بەرپرسیێن حیزبی کر و جەنابی وی گۆت تەحەمولی بکەن و ههوه بو جیهانی سەلماندیە کو هوین زولم لی کرینە و دی ل رۆژێن بهیت رهوشا ههوه باشتر بیت. پشستی بریار هاتیه دان کو پارتی کونگرەى خویى (١٠) دەهی ببەستیت ل ئیرانی و بریار هاته دان کو نوینەرین چادرگەها میردینی (مەندوب) ژ چادرگەهی د کونگرەیی دەهی دا بەشدار بن و هەندەک کادرین پارتی بیێن زیرەک و چالاک هاتنە هەلبژارتن ژبو نوینەراتیا چادرگەها میردینی بکەن د کونگری دەهی دا. هەژی ئامارژە کرنی یە کو نوینەرین چادرگەها میردینی (٩) نەه هەقال بون و وانان نوینەراتیا هەر سی که مپیێن میردینی و دیار بەکر و موشی ژى دکر و ب نهینی وب ریکا

رێكخستیی پارتی و بهاریكاریا چەندین خەلكی ب شەرەفی باكوری كوردستانی نوینەرین چادرگه‌ها میردینی شیان بگه‌هنه وه‌لاتی ئیرانی و ب نهینی و سه‌لامه‌تی شیان به‌شداریا كونگره‌ی بکه‌ن و نه‌ه هه‌قالین به‌شداری یا د كونگره‌ی دا کری ئەفین ل خوارێ دیار:

۱ - جمیل بیسفی.

۲ - زبیر عبد الله مایی.

۳ - زێره‌شان كوڤلی.

۴ - احمد میرزا بیگداودی.

۵ - حسن علی بی‌دوهی.

۶ - تیلی حجی بناقی.

۷ - کریم حبیب وه‌رمیلی.

۸ - ملا سعید ئامیدی.

۹ - عزت محمد بناقی.

هه‌ژی گوتنی یه‌ه کو کونگره‌ی پارتی یی (۱۰) ل (۱۹۸۹/۱۲/۲) ی هاتبو به‌ستن ل (هشماوه - ئیران). پارت و لایه‌نین سیاسی ژی ل چادرگه‌ها میردینی و ب ره‌نگه‌کی نهینی وانان ژی کاری خو‌یی سیاسی دکر رێكخستنا خو ئەنجام دا و هه‌ژی گوتنی یه‌ه کو ژبلی پارتی دیموکراتی کوردستان هنده‌ک پارت و لایه‌نین دی یین سیاسی ژی لناف چادرگه‌هی هه‌بون ژبلی پارتی دیموکراتی کوردستان پارتا (ی.ن.ک) یه‌کیتی نیشتمانی کوردستان و حزبا شیوعی و بزافا ئیسلامی کوردستان و پارتی گه‌لی کوردستان دناڤ چادرگه‌هی دا هه‌بون به‌لی رێژا هه‌ره‌ پتر یا جه‌ماوه‌ری چادرگه‌هی پارتی

دیموکراتی کوردستان بوون بە لای کارێ پارتایەتی لێناڤ چادرگەها ب باشی
 برێڤه دچوو چونکه بەردهوام سەرکردایەتی یا پارتی هاریکاری یا
 راستەوخو و نەراستەوخو دگەل جەماوەری چادرگەها میردینی دکر چونکه
 چادرگەها میردینی ژ هەمی کەمپین دی مەزنتەر بو ژلای جەماوەری ڤه و
 ژیارا خەلکی چادرگەها میردینی زور یا سەخت و دژوار بوو و ژبەر ڤی
 چەندی خەلکی مە ژێ بەردهوام بەرهەنگاری یا حکومەتا تورکیا و ئیدارا
 وان دکر ژبەر سەختیا ژیارا رۆژانە و پارتی ژێ یا هەڤکار بوو دگەل خەلکی
 و خەلکی مە ژێ بیی پارتی چ پینگاڤ نەدهاڤیتن و حکومەتا تورکیا ژێ
 مامەله دگەل پارتی دکر چونکه وانان ژێ دزانی پارتی سەرکیشی یا دوزا
 کوردی دکەت و خزمەتا بەردهوام دکەت ژبوو بەدەستڤه ئینانا مافین رهوایین
 مللەتی کورد.

ئیکه‌تیا زانایین ئایینی ئیسلامی ل چادرگه‌هی

ل که‌مپی هۆلکه‌هه‌بوو و ئیدارا که‌مپی ل (۱۹۸۸/۱۱/۱۵) ته‌له‌فزیۆنه‌ک دانا دهۆلا ناقری دا و دیسا چه‌ند کورسیک تیغه‌هه‌بوون و دهاته‌ب کارئینان وه‌ک جهی بیهنقه‌دانئ ئانکو وه‌کو چایخانه‌کی بوو، به‌لی ژ به‌ر نه‌بوونا چ جها ژ بو کرنا نقیژا، خه‌لکی ئه‌و میژ و کورسی و ته‌له‌فزیۆن راکرن و هنده‌ک حیسیلک و پاته‌رائیخستن و کره‌جهی نقیژا پاشی ئه‌و جه‌بوو (مزگه‌فت).

ل ویژی خه‌لکی نقیژین خوه‌دکرن، هنده‌کا بزافه‌دکرکو بو خوه‌قورئانی بخوینن و نیشا وان زارۆکان ژ ی‌ده‌ن ئه‌وین دهینه‌ویژی، فیژی خواندنی و نقیسینی ژ ی‌که‌ن چونکو نیزیکی (۱۹-۲۰) هزار مرۆقان د که‌مپی دا بوون و گه‌له‌ک ژ ی‌بجویک و زارۆک بوون. ده‌رکه‌تن ب چ ره‌نگان نه‌بو، هه‌ر که‌سی خوه‌نیزیکی سیمه‌یی دورماندوری که‌مپی ژ ی‌کریا دا جه‌ندرمه‌گه‌ویچا خوه‌که‌ته‌د ناڤه‌چاڤا را و لی‌حه‌یتینیت دا خوه‌ژ سیمه‌ی دور بیخیت، د ره‌وشه‌کا هۆسا یا سه‌خت دا دژیاين و خه‌لکی دڤیا بخوینن، به‌لی پا چ جزیک و قورئان و په‌رتوک و ده‌فته‌ر و پینڤیس و قه‌له‌متراش و ژیبک نه‌بوون، چ ره‌نگین خه‌باتی ژ مه‌نه‌دهاتن و مه‌چ پی‌چینه‌دبوو د ناڤه‌قی‌گرتیخانئ دا ژیلی خواندنی، به‌لی پا ئه‌م چ بکه‌ین خواندن ژ ی‌ده‌ست مه‌نه‌دکه‌فت.

ژ به‌ر شرینییا خواندنی د وی‌قووناغئ دا که‌وه‌کی خواریئ و قه‌خواریئ بو مه‌یا پیویست بوو، دا زارۆکین مه‌فیر بیان، بو خوه‌ئایین و ره‌وشت و

کوردایەتیا باش و پاقر بگرن، دا تووشی ئاریشەیا و شاشییا نەبن و ژ بەتالیی، بی کاریی دویر بکەن، دا دمفادار و سودبەخش بن بو خوە و گەلی خوە د پاشەرۆژی دا، ژ بەر ئەفا بوری چەندین زانا و مەلا و مامۆستا ژ پێشمەرگەپین خەباتکەر، بیر و هزرین خوە د دیتنا ریکەکی دا کرنا ئیک ژ بو گەشکرنا پاشەرۆژا زاروکین مە، ئینا چەندین دان و ستاندن د ناقبەرا وان دا هاتنەکر ل مزگەفتی و جەپین دی و گەهشتنە وی چەندی کو مادەم کار و بارین کەمپی ییت کارگیری ب رەنگەکی جوان و تازە هاتینە ریکخستن گەلەکا گرنگ و پیدقییە پیکهاتیین (ئیکەتیا زانایین ئایینی ئیسلامی) ژ ل کەمپی بێنە فەژاندن و کاراکرن دا بکارن د رەوشەکا هۆسا یا نازک و بەرتەنگ دا و د رۆژەکا هۆسا یا نەخوەش و بی مەفەر دا، خزمەتەکا ژ هەژی پێشکیشی جەماوەری قی کەمپی بکەن مل ب ملین (کومیتا سەرپەرشتیا ئوردیگای) یا بەریز و براین خوە یین دی ئینا کار ژ بو قی مەبەستی هاتەکر ب قی رەنگی ل خواری:

- رۆژا شەمبی ۱۰/۱۲/۱۹۸۸ز - ۲ جماد الاولی ۱۴۰۹ مەشەختی، هاتە دەسنیشانکرن وەک دەم و جە بو ژفانی کۆمببونا رەسمی کو تیدا ب رەنگەکی فەرمی فەژاندنا (ئیکەتیا زانایین ئایینی ئیسلامی کوردستان) ل کەمپی بەیتە راگەهاندن.

- بریار هاتە دان کو هەمی زانا و مەلا و مامۆستایین ئایینی ل کەمپی بەیتە گازی کرنا بو قی کۆمببونی، پرنایا وان هاتنە ئاگەهدارکرنا ب ژفانی کۆمببونی.

- کۆمیتا سەرپەرشتیا ئوردیگای و ریهسپین کەمپی هاتنە داخوازکرنا بو کۆمببونی.

هؤسا پشتی ئاماده‌کاریه‌کا باش و ب ریک و پیک بو قئ چهنئ
 هاتییه‌کرن، کۆمبوون هاته‌کرن ل دویف گازییا قورئانا پیروز ﴿واعتصموا
 بحبل الله جمیعاً ولا تفرقوا﴾، ب حازربوونا نوونه‌ری کۆمیتئ هه‌قال (جه‌میل
 بیسفی)، و نوینه‌رین ریه‌سپین کهمپئ ژ به‌ریزان: (حه‌سه‌ن گرکی، و خالد
 ئوره‌یی، حه‌جی عه‌لی بروحه‌جهری و حه‌جی سه‌عید ئه‌ره‌دنئ).

(۲۵) بیست و پینج زانا (مه‌لا) ژ زانایین ئوردیگایئ میردینئ حازربوون و
 پیشکداری د کۆمبوونئ دا کر و (۱۱) یازده مه‌لا ژئ ئه‌وین به‌رنیاس نه
 دحازربوون ژ به‌رهنده‌ک ئه‌گه‌ران، وه‌ک: ژ بیرکرنئ یان نه‌ئاگه‌هداربوونئ.

پشتی په‌یف هاتینه‌خواندن ل سه‌ر ریکخستنا مه‌لا و لایه‌نین ئایینی د
 کهمپئ دا، ژ لایئ چهنده‌مه‌لا و ئه‌ندامین جقاتا ریه‌سپیا و نوینه‌ری کۆمیتا
 سه‌ره‌رشتیا ئوردیگای شه، هه‌میا پیکه‌ه بریار دا ب شه‌ژاندنا ئیکه‌تیا زانایین
 ئایینی ئیسلامئ ب ناڤئ: (ئیکه‌تیا زاناییت بوسلمانا - اتحاد علماء
 المسلمین)، پاشی کۆمبوونئ (۷) هه‌فت مه‌لا هه‌لبژارتن بو ئه‌ندامه‌تیا
 (جقاتا بلند - المجلس الاعلی) دا، ئه‌ڤ جقاته‌کار و بارین ئولی و خواندنا
 ئایینی ل ئوردیگای ریکبختیا، سه‌ره‌رشتیا هه‌می زانا و مه‌لا و قوتابخانا
 بکه‌ت و هاتن و چوونئ د ناڤه‌را ئیکه‌تیا مه‌لایان و کۆمیتا سه‌ره‌رشتیا
 ئوردیگای دا بکه‌ت.

ئه‌و سه‌یدایین هاتینه‌هه‌لبژارتن ژئ وه‌ک (جقاتا بلند) ئه‌ڤ به‌ریزه‌بوون:

- ۱ - عه‌بدولحه‌مید عادل یه‌زدین باڤئ
- ۲ - مه‌لا عه‌بدولره‌حمان مه‌لا محهمه‌د شه‌ریف کانی سارکی
- ۳ - مه‌لا سه‌عدوللا محهمه‌د حه‌سه‌ن ئه‌حمه‌د قومری
- ۴ - مه‌لا ئه‌حمه‌د به‌کر محهمه‌د ئه‌رزئ

- ۵ - مەلا عەبدولەمجید وەیسە محەمەد بناقی
- ۶ - مەلا ئەحمەد محەمەد ئاقدەل دێریشکی
- ۷ - مەلا عادل مەلا موستەفا محەمەد عەلی زاخۆیی.

سپێدەهیا رۆژا ئێک شەمبی ۱۱/۱۲/۱۹۸۸ز - ۳/ جمادی الاولی ۱۴۰۹
 مشەختی، جقاتا بلند یا ئیکەتیا زانایین بوسلمانا کۆمبۆنەک ل مزگەفتی
 گریدا، ئەو کۆمبۆن هاتە تەرخانکرن ژ بو چاڤیکەفتنی دگەل وان هەر
 (۱۱) یازدە مامۆستا و مەلا ئەوین ل دەمی چوویی حازری کۆمبۆنا ئیک
 نەبوین و پشکداری نەکری، پشتی چەند ئاخفتن ل سەر ریکخستنا
 کاروبارین ئایینی و خواندنی ل ئوردیگای هاتینەکرن، ئەوان مامۆستا و زانا
 و مەلایان ژێ پشتهفانیا خوە بو نوێژەنکرن (ئیکەتیا زانایان) و هەلبژارتنا
 (جقاتا بلند) و کاری وان یی پیرۆز بو ئایینی و نیشتمانی دیار کر ل سەر
 بریارین کۆمبۆنا ئیک ئیمزا کرن.

پاشی چەندین مامۆستا و زانا و مەلایین دی یین کەمپی هاتنە د ناڤ
 ریزین ئیکەتیی دا و پرانیا وان ب هەقرا خەبات دکر بو ئایینی و گەل و
 وەلاتی، ژوانا:

پاشی پشتی سالەکی - ئانکو: ل هەیفایازدە ژ سالای ۱۹۸۹ز - چەند
 مامۆستا و مەلا دگەل ژمارەیهکی ژ ئاکنجین کەمپی چوونە ئیرانی، ژ بەر
 هندی جارەکا دی گهورپین د چەندین دام و دەزگایین ئیکەتیا زانایان دا
 هاتنە کرن، ژ بەر وی چەندی گوارتن هاتنە ئەنجامدان.

تەشکیلاتین ئیکەتی:

ئیکەتیا زانایین ئایینی ل ئوردیگایی میردینی چەندین چەق و تا ژئی دچوون ل دویف ئەوان کار وبارین پیدقی کار دەهاتنە کرن و پئی رادبون و زۆر کار وچالاکیی دی ئەنجامدان مینا: (فەکرنا خواندنگەهین ئایینی، چارەسەرکرنا ئارێشەیین جفاکی، ب جهئینانا هەمی ئەرکین ئایینی، پیرابوونا چەندین بابەتین کۆمەلایەتی یین جورا و جور، ئەو دام و دەزگایین (ئیکەتیا زانایین بوسلمانا) ژئی د پیکهاتی بوون ژ ئەفان تەشکیلاتان (پیکئینەران) ب قی رەنگی ل خواری ددیار بوون:

جفاتا بلند (المجلس الاعلی):

ئەف جفاتە ل ۱۹۸۸/۱۲/۱۰ هاتە هەلبژارتن دا کو سەرپەرشتیا کار و بارین ئایینی بکەت مینا (خواندن، فەتوا و شەرعیەت، وەعز و شیرەت) د ناڤکەمپی دا، ل دەسپیککی ئەف جفاتە یا پیکهاتی بوو ژ بەریزان:

- ۱ - عەبدولحەمید عادل یەزدین باقی
- ۲ - مەلا عەبدولرەحمان مەلا محەمەد شەریف کانی سارکی
- ۳ - مەلا سەعدوللا محەمەد حەسەن ئەحمەد قومری
- ۴ - مەلا ئەحمەد بەکر محەمەد ئەرزى
- ۵ - مەلا عەبدولمەجید وەیسى محەمەد بناقی
- ۶ - مەلا ئەحمەد محەمەد ئاڤدەل دیریشکی
- ۷ - مەلا عادل مەلا موستەفا محەمەد عەلی زاخویی

پاشی چەند گهورین ب سەردا هاتن، ژ بەر پێویستی کاری و کەسایەتیا ئەندامان و سەرووبەری وان، یان قەگواستنا وان چونکول مەها چریا ئێکی ل سالا ۱۹۸۹ی نیزیکی چوار پینج هزار کەس بو ئیرانی هاتنە قەگواستن. بو نمونە ل ئیقاریا رۆژا سی شەمبی ۱۹۸۹/۶/۶ ل دەژمێر (۹:۵)ی شەقی ئێکەتیا زانایین بوسلمانا ل چادرگەها میردینی کۆمبۆنەکا بەرفرەه گریدا ل مزگەفتی، ئەق کۆمبۆنە یا تەرخانکری بوو ژ بو چارەسەرکنا هەندەک ئالوزیین د ناق ئێکەتی دا پەیدابوین، پشتی قەکولینی و گەنگەشەیهکا درێژ بو دەمی سی دەژمێران، هەندەک لیژنە هاتنەدانان و هەندەکیین دی هاتنە گهورین، حەفت زانا و مامۆستا هاتنە هەلبژارتن ژ بو (جقاتا بلند)، ئەو ژی ئەق بەریزە بوون:

جقاتا بلندا ئێکەتیا زانایین ئایینی ل چادرگەها میردینی:

- ۱ - عەبدولحەمید عادل یەزدین باقی
- ۲ - مەلا عەبدولرەحمان مەلا محەمەد شەریف کانی سارکی
- ۳ - مەلا سەعدوللا محەمەد حەسەن قومی
- ۴ - مەلا عەبدولوەحید فەهمی قومی
- ۵ - مەلا عەبدولمەجید مەلا وەیسە بناقی
- ۶ - مەلا ئەحمەد محەمەد دیریشکی
- ۷ - مەلا ئەحمەد بەکر ئەززی.

لیژنە فەتوا (لجنۃ الفتاوی الشرعیة):

پشتی جقاتا بلند د چەند کۆمبۆنەکا دا کارێ خۆ رێکخستی، د کۆمبۆنەکا خۆ یا چواری دا ئەوا هاتییه گریدان ل رۆژا ۱۶/۱۲/۱۹۸۹ ز - ۸/۵/۱۴۰۹ مشەختی، لیژنە یه‌ک ژ بۆ فەتوا ژێ پیکینا ژ ئەقان بەریزان:

۱ - مەلا عەبدولمەجید عەبدولغەفور غلبیشی

۲ - مەلا عەبدولغەفور مەلا عەبدولمەجید غلبیشی

۳ - مەلا عەبدولمەجید مەلا وهیسی بناقی

۴ - مەلا زەکی مەلا خالد شیلازی

۵ - حەجی عەمەر ئاڤدەل وهرمیلی

ب دانانا قی لیژنی، هەر پرسگریکه‌ک و ئاریشه‌یه‌ک و دۆزه‌کا شه‌ری و کۆمه‌لایه‌تی هەبا، ئەڤ لیژنە دا بەری خۆ ده‌تی و چاره‌سه‌رییا وی ئاشکرا کەت و بریارا شه‌ریعه‌تی ل سه‌رده‌ت.

ئەڤی لیژنی ژێ چەند جاران گهورین یین ب سه‌ردا هاتین ل دویف کاودانین وان زانا و مەلا و فه‌گوه‌استنا وان، وه‌کی ل رۆژا ۶/۶/۱۹۸۹ کۆمبۆنەکا به‌رفره‌ه یا ئیکه‌تییا زانایین ئایینی ل مزگه‌فتی هاتییه‌کرن یا تاییه‌ت ژ بۆ چاره‌سه‌رکنا ئەوان ئاریشه‌ و ئالوزیین د ناڤ ئیکه‌تییا دا په‌یدابوین، کو لیژنە یه‌کا نوی بۆ فەتوا هاته‌ هه‌لبژارتن، ژقان بەریزان:

۱ - مەلا عەبدولمەجید عەبدولغەفور غلبیشی

۲ - مەلا عەبدولغەفور مەلا عەبدولمەجید غلبیشی

۳ - مەلا زەکی مەلا خالد شیلازی

۴ - حەجی عەمەر ئاڤدەل وهرمیلی

۵ - موسته‌فا مەلا عادل زاخویی.

ئەفشی لیژنەی ژێ کارەکی زۆر پێرۆز د هەردوو سالی ن ئیکێ دا دکر، کو چەندین کیشە و ئارێشە یین - بازار و کپین و فرۆتتا و بابەتین جفاکی - چارەسەرکین، ب هەفکاری دگەل کۆمیتا سەرپەرشتیا ئوردیگای، پاشی ل هەر دوو سالی دووماهیکی کاری وان زۆر کیم بوو یان نەما ژ بلی ژن مارکرنی نەبیت و چەند بابەتەکی ن دی یین جفاکی.

دەستەکا پەروردی و فیکرنی (هیه التریه والتعلیم):

لیژنا هەرە گرنگ و زۆر ب ناڤ و دەنگ د ناڤ ریزین (ئیکەتیا زانایین ئایینی) دا ل کەمپا مێردینێ هەر ئەڤە بوو ب تاییهتی ل قووناغین دووماهی، کو بەردەوامی دا کاری خۆ هەتا ل سالا ۱۹۹۲ی کەمپ ب رەسمی هاتیە گرتن.

قوتابخانە یین سەرەتایی، و رێڤە بەرین وان:

۱ - حەلەبجە (هەلەبجە)

۲ - الصمود (خۆراگرتن)

۳ - الجهاد (فیداکاری)

۴ - الوطن (وەلات)

۵ - (قوتابخانا مزگەفتا گوندی قومی)

دانانا پرۆگرام و بەرنامە یین خواندنێ:

بیگومان ل دەستیکی مە چ پەرتوک و پرۆگرامین بەردەست نەبوون کو ئەم وەک بەرنامە یی خواندنێ ل سەر بچین، بەلی هەر زویکا ئەم کۆما کاروبارین خواندنا ئایینی ل کەمپی ئەم شیاین گەلەک پەرتوکین خواندنێ

ییت هه‌می قووناغان ل چه‌ندین ده‌وله‌تین ئیسلامی - پاشی یین عیراقی ژئ
 - بده‌ست خو بیخین، زیده‌باری ژماره‌یه‌کا زور ژ په‌رتوکین ئایینی د هه‌می
 بواران دا، ب قی چه‌ندی دانانا پرۆگرامین خواندنی بو هه‌می قووناغان هه‌ر ژ
 ریژا ئیککی سه‌ره‌تایی هه‌تا ریژا ئیککی ناقنجی د هه‌می بابه‌تان دا بو مه‌ب
 سانه‌هی که‌فت، وه‌ک بابه‌تین زمان و توری کوردی، زمانی عه‌ره‌بی، زمانی
 ئنگلیزی، بابه‌تین ئایینی، بابه‌تین زانستی، بابه‌تین کومه‌لایه‌تی و بابه‌تین
 جورا و جور وه‌ک: باشنقیسی... و هتد.

چه‌ندین ماموستا و هه‌قالان ل دویف بسپوری و شاره‌زایا خو پیشکاری د
 دانانا پرۆگرام و به‌رنامه‌یین خواندنی دا کریه، ژ وانا بو نمونه‌ئه‌قان
 به‌ریژان:

۱ - مه‌لا عه‌بدولره‌حمان کانی سارکی

۲ - عه‌لی شرتی

۳ - حه‌مدی هرۆری

۴ - عه‌باس به‌رۆشکی

۵ - عه‌بدوللا بيشیلی

۶ - جومعه زفنگی - راقینی

۷ - عه‌بدولحه‌مید باقی.

مفا ژوان پرۆگرامان هه‌میان کریه و ئه‌و تشتین باش و بکیر مه‌دهاتن،
 مه‌بو خو ژئی وه‌رگرتینه، نه‌خاسمه‌سیسته‌می زانستی یی کوردستانا
 عیراقی - یی وی سه‌رده‌می، پشتی مه‌پاقرکری ژ هه‌می هزر و بیر و
 بوچۆنین رژیمی - کو زیده‌مفا گه‌هاندە قوتابیان. ده‌می ئه‌م فه‌گه‌ره‌هاینه

کوردستانی ئێکسەر قوتابیئی مه چوو ریزا خوۆ ب خوۆ یا خواندنی - ئەوا ل میزدینی لی - و ب زیره کانه دریزی دا خواندنا خوۆ و ب سانه هی و زویکا بره سه ری، هه تا گه هشتیه دووماهیک قووناغا بو چیدبیت و دهرهت هه بیت، چ ئاستهنگ و گرفتاری نه کهفتنه د ریکا وان دا ژ بهر زمان و پرۆگرامان، نه وهکی وان قوتابیین ته نها ب فارسی یان ب تورکی یان ب کوردی ب تنی خواندی کو زور ئاریشه کهفتنه بهر سینگئی وان ده می هاتینه کوردستانی، چونکو هینگئی خواندن هیشتا ب عه ره بی بو، پرۆگرامین په روه ردی هیشتا نه هاتبوونه گوهارتن و کوردیکرن، فیجا زور ژ وان قوتابییان زیان فیکهفت و زهره ر دیت، لاواز مان و خواندنا خوه نه بهر سه ری.

هه ژی یه بیژین د کومبوونین دهسته کا ماموستایان یین به رفه ره و هه فتیانه دا، دیتن و پیشنیازین ماموستا و که سین دی به رده وام دهاتنه وه رگرتن و هه قالان کار ل سه ر دکر و پرۆگرامین خواندنی ل دویف پا و دیتنا پرانیا کۆمبوونی دهاتنه گهورین، تازه و نویکرن و پیشنیاستن ژ بو پتر بجه ئینانا به رژه وهندیین ئایینی و زانستی و نیشتمانی و ب سانه هیکرنا ریکین گه هاندنا پیزانینان بو قوتابیان.

ریک و پیکییا قوتا بخانان:

قوتابخانین ئایینی زور ب ریک و پیک بوون: سه ره رشتیا وان، ریفه به ریا هه ر قوتابخانه یه کی، کارگیریا خولین (صلاح الدین الایوبی) یین ره وشه نبیری، هه فکاریا وان دگه ل کۆمیتا سه ره ره رشتیا ئوردیگای، دگه ل خواندنگه ها بارزانی یا کوردی، دگه ل ریه سپی و جه ماوه ری که مپی، کو

سەرو بەرێ قوتابخانین ئایینی ب رەنگەکی زۆر باش برێقە دچوول دویتە
 رەوشا وی روژی، قوتابخانین ئایینی خزمەتکارین خۆ هەبون، ژ وانا
 خێرخواز (سەید صالح سەید عەلی شریفی) هەمی دەمال مزگەفتی و
 کارگێریا قوتابخانا بوو، ئاڤ د دا مامۆستا و قوتابییان، سەرو بەرێ قوتی
 چەندی هەمی هاتبوو حازرکرن، ژ پەیدا کرنا تانک و ترمز و دولک و گلاس،
 ئاڤا تەزی بو قەخوارنی، هەروەسا هەمی دەمال ب شەڤ و روژ چا یا حازر
 بوو، بو مامۆستا و مێهفانا، زێدەباری لەزۆ و شیریی و شەربەتی.

هەروەسا مە ماکیهه و هەمی ئالاڤ و ئامیرین سەر تراشینێ هەبوون،
 سەری مامۆستا و قوتابییان پی دەهاتنه تراشین و چیکرن، بی بەرامبەر ژ
 لای گەنجین پێشمەرگه و خۆبەخش قە.

هەروەسا هەڤالی باشنقیس (فەرەج جوندی کۆچەر) هەمی دەمال یی
 هاریکار بوو دگەل مە دا گەلەک خزمەتا قوتابخانین ئایینی یا کری ب
 پێنقیسی خۆ یی جوان و سپەهی، ئەوی ب دەست و تەلبین خۆ یین زێرین و
 بی بەرامبەر هەمی ئارم و کارت و وینە یین نقیسارین ئیکەتیا زانایان و
 خواندنگه‌ها و لیژنا دارایی یا گشتی، یین نقیسین و نەخشاندین و
 دروستکرین.

هەڤالی خێرخواز (عەلی ئیبراهیم ئورەیی) پەرتوکبەرگی خواندنگه‌هین
 ئایینی بوو، ئەو قورئان و کتیبین د دریان ئەوی بەرگ دکرن و لیکدان و
 چارەکادی نوی دکرنه قە.

شەهیدی بەرکەفتی (حەجی خالد فەتاح ئورەیی) - رەحما خودی لیبیت
 - هەمی دەمال مزگەفتی دگەل مەلا و مامۆستا بوو، زێرەڤانی ل مزگەفتی و
 قوتابخانا و تشتین وان دگرت، گەلەک ب دلسۆزی کاری خۆ یی - خۆبەخشی
 - ئەنجام ددا و چاڤدیری لیدکر.

کۆمبوونین ھەفتیانە:

کۆمبوونین ھەفتیانە ھاتنە کرن و خالین ل خواری ھاتنە باس و گەنگەشە کرن:

- خولین صلاح الدین ایوبی یین رەوشەنبیری
- پەرتوکخانە
- سەفرە و سەیرانین زانستی و تەرفیھ
- ئاھەنگین دەرچۆنی
- کەل و پەلین خواندن، ب ھەرۆھ بوون
- لیستە بۆ مامۆستایان و قوتابییان
- (ناسنامە بۆ مامۆستایان و قوتابییان)
- پشتمەقانیین خواندنگەھان

نویژەنکرن و ھەلبژارتنا لیژنا ئیکەتیی قوتابییان:

ل رۆژا ۲۷ / شوباتی / ۱۹۹۱ (ن)، ژ لای قوتابیین ریزین پینجی و شەشی سەرەتایی قە ل بن چاقدیرییا لیژنە یەکا سەرپەرشتیار یا بی لایەن ھەلبژاتن یین ئازادانە ھاتنە کرن و د ئەنجام دا ئەق قوتابییە دەرچۆن و ھاتنە ھەلبژاتن وەك نوینەرین قوتابییان:

لیژنا قوتابییان:

- ۱ - مەرەان صالح عەبدوللا بیگداودی
- ۲ - بەدەل جەعفەر موستەفا ھەرۆری
- ۳ - زیاد یەحیا صالح کانی مەزنی
- ۴ - کەمال سەلام ئیبراھیم ھەرۆری
- ۵ - یونس عومەر یونس ئورەدی

٦ - حەبیب عوسمان حسین شەریفی
ئەفێ لیژنێ بەره‌فانی ژ حەز و فیان و مافیڤ رەوا ییڤ قوتابیان دکر،
زێدەباری هەڤکاری دگەل کارگێریڤ قوتابخانا و ریکخستنا ئاھەنگ و
سەیرانا بۆ قوتابیان، چارەسەریا گرفتاری و ئاریشەییڤ وان.

لیژنا گۆتتا سروودان (فرقة الاناشيد الدينية والوطنية):

پشتی خواندنگەهێڤ ئایینی بەرفرەه‌بویڤ و هەمی کاروباریڤ وان هاتینە
ریکخستن، تێپەکا سروود گۆتنی ژ قوتابیان هاتە پیکئینان:

١ - شمال عەبدولحەمید عومەر راقینی

٢ - شیروان عەبدولحەمید عومەر راقینی

٣ - زەکی عەبدولرەحمان موسا بیسفی

٤ - نژیار صەدیق محەمەد شرتی

٥ - رێدار محەمەد عەلی قومری

ب هەڤکاری دگەل مامۆستایان (حەمدی محەمەد ئیبراھیم هرۆری،
ئەحمەد عەبدوللا موسا بیگداودی دەربارا ئاواز داناندنی و ریکخستنی دا،
مامۆستا عەلی سەید حەمید سەید ئەمین شرتی، دەربارا پەیف گۆتن و
هۆزان قەھاندنی دا و ب هەڤکاری دگەل قوتابخانا بارزانی.

لیژنا ریھسپی یا (شیرەتکاری)

د چارچووڤی وان کۆمیتین ھاتینە دامەزراندن پشستی ھەلبژارتن ھاتینە ئەنجامدان و بەربژێر ھاتینە دیار کرن و دەنگدانا نھینی ھاتەکرن ژبۆ ھەلبژارتنا کۆمیتا سەرپەرشتیا چادرگەھی، پشستی کو ئاوارەییەن کەمپا سلۆپیا و گەڤەری ژێ ئیناینە سەر چادرگەها میردینی کو دووماھیک گەرا ئاوارەییەن کەمپا سلۆپیا و کەمپا گەڤەری بوون، ژبەر کو سەرچەمی گشتی یی ئاکنجیەن چادرگەها میردینی بوونە نیزیکی (۱۹ - ۲۰) ھزار کەسان، لەورا چەندی بریار ھاتە دان کو لیژنە یەکا شیرەتکاری بەیتە دامەزراندن، پشستی ھەلبژارتن ھاتینە کرن لیژنا نوی یا سەرپەرشتیی دەست ب کاری خۆ کری، بریار ھاتە دان کو ھژمارەکا لیژنان بیته دانان ژبۆ ب رێڤەبرنا چادرگەھی ب شیۆھەکی جوان و ل دویف سیستەمی کارکرن و برێڤەبرنەکا راست و دروست دا کو چ ئاریشە پەیدا نەبن و نەریک و پیکی پەیدا نەبیت و ئیک ژ فان لیژنەیان، لیژنا ریھسپی و ماقویلین چادرگەھی بوو، ھەر ژبۆ دەست نیشانکرنا کەسانین بەرنیاس و خودان قیمەت و خەباتکەر ل ڤی لیژنی ھاتنە داناندن.

ئەڤ بەریزین ناڤین وان ل خواری ددیار ھاتنە دەست نیشانکرن بو لیژنا

ریھسپیان:

- شەفیق زاخویی، چووێ رەحمەتی.
- خالد فەتاح ئۆرەیی، چووێ رەحمەتی.

- ئەمىن ئۆزمانى، چوويه ره‌حمه‌تى.
- رىيس عرفا حه‌سه‌ن گرکى، چوويه ره‌حمه‌تى
- بنيامين گه‌ره‌گوهى
- صالح محه‌مه‌د عه‌لى بناقى
- عه‌بدوللا غه‌فار بىدوهى
- حه‌يده‌ر شىخ مه‌مى
- حه‌جى سه‌عيد ئه‌ره‌دنئ
- حه‌جى سلیمان شىلازى
- شىخ سه‌لام بامه‌رنئ
- حه‌جى عه‌لى بروحه‌جه‌رى

کارى لیژنا ناڤبرى وه‌کو لیژنا شیره‌تکارى پرس پى دهاتنه کرن وکارى
 وئ ژبو چاره‌کرنا هر کيشه‌یه‌کا جفاکى يان نه‌خوشیه‌کا ل ناڤه‌را
 گونده‌کى يان که‌سان دا، دا ب ریکا فئ لیژنى ئاریشا وان هیتته چاره‌کرن و
 نه‌دهیلا ئاریشه‌یا بچویک مه‌زن ببیت، مینا دوو شه‌رین مه‌زن په‌یدا بوین ل
 ناڤه‌را گوندئ ئۆره‌ییا ب خو کو شه‌ره‌کئ مه‌زن بوو، وه‌لاتیه‌ک و
 پيشمه‌رگه‌کئ قه‌هره‌مان هاته شه‌هید کرن، هه‌روه‌سا شه‌رى دووی ل ناڤه‌را
 گوندئ ئەلکیشکا به‌روارى و گوندئ رافینا بوو، جهئ خو‌شحالیئ بوو چ
 که‌س نه‌هاتنه کوشتن، لئ ب ده‌هان که‌س ژ شه‌رکه‌ر و گوندیان و ژ
 به‌ره‌فانین شه‌رى هاتنه بریندار کرن.

لیژنا ناڤبرى د قان شه‌ران دا رۆله‌کئ پيشچاڤ هه‌بوو و نه‌هیلا پتر په‌ل
 گه‌ش بن يان ژى گه‌شتبا دووماهیک ریکئ و ئاسته‌نگ په‌یدا بیان و
 رۆله‌کئ ئیکجار مه‌زن دگئرا و هايدارى ره‌وشا کۆمه‌لايه‌تى يا خه‌لكئ
 چادرگه‌ئ و ئاواره‌یین خه‌باتکه‌ر ببوون، هه‌مى ب ریکا لیژنا سه‌ره‌رشتیا

کەمپی دەهاتنه کرن و هه‌ماه‌نگیه‌کا مه‌زن ل نافه‌را لیژنا ریه‌سپی و لیژنا سه‌ریه‌رشتیا چادرگه‌ها میزدینی هه‌بوو، مینا پێشمه‌رگه‌یێن قه‌هره‌مان قان ریه‌سپیان درێژی ددا کاری پێشمه‌رگایه‌تی، لی ب ریکا چاره‌کرنا ئاریشه‌ و پرسگریکان د ناڤ چادرگه‌هی دا خزمه‌تا وه‌لاتی و ملله‌تی کورد دکر. لده‌می په‌یدا بونا رویدانه‌کی ئه‌قی لیژنی خو لی دکره‌ خودان و نه‌ ده‌یلا ئه‌ڤ ئاریشه‌ مه‌زن بیت و بجیته‌ د ده‌ستی پۆلیسان دا ل قه‌ره‌قوولی کو ب که‌یفا خو وان پۆلیسین بی ره‌وشت مایی خو تی کربایه‌، دیسان به‌رده‌وام فی لیژنا نافه‌ری کۆمبوون ئه‌نجامدان و گه‌نگه‌شه‌ ل سه‌ر ئاریشه‌یان دکر، هه‌روه‌سا چاره‌ریک بو ددانان و هه‌رده‌م ئه‌ڤ خه‌باتکه‌ره‌ د ناڤ جه‌ماوه‌ری چادرگه‌هی دابوون و خو ژوان دویره‌نه‌دکر.

رۆلی لیژنا ئینزیباتی

پشتی حکومه‌تا تورکیا خه‌ک فه‌گوه‌استینه چادرگه‌ها میردینئ ل ده‌شتا قزله‌په و ل بن چادرا و ناڤه‌سه‌لا پریژین گه‌نمی دا ئاکنجیکرن، پاشی ژماره‌کا دی یا خیزانا ژ ده‌شتا سلۆپیا و گه‌فه‌ری فه‌گوه‌استنه که‌مپا ناڤبری، هژمارا ئاکنجیین چادرگه‌ها میردینئ بوونه نیژیکی (۱۹ - ۲۰) هزار که‌سان و ددابه‌شکری بوون ل سه‌ر (۷۴) هه‌فتئ و چوار گوندان، پشتی ماوه‌یه‌کی کیم د چه‌ند رۆژا دا تاکو هه‌یفه‌کی بیروکا پیکنیان کۆمیته‌کا خۆبه‌خشی هاته گۆرئ، ئەو ژئ ژ کۆمه‌کا کادر و پیشمه‌رگه‌هی فیداکار و جان سه‌رده‌ست هاته پیکنیان پیخه‌مه‌ت کار و خزمه‌تکرنا خه‌لکی دلسۆز و وه‌فاداری رییازا کوردایه‌تی و به‌رمایین لیهمشتا چه‌کی کیمیاوی یئ رژیما گۆرپه‌گۆرا سه‌دامی.

هه‌ژئ گۆتنه کو ب پشته‌فانییا خودایی مه‌زن و جه‌ماوه‌ری ئوردیگای کۆمیتا ئنزیباتی هاته پیک ئینان ژ بو خزمه‌تکرنا جه‌ماوه‌ری ئوردیگای میردینئ وه‌کو جڤاتا پاریزگه‌هی. هه‌روه‌سا د چارچوئی فئ کۆمیتئ دا پاراستنا بارئ ئیمناهیئ وه‌ک ئاسایشا ئوردیگای و ژ ئالیه‌کی دیفه ژ بو خزمه‌تگوزارییا هه‌مه‌ جووری د ناڤه‌ ئوردیگای دا و ب هه‌ماهه‌نگی دگه‌ل ئیدارا ئوردیگایی یا حکومه‌تا تورکی، ئەو کومیتا ئنزیباتی یا چادرگه‌هی یا سه‌ریه‌رشت ژ فان کادر و پیشمه‌رگه‌یان پیکه‌اتبوو:

- جه‌مال حاجی به‌ندی
- عومه‌ر ره‌شید تروانشی
- نه‌زیر خالد ئوره‌ی

- صەدیق موسا ھەدینە ی

- عەلی محەمەد بێدوھێ.

- سووچی غەفار بێدوھێ.

ئەقە دەستە یە سەرپەرشتیا کۆمیتا ئینزیباتی بوون و قی کۆمیتا راسپاردە و رینمایین خۆ ژ کۆمیتا سەرپەرشتیا ئوردیگای و ھەردگرتن. کۆمیتا ئنزیباتی ھیزەکا ریک و پیک یا ئنزیباتی بوو ژ پێشمەرگە و گەنجین خودان شیان و خۆبەخشین ئوردیگای ھاتبوو پیک ئینان کو ژمارا وانا دگەھشتە نیزیکی (۱۰۰) ئنزیباتا و ھەمی ژێ و ھەکو پێشمەرگە و ب گیانەکی پری دلسۆزی و ھەفاداری کار دکر و مل ب ملی ئیک ل شوینا کلاشینکۆف و ئارپیچی و بی کە ی سی یا، ب تنی قەلەم و پاتەکی سۆر ب زەندکا وان قە ھاتبوو بەستن و ل سەر نقیسی بوو (پ.م) و ئەقە ژێ ھەمی گوند تیدا بەشداربوون و ژ قی خزمەتی د بی بار نەبون، ھەر گوندەکی ھەقالەک دا بوو قی ھیزی و گوندین بۆش و ھەکی ئۆرە و بێدوھێ و بناقی و ئاسھی و راشینا و ئوزمانا و گەرەگوھی، دوو تا سی ھەقالان دا بوونە لیژنا ئنزیباتی.

پێدقیە بو دیرۆکی بێتە قەگیان و وژدانا خۆ رحەت بکەین ھەمبەر خزمەتا قان قارەمانا. رۆژانە و ھەکو سەریەکا لەشکری یان ریکخراوہکا پێشمەرگەھی یا وی سەردەمی دا ھیتە کۆمکرن و شیرەت و ئامۆژگاری و راسپاردین ژ ھەژی دا بوھینە ئاراستەکرن و داھینە دابەشکر بو سەرکاری وان یی رۆژانە ل قان جھا. چەندەک بو بەر دەرگەھی نەخۆشخانا ئوردیگای ژ بو ریکخستنا کاری و ئاسانکاریا نەخۆشا و ھەر ژ سپیدی و تاکو نیقا شەقی و ھەک شەفت دا لیک ھینە گوھیرین، دیسان زێرەقانی ل عمارا ئافی دکر ژ مەترسیا دژمن و نەحەزا و دەرمانکرنا ئافی، ھەروەسا ریکخستنا

دابه‌شکرنا نانی و ئازۆقه‌ی و قنینین غازئ و دابه‌شکرنا دارا د وهرزئ زڤستانئ دا.

زیده‌باری کارئ زیره‌قانیئا ناڤ چادرگه‌هی و هشیاریکرن و هاریکاریکرن هه‌قالین دلسۆزین نوژدارین مه‌ یین پيشمه‌رگه و پیرابوونا چاره‌سه‌ریا کيشه و ئاریشه‌یین بجویکین د هاتنه‌ رویدان د ناڤا چادرگه‌هی دا و به‌رچاڤکرنا ئاریشه و کیماسیان، دیسان ب کارئ ریکخستنا چۆنا بازاری رادبوون، ل ده‌می هه‌لکه‌فت و بیره‌وه‌ریا و گیرانا ئاهه‌نگین جه‌ماوه‌ری کارئ ریکوپیکئ و ریکخستنا کاران دکرن.

قان هه‌قالان رۆله‌کئ پیروژ و به‌رچاڤ ژ بو ریکخستنا جه‌ماوه‌ری و پاراستنا بارئ ئیمناهی و خزمه‌تکرنا وه‌لاتیان هه‌بوو. هه‌ژئ گوتنی یه‌ کو ئه‌ڤ کارین مه‌ ئاماره‌ دایئ ژ ریکخستنا کاروبارین چادرگه‌هی و پاراستنا وئ ژ هه‌می ئالوزیان ب بوو جه‌ی حبه‌تیا کارگیریا حکومه‌تا تورکیا و شه‌خسئ والی (ئه‌حمه‌د نه‌روژ) کو سه‌رپه‌رشتئ که‌مپئ بوو ژ لایئ حکومه‌تا تورکیاڤه‌ راسته‌وخۆ سه‌رپه‌رشتئ دکر، هه‌روه‌سا ده‌زگایئ پۆلیسی و ئه‌منی ژ قئ ریکخستن و ریک و پیکئ حبه‌تی ب بوون بو وئ روحیه‌تا ل ده‌ف هه‌قالا و هه‌ڤگرتنا وان. ئه‌ڤ کاره‌ یئ به‌رده‌وام بو تا کو ساللا ۱۹۹۲ ده‌می که‌مپا میردینی هاتیه‌ چولکرن و هه‌می به‌ره‌ڤ کوردستانا ئازاد زڤرین. ب راستی لیژنا ئیبه‌زیباتی شیا ئاسانکارییا بو ته‌ڤایا ئاواره‌یین چادرگه‌ها میردینی بکه‌ت و رۆله‌کئ پيشچاڤ بگيريت و خزمه‌ته‌کا پر بها پيشکيشی ئاواره‌یان بکه‌ن.

راگەھاندن و کاری راگەھاندنا چادرگەھی

بئى گومان مللەتئى كوردئى قەھرەمان چ جاران دەست قالا نەماينە بەرامبەر دوژمنان ب سەدان گەنج ولا و ژن و زەلامان خەبات كریه ب هەمی رەنگین پېویست بو وان سەردەمئین تیدا دبورین و ژبو بەرسینگرتنا وی ئامیر و دەزگەهئى مەزنى راگەھاندنى ئى رژیمن دەستەلاتدارین ئىك لدویف ئىك دەستەلات ل عیراقئى كرى بەردەوام مللەتئى كورد و پيشمه رگین قەھرەمان كاری راگەھاندنى ب وان شیانین كیمین سنوردار ئەوژى هەكە چاپەكا دەستی هەبايه یان ژى لئاڤ شورهشئى هەمئى دا ل دەڤەرا بادینان دەزگایه كئى رونیویئى هەبوو و شورهشئى ئیژگئى دەنگئى كوردستانئى هەبوو ئەوژى چەند دەمژمیرەك بون هەردەم دەزگایین ب هیژین دوژمنان (تەشویش) ددانا سەر. رولئى راگەھاندنى لئاڤ هەمی مللەتئین جیهانى دا روله كئى مەزن و پيش چاڤه و روله كئى بەرز دگيريت و میژویا چئى دكەت. ژبەر هەوین ئەنفالین رەش تارى و دوژمنكارانه یین دژى مللەتئى كورد هاتینه ئەنجام دان و مللەتئى كورد یین لئاڤ شورهشئى دا بەرەڤ سنورین تورکیا كەفتنه رئى و ل چادرگەه و كەمپان دا ئاكنجى بون و راگەھاندنا جیهانى و تركى روله كئى باش هەبو ژبو ڤه گواستنا بویه رین ئەنفالان و كوچبەریا خەلكئى بئى گونەه و ب دەهان روژنامە نڤیس و دەزگایین راگەھاندنى و گوڤار و میدیا یا جیهانى و تركى سەرەدانا خەلكئى مە كرن و راپورت و پەيام لسەر چئى دكرن و خەلكئى مە ژى ب كامیرین خو یین كیم و نڤیسینا بیرەوهریین گرنگ خزمەتا راگەھاندنا كوردی دكر وشیان وان وینە و میژویان بكەنه دیروكەك ژبو ئەڤروكە. لئاڤ چادرگەهئى دا لوی سەردەمی سیستەمەكئى باش هەبوو ئەوژى پتريا كولان و ستینین كارەبئى بلند گوو پئڤه بون و ب ئىك جار گازی دكره هەر كەسەكئى كارەك هەبايه دا ئىكسەر

چپته وى جهى وىي مانوو بون. ههروهسا ب ریکا وان بلند گویان بیرهوهریین ئایینی و نشتیمانی و پارتایه‌تی ساخ دکرن و هه‌ر دیسا بریقه‌برنا فان بیرهوه‌ریان دهاته کرن و کارى راگه‌هاندنى دهاته ب ریقه‌برن. زور وینه‌گر و پیشکیشکار و هونه‌رمه‌ند و میدیا کارین سه‌رکه‌فتی هه‌بون کو تا نوکه ژى مفا ژ سه‌ربور و شاره‌زایا وانان دهیته کرن. ملله‌تى کورد ل هه‌می قوناغین ژيانا خو کارین باش و پیش چاڤ کرینه و هه‌روهسا کارین شارستانی کرینه. زور شاندا سه‌ره‌دانا مه کرن لى وه‌کو یا پیش چاڤ چ مفایین باش نه‌گه‌هاندنه مه و ره‌وشا مه به‌ره‌ف خراپتر فه چوو روژ ب روژى و نه‌ف خالین ل خواری چه‌ندین شاندىن راگه‌هاندنا بیانی و تورکی سه‌ره‌دانا ئاواران کری ل تورکیا.

شاندىن سه‌ره‌دانا شه‌ختان کرین

- ل (١٩٨٨/٩/٢١) بو جارا ئیکى چه‌ند روژنامه‌فانین بیانی هاتنه سه‌ره‌دانا مه کرو ژوان زى (٣) ئەلمانی و فره‌نسى و بریتانى بوون.
- ل ریککه‌فتى (١٩٨٨/٩/٢٧) ئى شانده‌کى ئەوروپى سه‌ره‌دانا خیفه‌تگه‌ها سلوپیا کر ژبو سه‌حکرا بریندارین کیمیاوى، لى به‌لى رژیما تورکیا و ئیدارا که‌مپى و پۆلیسا ئینکارا قى چه‌ندى کر نه‌هیلا بهینه‌ دناڤ چادرگه‌هى دا و جه‌ماوهر ب قى په‌یامى هایدار بوو خو پیشانده‌نه‌ک ئەنجام دا دژى ئیدارا چادرگه‌هى و وه‌لکى مه هیرش کره سه‌ر وان و دوو شه‌هید په‌یدا بوون به‌شیر نه‌زیر ناقداری و عه‌ته‌م مایى و چه‌ندین که‌س ژى بریندار بوون.
- ل ریککه‌فتى (١٩٨٨/١٠/٢٢) ئى شانده‌کى روژنامه‌فانین بریتانى هات و ژ نیزیك سه‌حکره که‌مپى و گه‌ریانه‌ک ل ناڤ که‌مپى دا کر و ینه‌گرتن وراپورت به‌ره‌ه‌ف کرن.
- ل ریککه‌فتى (١٩٨٨/١١/٤) بو جارا ئیکى سه‌روک بارزانى ب تیله‌فونى په‌یوه‌ندى ب چه‌ند کادر و به‌رپرسین حیزبى کرن ل ناڤ چادرگه‌هى و

جەنابی ۆی گوت خو راگرن وئەفا هوین دکەن لنافا قان چادران و ژیارا
سەختا هوین دەن چ کیم تر نینە ژکاری پێشمەرگاتی. .
- ل ریککەفتی (۱۹۸۸/۱۱/۱۵) ۆ وهکیل والی احمد نوروز - تیلە فزیونە کا
مەزن دانا دەولا مەزنا لەسەری کەمپی فە دا کو خەلک خویپێقە مژیل کە تن
(هاش رهوشی نه بیت).

- بو جاره کادی ل ریککەفتی (۱۹۸۸/۱۱/۱۹) ۆ کومه کا رۆژنامه قانین
فره نسی هاتن لنافا چادرگه هۆ گه ریان و خەلک دیت و گوت باخفن ئە دی
نە هامة تین هە وه گە هینینە حکومه تا فرە نسا و هە می دونیایی.
- ل ریککەفتی (۱۹۸۹/۶/۸) ۆ کە سایه تیی بە رنیاس و رۆژنامه قان
روبیتر گوینی بریتانی و شانده کی رۆژنامه قانین ئیسپانی و پە یامنی ره کی
رۆژناما (اندینپیئدت - ئیدیپیئدی) بریتانی سەرە دانا ئاواران کرن.
- ل ریککەفتی (۱۹۸۹/۶/۱۴) رۆژنامه قان و دوستی گە لۆ کورد (روبیتر
گوین) کامیره ک فیدیویۆ وه کو دیاری بو خەلکی چادرگه هۆ ئینابوو.

وینە گرین خیفە تگە هۆ:

- ۱ - سە عید بامە رنی.
- ۲ - ناجی.
- ۳ - ئاری بامە رنی.
- ۴ - حە مید نە جیب توفی وینە گری فوتوگرافی.

هە ژێ گۆتنی یە کو هەر بویه ره کا ل ناف چادرگه هۆ هاتبا ئە نجام دان ب
کامیرا فیدیویۆ دهاته وینە کرن و تا نوکه ژێ نیزیکی (۲۰) دە مژمی رین وینین
فیدیویۆ هە نه.

رۆلی شیره‌ژنێن شورەشگێر و مشەخت

مللەتی کورد ب سەدان شیره‌ژنێن ب ناڤ و دەنگ هەبۆینە و گەلەك ژوان ب کاری زەلامان رابوینە و پشکداری د شەر و هێرش و بەرسینگرتنا دوژمنان دا کریه، گەلەکان ژێ رۆلی سەرکردەیان گێراینە و بۆینە سەرۆک هۆز یان ژنمیر یان ژێ بۆینە مەزنێن ب ناڤ و دەنگ و رۆلی خۆ ب سەرکەفتیانە گێرایه مینا: (زەکیه خان، حەفسەخانا نەقیب، خانزاد، قەدەم خێر، مینا خانم، مریه‌مخانا بێدوهی، حەلیما پشتگری و ماھ شەرەفخانم و هتد...) کو شیاپنە شوین تەل و هزر و بیرین خۆ د دیرۆکا خەباتا شیره‌ژنێن کوردان دا تۆمار بکەن و ناڤی وانا بمینیت ل ئاسمانی کوردستانی وەکو شیره‌ژنێن خەباتکەر و چالاک و کاریگەر. ژنان خەباتەکا درێژ د بزاقا ئازادبخوازا کوردی دا هەیه، ب تاییهت ل هەمی شورەش و بەرخودانی مللەتی کورد پی رابوین و رۆلی هەرە گرنگ رۆلی ئافره‌تان بوو، هەردەم ژنا کورد د چەپەری بەرخودانی دا بوو، خەبات دکر و بەرسینگێ دوژمنان ب دژواری دگرت چ ب خامه‌یی خۆ یی زێرین چ ب ئینان و برنا پۆستی نەینی، چ ب کارکرن د ناڤ رەز و چەم و زەقیان دا، چ ب چیکرنا زاد و پێژانا نانی و چیکرنا سەوکی ب ناڤ و دەنگ و چ ب خودانکرنا زارۆکی خۆ و پەرودەکرنا وان ب باشترین ریکین پەرودەرا راست و دروست.

ل سەر دەمی شورەشین کوردا ب تاییهت شورەشا ئیلونی و پاشی شورەشا گولانی، ئافره‌تا کورد مل ب ملی پێشمەرگەیی قە خەبات دکر و

بەلکو خەبات و تێکۆشانا وی ئافرهتی زێدەتر بوو ژیا زەلامان، ب شەق و رۆژ کار دکر، چونکە زەلامی وی یان ژێ کورپی وی یان ژێ برایی وی د چەپەری بەرخودانی دا بوو، ئەرکی پێشمەرگایەتی برێقە دەر و بەرگری ژ وەلاتی دکر. ل شوینا وان پێشمەرگەیین قەهرەمان، ژنان ئەق کارە ژێ برێقە دەر زێدەباری کارین دی یین رۆژانە یین سەخت کو ئەوژی هەلکرنا کوچکی بو چیکرنا زادی یان گەرمکرنا ئاقی ب مەنجەلان یان ژێ شویشتنا جلکین مالا خو یان یین پێشمەرگان ب شینک و تەستان یان ژێ سەرۆبەرکرنا پەز و چیل و میه و بزنان یان ژێ خودان کرنا مریشک و عەلۆک و قاز و برێقەبرنا کاروبارین مالی یین رۆژانە و چونا بیژی و کاری بییاتی وی دکر، زێدەباری قان کارین سەختین رۆژانە، کاری بیستان و زەقی و رەزان ژێ دکر و پتریا جارن ژێ ئافرهتا شورەشگێر مل ب ملی پێشمەرگەیین قەهرەمان ژێ شەر دکر و زاد ل بەرۆکین شەری چی دکر یان ژێ بریندار چارەسەر دکرن یان ژێ ب تللیین خو و ورەیین پێشمەرگەیی زێدە دکرن، هەرەسا ل ناق شورەشی ل دەقەرین ئازادکری هەندەک ئافرهت هەبوون چەند قووناغین خویندنی تەمام کربون وەک مامۆستایین شورەشی کار دکر و زارۆکین پێشمەرگەیین خەباتکەر و قەهرەمان فیژی پەیفە کوردی یا شیرین دکرن یین کو ب درێژاهییا سالان کور و کچین کوردا ژێ دبی بەهر بوون.

جورەکی دی یین ئافرهتین شیرەژن یین خەباتکەر هەبوون کو ل ناق جەرگی دوژمنی دا کار دکر وەکی ئینان و برنا پۆستەیی یان قەگواستنا دەرمانان یان ژێ مرقین کورد ریکدخستن بو ناق ریزین پارتین سیاسی یین ب شورەشی رابوین، کچ و کورین کوردا هایدار دکرن ل سەر وی زۆم و ستهما ل سەر وان ژ لای رزیمین ئیک ل دویف ئیکی دەستەهلات ل عیراقی

گیڕایی، شیرەژنێن وەکو شەهیدا نەمر و ناقدار (لە یلا قاسم) بۆ ددا نیاسین
 کول دەمی ب ئەرکی ریکخستنێ رابووی و کاری پیرۆزی کوردینی
 ئەجامدای هاتە گرتن و ب دەستی رەشەکێن دەف بخوین و بی کو بهیته
 دادگه‌ه کرن هاتە سێدارەدان. فەرەنگا مللەتی کورد یا پرە ژ فان جورە
 شیرە ژنان و ئافرەتان، کوردان گەلە ک قووناغێن ژیانێ برینە و هەتا پشتی
 ئەنفالین رەش، تارێ ب سەر مللەتی کورد داھاتی ل سالان ۱۹۸۸ی و مللەتی
 کوردی خەباتکەر بەرەف سنورین تورکیا و ئیرانی چۆین و ژ قووناغا
 شورەشگیڕیی ئافرەتا کوردا هەژار کەفتییە قووناغا مشەختیی و ژ ژيانا
 شکەفت و دۆل و نەھال و کولکا قە، ئافرەتا کورد کەفتە ژيانا بن پەردا
 چادرا مالویران و برس و ترس و سەرما و گەرم و باھۆزین تۆزی ب سەردا
 دھاتن و ژیانەکا سەخت دبوراند و کەفتنە ژیانەکا سەختەر و نە ژیان و
 نەمرن، لئ ئافرەتا کوردا خەباتکەر ئێرادەییەکا پیلایی هەییە و دابەزین ژ
 خەبات و بەرخودانا خۆ نەکر و ژيانا بن چادری ژێ برە سەر و ب سەر
 بلندی ئەو خەباتا ل ناڤ شورەشی دا ئەجامدای، ل چادرگەها میردینی و
 کەمپین دیار بەکر و مۆشی دا بریە سەر و قووناغا ب زەحمەتەر ئەو بوو کو
 ئافرەتا کورد یا شورەشگیڕ بەردەوامی دا خەباتا خۆ و هەر ژ سپیدی تا کو
 نیفرۆ ل هیفی و سرايا دولکەکی یان تەنەکەکا ئافی بوو، یان ژێ هەر ژ
 سپیدی بۆ دەمی چەندین رۆژا دا چیتە سرايا نەخۆشخانا چادرگەھی تا کو
 شیا بایە چارەسەریا زارۆکی خۆ کربایە.

ل ناڤ چادرگەه و کەمپا دا ئافرەتا کوردا خەباتکەر هەمی کارین سەخت
 ئەجامدان مینا هاریکاریا زەلامی خۆ دکر دچیکرنا لیفکا و گورا و دۆخینا
 و دەزبیلینکا و کارین دەستی دا ژبۆ فرۆتنی یان ژێ چیکرنا و درینا دەھان
 جورین کارین دەستی و دبرنە بازاری دفرۆتن تا کو شیا بانە زارۆکین خۆ ب

خودان کربانه ب سەرفەرازی. هەر ل ناڤ چادرگەھی دا ب تاییهت ل چادرگەها میردینی^۶ ئافرهتی زۆر کارین سەخت دکرن مینا کیشانا ئافی ب ملی و چۆنا سرايا قەنینین غازی و ئەنجامدانا کارین مال و زارۆکان و سرايا جهین دەست ئافی و جهین سەرشویشتنی و چۆنا نەخۆشخانا چادرگەھی و زیدەباری قان کاران هندەك ئافرهت هەبوون وەکو مامۆستا کار دکر و دبوونه فیڕکارین پله بەرز و زارۆکین ئاواره فیڕی زمانی شرینی کوردی دکرن، هەروەسا کاری ریکخستیا ئافرهتان ژێ دکرن.

ب کورتی هەردەم ل ناڤ شورەشی ملین ژنان ب ملی زەلامان قە بوون، ل ناڤا چادرگەھی ژێ ئافرهتی ملی خۆ ئیخستە ملی زەلامی و پیڤکفە خەبات دکر تاکو شیاین بو ماوی (۴ - ۵) سالان خۆ راگرن و دابەزین بو دوژمنان نەکر و ب سەر بلندی ئەو ئاواره و مشەختە زقرینه وەلاتی خۆ و بەردەوامی دا خەباتا خویا پیروژ. ب تنی فەرە بەیتە دیارکرن کو زەلام و ژن تەمامکەرین هەقدونه ئەگەر خەبات و تیکوشانا ژنا کورد نەبایە، هەر ب تنی پیشمەرگە نەدشیان چ کاران ئەنجام بدەن و ئافرهتا کورد یا ب هیژە و هەمی دەما وەکو شیرەکاب هیژ و دارەکا خورستی و پالەوانەکا خودان هیژ و شیاین هەمی قووناغین ژیانێ ب سەر بلندی و سەرکەفتیانە بوراندینە و ئەو هەر مایە سەر بلند و هەردەم ئالایی هاریکاری و یەکسانیی و سەرکەفتنی بلند کریه.

رۆلى نۆشدارين پيشمه‌رگه د ناه چادرگه‌ه‌ي دا

بى گومان كارى نۆشداريى كاره‌كى پيروزه و كه‌يف و شاديى بو خيزانان به‌رپا د‌كن و تويژا نۆشداران ملله‌ت و وه‌لاتان پيشفه‌ د‌بن و نۆشدار وه‌كو فريشته‌ييين خودايى ده‌ينه هژمارتن.

نۆشدارين پيشمه‌رگه لناف شۆره‌شين كوردى ب تاييه‌ت شۆره‌شين ئيلون و گولانى، رۆله‌كى ئيىكار مه‌زن و پيشچاق هه‌بوو و ستوينه‌كا ب هيز و خورستى بوون ژ بو دريژه‌پيدان ب شۆره‌شان و هه‌رده‌م نۆشدارين پيشمه‌رگه چه‌كى وى ب مللى وى فه بوو و مللى دى چانتكى ده‌رمانان پيشه بوو، ل به‌راهيكا پيشمه‌رگين قه‌هره‌مان و ل ريژا ئيىكى بوون د هه‌ر داستانكه‌ى دا و سه‌ركه‌فتنين مه‌زن و به‌رچاق بده‌ست فه دئيان هه‌تا هه‌وين ئه‌نفالين ره‌ش ب سه‌ر ملله‌تى كورد دا هاتين ل سالا ١٩٨٨ى شۆره‌شگيرين كورد به‌ره‌ف سنورين توركييا فه چون و ل چادرگه‌ها ميرديني ئاكنجى بوون، هه‌ر ل ده‌ست پيىكا چونا مه بو چادرگه‌ها ميرديني، نۆشدارين پيشمه‌رگه مينا هه‌مى خه‌لكى ئاواره رۆلى خو يى خه‌باتگيرانه دگيرا و دريژه دا كارى خو يى نشتيمانپه‌روه‌رانه . ل شوينا كو دوهمى ب تفه‌نگ و چه‌كى به‌رگرى ژ ملله‌تى كورد و خاكا كوردستانى دكر، ئه‌فرو خه‌باته‌كا مه‌زنتره‌هاته كرن ژ لايى نۆشدارين پيشمه‌رگه فه كو ب شه‌ف و رۆژ چانتكى وان د ده‌ستى وان دا بوو، ژ فى چادري بو چادرا هه‌نى، يان ژ فى كۆلانى يان تاخى بو تاخه‌كى دى، هه‌مى ب هه‌روه و بى به‌رامبه‌ر ب تنى خزمه‌تا ئاواره‌ييين هه‌ژار

و بەلەنگاز دكر مينا ل دەمى شورەشى ژ فى مالى بۆ مالەكا دى يان ژ
گوندەكى بۆ گوندەكى دى و ھەمى ب پىيان، يا ژ ھەمىيان خرابتر، نەبوون
و كېماسىيا دەرمانان.

ل دەست پىكى ئەف نۆشدارىن پېشمەرگە يىن خەباتكەر رابوون ب
دروستكرنا لىژنەكا تەندروستى ل ناف چادرگەھى دا ئەو ژى ژ فان بەريزان
پىك ھاتبوو:

۱ - كەمال عوبەيد ھاريكارى نۆشدارى يى ناسيار ب (د.كمال)

۲ - عەبدى ئەمىن جادر ھاريكارى نۆشدارى

۳ - جەوزەل مستەفا و ھرمىلى ھاريكارى نۆشدارى

۴ - شوكرى بېدوھى برىنپىچى شارهزا

يەدەك:

۱ - مەحمود حسين

۲ - عەلى حاجى ھەسەن

ئەف لىژنا سەرەكى چەند ھەقال ب خۆفە گرتبوون ئەوژى:

۱ - زەكى بېدوھى

۲ - ئەكرەم بېدوھى

۳ - فەرھاد عەزىز بناقى

۴ - كەرىم تەھا مابى

۵ - ميكائىل تەھا مابى

۶ - عومەر فاروق مابى

۷ - فارس عەبدولرەھمان و ھرمىلى

- ۸ - مه‌حموود حسینی هروزی
- ۹ - میکائیل ئۆزمانی
- ۱۰ - عەلی حاجی حەسەن ئەرزى
- ۱۱ - کامل شه‌مسه‌ددین گەرەگوھی
- ۱۲ - محەمەد صالح حسینی بەندی
- ۱۳ - حەسەن بانەصورى
- ۱۴ - عەلی محىّ بیئاسى
- ۱۵ - سەلاح ئەحمەد تۆقى
- ۱۶ - نەجیب مستەفا هروزی
- ۱۷ - ئیسماعیل سەعید هروزی
- ۱۸ - زەکی محەمەد حسینی تۆقى

ئەفان بەریزان ب شەف و روژ چاره‌سەریا خەلکى چادرگه‌هى دکر ب دانا چاره‌سەریا بلەز بو وه‌لاتییان و چاره‌کرن و هەلکیشانا ددانا و سۆنەتکرنا زارۆکان و ئەنجامدانا نشتەرگه‌ریین بچویک، ئەف کارى پیرۆز بى بەرامبەر و بى جیاوازی دهاته ئەنجامدان. یا خۆیايه ل جه‌م ئاواره‌یین که‌مپین تورکیا، ب تاییه‌ت ئاواره‌یین چادرگه‌ها میردینی کو ئەفان تۆشداران رۆله‌کى پیرۆز هەبوویه بو چاره‌سەکرن و چاف دیریا بارى تەندروستی ل ناف خەلکى هەژارى ئەفى چادرگه‌هى دا ل چوار سالین سەخت و دژوار. هەر وه‌سا ئاواره‌یین چادرگه‌ها میردینی ل بن چادرا دا ژيانا خو یا روژانه دبره‌ سەرى و چ کار و پیرۆزه‌یین تەندروستی نەبوون و چ مەرچین ساخله‌میى ل چادرگه‌ها ناقبرى نەبوون ژ لایى ئافى و هەواى و پەیدا بوونا گلێشى و ئادیا ژ کیز و مشک و

مار و مېرى يان قە كو ئەقە دىبوو ئەگەرى زىدەبون و بەر بە لاڧ بوونا ئىشىن مەزن و گران و قەگر، ب راستى چادىرگەھا مە يا بى بە ھەر بوو ژ پىدقى يىن سادە و رۆژانە يىن ژيانى. ھەرودە سا ل ھاڧىنا چادىرگەھا مېردىنى و ل بن چادرا مالویران زۆر يا گەرم بوو و ل زڧستانا زۆر يا سار بوو، چ رىك نەبوون خەلك خۆ ژ گەرمى و سەرمايى ب پارىزىت، ئەقە ژى بو ئەگەرى پەيدا بوونا نەخوشيا ل جەم خەلكى ئەقى چادىرگەھا نەخاسمە ل جەم زاروكان و چ رۆژ نەدبورىن كو زاروكانى ژيانا خۆ ژ دەست نەدابايە. ھەرودە سا چ رۆژ نەبوون كو ب دەھان زاروكان و ژن نەدھاتنە قەگوھاستن بو نەخوشخانين تورکيا و نۆشدارين توركان ژى چ گىرنگى و پويتەدان ب نەخوشين ئاوارە نەدكر. ژ بەر ئەقى چەندى ئەركەكى قورس كەتە سەر ملين نۆشدارين پيشمەرگە كو ب ئەركى خۆ يى پىرۆز رابن، چونكە نۆشدارين حكومەتا تورکيا د ناڧ نەخوشخانا چادىرگەھا دا دكىم بوون و چ گىرنگى ژى نەددا نەخوشين چادىرگەھا و سەر دەرىيەكا خراب دگەلدا دكر.

فەرە رۆلى نۆشدارين پيشمەرگە ل چادىرگەھا مېردىنى ديار بكەين ل رۆژين ژەھر كونا نانئى ئاوارە يىن چادىرگەھا مېردىنى كو پتر ژ (۳۰۰۰) سى ھزار كەس ب نانئى ژەھر كرى ژەھراوى بىبون ژ ئافرەت و زەلام و زاروكان و رژىما تورکيا چ ھارىكارى بو ئەوان نەدكر ژ لايى تەندروستى قە و كرنە د ترۆمبىلا دا و برنە نەخوشخانە يىن باژىرى مېردىنى، بەلى ئەو ئامادە نەبوون چارە سەريا ئەوان بكەن و بىژن ئەقە يىن ھاتىنە ژەھراوى كرن ژ بەر كو دا نھىنى يىن وان ئاشكەرا بن، بەلى ئەقە لىژنا سەرپەرشت رابوون ب دابەشكرنا ھەر چەند برىنپىچا ل گەل ئىك ھارىكارى نۆشدارى كرنە تىم (مفرزە) بو ناڧ چادىرگەھا و چادىرگەھ كره (۴) چوار بەش، ھەر ستافەكى نۆشدارى چۆ

ئەوی جەهێ بۆ هاتیە دەستنیشان کرن بۆ ماوی (١٠) دەه رۆژان و ئەق تيمه (مفرزه) ب شهق و رۆژ و بی راوهستان ل ناڤ کهمپی دگه‌ریان بۆ چاره‌سه‌رکرن نه‌خۆشان و رۆلی سه‌رجه‌م ئاواره‌یی چادرگه‌هی ناهیتته ژبیرکرن، هه‌ر کهسه‌کی ژ لای خۆقه هه‌ر ده‌رمانه‌کی زیده ل ناڤ کهمپی دا خرغه‌دکر و ئیکسه‌ر دا راده‌ستی نۆشدارین چادرگه‌هی که‌تن و تا نوکه ژی پتیریا فان نۆشداران دریژی دده‌نه کاری خوی پیرۆز.

ديسان ئەق نۆشداره ب ریکا بلندگویا ب شهق و رۆژ ل دویف داخووا نه‌خۆشان سه‌ره‌دانا چادرین نه‌خۆشان دکرن ژ بۆ چاره‌سه‌ریا ئاواره‌یان. ل دووماهی دبیژم فه‌ره خه‌بات و خزمه‌تا نۆشدارین پيشمه‌رگه نه‌هیتته ژبیر کرن و ریز ل وان خه‌باتکه‌ران یین کو شهق و رۆژ دکرنه ئیک ل بن گه‌فین دوژمنان تاکو مرۆقه‌کی کورد ژ مرنی قورتال دکر. بۆ زانین نه‌خۆشخانه‌یه‌کا بچویک ل چارگه‌ها میردینی هه‌بوو بۆ (١٨) هزار ئاواره‌یان و ب تنی (١) نۆشدار لی هه‌بوو دگه‌ل برینپیچه‌کی، به‌لکو ئەوی نۆشدارێ به‌کالوریوس ژی نه‌بیت و نه‌یی تایبه‌تمه‌ند بوو ئانکو نۆشدارین تایبه‌تمه‌ند ب ئیشین جورا و جور تایبه‌تمه‌ند نه‌بوون و ئیک نۆشدار بۆ هه‌میان بوو، چاره‌نقیسی فان ئاواره‌یی هه‌ژار و به‌له‌نگاز د ده‌ستی وی دا بوو.

ژ به‌ر کیماسیا ده‌رمانان، خه‌لکی ئاواره دا چن ب ده‌مژمیران ل سرا نۆشدارێ راوه‌ستن تاکو سرا دگه‌هشتی دا چیتته دژورقه هه‌ر زویکا بی کو فه‌حسا وان نه‌خۆشا بکه‌ت، دا جوره‌کی ده‌رمانی ده‌تی. هه‌ر شهق ئیک جورێ ده‌رمانان ددا نه‌خۆشین کهمپی و زۆر جارن ئەو ده‌رمانی ددانه نه‌خۆشان چ په‌یوه‌ندی ب وی ئیشی قه‌ نه‌بوو، یان ژی شرانقه‌کی ب تنی دا بۆ دانیت بۆ ئیشا وی نه‌خۆشی، به‌لکو ده‌ه شرانقه پیدقی بوون، ئانکو

سەرەدەريا گيانەوهران دگەل ئاوارىن خەباتكەر و شورەشگىر دكر، ژ بەر
قىچەندى بى باوهرىيەكا ب هيز و بى ئومىدىەكا مەزن ل ناقبەرا نەخوشىن
چادىرگەھى و نۆشدارىن توركا پەيدا ببوو، ھەمى نەخوشان دەرمانىن خو
نیشانان نۆشدارىن پىشمەرگە ددان و بى شىرەت و ئامۆزگارىن وانان
چارەسەرى بكارنەدئىنا.

ژ بەر فان ئەگەرىن ل سەرى ھاتىنە بەھسكەن و كىمبوون و نەبوونا
ھەمى خزمەتكارىن ساخلەمىي و دەزگايىن نۆشدارىي و كىمبوونا دەرمانان
پتر ئىشىن كوژەك و دۆمدرىژ و خراب ل ناقبەرا ئاوارەيىن خەباتكەر
بەربەلاق ببوون. بۆ زانىن ژ وان نوژداران ژى ھندەك نوژداران رۆل و
شارەزايان وان پتر بوو ژ يىن دى ئانكو خزمەتا وان پتر بوو ژ يا ھەقالىن وان.

رۆلی هونەرماندین پێشمه‌رگه د نای چادرگه‌هی دا

تاکی کورد هه‌رده‌م ده‌یته‌ نیاسین ل ناهه‌ندین جیهانی ژ میدیا و راگه‌هاندن و رادیۆ و که‌نالی‌ن بیانی کو هونهرده‌ست و شاره‌زا نه‌ د واری هونهر و مۆزیکێ دا و که‌له‌پووره‌کی مه‌زن و به‌ربه‌لاق ژ ستران و پارچه‌ ته‌مسیلی و دراما و هۆزان و ئاوازدا‌نهر و مۆزیکه‌ژنه‌نان هه‌یه‌، قان که‌ره‌سته‌یان نه‌خواستی و نه‌هامه‌ت و پرسگریک و دۆزا کوردان گه‌هان‌دیه‌ ناهه‌ندین جیهانی، هه‌روه‌سا کۆمه‌لگه‌هی نیفده‌وله‌تی هایداری قان زۆلم و زۆرداری و ئه‌نفال و ده‌ربه‌ده‌ری و زیندان و داستانان و ده‌ستکه‌فتان کریه‌، دیسان ملله‌تی کورد ل سه‌رجه‌م وه‌لات و ملله‌تین جیهانی هاتیه‌ نیاسین. مروفی هونهرماند و پێشمه‌رگه‌ بوو، تفه‌نگ و چه‌کی وی ب مله‌کی وی فه‌ بوو، مللی دی ئامیره‌کی مۆزیکێ پیقه‌ بوو هه‌می بیره‌وه‌ریین نه‌ته‌وه‌یی و کورده‌واری و پارتایه‌تی ل نای شوره‌شی دا ساخ دکرن، قان هونهرماندان خه‌بات دکر و ب سه‌دان کاسیت بین هۆزان و سترانان ده‌ردکرن و به‌ربه‌لاق دبوون، ب رییا وان هه‌ستا نه‌ته‌وايه‌تی ل جه‌م ملله‌تی کورد ب هیز دئیخست و گریدانه‌کا مۆکوم ل ناقبه‌را هه‌می پارچه‌یین کوردستانی په‌یدا دکرن، هه‌روه‌سا ملله‌تی کورد ده‌اته‌ نیاسین ب فی هونهری، ئه‌فجا چ شانۆ، ستران، هۆزان، زارقه‌کرن، دیلان یان هه‌ر تشته‌کی هه‌بایه‌ ب ریکا هونهری هه‌می نه‌هامه‌ت و سته‌م و زۆرداری یاب سه‌ری ملله‌تی کورد ده‌ات ژ لای دۆزمنین ملله‌تی کورد فه‌ بو هه‌می ملله‌تین جیهانی ددا خۆیاکرن.

ل ناڤ جەرگی شورەشین کوردی ھەردەم رۆژی ھونەرەندان یی پێشچاڤ و ئاشکرا بوو، ھونەرەندی پێشمەرگە خزمەتەکا بی وینە دکر و ژبلی کاری پێشمەرگایەتی و بەرەفانی کرنی ژ خاک و مللەتی ب چەکی خۆ، ب بزق و تەمبور و دەوڵ و زرنا و ئامیرین مۆزیکئی و پەقیقین رەسەنین کوردی، ب ناڤی کوردستانی یی پیروژ خزمەتا مللەتی کورد و شورەشی دکر کو ناڤی کانی و رویار و چیا و سەرکرده و پالەوان و کەسایەتیین مللەتی کورد د ستران و شانو و پارچە فلم و درامایا دا دئینانە خواری بیی ترس و سەھما ئەمن و میت و جاش و کریگرتیا و خوڤرۆشا و ب شیوہکی ئازادانە چیرۆک و سەرھاتی نوی دکرن و ساخ دکرنەڤە و دبوونە سیناریۆ و بوڤی سەر دەمی دبوونە دکیۆمینت و میژوویەک و بیرەوہری.

ل ھەر جھئی کورد لی ھەبن و د چ رەوشا ژیانئ دابن چ خۆشی و چ نەخۆشی بیت ھەر دی داھینان و کارین چاک و مفادار ئەنجامدەت و دی ھەمی ھەولدا نا کەن کو خزمەتا مروڤ و مروڤایەتی بکەن.

پشتی خەباتکەرین ئاوارە ژ کوردستانا عیراقئ مشەخت بوین و ل کەمپا میردینی ئاکنجی بوین بو ماوی چوار سالین رەبەق، ھەستا نەتەوا یەتی ل جەم ھونەرەندی پێشمەرگە ھەرا دژوار بوو و نەشیان کۆنترۆلی ل سەر قئ ھەستی بکەن، ب تنی ب مینن مروڤین بی بەرھەم کو مفایە نەگەھیننە وەلات و مللەتی خۆ، ھونەرەندی پێشمەرگە ب شیانین کیم رابوون ب ساخکرنا بیرەوہرین نەتەوہیی و ئاینی و جفاکی و کۆمەلایەتی و ب تەبلین خۆ یین زیرین و ب دەنگی خۆ یی زەلال و ب ھونەری خۆ یی زارڤە کرنی شیان ئومیدەکا نوی ل جەم فان ئاوارە یین ئاکنجی د چادرگەها میردینی دا پەیدا بکەن، ھەروەسا شیان وی زۆلم و ستەم و ئەنفال و زیندان و ئەشکەنجەدانا مینا تابلۆیەکی ل پێش چاڤین خەلکی نیشان بەدن و ھەستا نەتەوا یەتی یا

خەلکی پتر خورت بکەن ب تاییبەت تەخا گەنج و سنیلەیان کۆ مینا یی فاما
پیزانینین زیدە نەبوون ل سەر رەقین و ئاوارەیی و شورەش و بەرخودانان
و هزر دکر کۆ ژبەر هەندەک مەسەلەیین دی رەقینە تورکیا، لی پیشمەرگین
هونەرەند شیان زۆر کارتیکرنی ل قان ئاوارەیان بکەن و هەمی ژی بی
بەرامبەر و ب هەرۆه ئەقکارە ئەنجام ددا.

ل ریکەفتی ۱۹۸۸/۱۰/۱۵ ب دروستی دەست ب کاری هونەری هاتەکرن
وتیپا (حەلەبچە) هاتە دامەزراندن و دریزی ب کاری خۆیی هونەری دا، ل
ریکەفتی ۱۹۸۸ / ۱۲ / ۱۱ ئی ل ژیر چاقدیریا (تەیار گەرمافی) ئەندامی لیژنا
سەرپەرشتیا چادرگەهی و نوینەری کۆمیتا سەرپەرشتی و ئیدارا چادرگەهی
بوو، ب شیۆهکی فەرمی تیپا (حەلەبچە) هاتە دامەزراندن و کۆنگرێ خۆیی
ئیکێ بەست و هەقالین ل خواری هاتنە هەلبژارتن بۆ دەستەیا ب ریفەبرنا
تیپی و ئەو ژی ئەقین ل خواری دیار:

دەستەیا تیپا حەلەبچە ل چادرگەها میردینی:

- ۱ - محسن نوری بیسفی، (بەرپرسی تیپی)
- ۲ - سەلام سەلمان تۆفی، (جیگر)
- ۳ - نزار موسا (نزار هەکاری)، (ئەندامی تیپی)
- ۴ - ئەکرم یەعقوب ئورەیی، (ئەندامی تیپی)
- ۵ - خالد صەدیق بناقی، (ئەندامی تیپی)
- ۶ - دلۆقان ئەحمەد گرگی، (ئەندامی تیپی)
- ۷ - خالد عەلی سەرئافکی، (ئەندامی تیپی)
- ۸ - فەرهاد مستەفا بامەرنی، (ئەندامی تیپی)

پشتی کۆ تیپا (حەلەبچە) هاتیبە دامەزراندن و کۆنفراسی ئیکێ گریدایی
و هەلبژارتن ل ناڤهرا هونەرەندان هاتیبە ئەنجامدان و دەستەیهک بۆ ب

Rojanên Çadgêha Mêrdinê

رێفەبرنا تیپیی هاتییه دامەزراندن، پتر شیان کار و چالاکییان و بەرهەمیین باش ئەنجامدەن و بیرەوهرییین نەتەوهیی ساخ بکەن.

ل سالا ١٩٨٩ یە کەم ئاھەنگا نەوڕۆزی هاتە ساخکرن و ئاھەنگەکا زۆرا مەزن و بەرفرەھ بوو، هەمی ئەندامیین تیپا (حەلەبجە) کو پیک دەهاتن پتر ژ (٥٠) ئەندامان ییین کوپ و کچ کو ژ وان پینجییا (١٦) کچ بوون، ئەقان هونەر مەندیین پیشمەرگە هەمی بیرەوهرییین نەتەوهیی و پارتایەتی مینا (١٦) تەباخی) و (٢٦ ی گولانی) و بیرەوهریا کارەساتا حەلەبجە و رۆژا شانۆیا جیھانی و رۆژا مۆزیکا جیھانی و... هتد ساخکرن و ئاھەنگ دگیان و ستران پی دگۆتن و بەردەوامی دا کاری خۆ هەتا کو سالا ١٩٩١ ی هەقال ئەکرەم یە عقووب ب دەستی پۆلیس و میتا ترکی هاتە گرتن، کاری تیپیی هاتە راوەستاندن تا کو بورینا دەمەکی، هەردەم ئەق هونەر مەندە نەدرحەت بوون ژبەر وان بزاقیین وان ئەنجامدان و بەردەوام پۆلیس و میتا تورکی چاقدیری و دویقچۆنا وان و کاری وان دکرن و گەف لی دکرن و ل بن گەفین حکومەتا تورکی دا بوون ژبەر کو ستران ب کوردستانی و ئالایی پیروزی کوردستانی دگۆتن. هەروەسا ستران و شانۆگەری ل سەر دوژمنیین مللەتی کورد چیدکرن و رسوا دکرن، کاری پیروزی قان هونەر مەندیین پیشمەرگە هەر یی بەردەوام بوو، هەمی ژیی وان ب خەبات و خزمەتکرنا ئاوارەیان و مللەتی کورد قە دچۆ.

ھاریکاری و پشتمەقانییا تیپا حەلەبجە :

بی گومان چ کار بی ھاریکاری و پشتمەقانی نینن ئەقجا ھاریکاریا تیپا حەلەبجە و هونەر مەندیین پیشمەرگە ژی ژ لیژنا سەرپەرشتیا چادەرگەھی و ئیدارا ناخو ئەو ژی چ مۆچە و کوژمیین تاییەت و دەست نیشان کری

نه‌بون بتنی ئەگەر پیتتی ب ئامیرین موزیکی یان سپیکه‌ره‌کی یان ده‌زگایه‌کی یان که‌ل و په‌لین پیتتی کاری هونه‌ری لی چ هاریکاری نه‌بون بتنی دکرین و دابین کرنا که‌ل و په‌لان دا یا هاریکار بو دگه‌ل هه‌قالین هونه‌رمه‌ند ، و هه‌روه‌سا هاریکاری ژ هه‌قالین ئەندام یین هونه‌رمه‌ند کو ئەو ژی وه‌کی ئابونه هه‌یفانه دهاتنه خرفه‌کرن ژبو خه‌رجیاتین تیی و هونه‌رمه‌ندا و ئاهه‌نگا دهاتنه بکار ئینان و ئەگەر ئەف هاریکاریه نه‌بانه هه‌لبه‌ت درپژی ب کاری هونه‌ری نه دهاته دان و نه‌دشیان چ چالاکیان ئەنجام ده‌ن.

- کاسیت و به‌ره‌م‌ین هونه‌ری یین چادرگه‌ها میردینئی، تیا حه‌له‌چه‌:

سال	هونه‌رمه‌ند	جوری به‌ره‌می	تیبینی
۱۹۸۹	ئەکره‌م یه‌عقوب، نزار هه‌کاری	سیاسی	هه‌فیشک
۱۹۸۹	نزار هه‌کاری	فلکۆری	بتنی
۱۹۹۰	ئەکره‌م یه‌عقوب، خالد سدیق	سیاسی	هه‌فیشک
۱۹۹۰	نزار هه‌کاری	سیاسی	بتنی
۱۹۹۰	خالد عه‌لی، نزار هه‌کاری	زارۆک - سیاسی	هه‌فیشک
۱۹۹۰	هه‌قال سه‌عدی گه‌رمافی	سیاسی	بتنی
۱۹۹۰	حه‌سه‌ن بۆتی	سیاسی	بتنی
۱۹۹۱	حه‌سه‌ن بۆتی	سیاسی	بتنی
۱۹۹۲	ئەکره‌م یه‌عقوب	سیاسی	بتنی
۱۹۹۰	حه‌سه‌ن بۆتی، خالد سدیق	زارۆک - سیاسی	بتنی

- ھۆزانقانی چادرگه‌ها میردینی کو ھۆزان ددانه ھونەرماندان ئەقین

خواری بوون:

- ۱ - سه‌لمان شیخ مەمی
- ۲ - ئاشتی گەرماقی
- ۳ - ئازاد عەبدولسەلام مایی
- ۴ - مەلا علی شرتی
- ۵ - محەمەد سالیح بەندی / ریدیر بەندی
- ۶ - عرفان ئەلکیشکی
- ۷ - فەرەج جندی کۆچەر
- ۸ - ئەحمەد ئەرەدنی
- ۹ - ئەکرەم یەعقوب
- ۱۰ - حوسنی موختار راڤینی
- ۱۱ - ئەمین سەعید ئورەیی
- ۱۲ - حەسەن بۆتی
- ۱۳ - تەیار سەلیم گەرماقی
- ۱۴ - کامیران بناقی
- ۱۵ - زوبیر مایی
- ۱۶ - رزگار کەمەکی
- ۱۷ - مەحمود تۆفی
- ۱۸ - شەعبان ھەدینەیی

سترا نیبێژین چادرگەها میردینی:

- ۱- نزار هەکاری
- ۲- ئەکرەم یەعقوب ئورە
- ۳- حەسەن بۆتی
- ۴- حەسەن ئەرەدنی
- ۵- وەلید سەرئافکی
- ۶- خالد سەدیق بنافی
- ۷- کەریم ئەرزی
- ۸- هەفال گەرمافی
- ۹- نەعمان هەکار
- ۱۰- کۆمەکا زارۆیان (کچ و کور) سترا دگوتن.

کاری ئان هونەرمانەندین پێشمەرگە و تێپا حەله بچە یی بەردەوام بوو د
ماوی چار سالی ل چادرگەها میردینی دا تاكو هەمی ئاوارە پشتی
سەرهلانا پیرو زفرینه باوہشا وەلاتی خو کوردستانا ئازاد، دوبارە
بەردەوامی دایە کاری خو هەتا ل سالا ۱۹۹۵ی هەر کاری خو ئەنجامدایە،
پاشی ب هاریکاریا لقی دەوک - نەینەوا (ی. ق. ل. د. ک)، جارەکادی تێپا
حەله بچە ل کوردستانا ئازاد فەژینەک ب خو فە دیتی یە و درێژی ب خەباتا
خو یا هونەری دایە تاكو ل سالا ۱۹۹۸ی دەستویریا فەرما کارکرنی ژ
وەزارەتا رەوشەنبیری و لاوان یا حکۆمەتا هەریم کوردستانی پی هاتیەدان
و بوویە تێپەکا فەرمی و تا نوکە ژ ی بەردەوامە ل سەر کار و خەباتا خو
یا هونەری.

شیوه‌کار و په‌یکه‌ر ساز و باشنقیسین چادرگه‌ها میردینی

بی گومان ملله‌تی کوردیی خۆپاگر هه‌ر دهم خۆل به‌ر پیل و باهۆزین ب هیز گرتیه و ملله‌تی کوردیی نافداره ب میرخاسی و مروّفدۆستی و شاره‌زایی، گه‌له‌ك ژ وان كه‌سین هونه‌رمه‌ند و شاره‌زا و خودان شیانن و ل هه‌ر جهی بیت، د چ بار و ره‌وش دا بن، دی هه‌ر بۆ دۆست و دوژمنان سه‌لمینن كو شیانین خۆ ب ریقه‌برنی و کارکرنی هه‌نه.

ل ده‌می ئاواره‌ییین شوره‌شگێر ل سالا ۱۹۸۸ی چۆین و ل چادرگه‌هیین میردینی ئاکنجی بوین، دیسان هه‌ر ل ده‌ستپیککی گه‌نجین خودان شیان رابوون ب نیشان‌دانا شیانین خۆ یین شیوه‌کاری و په‌یکه‌رسازی و باشنقیسیی کو ب هونه‌ریی خۆ خزمه‌تا ملله‌تی خۆ بکه‌ن و زیره‌کاتی و میرخاسی و شاره‌زایی یا خۆ بۆ خه‌لکی دۆست و دوژمنان پێشچاڤ بکه‌ن.

ل ده‌ستپیکا کاری کو جهین ده‌ستاڤی بکۆم بوون و کاگیریا که‌مپی قیا کو نیشانه‌کی ب داننه‌ سه‌ر جهین ژن و زه‌لامان کو جوداهیه‌کی په‌یداکه‌ن دا شاش نه‌بن، ئەم دشیین ئاماژی بده‌ین کو ده‌ستپیکا کاری شیوه‌کاری ب قی ره‌نگی بوو، هه‌ڤال (ره‌شید عه‌لی) هاته‌ ده‌ست نیشان کرن ژ بۆ چیکرنا وینه‌یی ئافره‌تان و زه‌لامان ل سه‌ر دیوارین جهین ده‌ستاڤا، ئەڤ کاره‌ ل هه‌یفا (۹) سالا ۱۹۸۸ی هاته‌ ئەنجامدان و درێژی پی هاته‌دان و ریقه‌به‌ری کارگیریا که‌مپی زۆر یی خودان هه‌لو‌یست و جوامیر بوو دگه‌ل ئاواره‌یان و مامله‌کا باش دگه‌ل خه‌لکی که‌مپی دکر، حکومه‌تا تورکیا ئەو ریقه‌به‌ر

قەگواست و زۆر هاریکاریا شیوه‌کارین پێشمەرگە دکر و یەکه‌م جار وی فرچە و بۆیاغ و ئالاقیت نقیسین و نه‌خشه‌کیشانی بۆ وان ئینان دا کو بشین کاری خۆیی هونەری و پەیکەرسازی و باشنقیسی بکەن.

هەقالین کاری هونەری شیوه‌کاری دکر، ئەقین ناقین وان ل خوارئ بوون:

۱ - حسین ره‌حیم، ناسیار ب (عەلی خانە فینی)

۲ - ره‌شید عەلی ره‌شید ئیکماله‌یی

۳ - فه‌ره‌ج جندی کۆچەر

۴ - یوسف دیریشکی

ئەقان کەسان گەلەك خزمەتا خەلکی چادرگەھی کریه ب فرچە و پینوسی خۆیی باشنقیسی، ب شەف و رۆژ کار دکر ژبو ئەجامدانا چەندین چالاکیان یین پێشچاڤ و بالکیش د ناڤ کەمپی دا کو گیانەك و ئومیدەکا نوی سایه‌ی سه‌ری قان هونەرمەندین شیوه‌کار و باشنقیس و پەیکەرساز خەلکی کەمپی گرت و پەیدا بوو، ب شیانی کیم کو نه‌ پینوس و کارتۆن و قوماش و فرچە و بۆیاغ هەبوون، وان شیوه‌کارین قەهرمان ب شیانی خۆ یین خۆیه‌تی خۆ ب خۆیی و د ماوه‌یه‌کی کیم دا، شیانی پێشانگەه‌کی ل دور زۆلم و زۆرداریا رژێما بەعسیا خوینمیژ قەکەن و شیانی وان نه‌هامەت و دەردەسه‌ریین ملله‌تی کورد دیتین و ل دور ژيانا خەلکی چادرگەھی د ناڤ دەهان تابلۆیان دا ب دەمه‌کی کیم بکەنه راستیه‌ك و بەرچاڤ بکەن د پێشانگەه‌کا دوو قولی دا، پێشانگەها ئیکی یا دوو قولی بۆ هەقالان (ره‌شید عەلی و فه‌ره‌ج جندی) بوون. پاشی ب شیانی قان هەقالان

كو هەر ئێك ژ وان د بواری خۆ دا كار و خزمەت ئەنجام ددان، بۆ نمونه هونەرمەند رەشید عەلى وەكو بەرنامە بۆ خۆ دانا بوو كو هونەر و شیانین خۆ نیشا خەلكى بەدەت، خۆلەكا فێركرنا هونەرى بۆ هاتە قەكرن، هونەرمەندى ناڤەرى دبێژیت: "ل دەستپێكى من وانەیین هونەرى نیشا شینوار عزیز بناڤى ددان، پاشى قوتابخانە هاتە قەكرن، من ژ كارگێرىا قوتابخانى خواست كو وانەيهكا هونەرى بۆ قوتابیان د ناڤ وانەیین وانان دا قەكەن و رەزامەندى هاتەكرن".

وان هونەرمەندین پێشمەرگە فیا كارى خۆ یى شیوه‌كارى بەرفەرە كەن و قوتابیان فێر بكەن داكو نەهامەتین مللەتى كورد ب فرچە و بۆياغى بكەنە د كەتواریه‌كى راست دا، ژبۆ هندی داخواز هاتەكرن كو خۆلەك بەیتە قەكرن و د ناڤ قوتابخانا دا وانەیین شیوه‌كارى و هونەرى بەینە گۆتن.

ل دەستپێكى (١٨) قوتابیان حەزا هونەرى هەبوو، خۆ بەرەفكرن و هونەر ب شیوه‌یه‌كى ئەكادیمی بۆ ماوى دوو دەمژمیرا دهاتە گۆتن و بەرده‌وامى ب كارى هونەرى هاتەدان و هونەرمەندین چادرگه‌ها میردینی یین شیوه‌كارى شیان ل سالا ١٩٨٨ى پێشانگه‌هەكى ب ناڤى (دوینا دبیت ب هۆست، دورژمن نابیتە دۆست) قەكەن.

- پێشانگه‌هەك بۆ چەندین نیگارکێشان هاتە قەكرن بۆ ١٥ قوتابیین خویندنگه‌هین میردینی و بتایبەت خویندنگه‌ها بارزانى. هەر وه‌سا ل سالا (١٩٨٩) پێشانگه‌هەك بۆ قوتابى شینوار عزیز مالتایى هاتە قەكرن ل بن چادرا وانا ب هەلكەفتا بیرەوه‌ریا شۆره‌شا ئیلونا مەزن. هەر دیسا ل سالا ١٩٩١ پێشانگه‌هەكا دی هاتە قەكرن تیدا ١٢١ پۆستەر و تابلویین سیاسى و

نەتەواپەتی و جفاکی ھاتنە نیشانەدان و ل ژێر ناڤ و نیشانین (داکو بیرا کۆڤانین خۆ بکەین).

ل سالا ١٩٩١ی ھونەر مەندین شیۆه کارین مەزن شیان پێشانگە ھەکا دی ڤەکەن بۆ وان قوتابیی کۆ بەشداری د خۆی دا کری کۆ بەرھەمی (١٨) قوتابیان بوو، جەناحەکی ڤی پێشانگە ھەمی بۆ مامۆستا رەشید عەلی بوو. ل سالا ١٩٩٠ی خۆلەکا ڤێرکرن باشنڤیسیی و شیۆه کاریی ھاتە ڤەکرن بۆ مامۆستایین خواندنگەھا بارزانی ل چادرگەھا میردینی، بی گۆمان ڤان مامۆستایان گەلەک مفا ژ ڤی خۆی وەرگرتن ژبۆ پرکرن فۆرم و کارتین قوتابخانەیان، ھەر وەسا یین قوتابیان ل دەمی شانڤین بیانیان دەھاتنە د ناڤ چادرگەھا دا و ب تایبەت دەمی شانڤی یونانی ھاتی و ئەو کاری جوان ریک و پیک یی ڤان ھونەر مەندین شیۆه کار و باشنڤیسا دیتی، حیبەتی مان و گۆتن ب شیانی کیم و نەبوونا کەل و پەل و پیدڤیین ھونەری شیۆه کاری، ھوین شیاینە ڤی کاری جوان بکەن، ژۆر کە یفا وان ھات و پیدڤی یین قورتاسیی بۆ مە ئینانە د ناڤ چادرگەھا دا، لەورا کاری شیۆه کاری پتر بەھرا رەشید عەلی بوو، کاری باشنڤیسیی پتر بەھرا فەرەج جندی بوو، حسین سۆرانی ژ کادری کۆمۆنیستا بوو و چۆ سوریی، کار و چالاکیین کەمپی کە ڤتنە د دەستی فەرەج جندی و رەشید عەلی دا، ھەمی کار و چالاکیی و خۆنیشانەدان و ئاھەنگین نورۆز ھەلکە ڤتین حزبی و سیاسی و نەتەوہیی، ب پینوس و فرچین ھەڤالین باشنڤیس و پەیکەرساز و شیۆه کارین پێشمەرگە دەھاتنە ساخکرن. ئەگەر ئەڤ ھەڤالە نەبانە ئاھەنگ و بیرەوہری یین مە ل چادرگەھا ب رەوش و خۆش نەدبوون. ھەژی گۆتنی یە ھەمی پەیرەو و پرۆگرام و کوراسە و پەرتوک یین قوتابخانە و بەرھەمین کەمپی ب خامەیی ھەڤالین ناڤ ئینای دەھاتنە نەخشاندن و نڤیسین. ھونەر مەندین پێشمەرگە درێژی دا کاری خۆ یی پیرۆز و رۆژ بۆ رۆژی کارین

باشتر ئەنجام ددان و ب شه‌ف و روژ ل بن چادرا مالویران کارى خو یی پیروژ دکر و خزمه‌تا وه‌لاتی خو کوردستانی دکرن، هه‌تا کو پشتی سه‌ره‌لدانا پیروژ و هاتنا خه‌لکی بو کوردستانی و مانا کۆمه‌کا خه‌لکی ل ویری، هه‌ر کارى تابلو و پیشانگه‌ه و شیوه‌کاری و باشنقیسی دکر و ب ری‌کا (ی. ق. ل. د. ک) لقا ده‌وک - نه‌ینه‌وا پیشانگه‌هه‌ک بو هونه‌رمه‌ند ره‌شید عه‌لی فه‌کر و تابلو ژ چادرگه‌ها میردینی ره‌وانه‌ی ده‌وکى کرن، هه‌روه‌سا پیشانگه‌هه‌کا دی ب ری‌کا ره‌وانه‌کرنا تابلویین شیوه‌کار شینوار عه‌زیز بناقی ره‌وانه‌ی ده‌وکى کرن و ب ری‌کا (ی. ق. ل. د. ک) لقا ده‌وک - نه‌ینه‌وا فه‌کرن و سه‌رکه‌فتنه‌کا مه‌زن ب خو‌فه‌گرت.

پشتی زفرینا ئاواره‌یی چادرگه‌ها میردینی بو کوردستانه‌کا ئازاد و قالا ژ دوژمنان، جاره‌کادی هه‌قالین شیوه‌کارین چادرگه‌ها میردینی دریزی دا کارى خو ب ری‌کا ری‌کخراوا مندالپاریژین کوردستانی لقی ده‌وک، پیشانگه‌هه‌کا شیوه‌کاری هاته فه‌کرن بو (٧) که‌سین شیوه‌کار یین چادرگه‌ها میردینی و بوو جهی دلخوشیا جه‌ماوه‌ری، ب راستی رو‌لی قان شیوه‌کاران و باشنقیسان زور یی به‌رز بوو، خزمه‌ته‌کا باش پی‌شچا‌فکر و رو‌له‌کی وه‌لاتپاریزی گێرایه، هه‌رده‌م شه‌ف و روژ کرینه ئیک تاکو بشین تابلویه‌کی به‌ره‌فه‌بکه‌ن و تیدا نه‌هامه‌تین ملله‌تی کورد بو دوست و دوژمنان بکه‌نه راستیه‌ک و ئه‌و ماندیوون و شوره‌ش و خه‌بات ب هه‌روه نه‌چن، هه‌رده‌م خزمه‌ت و خه‌باتا هونه‌رمه‌ندین شیوه‌کارین پی‌شمه‌رگه‌ چ جاران ناهیه‌ته ژبیر کرن و هیلین وان کیشاین و خالین وان داناین، دی هه‌ر مینن چرایه‌کی گه‌ش و رونا‌هیی ده‌نه هه‌می پارچین کوردستانی.

چادرگەها میردینی و کاری وەرگیرانا زمانان

هەمی کوردین ل ناڤ شوره‌شی بەر ب تووخیبی تورکی قە کهفتنه ری و قەستا سنوری تورکیا کرن ب تایبەت ل گوندین ئاشیتی، ئارۆشی، زاویته، ئەله‌مین، خەنۆکە ی و گەرەمیسی و.. هتد، ئاکنجیبوون و ئاریشه‌یا زمانی هەبوو، راسته ئەو ژێ پارچەیه‌کا خۆشتقی کوردستانی یه و هەمی ئاکنجیبین وان دەقەرەن کورد بوون لی دەستەلاتدار و کارمەندی وان تورک بوون و ئەگەر تورک نەبانه ژێ هەر نەدویریان ب کوردی بپه‌یفن، چونکه ستمەکا مەزن ل سەر مللەتی کورد هەبوو، پاشان ئەو ئاواره هەمی بەر ب چادرگەها میردینی قەگواستن، چونکه ئەو پێشمەرگەیین پێشمەرگاتی ئەنجامدای ل ناڤ دەقەرین ئازادکری ژبەر کو هندەک ژ وان پێشمەرگەیان کیمەکا زمانی تورکی دزانی و ئەو وەرگیر ب کاری وەرگیرانی رادبوون ژ بو ب ساناهی ئیخستنا کارین خەلکی مە دگەل حکومەتا تورکی، چنکو گەلەک ژ خەلکی مە د دەمی ره‌فی دا ژیکفەقەتیا بوون، باب ل جەهکی بوو، زارۆک ل جەهکی دی بوون، گەلەک خیزان و مروّقین ئیک و دوو ژیک قەقەتیا بوون، کەسەک ب کەسەکی نەدزانی و لیک بەرزە ببوون.

هەرودەسا ره‌وشا وان ئاواره‌یان یا جفاکی و سیاسی و کۆمەلایه‌تی و ئابوری و ساخله‌می و دەرۆنی زۆریا لاواز بوون خەلک د ره‌وشه‌کا نەخۆش دا بوون و رۆژنامه‌قانیین بیانی و تورکی دهاتنه د ناڤ چادرگەها و خەلکی دا و وەرگیرین چادرگەھی ژێ ب کاری خۆیی وەرگیرانی رادبوون و دقیا ب ریکا

کاری وەرگیرانی خزمەتا مللەتی خۆ بکەن و وان دەردەسەری و نەهامەتان بو وان رۆژنامە و میدیاکاران فەگوهین و چیرۆکا گەلی خۆ بو وان فە دگواست دا کو راستیا زوحاک و ئەژدەهایین بەغدا و رژیمن کو دەستەلاتی خۆ ب درێژاهییا دیرۆکی گێرای ل عیراقی وەرگیرن و بکەنە د که توارەکی راست و دروست دا.

پشتی چەند رۆژەکین مانا ئاوارەیین خەباتکەر ل دەفەرین سنوری، حکۆمەتا تورکی فەگواستەنە که مپا میردینئ ب قامیونا کو هەر (۱۰-۱۵۰) کەس کرنە د قامیونەکی دا و دگەل کەل و پەلین ئاوارەیان یین رۆژانە و بەری وان ئاوارەیین خەباتکەر دا چادرین دپهای و کۆن و ل دەشتا قزلتەپە چادرگەه دروست کربوون و ئەم تیدا ئاکنجی کرین و هەر ژ شەفا ئیکی جەنابی (والی) هاتە د ناڤ چادرگەها مە دا، ژ بەر کو هەندەک ئاوارەیان یان پێشمەرگەیین د ناڤ چادرگەھی دا زمانی ترکی دزانی و بو والی دانە نیاسین. پشتی سەرەدانا والی بو چادرگەھی، هەندەک بەتانی ل سەر خیزانان بەلاقرن و پشتی دەمەکی ژ ریکخستنا کاری ئیداری ل چادرگەھی داخواز ژ جەنابی والی هاتە کرن کو کۆمیتەکی ب دامەزرینن و ئەڤ کۆمیتە یا پیکهاتی بوو ژ دەهان لیژنەیان، ب تاییەت لیژنا دابەشکرنا کەل و پەلین خوارنی و نانی و لیژنا ساخلەمی و... هتد. بنگەھی ئینزیباتا، کۆمیتا سەرپەرشتیا چادرگەھی کاری لیژنان دکر و کاری وان وەرگیران وەرگیرانا زمانی بو هەمی لیژنەیان و هەمی خەلکی ئاوارە دکرن.

دیسان هەمی دەمین رۆژی د کاری دا بوون و خەمساری د کاری خۆدا نەدکر، هەلبەت ئەڤ خزمەتە هەمی یا بی بەرامبەر بوو، چ مۆچە و هاریکاری ژی نە دوەرگرتن و وەرگیرین زمانی تورکی پتر دوەستیان چونکە یین بیانی

کیم دهاتنه د ناڤ چادرگه‌هی دا، به‌لکو حکۆمه‌تا تورکی ریک نه ددایی و نه دهیلا بهینه د ناڤ چادرگه‌هی دا، کار و ئه‌رکین فی تیما وه‌رگیرانی سهر ب کۆمیتی فه بوون و هه‌ماهه‌نگیه‌کا موکۆم دگه‌ل لیژنا سه‌ره‌رشتیا که‌مپی هه‌بوو و زۆر یا به‌یز بوو، هه‌روه‌سا هه‌می رینمایین تیما وه‌رگیرانی ژوانان وه‌ردگرتن، ب تنی هه‌می ژبو خزمه‌تکرنا وه‌لاتیین کورد و ئاواره‌یین بی گۆنه‌ه و خه‌باتکه‌ر و پيشمه‌رگيه‌ین قه‌هره‌مان کو دوهمی سینگى خو ژ تانك و توپ و زریبۆش و فروکین دوژمنان نه ددا پاش، ئه‌قرو مینا زیندانیان لی هاتین د ناڤ سیمی چادرگه‌ها میزدینی کو روژانه ئه‌ف ئاوارین خه‌باتکه‌ر دهاتنه ره‌زیل و بی بها کرن دده‌ستی پۆلیس و کارمه‌ندی کارگیری یا چادرگه‌ها میزدینی دا و زۆر جارن وه‌کو وه‌رگیرین زمانى روله‌کی سه‌ره‌کی وپیشچاڤ هه‌بو ژبو به‌رگری کرنا ئاواران وه‌روه‌سا ب کارى وه‌رگیرانا زمانى ئەم دشیایین وانان ژ پرسگریک و ئاریشان قورتال بکه‌ین.

پاشان خه‌لکه‌کی بیانی و روژنامه‌فانا قه‌ستا چادرگه‌ها مه‌ کرن و هاتنه د ناڤ چادرگه‌هی دا و چهند هه‌قاله‌کین دی یین وه‌رگیرانا زمانى تورکی هه‌بوون و خه‌لکی چادرگه‌هی گله‌ و گازندی خه‌لکی خو دگه‌هاندنی، وان ژى بو د وه‌رگیران و مفا ل هه‌ردو لایه‌نان دهاته‌کرن.

هه‌قالین ناڤین وان ل خواری ددیار کارى وه‌رگیرانی ژ زمانى کوردی بو

زمانى تورکی به‌روفاژى دکرن:

- ١- حه‌جی مسته‌فا بامه‌رنی
- ٢- ئیبراهیم ئەحمەد ئوره‌یی
- ٣- ئدریس جه‌میل سه‌ره‌رپۆی
- ٤- حکمت محمد علی هروری

هه‌روه‌سا وه‌رگیزی زمانی ئینگیزی ژى هه‌بوون وان ژى مینا وه‌رگیزی
 دى کارى خو ب دلسوزانه نه‌جامدا و به‌ده‌وام وه‌رگیزی ئینگیزی
 په‌یامه‌کا راسته‌وخو یا راست و دروست دگه‌هاندە وه‌لاتین روژناقی و
 راگه‌هاندنا جیهانی و پایا گشتیا جیهانی ل هه‌وارا ئاواره‌یین چادرگه‌هین
 تورکیا و ب تایبەت چادرگه‌ها میردینی هاتن، ئەقان وه‌رگیان هه‌ر شانده‌ک
 و ده‌سته‌یه‌کا بیانی هاتبانه د ناڤ چادرگه‌هی دا، ئیکسه‌ر دا ئەڤ وه‌رگیه
 ره‌وشا چادرگه‌هی ژهمی لایان و ژیانا ساده و ب ره‌زالت بو شوڤه‌که
 و زۆلما ل ملله‌تی کورد هاتیه‌کرن ددانا به‌رچاڤ و داخواز ژى دکر کو قى
 زۆلما ل سه‌ر خه‌لکی مه‌راکه‌ن و ددا زانین کو مه‌ ژى دقیت وه‌کو مروڤان
 بژین.

هه‌قالین ناقتین وان ل خواری دیار وه‌رگیزی زمانی ئینگیزی بوون:

- ۱ - ئاری بامه‌رنی
- ۲ - عه‌زیز تاها بناقی
- ۳ - مه‌ناف گه‌ربه‌راسکی
- ۴ - عه‌باس به‌روشکی
- ۵ - مه‌عصوم چه‌مه‌یدی
- ۶ - حکمت محمد علی هروری

ب راستی کارى هه‌قالین وه‌رگیزی زمانی چ یین زمانی تورکی یان
 ئینگیزی کاره‌کی پیروژ بوو نه‌جامداى ل ناڤ چادرگه‌ها میردینی دا،
 هه‌روه‌سا هاریکارییا ئاواران دکرن و نه‌نقستنا وانان ب شه‌ڤ و روژ و
 به‌ده‌وام خزمەت دکر، جهی سه‌رفرازیی یه‌ بو وان، چونکه ب هه‌سته‌کا

نەتەوھىی بۆ مللەتێ خۆ کارکریه و خزمەتا مللەتێ خۆ یی هەژار و بەلەنگاز
کریه .

ئەقە کورتیەکه ژ چیرۆکا مه یا کو بوویه تابلۆیهك و هەردەم ل پیش
چاقین هەر کوردەکی دلسۆزه ل سەرتاسەری کوردستانی، ژ خودی مەزن
داخوای دکهین ئیدی مللەتێ مه جارەکا دی فان کارەساتان نەبینیت.

کارزان و خودان پیشه‌یین چادرگه‌ها میردینی

گه‌له‌ك چیرۆك و سه‌رهاتییڤن قه‌شه‌نگ ل ناڤ به‌رپه‌رین دیرۆكا كوردان ل دور وان كه‌سان یین خو ماندی دكر و خزمه‌تا ملله‌تی كورد دكر ژ لایئ کارزانی و پیشه‌سازیئ و پیشه‌یین جورا و جور قه‌ هه‌نه، گه‌له‌ك ده‌زگا و ئامیرین مه‌زن و بچوك ده‌اتنه چیکرن ژ لایئ كوردان قه‌ كو ژيانا خو یا روژانه دبره‌ سه‌ر، ژ لایئ ئەندازیاری قه‌ زۆر ئەندازه‌كا پیشكه‌فتی هه‌بوو، ب تایبته‌ ژ ئالیئ ئاڤاكرنا ئاڤاهی و كه‌لین مه‌زنین وی سه‌رده‌می كو مروڤیین شاره‌زا هه‌بوون و ئەندازه‌كا زیده سه‌رکه‌فتی بكار دئینا، ژ لایئ پیشه‌سازیئ قه‌ چه‌ك و ئالاقیین چاندن و دروینی و ئاڤاكرنی چئ دكرن و كار پی دكر. هه‌می جورین پیشه‌سازیئ د ناڤ ملله‌تی كورد دا هه‌بوون، ئەڤ جورین پیشه‌سازیئ و پیشكه‌فتنی ببوونه جهئ سه‌رسورمان و لیژقرینا گه‌لین دی ژئ بو ملله‌تی كورد.

هه‌رده‌م ملله‌تی كورد د ره‌سه‌نه‌تیا خو دا یئ به‌ر نیاس بوو بو گه‌لین جیهانی و هه‌رده‌م ملله‌تی كورد ب خو‌یه‌تیا خو کارین خو ئەنجامدان، به‌لكو د دریزیا میژووئی دا كوردا خزمه‌تا مروڤایه‌تیئ کریه و به‌رگری ژ دادی و یه‌كسانیئ کریه، هه‌رده‌م ملله‌تی ئیكئ بوویه د ریزیه‌ندا چاکی و باشی و پیگیریئ د کارین ره‌وا دا، هه‌ر جهئ كورد لی هه‌ین ب شیوه‌یه‌كئ رێك و پێك و ب سه‌رکه‌فتیانه هه‌می كار و پیشه و ئەرك ب دروستاهی و بی كیماسی ئەنجامداینه.

ل دەمی رژیما گۆر بە گۆرا بەغدا مللەتی کورد کریه د بەرنامی خوئی ئەنفال و کافلکرنی دا، ل سالا ۱۹۸۸ی ئەف بەرنامە جی بەجیکری و هەوین ئەنفالان ب سەری مللەتی کورد ئیناین، مللەتی کورد بەر ب سنورین تورکیا چۆن و ل ئوردیگایین ب خۆرتی چیکری ژیان تیدا دبره سەر کو ئەوژی ئوردیگایین مۆش و دیاربهکر و چادرگەها میردینی، ئەف ئاوارە مانە ل دەشتەکا بی نان و ئاف و ل بن ئاسمانەکی تژی ستیر و رۆژەکا شارایی و ل دورماندۆری وان، هەمی جەندرمە و سیمە و دیوارین ب هیز و نەدهیلا ئیک پینگاژی ژ چادرگەھی بدەرکەفن و ژیان خۆ ببە سەر و خیزانین خۆ ب جک و خوارن بیخن، ئەو بو پشتی بورینا دەمەکی کیم د ناف چادران دا کو هەر کەسەکی دەستەکی خاکا و جکا ب تنی هەبوون، ئەوژی ددرپایی و کەفن و پیتی ببوون، ل دەمی کەسەکی قیابایە یان شیبایە جکین خۆ ب شۆت، دا ئەو ئاوارە مینە د بن چادرا خۆ فە تاکو مالا وی جکین وی شویشتبانە و زوها کربانە، پاشی دا شین ژ چادری دەرکەفن. چەند هەیفەک بورین و خەلکی ئاوارە دفی سەرۆبەری دژوار دا کۆمەکا بەرگدرویا د ناف شورەشی دا هەبوون کو خاک د دروین بو خەلکی ئەوژی مینا هەمی خەلکی کوردستانی یی خەباتکەر کەل پەل و مال و دکانین خۆ هیلا بوون و دگەل ئاوارەیان ل کەمپادا ئاکنجی ببوون، هەندەک ژ وان بەرگدرویا ژی بو خۆ مەکینین فەشارتین کو ئافرەتا بو کار و بارین مالی بکار دئینان دگەل خۆ دا ئینابوون، یان ژی ل میردینی و قزڵتەپە کری بوون، پاشی بەرگدرویا دەمی ل کوردستانی کار دکر، خاک و جک بو پیشمەرگەیین قارەمان دروست دکرن ل چادرگەها میردینی، ئەف کارە دەست پی کره، لی ئەف خەلکی ئاوارە هەمی بی پاره و بی کار مابوون و شیانین کرینا قۆماشی ژی نەبوون هەندەک کەسان هەول ددا کو بو خۆ قۆماشی بدەست خۆ بیخن، د

ناڤ وان چادران دا جوره‌کی چادران هه‌بوو قوماشی وئی یی ته‌نک بوو و ب
 سه‌رڤه جلد بوو، ئەوان که‌سان ئەڤ چادره‌ کو ره‌نگی وئی یی ب سه‌ر سپی
 ڤه‌ بوو، بۆ خۆ کرنه‌ خاک و کرنه‌ به‌رخۆ، هه‌ر خیزانه‌کا ته‌ دیتبایه‌ کو
 جلکین هه‌میان وه‌کی هه‌ڤن ئەو یا دیار بوو کو وانان چادره‌کا یا بۆ خۆ و
 عه‌یال و خیزانا خۆ کریه‌ جلك مینا وی سیسته‌می کو دبیژنی (زی موحد)
 هه‌می وه‌کو ئیک لی هاتن.

پشتی بورینا ده‌مه‌کی هیدی هیدی ره‌وشا چادرگه‌هی به‌ر ب باشی ڤه
 چوویی، خه‌لك ب ڤه‌چاغی ژ چادرگه‌هی ده‌ردکه‌فتن و دچۆنه‌ کاری ل
 باژیرین (میردین، دیاربه‌کر، قزلته‌په، سلیقانا، سلیقا، سلۆپی، جزیری،
 ئادیه‌مانی، عنتابی، میدیاتی و وانئ و هتد...)، ل هه‌می گوند و ده‌ڤه‌ران
 به‌لاڤ ببوون و دچۆن کار دکر به‌رامبه‌ر پاره‌کی کیم، لی ره‌وش به‌ر ب باشتر
 دچوو و خه‌لك بۆ خۆ دچۆنه‌ کاری و هیدی هیدی پاره‌کی کیم دکه‌فته
 ده‌ست دا بۆ خۆ جلك دکرین یان ژی قوماش دبه‌ره‌ لایی به‌رگدروی خا‌کا و
 بۆ خۆ خاکی‌ن نوی پی دچی‌کرن. ڤان به‌رگدرویا ژی ب شه‌ڤ و روژ کار دکر دا
 خه‌لکی چادرگه‌هی ب جلك بیخن و ناڤین هنده‌ک ژ وان به‌رگدرویا ل بیره‌مه
 نه، ئەو ژی ئەڤه‌نه: (وه‌حید ئەره‌دی، به‌نگین به‌کر به‌ندی، شه‌عبان بۆتی،
 فه‌رحان بۆتی، هه‌فزوللا صالح زیوکی، عه‌بدولخالق صالح زیوکی، سه‌دیق
 به‌رۆشکی، هه‌مید بامه‌رنی، سالم بامه‌رنی، عه‌لی کۆچهر، ئازاد بامه‌رنی،
 عه‌لی به‌کر به‌ندی)، راسته‌ ڤان به‌رگدرویا پاره‌ ژ خه‌لکی وه‌ردگرتن، لی ب
 راستی خزمه‌ته‌کا زیده‌ مه‌زن د ناڤ چادرگه‌هی دا دکر هه‌تا کو شیاپین
 خه‌لکی که‌مپا میردینی ژ خاک و جلکین دپایی قورتال که‌ن. ئەڤین شه‌اره‌زا
 د سه‌رچی‌کرن و سه‌رتراشینی دا ب په‌روه و بی پاره‌ ل سه‌ر ته‌نه‌که‌کی یان
 به‌ره‌کی پرچا خه‌لکی ئاواره‌ چی دکرن و هاریکاریا هه‌ڤدوو دکرن.

ھەرۈسە زۆر بەرگىروپىن ژنان ژى ھەبوون كو وان ئافىرەتان مەكىنىيىن بچويك بۇ خۇ كېرى بوون و ل بن چادرا خو وان ئافىرەتان جلكين كوردى يين زارويان بۇ خەلكى چادىرگەھى دىروين ب بەھايەكى زۆرى ئەزان و گونجايى، ھەرۈسە پىتاك و ھارىكارى يين جلكا دگەھشتەنە د ناڧ چادىرگەھى دا، ل وپىرە ژى خەلكى ئاوارە مفا ژى دىت و يا ژ ھەمىي سەرەنج پاكىشتەر ئاوارين چادىرگەھا مېردىنى كو ل ۋەلاتى توركىا و ل ۋى سەرەمى دكانين جلكين بالا ھەبوون و خەلكى وان مفا ژى دىت، ھەرۈسە خەلكى كەمپى ژى مفا ژى دىت.

زۆر پىشە و كارين دى ل ناڧ چادىرگەھى دا ھەبوون كو جھى شانازيى بوون ل ۋى سەرەمى بەرتەنگ دا وان كەسان خزمەتا چادىرگەھى و ئاواران دىك كو ئە و ژى (حەجى عەمەر كېستەي) و كوپى ۋى رەحمەتى (مەھدى عەمەر)، ھەرۈسە (قادىر شىلازى) كارى جىسىياتىي و ئاسنگەرىي دىك كو دوكانەك قەكر بوو و كىرەھە دانابوو رۆژانە (داس، بقر، شالوك، تەفشىك، مەر، مەپپىل و ساتور) چىدىكرن و خووش دىكرن.

ب راستى ئەقان كەسان زۆر شارازايەكا مەزن د قى كارى دا ھەبوون رۆژانە خزمەتا خەلكى د چادىرگەھى دا دىكرن و پىدقپين خەلكى دقەتاندن، زۆر جارن ژى كارين گىشتى يين ئاسنگەرىي و جىسىياتىي دىكرن و ب قى دوكانا بچويك يا سادە ئەڧ جىسى و ئاسنگەرە بەرى خەلكى ژ ئاسنگەر و جىسىين توركا دانە پاش كو وانان پارەيەكى زۆرى مەزن ژ خەلكى ۋەردىگرت و خەلكى مە ژى (ئىستىغلال) دىكر.

د ناڧ چادىرگەھى دا ب دەھان دوكانين پەرۆكىن ئافىرەتان و زەلامان ھەبوون و دوكانين ئامانان و كەرەستەيىن كارەبى و پىدقپين ناڧمالي و يين كەل و پەلن خوارنى ل ناڧ چادىرگەھا مېردىنى دا قەكربون، ژبلى چايخانە و

جهین بینقه‌دانئ هه‌بوون، هه‌روه‌سا کارئ گوشت فرۆشیئ و کپین و فرۆتنا گوشتی د ناڤ چادرگه‌هئ دا دهاته کرن، ل ده‌ستپیکئ دوو گوشت فرۆش هه‌بوون (جه‌لال ئیمینکی و چه‌مید ئه‌ردی) بوون. ل ده‌ستپیکئ دچونه بازاری و که‌له‌خین مه‌زن یین گوشتی په‌زان و گیانه‌وه‌ران دکپین و ل ناڤ چادرگه‌هئ ب کیلویا دفرۆتن، پاشی وان ب خۆ ل ناڤ چادرگه‌هئ سه‌رژیدکرن، ئه‌گه‌ر جه‌ندرمه و پۆلیسان هیلابان په‌ز ئینابانه د چادرگه‌هئ فه، دگه‌ل فی گوشتی په‌زی کارتونین مریشک و رانکان ژئ دفرۆتن، زۆر خودان پیشه و کارزانین دی هه‌بوون کو ئه‌و ژئ فه‌کرنا تۆمارگه‌ها بوول ناڤ چادرگه‌هئ دا کو ب ده‌زگایین که‌ئن و ساده تۆمارگه‌ها فه‌کرن و به‌ره‌مه‌ین کوردی یین که‌ئن و نوی دفرۆتن، به‌ره‌مه‌ین نوی یین سترانبیژین چادرگه‌ها می‌ردین و دیاربه‌کر کو (حه‌سه‌ن شه‌ریف) ل ویره بوو به‌لاڤ دکرن، هه‌روه‌سا به‌ره‌مه‌ین هونه‌رمه‌ندین هه‌ر سی که‌مپان دفرۆتن یین می‌ردین و دیاربه‌کر و مۆشی، زیده‌باری به‌ره‌مه‌ین هونه‌رمه‌ندین هه‌ر چوار پارچین کوردستانی دفرۆتن کو ئه‌م ژئ دبئ به‌هر بوین و ل ناڤ چادرگه‌هئ ب ئاشکه‌رایئ و بئ ترس مه‌گوه‌ل فان سترانین ره‌سه‌ن یین کوردی و وه‌لاتپاریزی یین کوردا دبوون، ل چادرگه‌ها می‌ردینی سی تۆمارگه‌ها فه‌کربون، ئه‌وژی تۆمارگه‌ها (سه‌باح ئورمانی)، تۆمارگه‌ها (فه‌ریق بنیامین گه‌ره‌گوه‌ی) و تۆمارگه‌ها (حه‌مید توفی)، خزمه‌تا هونه‌ری کوردی دکر. هه‌روه‌سا ب بوونه جه‌ئ پتريا خه‌لکئ چادرگه‌هئ، چونکی ب فه‌کرنا فان جه‌ین بازرگانی خه‌له‌که‌کا بازرگانی یا ب هیز و بزاقه‌کا بازرگانی یا خورت ل ناڤ چادرگه‌هئ دا په‌یدا کربوو، دیسا زۆر که‌سین دی هه‌بوون کارئ فۆتۆگرافیئ دکر کو وینه بو خه‌لکئ که‌مپئ دگرتن و ئه‌و وینه دگه‌ل جاما ته‌سلیمی خودانی دکرن کو ژ وان وینه‌یان یین ماینه ل جه‌م خه‌لکئ مه

سایهیی سه‌ری وان وینه‌گرین فۆتۆگرافی بوو، ژ وان من دوو سی کهس دنیا سین و ناڤی وان ل بیرا منه، ئەو ژى خودی ژى رازی (عه‌باس وهرمیلى) کو چۆیه بهر ره‌حمه‌تی و (فه‌رحان وهرمیلى) ژى کارى فۆتۆگرافی دکر. هه‌روه‌سا هه‌ڤال هه‌مید مه‌جید توفى ژى وینه‌گرى فۆتۆگرافی بوو. که‌سین دیتەر ژى هه‌بوون کارى چیرۆکبێژى دکر، ئەوین ناڤین وانان ل بیرا من گه‌له‌ک د به‌رنیاس ل ناڤ چادەرگه‌هى دا کو خزمه‌تا خه‌لکى ب شه‌ڤ دکرن دگۆتتا چیرۆکان دا ئەو ژى (وه‌یسی بیدوهی، عه‌بدولکه‌ریم وهرمیلى و قادر گه‌ره‌گوهی)، هنده‌کین دی ژى هه‌بوون، لى ناڤین وانان ل بیرا مه‌نین، ب راستی ئەڤان که‌سین چیرۆکبێژ چیرۆکین درێژ دگۆتن و هه‌تا کو ئیک چیرۆک بۆ ماوی (۷ - ۸) رۆژان دگۆتن تا کو ب دووماهی دهاتن مینا خه‌له‌کین تیله‌فزیونی بوون.

هنده‌ک که‌سین دی ژى هه‌بوون کو کارى زینگریی دکر و زینر ژ خه‌لکى که‌مپى دکرى و دفروشتنه‌ زینگرین تورکا و به‌روفاژى کو ژ وان دکرین و ددانه‌ خه‌لکى که‌مپى، ژ وان ناڤین ل بیرا من (سه‌برى ئاسه‌ی، مسته‌فا کانى مه‌زنى، به‌نگین ئاسه‌ی و هه‌سه‌ن عه‌لى ئوزمانى) ژى کو زینگرین که‌مپى بوون.

هه‌روه‌سا هنده‌ک ژ ئاوارین چادەرگه‌هى، کارى نژیاریی و له‌باخیی و بلۆغاجی و بۆیاغچى و دارتاشیی و درین و ترپانچیی دکر، لى پتریا ڤان که‌سان خزمه‌تا خه‌لکى تورکا دکرن و ژ ده‌رڤه‌ی که‌مپى کار دکر، کو ب راستی زۆر کارکه‌ر و شاره‌زا و خودان پیشه‌ و کارزان هه‌بوون ل ناڤ چادەرگه‌ها میردینی دا. دیسان جه‌بارین ڤه‌گرتتا ده‌ست و بیان کو دگۆتنی هۆستا، خزمه‌تا خه‌لکى ئاواره‌ و وه‌لاتیین تورکیا دکر و گه‌له‌ک د شاره‌زا بوون، پى و ده‌ست و بربره‌ یین پشتی یین شکه‌ستی و ده‌رزى و ژ جه‌

چۆیی قه‌دگرتن و چاره‌دکرن. ژ وان ئەوین ناقتین وان ل بیرا من (حه‌جی سه‌لیم که‌لاشخۆی) و (حسین ئوره‌ی) بوون کو دزیره‌ک و شاره‌زا بوون. هنده‌ک که‌سین دی د ناڤ چادرگه‌هی دا هه‌بوون کارین بنین سوپا و مه‌نقل و گاسک و کارین ته‌نه‌که و تۆتیای دکرن و زۆر که‌ل و په‌لین مفادار ژیی چی دکرن و مفایین مه‌زن دگه‌هاندنه ئاواره‌یین چادرگه‌هی.

بلا مافی چ که‌سا نه‌هیتته خوارن، خودان خیره‌ک کو چۆیه ره‌حمه‌تی ب ناڤی (شه‌هید جاسم گه‌رمافی یی به‌رنیاس ب هورمن) ب شه‌ڤ و روژ خزمه‌تا جهین ده‌ستئاڤا چادرگه‌هی دکرد ماوه‌یی (٢٤) ده‌مژمیران دا هه‌می (W.C) یین چادرگه‌ها میردینی ب تاییه‌ت یین تاخی گه‌قهری دشویشن و باقر دکرن و چاقدیره‌کا به‌رده‌وام لی دکرد، نه‌ده‌یلا زیده‌گافی لی بهینه‌ئه‌نجامدان و ناڤ و ده‌نگین خودی ژیی رازی (جاسمی گه‌رمافی) ل ناڤ هه‌می ئاواره‌یین که‌مپا میردینی ب باشی دبه‌ربه‌لاڤ بوون، لقیره‌ من دقتی ئاماری بده‌مه‌ وان کارساز و کارزان و شاره‌زایان ئەوین د بوارین جورا و جور دا دبه‌رنیاس و خزمه‌تا خه‌لکی چادرگه‌ها میردینی دکرن و ب قی خزمه‌تکرنی ره‌وشا که‌مپی به‌ر ب باشتر دچۆ، خه‌له‌که‌کا مه‌زن و به‌یز یا بازرگانی و ئابوری د ناڤ چادرگه‌هی دا په‌یدا بوو، ل شوینا داهاتی و پاره‌یین چادرگه‌هی بو حکومه‌تا تورکیا چۆبانه‌ تا راده‌یه‌کی بو خه‌لکی چادرگه‌هی دزفیری کو ب ده‌هان مال و خیزان ب قان جهین مه‌ باس لی کری ده‌هاتنه‌ بژیوی کرن و خودان کرن و ژیاره‌کا باش دبوراند.

گه‌له‌ک که‌س و خودان پیشه‌یین دی هه‌بوون، لی هه‌می ل بیرا من نین، ل دووماهی داخوازا لیبورینی دکم ژ وان که‌سان یین کو ناقتین وان هاتینه ژبیرکرن.

وەرزیش و وەرزشقان ل چادرگەها میردینی

(أ) - هەلبژارتیی ته‌پا پیی

(ب) - هەلبژارتیی قۆلی بۆلی

وەرزیش کاره‌کی گرنه‌گه‌ و هه‌ر مروفه‌کی پیدقی پیی هه‌یه ژبه‌ر کو مفای دگه‌هینیته هه‌می پارچه‌یی له‌شی مروفی، هزر و هیژ و شیانی مروفی مۆکوم دکه‌ت و ساخله‌مییا مروفی باش دکه‌ت، له‌شی مروفی ژ هه‌می نه‌خۆشی و نه‌خۆشیی دهره‌ونی دپاریزیت.

د چاخین که‌قن دا د ناڤ ملله‌تی کورد دا ب سه‌دان عه‌گید و خۆشمیر و خودان هیژ و شیان و که‌سین پیشچاڤ و به‌رنیاس رابوینه و د نه‌ژاد دا گه‌لی کورد د ناڤ چیا و ریکین ئاسی و نه‌خۆش ژیاینه، له‌وما خودان له‌شه‌کی به‌یزن و لقین و شیانی و وەرزشقانی هه‌نه و ب تایبه‌ت (پ.م) کوردستانی کو دشیان ب شه‌ف و رۆژ چیا و ده‌شت و زۆزانا بده‌نه سه‌ر و لی بگه‌رن و ئاخیرین دوزمنا بشکینن و دلی وانژی ب بوو دینه‌مۆیه‌ک ب هیژ و خودان له‌شه‌کی مۆکم، له‌وما گه‌نجین مه‌ د ئاماده‌باشیی دابوون بینه و وەرزشقانی چه‌له‌نگ. ته‌نها ته‌کنیک پیدقی بوو ئه‌و ژێ نه‌یا ب زه‌حمه‌ت بوو چونکی گه‌له‌کی وه‌کی گه‌لی کورد شاره‌زا و ژویری ل ده‌فه‌هه‌ی نه‌ کاره‌کی ب زه‌حمه‌ت بوو.

ژ بۆ قی ئیکی خه‌لکی مه‌ ل ئان که‌مپین تیله‌به‌ندکری که‌مترخه‌می نه‌دکر چنکو ملله‌تی کورد هه‌رده‌م شیایه‌ پینگافین بله‌ز بۆ پیشفه‌چوونی پافیت و دگه‌ل قی ژیا‌نا سه‌رده‌مانه‌ خۆ بگونجین.

هه‌لبژارتیی ته‌پا پیی:

د قی قوناغا دهر به‌دهریی دا کو پشتی مشه‌ختبونا خه‌لکی کوردستانی بۆ سنورین ده‌وله‌تین تورکیا و ئیرانی ل ئەنفالا ره‌شا سالا ۱۹۸۸ی، بیگومان ب سه‌دان که‌س ژ ملله‌تی مه‌مانه د چادرگه‌هین تیله‌به‌ندکری دا ل هه‌ر سی که‌مپین (میردین، دیاربه‌کر و مۆشی)، مشه‌ختووین ل تورکیا ژ ملله‌تی کورد خودان شیانن و خودان ئاره‌زو بووینه، هه‌رده‌م که‌سین زیره‌ک د هه‌می بوارین ژیانن دا هه‌بوینه. ئیک ژ فان ئاره‌زویان وه‌رزشه.

ئاره‌زویا وه‌رزشی ل ده‌ف که‌نجان کو رییه‌که بۆ گریدانا په‌یوه‌ندیان د ناقه‌را که‌نجان دا و پیک نیاسین و پیگه‌هاندنا شاره‌زایی د جفاکی دا، بیگومان فان که‌نجان ده‌ستپیکه‌کا وه‌رزشی هه‌بوو، لی پشتی تیکه‌لبوونا مه‌فان لاو و که‌نجان د ناقا فان ئوردیگیان دا، ژ بۆ هه‌ر که‌سه‌کی خودان بیر و باوه‌رین وه‌لاتپاریزیی ل ده‌ف هه‌ین کا د چ بواری ژیانن دا یی شاره‌زا بوو، دفا شیانین خو نیشا که‌نجین ملله‌تی خو بده‌ت، له‌وما ئەز دبیزم ئەف که‌مپه‌ ب بوو سه‌ربۆره‌ک، ئانکو قوتابخانه‌یه‌ک بوو ئەم تیدا شاره‌زایی بیر و رایین ئیک و دوو ببینن و بگه‌هینه ئیک. له‌وما که‌نجین مه‌چ که‌مترخه‌می نه‌کو و هزر و بیر و شاره‌زایی وه‌رگرت و به‌ره‌ف پیشفه‌چوون.

ده‌سپیکا ئاکنجیبوونا مه‌د ناف ئوردیگیان دا گروپ ژ هه‌قالین کو هه‌قالینیا که‌فن هه‌ین یان ژ گوند گوند هاتنه‌ چیکرن، ئانکو نه‌ریکیه‌ک هه‌بوو پشتی سالا ۱۹۸۸ی ب دووماهیک هاتی و خه‌ک وه‌ک زیندانیان مه‌مانه د ئوردیگیان دا، هزر ل هندئ هاته‌کرن ریخسته‌نه‌کی بیخنه د ژیاننا خو یا رۆژانه دا. بۆ بارئ وه‌رزشی تیم هاتنه‌ چیکرن و به‌ریکانین وه‌رزشی هاتنه‌فه‌کرن و ب تایبه‌ت ته‌پا پیی و ته‌پا ده‌ستی ئانکو ته‌پا توپئ. چه‌ند

هه‌قال هه‌بوون د شاره‌زا و یاریکه‌ریڤ ب ناڤ و ده‌نگ د ناڤ مه‌ دا بوون کول به‌ری سالین ۱۹۸۸ی د ناڤ تیمین پیشکه‌فتی دا یاری دکرڤ وه‌کی خودی ژئی رازی (بورهان عه‌بدوللا گرگی) و (ئاری بامه‌رنی) و (تارق که‌لا شوخی) و (عه‌دنان عه‌ره‌ب) و شاره‌زایی په‌روه‌دی خودی ژئی رازی شه‌فیع زاخویی و رزگار که‌مه‌کی و ئه‌نوه‌ر که‌مه‌کی و حه‌مید توفی)، ئه‌ڤ تیمه‌ هاته‌ ریڤک‌ستن و به‌رپرس و (کابتن) بو هاته‌نه‌ ده‌ست نیشان کرن و ناڤ ل سه‌ر ڤان تیمان هاته‌نه‌ دانان و پشتی چه‌ند به‌ریکانا د ناڤا ڤان تیمان دا هاته‌ینه‌کرن گروپه‌کی باش یی یاریکه‌را ژ ناڤا ڤان تیما هاته‌ هه‌لبژارتن و ناڤ ل هاته‌ دانان (هه‌لبژارتیی آ) و (هه‌لبژارتیی ب) یی هه‌ردوو یارییان ته‌پا پی و ته‌پا توپ و ناڤی (تیمه‌ آ) هاته‌ دانان (هه‌لبژارتیی که‌مپا ماردینی)، دیسان هه‌ڤالان (ئاری بامه‌رنی و رزگار که‌مه‌کی و تارق که‌لا شوخ و ره‌حه‌متی بورهان گرگی و حه‌مید توفی) ب بوونه‌ راهینه‌ریڤ وه‌رزشی یین ڤان تیمان. رۆژانه‌ پرۆقه‌ ده‌هاته‌نه‌کرن و ڤان هه‌ڤالا گه‌له‌ک خو زه‌حه‌مت و ماندی دکر کو مه‌ ژ قووناغا ده‌سته‌پیکیی بگه‌هینه‌ قووناغه‌کا باشتر و یه‌که‌م تیمه‌ (آ) یا هه‌لبژارتیی هاته‌یه‌ هه‌لبژارتن ژ ڤان هه‌ڤالان پیک ده‌ات به‌ری که‌س و کارین مه‌ ژ سلۆپی و گه‌ڤه‌ری به‌ینه‌ ده‌ف مه‌، ئه‌وژی: (عومه‌ر بیڤوهی، که‌مال کانیسارکی، مه‌جید چه‌م سه‌یدی، عزه‌دین ئاسهی، جه‌مال بناڤی، هه‌مزه‌ مایی، بورهان گرگی، لوقمان سوورانی، عه‌دنان عه‌ره‌ب، ئه‌حه‌مه‌د بیڤوهی، کیفی بامه‌رنی، ئیسماعیل گرگی، سامی بیڤوهی، محه‌مه‌د قومری، موسا قومری) و پشتی که‌س و کارین مه‌ ژ که‌مپا سلۆپی و که‌مپا گه‌ڤه‌ری هاته‌ین یارییه‌ک ب هیژ د ناڤه‌را تیمه‌ که‌مپا میزدینی و که‌مپا گه‌ڤه‌ری و سلۆپیدا هاته‌کرن و تیمه‌ میزدینی ب سه‌رکه‌فت ب دوو خالا به‌رامبه‌ر چه‌نه‌ تیمه‌

سهره‌کی هاته چیکرن ژ فان هه‌ردوو تیمان و یاریکه‌رین بژاره ژئی هاتنه قافارتن و دهم بۆ دهمی یاریکه‌ر د ناڤا فان تیمان دا هاتنه گوهورپین ل دویف‌هه‌زا راهینه‌را تاكو سالا ۱۹۹۱ی و گه‌له‌ك ژ هه‌قالین مه‌ چۆنه ژ ده‌رقه‌ی وه‌لاتی تیما مه‌ ژ فان هه‌قالان پیک دهات، ئه‌وژی: (عومه‌ر بی‌دوهی، هه‌مدی هرۆری، ره‌حمه‌تی بورهان گرگی، جه‌مال بناڤی، سامی بی‌دوهی، ئیسکان، کیڤی بامه‌رنی، عه‌بدوللا بامه‌رنی، شقان زاخۆیی، هه‌مزه‌ مایی، محه‌مه‌د قومری، سالم کوڤلی، ره‌حمه‌تی ئه‌کره‌م تاها مایی) و تیما ته‌پا توپری یا (أ) پیک دهات ژ (ره‌حمه‌تی: بورهان گرگی، حسین راقینی، عومه‌ر بی‌دوهی، سه‌باح گه‌ره‌گوهی، هه‌مید توقی، عه‌بدولخالق کانی مه‌زنی، ئه‌حمه‌د گرگی) و تیما (ب) پیک دهات ژ (سالم شه‌ریف، ئه‌مین توقی، سادق مایی، مه‌جید چه‌مه‌سیدی، هه‌مدی هرۆری، محه‌مه‌د قومری، موسا قومری، مه‌جید راقینی) و بۆ گه‌له‌ك جارن مه‌ یاری ژ ده‌رقه‌ی که‌مپی دکر دگه‌ل تیمین که‌مپا دیاربه‌کر و تیما قزلته‌په‌ و تیما پینشه‌سازیا باژیری میردینی و یاریین گۆره‌پانا بچویک دگه‌ل پۆلیسا و یاریکه‌رین هه‌لبژارتیی میردینی، دیسان تیمین به‌شداری د به‌ریکانین که‌مپا میردینی دا دکرن گه‌له‌ك بوون و دبیت من ناڤی وان هه‌میا ل بیر نه‌بیت، لی هه‌نده‌ك ژ وان (تیما ئاکری، تیما کاردۆخ، تیما ئاشتی، تیما پاشه‌رۆژ، تیما شوره‌ش، تیما به‌رخودان، تیما ئازادی، تیما چوار چرا، تیما کوردستان، تیما بزاق، تیما خه‌بات، تیما شه‌هیدان، تیما مه‌تین و تیما ئادار) و به‌ریکانه‌ د ناڤا خویندنگه‌ها دا ژئی دهاتنه‌کرن و زۆر گرگی پی دهاته‌دان.

- گرنگیا ته‌پا توپری ئانکو ته‌پا ده‌ستی پیک دهات ژ وان یاریین د که‌فن دا کوردا هه‌ز ژئی دکر ژ به‌ر فان ئه‌گه‌رین ل خواری ددیار:

- ۱ - یارییا تەپا تۆری پیدشی ب گەلەك یاریکەرەن نینە.
- ۲ - گەنجین کورد بەهین و بۆ هەیکەلی لەشی خوە ژ زەند و باسکین خۆ دئامادە باشیی دانە.
- ۳ - ل شوینا جەهەکی مەزن، جەهەکی بچویک دقیت بۆ کرنا فی یاریی.
- ۴ - ب کیمترین پارە ئەق یارییە دەتە چیکرن و ب ریفەبرن.
- ۵ - یارییە کا بی ئازارە بۆ یاریکەرەن.
- ۶ - دادقانییا وی ب ساناھی دەتە کرن و هند یاسایی توند نینن.
- ۷ - د کەقن دا کورد د فی یاریی دا دەلەقنن.

- گرنگیا وەرزشی د ناڤقن کەمپان دا بۆ چەند خالان قەدگەریت:

- ۱ - هەقنیا سینیا گەنجان.
- ۲ - پەیدابوونا باوهریی د ناڤگەنجان دا.
- ۳ - زیدەکرنا شیانی وەرزشی د ناڤ یاریکەرەن دا.
- ۴ - پەیدابوونا مەملانا قازانجکرنی و زیدەکرنا شیانان.
- ۵ - گریدانا خەلکی مە د قن چادرگەهان دا کو دەمی خوە یی قالا دەبراند.
- ۶ - زیدەکرنا هەستی زارۆکان بۆ حەز ژیکرنا وەرزشی.

هەلبژارتیی قوولی بۆلی:

ل دەست پیکری دەمی ئاوارەیی کورد کەفتینە د ناڤ توخییی ئاخا تۆرکیا دا، بۆ ماوەیی چەندین رۆژ و حەفتیا کەتینە د گوندین (خەنۆکە، ئاشیتی، ئارۆشی و ئەلمینی ... هتد دا)، پاشی بەشەکی قن ئاوارەیان

برنه که مپا دیاربه‌کر و به‌شەکی دی برن بۆ گه‌قەرئ و مۆشی، یین دی ژئ
 برنه چادرگه‌ها میردینی و به‌شی ژ هه‌میا مه‌زنتر و پتر برنه چادرگه‌ها
 سلۆپیا ل نێزیک سنورئ عیراقئ و ده‌قەرا زاخۆ ل وی ده‌می کوردستان و
 ده‌قەرا زاخۆ د ده‌ستین رژیما به‌عس یا گۆر به‌گۆر دا بوون، ئەق ئاواره‌یه بۆ
 ماوه‌یی چه‌ندین هه‌یقا ل سلۆپیا دره‌وشه‌کا سه‌خت و دژوار دا دژیان. پاشی
 ب بریاره‌کا حکومه‌تا تورکی ئاواره‌ قه‌گه‌هاستنه‌ چادرگه‌ها میردینی و ل
 ویرئ گۆرپه‌پان و جهین به‌رفره‌ه و ده‌رفه‌ت ژئ پتر هه‌بوو ژ بۆ ئەنجامدانا
 چالاکیین وهرزشی. پشتی دوو سی هه‌یفه‌ک بورین که‌سانین هه‌زا وهرزشی
 هه‌ی و یین شاره‌زا و زیره‌ک رابوون ب دروستکرنا تیمه‌کی وهرزشی و ب
 تاییه‌ت یاریا قۆلی بۆلئ و کۆمبونه‌ک ئەنجام دا و د قئ کۆمبونی دا
 هه‌قالین ناڤین وان ل خوارئ به‌ره‌ه‌ق و ئاماده‌ ببوون:

١ - هه‌مید مه‌جید توفی

٢ - سه‌باح مه‌مه‌د مراد گه‌ره‌گوهی

٣ - شه‌هید بورهان عه‌بدوڵلا توفی

٤ - عه‌بدوڵخالق کانی مه‌زنی

٥ - صادق مه‌مه‌د حسین مایی

٦ - عومه‌ر ئەحمه‌د بی‌دوهی

٧ - حسین راقینی

٨ - مه‌مه‌د قومه‌ری

٩ - ئەحمه‌د گرکی

١٠ - هه‌مدی هه‌رۆری

١١ - مه‌جید راقینی

۱۲ - موسا قومري

۱۳ - فهيسهل بريفيكي

پاشي قان كه سانين وهرزشفانين پيشمه‌رگه و خه‌باتكه‌ر ب هه‌فرا
تيمه‌ك دامه‌زراند ب نافي تيمه (پيشمه‌رگه‌يين ميژديني) يا قولي بولي،
پاشي بوونه تيمه (ا) و تيمه (ب)، ب قي شيويه‌ي ل خوارئ هاتنه
دابه‌شكرن:

تيمه (أ):

۱ - بورهان عه‌بدو‌للا توفئ (چويه ره‌حمه‌تي)

۲ - حه‌ميد مه‌جيد توفئ

۳ - سه‌باح محمه‌د مراد گه‌ره‌گوي

۴ - عه‌بدو‌لخالق كاني مه‌زني

۵ - حه‌مدي هروزي

۶ - عومه‌ر ئه‌حمه‌د بيده‌وي

۷ - ئه‌حمه‌د گركي

۸ - فه‌ريق قومري

تيمه (ب):

۱ - ئه‌مين عه‌بدو‌للا توفئ

۲ - حسيبن رافيني

۳ - محمه‌د قومري

۴ - موسا قمري

- ۵ - مه‌جید راقینی
- ۶ - صادق مایی
- ۷ - فه‌یسه‌ل بریفکی
- ۸ - تاها کانی مازنی

ئە‌ق‌ه‌ر دوو تیمه‌ بوونه‌ هه‌لبژارتییّ قۆلّی بۆلّی ییّ چادرگه‌ها میردینی و به‌رده‌وام قان یاریکه‌را یارییا قۆلّی بۆلّی ل گۆرپه‌پانا سه‌ریّ چادرگه‌هیّ دکر و خه‌لکه‌کیّ زۆر ئاماده‌ دبوو ب تایبه‌ت هه‌ز ژیکه‌ریّ قیّ یارییّ، هه‌روه‌سا ئە‌رکیّ فییرکرن و راهینانان ییّن قۆلّی بۆلّی ب لاو و گه‌نج و هه‌زژیکه‌ریّ قیّ یارییّ، یاریکه‌ر و پاله‌وانیّن قۆلّی بۆلّی به‌ره‌ه‌ق دکرن، دیسا هه‌ر گونده‌کیّ ژی تیمه‌ک هه‌بوو و ئە‌ق‌ تیمه‌ ده‌اتن بۆ هه‌لبژارتییّ چادرگه‌هیّ ئە‌و فییر دکرنه‌ یارییّ، پاشی هه‌ر وانان ده‌ه‌سه‌نگاندن و یاریکه‌ریّن زیره‌ک و چالاک ژیی دگرتن. هه‌ر تیمه‌کا گونده‌کی ل ده‌میّ زیره‌ک و شاره‌زا دبوون، دوو یاریکه‌ریّن هه‌لبژارتییّ پێشمه‌رگه‌ی دچونه‌ دگه‌ل دا، داکو بشیّن قیّ یارییّ باشتر بکه‌ن و مه‌ره‌م پیّ خۆ مژویلکرن و بوراندنا ده‌می بوو، چونکه‌ د نا‌ق‌ سیمه‌ی و زیندانی دا بووین.

هه‌لبژارتییّ چادرگه‌ها میردینی د ماوه‌یه‌کیّ کیم دا شیان یاریکه‌ریّن زیره‌ک و پێشچا‌ق‌ په‌یدا بکه‌ن و به‌ره‌ه‌ق بکه‌ن، پاشی یارییّن مه‌زن چیدکرن د نا‌ق‌به‌را تیمیّن گوندا دا. د قان یارییا دا، یاریکه‌ر و تیمیّن زیره‌ک پێشچا‌ق‌ دبوون و کاریّ یارییا قۆلّی بۆلّی ل چادرگه‌ها میردینی ب قیّ شیویّ ل خواریی ده‌اته ئە‌نجامدان:

هەڤال (حەمید نەجیب توفی) راهێنەرێ تپیا (أ، ب)، دادوهر پتریا جاران (محەمەد شەفیق) و (أبو كاوه) بوون، هندهك جاران كه سهكێ دی بووی شارەزا د قی بیافی دا، بەر دەوام یاریکەرەك دبوو یە دەك و ل ژفانی یاریی بوو.

پشته قانیا تیمی یا مادی و معنوی:

بەر دەوام پشته قانیا تیمی ژ کارگێریا چادرگەھی بوو، لی زۆر یا کیم بوو و ب تنی جلك و پیلاڤ ددانه وان، ههروهسا خوارن و قه خوارن بوو وان یاریکەرەن دهاته دابینکرن ژ لایی لیژنا سه ره پهرشتیا چادرگه هی قه، هاتن و چوونا یاریکەرەن ل سەر بودجه و نه سریا چادرگه هی بوو.

بەر دەوام یاریین ب هیژ ل ناڤ چادرگه هی دهاتنه کرن و سه ره پهرشتیین که مپی هایداری قان یارییا و یاریکەرە بوون، ژ بهر قی چه ندی ناڤی وان به ره لاق بوو و بریار هاته دان کو هه لبرارتیی قۆلی بۆلی یی چادرگه ها میردینی دگه ل تیما که مپا دیاره کر یارییه کا دۆستانه ل یاریگه ها دیاره کر بکهت.

د قی یاریی دا هه لبرارتیی چادرگه ها میردینی ل سهر تیما که مپا دیاره کر ب (۱-۳) به سهر که فته، پشتی قی سهر که فته مه زن یا کو هه لبرارتیی که مپا میردینی ئینای ل سهر هه لبرارتیی تیما دیاره کر، ناڤ و دهنگی هه لبرارتیی چادرگه ها میردینی به ره لاق بوو. ل سهر قی سهر که فته تیما ویلايه تا باژیری دیاره کر ب خو ژی داخوازا هه لبرارتیی چادرگه ها میردینی بۆ یاریکرنه کا هه قالینیی و تیما دیاره کر یا زیره ک و مه زن بوو، شیانیین باش ژی ل بهر دهستی بوون و ل سهر ئاستی کۆمارا تورکیا تیما دیاره کر

یا پله سى بوو. پشتى بورينا ماوه يه كى كيم و ب رهزامه نديا ههلبژارتى
 چادرگه‌ها میردینی ئەڤ یارییه هاته ئەنجامدان ل یارگه‌ها دیاربه‌کر،
 ههروهسا د قى یاریى دا ههلبژارتى چادرگه‌ها میردینی (۳-۱) سه‌رکه‌فتن
 ئینا، پشتی سه‌رکه‌فتنا تیما پیشمه‌رگه‌یین وهرزشقان و خه‌باتکه‌ر ل سه‌ر
 تیما باژیرى دیاربه‌کر ئینایى، هه‌می ده‌زگایین راگه‌هاندنا تورکی ژ (تیقى و
 رادیو و رۆژنامه‌یان) ده‌نگ و باسى قى سه‌رکه‌فتنا مه‌زن کر و وینه‌یین وان
 وهرزشقانین پیشمه‌رگه‌ به‌لافکرن، قى تیمى به‌رده‌وامى دا کارى خو ب
 تابه‌ت یارییا قولى بولئى، پشتی قان سه‌رکه‌فتن مه‌زن ژى تیما باژیرى
 (ئه‌نقه‌ره) پایته‌ختى تورکیا داخوازا یاریکرنى دگه‌ل ههلبژارتى مه‌ دا کر،
 به‌لى والیى میردینی نه‌هیلا و رازی نه‌بوو چونکه‌ وانان باش دزانی کو دئى
 ههلبژارتى چادرگه‌ها میردینی یین پیشمه‌رگه‌ و قه‌هره‌مان دئى سه‌رکه‌فتنى
 ل سه‌ر وان ژى تۆمار که‌ت. بو زانین والیى میردینی و به‌رپرسیین پایه‌به‌رزین
 تورکیا و که‌سایه‌تیین ماقویلین وانان، پتریا جاران ل یاری و چالاکیین
 وهرزشی و کۆمه‌لایه‌تى و نه‌ته‌وايه‌تى ئاماده‌ دبوون و ئەڤ چالاکییه‌ ببوونه
 جهی سه‌رسۆرمان و مه‌نده‌هۆشیی بو وانان کو ل ناڤ چادرگه‌هئى یا کو مینا
 زیندانئى و ل بن پاتئى چادرا مالویران ئەڤ جوهره‌ چالاکیین مه‌زن بیینه
 ئەنجامدان.

ناقین گوند و بەربژاران (هەلبژارتی) یین گوندین ل (چادرگەها میزدینی) یین سالین ۱۹۸۸ - ۱۹۹۲

بۆ زانین ئەڤ بەربژیره هاتینه گهۆرین ل شوونا وی ناقی ددیڤدا هاتینه داناندن وهکو موختار.

- ۱ - ئاسهێ - یه حیا عوبهید، ملکی حسین، کامیران عه بدوللا
- ۲ - هروزی - محهمه محهمه، محهمه ئیبراهیم
- ۳ - ئوره - عه بدولعه زیز رهشید، نه زیر خالد
- ۴ - بناقی - عه بدوللا یاسین، صادق سه لمان، صالح محهمه
- ۵ - راقینا - مه لا عه لی شوکری، تاجه ددین عۆسمان، عه بدولحه مید حه جی عه مه ر
- ۶ - گرکا - جه عفره عه بدوللا، رئیس حه سه ن گرکی، نه جیب عۆسمان، خالد عه بدوللا
- ۷ - شیلازا - سه عدی یاسین، سه دیق قاسم
- ۸ - قومریی - محهمه قادر، سه دیق حه جی عه لی، ئه یوب عه لی، مه لا نه جیب
- ۹ - ئۆزمانا - صالح حه سه ن عه لی، میکائیل محهمه، فه ریق ئیسماعیل
- ۱۰ - بامه رنی - جه عفره حه سه ن، محهمه حه سه ن، فه تاح پیرمووس
- ۱۱ - وه رمیلی - ئه مین سه عدوللا، عه بدولکه ریم حه جی عه مه ر
- ۱۲ - بیدهی - صالح محهمه، عه بدوللا غه فار، عه باس مه حمود
- ۱۳ - ئیکمالا به رواریا - حه مید ئیسماعیل، ره مه زان سه لیم
- ۱۴ - گه ربه رازکی - عه بدولکه ریم عه بدولمه جید
- ۱۵ - نافشکی - ئیسماعیل بازید

- ١٦ - ئه رهدنا - شهعبان چهكيم، رهمه زان سهعيد، چه جى سهعيد
- ١٧ - گه ره گوهى - بنيامين محهمه د
- ١٨ - به ندا - چه سه ن محهمه د
- ١٩ - كه لا شخو - حسين شه ر ه ف، چه جى فه رحان
- ٢٠ - شه ريفا - تاهر محهمه د شه ريف، سه يد سه عيد سه يد عه لى
- ٢١ - ديري شكي - وه حيد حسين، سه فوه ت حسين، يه حيا ئيسماعيل
- ٢٢ - وارزه رى - ئه حمه د چه جى، سه عدوللا عه مه ر
- ٢٣ - سه ره رو - زوبير ئيسماعيل، عادل ئيسماعيل، محهمه د سه عيد
- ٢٤ - كانى مه زن - عه بدولخالق سه عيد، سه لام چه جى صالح
- ٢٥ - گويكا - عه بدوللا ئه حمه د، فه ريق محهمه د
- ٢٦ - بو تيا - خالد عه بدوللا، فه رحان عه ر ه فات، فازل سه ليم
- ٢٧ - تلا كرو - تاهر ئيبراهيم
- ٢٨ - شيخ مه ما - ئه حمه د سلیمان، مام چه يد ه ر شيخ مه مى
- ٢٩ - زفنگى - محهمه د ئه مين ئيسماعيل، جومعه حسين
- ٣٠ - خشخاشا - نافع سه ديقي، ئه مين سه ديقي
- ٣١ - مايى - سه يفه ددين محهمه د، عه بدوللا فاروق، ئه حمه د فاروق
- ٣٢ - بيشيلى - ئازاد عه بدوللا، عيسا محهمه د
- ٣٣ - كوڤلى - عه بدولعه زيزه محمود، چه جى عه بدولقادر، عهدنان ئه حمه د
- ٣٤ - هه دينه - شهعبان سه لمان، سه ديقي موسى
- ٣٥ - پيرمه ندا - عه بدوللا تاها، ئه حمه د چه سه ن
- ٣٦ - كانى ساركى - چه جى سلیمان، مه لا عه بدولره حمان
- ٣٧ - ئه لكويشكا به رواريا - زاهر عه بدوللا، سه لمان عه بدوللا

- ۳۸ - سه رئاڤکی - جه میل عەلی، که مال عەلی
- ۳۹ - ئە لکویشا دۆسکیا - ئە حمەد مستەفا
- ۴۰ - راسلەهینێ - سه عید عەمەر، عە بدوللآ ئە حمەد
- ۴۱ - ئە رزێ - مه جید به گ، یوسف عە بدولمه جید، یونس نوری
- ۴۲ - شرتێ - عە لی تیلی، قادر محەمەد
- ۴۳ - هە سنپیرکا - وه یسی حەسەن
- ۴۴ - بیسڤکی - عزەت عارف
- ۴۵ - باڤا - عە بدولحه مید عادل
- ۴۶ - گە لئاسکی - محەمەد نە صرەدین
- ۴۷ - که مه کا - صە لاح محەمەد، عە بدولحمید ئە سعەد
- ۴۸ - بیلیزانێ - جومعه عە بدولره حمان
- ۴۹ - کانیکا - شه وکەت خورشید
- ۵۰ - ناڤدارا - حسین مستەفا
- ۵۱ - هیسی - صالح عە بدولباقی، سه لمان حەسەن، کامیران شوکری
- ۵۲ - باتیفا سه ییدا - محەمەد عە بدولعه زیز، سه میر محەمەد
- ۵۳ - تروانش - یاسین ئاڤدەل
- ۵۴ - بابۆڤکی - حە جی محەمەد
- ۵۵ - به رۆشکی - سه عید عەمەر، خورشید حە جی ره شید
- ۵۶ - مله مبانێ - حە مید ئیبراهیم، مه هدی حە مید
- ۵۷ - چرانێ - صالح محەمەد
- ۵۸ - ره زیکی - حەسەن محەمەد عە لی، به هجەت عیسا
- ۵۹ - ده رگە لا مويسا به گی - صدقی نائیف

- ٦٠ - چه‌م سه‌یدا - محهمەد عەمەر، ئەحمەد سه‌عید
 ٦١ - دەرگەلا سه‌یدا - عەبدولعەزیز حەسەن، سه‌ید زەینە لعا بەدین
 ٦٢ - مەمانئ - محهمەد عەلی
 ٦٣ - ئامیڤئ - سه‌عید عۆسمان، بەهرەم عۆسمان
 ٦٤ - بازئ - عەبدولرەحمان یاسین، حسین سه‌عید
 ٦٥ - زیناڤا - عەلی مستەفا، جومعه‌ محهمەد ره‌شید
 ٦٦ - توپلەرئ - عادل ره‌جەب، زوبییر ...
 ٦٧ - زێوکا کەندالا - ئدریس صەدیق، صالح عەبدوللا
 ٦٨ - بریفکا بەرواریا - عصمەت ره‌شید
 ٦٩ - خانکئ - سه‌ید صەدیق، جەمیل صەدیق
 ٧٠ - کۆریمئ - صادق نایف، ره‌شید سلیمان
 ٧١ - دیرگژنیک - عەلی ئەبۆ زەید، صالح فازل
 ٧٢ - دھۆکئ - ره‌شید عارف، سه‌عید ره‌شید، خشان ئەحمەد، عنتەر عەلی
 ٧٣ - گری زیفئ - حەمید ئورەئ
 ٧٤ - غلبیشئ - سلیمان خەمو

- بۆ زانین هەندەك ژ وان بەربژیان د لیژنه‌ییان دی دا بوون لی هەر ب
 کاری موختاریی ژئ رادبوون و هەندەك ژ وان موختاران هەندەكین دی ل جەئ
 خۆ ددانان چونکە یان دچوونە کاری یانژی کارەك هەبوویە ئەوی موختاری
 کەسەکی دی دەستنیشان دکر ژبۆ ریفەبرنا کاروبارین گوندی. ژبۆ هندی دا
 کو چ قالاتی نەبیت. هەر دیسان داخووزا لیبوریئ دکه‌م ئەگەر من ناڤەك
 ژبیر کریت یان ژئ ناڤئ وی نەهاتبیتە خواری، دووبارە داخووزا لیبوریئ
 دکه‌م ئەگەر شاشیه‌ك یان کیماسیه‌ك ل ناڤەکی دا هەبیت.

ئوردىگايى دياربەكر ل توركيا

دەمى ل ساللا ۱۹۸۸ى ئەنفالين رەش ژ لايى رژيما بە عسا ژ نافچويى قە دەست پى كرین، كوردین باشورى كوردستانى (عیراق) چۈنە باكورى كوردستانى (توركيا) ول گەلەك چادرگەھ و ئوردىگايان هاتنە بە لافكرن، ل دەستپىكى ئوردىگايى سلۆپى، مېردىنى، مۆش، دياربەكر و گەقەرى، پاشى ب بریارا حكومەتا توركيا كرنە سى ئوردىگا، ئەو ژى (مېردین، دياربەكر و مۆشى)، لقیرە باسى مە ل سەر ئوردىگايى دياربەكرى یە، خۆشبه ختانه ئاوارەیین كەمپا دياربەكر د خانیا قە بوون، ئانكو د شقا دا بوون و كەمپا دياربەكرى دكەفتە رۆژھەلاتى باژیرى دياربەكر (ئامەد)ى كو ژ نيزىكى سەنتەرى باژیرى یا دویر نەبوو، ژ (۷۱) ئاقاھیان پىكھاتبوو، ھەر شوقەك ژ ۶ دائىران پىكھاتبوو، ھەر دائىرەك دوو ژورین نقتىنى و ئىك ھۆل بوون، ھەر دائىرەكى ۴ - ۵ مال و خیزان تىدا ئاكنجى كر بوون بىى كو جوداھىەكا عەشائىرى یان ھەقالىنى یان مرقاننى ھەبیت، ھەمى مینا برا و ئىك خیزان بوون، پاشى بریار دا و گوت: دقتى ھەر شوقەكى ژ (۲۸ - ۳۴) مرقان تىدا بن، ئانكو ھەر مرقەكى مترەكا چارگۆشە دگەھشتى و مینا ھەمى چادرگەھ و ئوردىگايىن دى یین ئاوارەیین خەباتكەر و شورەشگىرین كوردین باشورى كوردستانى تىلبەند و سیمە بوون، ھەر پینچ متران جەندرمەكى توركان زىرەقان بوو، ھەر بىنەكى بۆ ماوھىى دوو دەمژمىرا ئەو جەندرمە دەھاتە گوھورین ب صافىرە یا فىركى ژ بلى كو پۆلیس و میت د ناڤ كەمپى دا

هه‌بوون، که‌مپا دیاربه‌کر نیزیکی (۱۳۰۰۰) هزار که‌سان لی هه‌بوون ئانکو نیزیکی (۷۰) گوندین کوردان لی ئانجی کر بوون ژ هوزین (به‌رواری، سندی، گولی، سلیقانه‌ی، زاخویی، کۆچەر و دۆسکی) تیکه‌ل بوون، د که‌مپی دا لیژنه هاتنه چیکن ژ بو بریقه‌برنا کاروبارین روژانه یین جه‌ماوه‌ری که‌مپی ژ بو بریقه‌برنا کاری کارگیری و هه‌می بیره‌وه‌ریین نه‌ته‌وه‌یی و کوردایه‌تی و پارتایه‌تی دهاتنه ئه‌نجامدان، ره‌وشا که‌مپا ل ده‌ستپیککی یا نه‌خۆش بوو، پاشی ب هیمه‌تا خه‌لکی کوردی ئامه‌دی، ره‌وشا که‌مپی باشتەر لی هات هه‌می دچۆنه شولی ل باژیر و باژیرکین تورکیا دا کو بشین خیزان و زاروین خۆ بخودی بکه‌ن و ژیارا وان باشتەر لی بکه‌ن.

- بو زانین ئەڤ پیزانینه ژ به‌ریز محهمەد سه‌لیم کیسته‌یی و دلشاد کیسته‌یی هاتینه وه‌رگرتن چونکه ژ ئانجیین که‌مپا ناقبری بوون.

کورتیهك ل دور كه مپا مۆشی

پشتی ئەنفالین رهش بین سالا ۱۹۸۸ی و هیرشین رژیم فاشی بکارئینانا چهکی کیمیاوی بو سەر ده قهرین ئازادکری، ل دهستپیکا هه یفا ههشت ۱۹۸۸ی و ل سەر بریارا سهرکردایهتیا پارتی دیموکراتی کوردستان و خه لکی مه ل ده قهرین ئازادکری ژ پيشمه رگه و جه ماوه ری قه ستا سنورین تورکیا و ئیرانی کرن، ئەو بوو ل سنوری لقا ئیک یا پارتی ل چه ند ده رگه ها قه ستا سنورین تورکیا کرن و ئیک ژ وان ده رگه ها ده رگه هی (قدشی) - چه لی) بوو، خه لکه کی زۆر قه ستا ویری دکر کو ژمارا وان پتر بوو ژ (۸۰۰) هزار که سان.

پشتی بورینا سی حه فتیا حکومه تا تورکیا ده ست ب قه گوه استنا وی خه لکی کر بو چادرگه ها گه قهری کو ژ دوو چادرگه ها ن پیک ه اتبوو (پرا که ره م ئاغای) ل رۆژئاقایی باژیری گه قهری، یا دووی ژی (مچیچی) ل رۆژ هه لاتا گه قهری بو ماوی دوو هه یقان ل وان که میان مان، د وی ماوه یی دا هژماره ک ژ وان ئاواره یان به ر ب ئیرانی چۆن، ئەوین ماین ژی هاتنه قه گوه استن بو که مپین مۆش و مێردینی، هه ژی یه بیژین کو د ماوه یی وان دوو هه یقان دا ژیان یا نه خۆش و ئالۆز بوو، ژ لایی سیاسی قه خه لکی مه تووشی بی ئومیدیه کی ببوو، هه ر چه نده دقیت ژبیر نه که یین کو راسته به ریخودانا حکومه تا تورکیا ب چاخی دوژمنکاریی بوویه، لی لایه نی

مرۆڤایه‌تی ئه‌هاتیه ژبیرکرن و خه‌لکی ده‌قه‌ری ژێ کو ب هه‌می شیانین خۆ ده‌ستی هاریکاریی درێژ دکر.

ل روژا ۱۹۸۸/۱۱/۴ ی گه‌را ئیکێ ژ په‌نا به‌ران گه‌هشتنه که مپا مۆشی کو دکه‌ڤیته د ناڤه‌را هه‌ر دوو تایین رووباری فورات (فراتسو و مراتسو) دا کو (۱۵ کم) ژ ناڤه‌ندا باژیری مۆشی یا دویر بوو، بۆ زانین ویلایه‌تا مۆشی دبیزنی (ده‌قه‌را سه‌رحه‌دی)، زۆر لاقژه و ستران ب وی ده‌قه‌ری ییت هاتینه گۆتن ژ وانا (محهمه‌د عارفی جزیری) دبیزیت (هه‌شا مۆشی یه ژ من ڤه‌نا به‌) ئانکو هه‌رپیا مۆشی یه، چونکی ده‌قه‌ره‌کا ده‌شت بوو، ده‌ما به‌هه‌را دبوو هه‌رپ و ته‌قن و گۆمین ئافی لی چیدبوون، زڤستانا گه‌له‌ک یا سار بوو، هنده‌ک جاران پلا گه‌رمی دبوو (۳۰) پله‌ دبن صفری دا، ده‌می که سین مه‌ ل زڤستانی دمرن و مه‌ ده‌ڤه‌شارتن، ده‌می دبوو بوهار مه‌ جاره‌کا دی مه‌ ده‌ڤه‌شارتنه‌ڤه ژ به‌ر کو زڤستانی جه‌مه‌د بوو و مه‌ ب ڤه‌را ڤه‌بر دکولان، بۆ نیژیکی ۵۰ سم هه‌می جه‌مه‌د بوو پاشی دبوو ئاخ، ده‌می بوهاری جه‌مه‌د ده‌لیا، مریین مه‌ دیار دبوون، ده‌می ئه‌م گه‌هاندینه که مپی گروپ گروپ بۆ ماوه‌یی هه‌فتیه‌کی پتر ژ (۸۳۰۰) که سان گه‌هشتنه که مپی.

ب ڤی ره‌نگی که‌رت هاتنه چیکرن، که‌رتین (۱، ۲، ۳، ۴، ۵) کو پیکه‌هاتا وان که‌رتان ب شیوه‌یه‌کی عه‌شائیری بوو، ژ ڤان عه‌شیره‌تان پیکه‌هاتبوون: (نیروه‌ی کو پتریا هه‌میان بوون، ریکانی، دۆسکی ژۆری، به‌رواری، نه‌پلی و چه‌ند مالین لا به‌لا)، بۆ هه‌ر که‌رته‌کی ژێ به‌رپه‌سه‌ک دانا بوو ب ڤی ره‌نگی:

۱ - که‌رتی ئیک (محهمه‌د کامل) - نیروه‌ی

۲ - که‌رتی دوو (نازم زه‌ینه‌ل) - دووتازای نیروه‌ی

۳ - که‌رتی سی (شه‌ریف بیدلی) - ریکانی

- ٤ - كەرتى چوار (محەمەد شینو) - نەیلی و ئامیدی
 ٥ - كەرتى پینچ (توفیق بەهائەددین) - دۆسكى ژۆرى

هەر بۆ زانین پشتی دەمەكى كیم (نەزیر فاخر نیروهی) بۆ بەرپرسی
 كەرتى (٤) و بەگ داوود بەروارى بۆ بەرپرسی كەرتى (٥)، هەژى گۆنتى یە
 كو (مەلا ئەحمەد ئىسلام) دەورەكى كاریگەر د بواری جفاكى و ئایینی و
 سیاسى و كۆمەلایەتى دا د ناڤ خەلكى كەمپى دا هەبوو و شیرەتكارى
 هەرەباش بوو بۆ خەلكى كەمپى و هاریكارى مانا فى خەلكى بوو د ناڤ
 كەمپى دا.

ئەڤ كەرتە دەستەلاتدارین حكومەتا توركیا چىكربوون بۆ بابەت و
 كارین ئیدارى و لۆجستى و كۆمەلایەتى، ژ لایەكى دىڤە لیژنەكا دى بۆ
 كاروبارین پارتایەتى هاتبوو چىكرن بۆ دویڤچۆن و كاروبارین پارتایەتى و
 پەيوەندیكرن ب سەرکردایەتى و لیژنە ژ ڤان كەسان پىك هاتبوو: (حەسەن
 سەعدى زاویتەى، سەربەست تروانشى، شەعبان ماھر، محەمەد سلیم
 دۆسكى، هشیار مەلا ئەحمەد، تاھر نوری، محەمەد سەلیم شوكرى)،
 بەردەوام پەيوەندى دگەل سەرکردایەتیا پارتى هەبوون.

مە ئامازە ب نەخۆشیاتیا كەمپى دا، بەلى سەروبەرى ژيانا خەلكى زۆر
 یى خراب بوو نەخاسمە ژ لایى ئابورى و ساخلمیى ڤە، كۆمەلگەھ زیندانەكا
 دوورگرتى بوو، كەسەك نەدشیا دەرکەڤیت و رەفتارەكا گەلەك خراب دگەلدا
 دەهاتە كرن، بۆ ماوهیى چار سالا پتر ژ (٤٠٠ - ٥٠٠) كەسان گیانى خۆ ژ
 دەست دان و بارا پتریا وان زارۆك و دانەمر بوون. ئەگەرى سەرەكى یى
 مرنى، سەرما و برس بوو.

ئەو كەمپ (هۆل) حكومه‌تا توركيا بۆ مشه‌ختی‌ت بولگاریا دروست كریبون دەما ئەردەه‌ژی (بیقه‌لەرن) ل دەقه‌را وان دایی، بە‌لی پێ رازینه بوون و خەلكی دەقه‌ری پەز و حەیانین خۆ دكرنه تیقه، بانئ هۆلا یی بەردایی بوو، بە‌نگه‌له ل سەر بوو، زقستانا مۆشی زۆر یا سار بوو.

ژ لایی تەندروستی قه‌گه‌له‌ك كیماسی هەبوون، چادرگه‌هی هەمی هەمی دوو برینپێچ لی هەبون، ب راستی ژیاره‌كا زۆر یا نه‌خۆش بوو، نه‌خۆشی گه‌هسته وی راده‌ی كو خەلك بزاقا خۆكوشتنی (انتحار) بكەن ب بە‌هانا خۆ رزگار كرن ژ وی سەروبه‌ری نه‌خۆش، چه‌ندین خۆنیشاندان هاتنه‌ كرن و ئیك ژ وان خۆنیشاندا نا كەسه‌ك هاته‌ شه‌هیدكرن و دوازه‌ ژ بریندار بوون و ژماره‌كا خۆنیشانده‌را هاتنه‌گرتن و ره‌فتاره‌كا زۆر خراپ دگه‌لدا هاته‌كرن، قی خۆنیشاندا نا ده‌نگه‌کی زۆر ل توركيا قه‌دا، هه‌تا كو وه‌زاره‌تا ناخۆیا توركيا پێ ئاگه‌هدار بوو، پشتی ده‌سته‌لاتا مۆشی داخوازی كانی هه‌وه چ دقیت خۆنیشانده‌را داخوازیی خۆ بلندكرن، ئەو ژئ ئە قه‌ بوون:

- ١ - به‌شی ئازۆقه‌ی بیته‌ زیده‌كرن.
- ٢ - قوتابخانه‌ ب زمانی زكماکی به‌ینه‌ قه‌كرن.
- ٣ - خەلك ب ئازادی ژ كه‌مپی بده‌ر كه‌فیت و ده‌لیقه‌ییی كاری بۆ به‌ینه‌ دیتن.
- ٤ - جه‌ندرمه‌ و پۆلیس ئەزیه‌تا خەلكی نه‌دن.
- ٥ - ریک ل رۆژنامه‌فانان نه‌هیته‌ گرتن و شاندىن ریکخراویین خیرخوازی ب ئازادی به‌ینه‌ د نا قه‌مپی دا.
- ٦ - ره‌فتارا ئیدارا قه‌ره‌قۆلی دگه‌ل خەلكی یا باش بیت.

ل سەر ژان داخوازا حکومهتا تورکیا ب شیوهکی بەروەخت رازی بوو، ئەق خالی ل سەری جی بەجیکرن، ژوانا قوتابخانە ب زمانی کوردی لاتینی هاتنە قەکرن، لیژنەکا سەرپەرشتیار ژ ژان مامۆستا هاتە پیکئینان بو سەرپەرشتی و بریقه برنا پرۆسیسا خواندنی، ئەندامین لیژنی ئەقە بوون: (شەعبان ماھر، محەمەد سەلیم شوکری، هشیار مەلا ئەحمەد، فەرمان مەحمود، سەلمان کامل).

ئەقە و ژمارەکا خودان باوەرنامە وەک مامۆستا یین وانەبیژ هاتنە دەستنیشان کەرن و دەست ب کاری هاتەکەرن، بەلی سپیدەیهکی ئەم رابوین دیمەنەکی ژۆر کریت د وان قوتابخانا دا هاتە دیتن، ئەو ژی ب شەق پۆلیس و جەندرما هیرش کربوو سەر قوتابخانا و جام هەمی هاتبوونە شکاندن و گاژا رەش ب کورسی و ئەردی دا کربوو، هەمی قورتاسیە و پیدقیین خواندنی هاتبوونە ژناقبرن و فاشیەت و هۆقاتیا خۆ هوسا دیار کربوو.

پشتی دەمەکی لیژنا سەرپەرشتیا بالآ ژ لای پاریژگەها مۆشی قە هاتە گاژیکرن و گۆت شکایەت ل مە هاتیەکەرن ل وەزارەتا پەرودەدی ل ئەنقەرە، ئەقجا هەکە کەسەکی پرسیار ژ هەوہ کر و گۆت ئەو چ پرۆگرامی خواندنی یە؟ هوین بیژنی یی فیکرنا قورئانا پیروژە، مە وانە ب زمانی کوردی نە داینە، ب زمانی تورکی بوو. بەلی لیژنا سەرپەرشتا کەمپی گۆتی مافی مەیه ئەم ب زمانی خۆ بخوینین، بەلی ئەق چەندە قەبوول نەکر و سۆز دا بزویترین دەم خواندنگەھ ب زمانی تورکی بەیتە قەکەرن، ئەو ب خۆ خواندنگەھ هاتە قەکەرن ب زمانی تورکی و مامۆستایین تورک ئینان، بەلی ب تنی ناڤ خواندنگەھ مابوون.

ریکخراوین خیرخواز و که سایه‌تیین ناقدار و دۆستین کوردان به‌رده‌وام سه‌رده‌انا که مپی دکر، ژوانا (مه‌دام میتیران) و چه‌ند رۆژنامه‌فانین هه‌ریمی و جیهانی، هه‌ر چه‌نده د ئازاد نه‌بوون د کاری خۆ دا، لی پشته‌فانیا خه‌لکی ده‌قه‌را مۆشی یین کورد په‌روه‌ر ناهیته ژبیرکرن. ئە‌گه‌ر ئە‌و ده‌ه‌واره مه نه‌هاتبانه، دا کاودان زۆر خرابتر بن. له‌وما دقیت نه‌هیته ژبیرکرن جامیریا وان کری بۆ خه‌لکی مه. بۆ زانین هه‌می بیره‌وه‌ریین کوردینی و پارتایه‌تی د که مپی دا ده‌اتنه ساخکرن، رژیما عیراقی ب ریکا کریگرتیین خۆ زۆر جارن هه‌ولدان دکرن بۆ ژناقبرنا ده‌سته‌که‌کا کادرین مه و به‌رده‌وام په‌یوه‌ندی ب رژیمی شه هه‌بوون. ده‌ستی موخابه‌راتا عیراقی گه‌هسته مۆشی، جاره‌کی به‌رسف هات و گۆتن نانی وه یی ژه‌هرکری و هاتیه دابه‌شکرن، به‌لی زوی خه‌لکی مه هشیار بوو و ئە‌و نان ژ خه‌لکی ستاند، هنده‌ک که س پی توشی زکچۆنی و دل‌ابوونی بوون، به‌لی چاره‌سه‌ری زوی بۆ هاته‌کرن، پشتی هینگی ئە‌و نمونه گه‌هاندنه ریکخراوین خیرخواز و فشار نیخسته سه‌ر ده‌سته‌لاتدارین مۆشی یین حکومه‌تا تورکیا کو ئە‌و کرایه دووباره نه‌بیت. پشتی سه‌ره‌لدانا پیروزا بوهارا (۱۹۹۱ئ)، به‌ریز (که مال که‌رکۆکی) ب نوینه‌ریا پارتی دیموکراتی کوردستان هاته که مپی و کۆمبونه‌ک دگه‌ل مه دا کر و سۆز دا کو بزقرنه کوردستانی و مه چ پی چی ببیت دی بۆ هه‌وه که‌ین و دی هه‌ر ئیک ژ هه‌وه خانیه‌کی بۆ ئافاکه‌ین و دی هه‌ر که‌سه‌ک چپته سه‌ر کاری خۆ یی به‌ری، ل سالا ۱۹۹۲ئ خه‌لکی که‌مپا مۆشی زقرینه کوردستانی و ب ریکا ده‌رگه‌هی ئیبراهیم خه‌لیل، به‌لی مخابن هه‌تا نوکه چ هاریکاری ب ناخی ئاواره‌یین تورکیا بۆ خه‌لکی نه‌هاتینه‌کرن و چاقری هاریکاری و وان ژفانانه، هه‌ژی گوتنی یه کو به‌ری خه‌لکی مه بزقرته

كوردستانى كەسايەتچىن كەمپى كۆمبۇونەك ل مالا (مەلا ئەحمەد ئىسلام نېرۋەي) گرىدا ژ بۇ چىكرنا (گۆرستانا شەھىدان) ئەوا كو ژ (۴۵۰ - ۵۵۰) كەس لى ھاتىنە قەشارتن، لەورا رابوون ب سىياجكرنا مۆغبەرى و ب ھارىكارىا خەلكى كەمپى دەرگەھەك ئىخستى، زۆرىەي وان گۆرنا ناڤ ل سەر ھاتىنە نقىسىن، ھەرۋەسا بۆ مېژوويى دا بېتتە دياركرن، (مەلا ئەحمەد ئىسلام نېرۋەي) چەند بەلگەيىن دىرۆكى ل دور مشەختبۇونا خەلكى كوردستانى ل سەر دەرگەھى گۆرستانى نقىسىن، ژ وانا ئەگەرى مشەختبۇونا وان و ژمارا وان كەسا يىن مشەختبۇون ئەويىن د ناڤ گۆرستانى دا ھاتىنە قەشارتن دا ب شەھىد بەيىنە نىاسىن، ژبەر كو ئەڤ كەسە ژبەر برسى مشەخت و ئاوارە نەبويىنە، بەلكو وان دۆزەك ھەبويىنە ئەو ژى داخاوازا مافىن خۆ يىن نەتەوھىيى دكرن، ژبەر زۆلم و زۆردارىيا حكومەتا بەعسا دپندە مشەخت بويىنە .

سەرھانا شاندى لقى ئىك ب سەرپەرشتيا (سەرپەست لىزگىن) ل سالا ۲۰۱۰ بۆ گۆرستانا كوردىن ئاوارەبويى ل مۆش و مېردىن و دياربەكر، ئەڤ راستى يە ديار بوو كو گۆرستانا مۆشى زۆر يا ب رىك و پىك بوو، ئەو نقىسىنا ل سەر بەرى نقىسى، تا نوکە يا مايى و يا ديارە، خەلكى مۆشى دچنە سەر گۆرستانى و بۆ خۆ دوعا دكەن چونكى دېيژن (ئەڤە شەھىدن).
- بۆ زانين ئەڤ پىزانينە ھاتىنە ۋەرگرتن ژ بەرىز (عەبدوللا مەلا ئەحمەد ئىسلام نېرۋەي) چونكە ژ ئاكنجىين كەمپا ناڤىرى بوو.

لیستا ناڤین شه‌هیدان و گوندین وان یین ئاواره ل که‌مپا مێردینی (قرلته‌په) ژ سالا (١٩٨٨) هه‌تا سالا (١٩٩٢)

ژمارا شه‌هیدان	ناڤی گوندی	ژمارا شه‌هیدان	ناڤی گوندی	ژمارا شه‌هیدان	ناڤی گوندی
٥	چه‌م سه‌یدا	١٠	شه‌ریفا / ئامیدی	٢٦	ئاسه‌یی ب
٥	زیناڤا د	٩	راسلعینی د	٢٤	ه‌رووی
٥	شرتی	٩	گه‌ره‌گوه‌یی د	٢٢	شیلازا ب
٥	که‌ره‌راسکی	٩	که‌لاشخو	٢١	ئوره
٥	ناڤدارا	٩	مایي	١٩	رافینا
٤	ئه‌لکویشکا ب	٨	ئه‌ره‌دنا	١٨	بناڤی ب
٤	پیرمه‌ندا د	٨	ئوزمانا	١٥	ئیکمالی ب
٤	دیریشکی ب	٨	بامه‌رنی	١٤	وه‌رمیلی
٤	زفنگی ب	٧	قومری	١١	گرکا
٤	نافشکی	٦	بی‌دوه‌یی ب	١٠	خشخاشا
٢	هه‌دینه	٣	مه‌مانی	٣	ئامیدی
٢	هه‌سنیپرکا د	٣	ه‌یسی ب	٣	باتیفا سه‌ییدا
١	ئه‌لکویشکی د	٣	وارزه‌ری ب	٣	بازی ب
١	بابوخکی	٢	باڤا	٣	به‌روشکا سه‌دوینی
١	ده‌رگه‌لکا سه‌ییدا ب	٢	به‌ندا	٣	بوتیا / ئامیدی
١	دیراگژنیک	٢	تلاکرو	٣	بیسفکی
١	ره‌زویکی / به‌رگاره	٢	چرانی	٣	بیشیلی
١	سه‌رناڤکی	٢	ده‌رگه‌لا مويسا به‌گی	٣	بیلیرانی
١	که‌مه‌کا	٢	طروانش	٣	سه‌ره‌رو
١	گولیکا	٢	کانیکا د	٣	شیخ مه‌ما
٣	گه‌لناسکی	٢	کانی مه‌زنی ب	٣	کانی سارکی ب
شه‌هید (٣٨٣)		گوند (٦٤)		هه‌می	

گوندی ناسیھئ				
نہ‌گه‌ری	جھئ	جھئ	ژی	ناھی سی
شه‌هیدبوئی	لیقه‌شارتنئ	شه‌هیدبوئی		قولی
سه‌رما	خورسی	میردین	۶ ه‌یث	بیوار احمد سلیم
سه‌رما	گه‌قه‌ری	گه‌قه‌ری	۸ ه‌یث	سیلاق و حید احمد
بی شیری و برس	خورسی	میردین	۶ ه‌یث	بیمال سلیمان خالد
بی شیری و برس	خورسی	میردین	۳ ه‌یث	عباس عز الدین عباس
سه‌رما	گه‌قه‌ری	گه‌قه‌ری	۱ سال	أسماء محمد حبیب
بی شیری و برس	خورسی	میردین	۳ ه‌یث	حسین طاهر أمین
سه‌رما	خورسی	میردین	۳ ه‌یث	نیرگز جمال أمین
گه‌رم	خورسی	میردین	۱۰ ه‌یث	جیهاد أنس مراد
گه‌رم و سه‌رما	خورسی	میردین	۱ سال	به‌فرین مصطفی عمر
گه‌رم و سه‌رما	خورسی	میردین	۱ سال	سالم بکر حسن
گه‌رم	خورسی	میردین	۷ ه‌یث	رمزیه حبیب أمین
گه‌رم	خورسی	میردین	۷ ه‌یث	فوزیه حبیب أمین
پیراتی	خورسی	میردین	۹۰ سال	محمد علی عثمان
برس	خورسی	میردین	۳ ه‌یث	دلشاد عبد الوهاب سلیمان
برس	خورسی	میردین	۳ ه‌یث	بارشین أنس خلیل
گه‌رم	خورسی	میردین	۸۰ سال	محمد حسن سلیم
برس	خورسی	میردین	۳ ه‌یث	غریبه خالد محمد
نانئ ژه‌هرکری	خورسی	میردین	۷۵ سال	حسن مصطفی حسن
بی شیری / برس	خورسی	میردین	۳ ه‌یث	دلگه ش رمضان حسن

خەجیجە حمید حسن	۷ هەیف	مێردین	خورسی	نانی ژەهرکری
ژێهات حمید حسن	۵ سال	مێردین	خورسی	گەرم + سەرما
جمعه نوری محمد	۴ هەیف	مێردین	خورسی	برس
نە فرۆز فریق سعید	۶ هەیف	مێردین	خورسی	سەرما
هوار صالح حسن	۵ هەیف	هەکاره تی	هەکاره تی	برس
هلات رشید عمر	۲ هەیف	مێردین	خورسی	برس
هەلکەت بهاء الدین سلیمان	۲ هەیف	مێردین	خورسی	برس
گوندی هرووی				
علی عبد الله صالح	۲ هەیف	مێردین	خورسی	زکچوون
أحمد عبد الله صالح	۳ هەیف	مێردین	خورسی	زکچوون
دیمن طه شریف	۳ سال	مێردین	خورسی	نە ساخی
بیان یوسف سلمان	۱ هەیف	مێردین	خورسی	ئەمری خودی
رفین نجیب مصطفی	۲ سال	مێردین	خورسی	دلرابوون و زکچوون
ژیمن حسیب احمد	۵ سال	مێردین	خورسی	سەرما
خمیه حسین	۷۰ سال	مێردین	خورسی	نە دیاره
صادق احمد رجب	۴۰ سال	مێردین	خورسی	ئیشا گولچیسکا
هارون رشید خلیل	۲ هەیف	مێردین	خورسی	گەرما
رژین سلیمان طاهر	۳ سال	مێردین	خورسی	ئیشه کا نه دیار
نورا مصطفی سلیم	۱ سال	مێردین	خورسی	دلرابوون و زکچوون
زینب هاشم مصطفی	۱ سال	مێردین	خورسی	سەرما
بکر جعفر مصطفی	۱ هەیف	مێردین	خورسی	سەرما
علی رمضان طاهر	۱ هەیف	مێردین	خورسی	سەرما
گوهدار نایف فتاح	۲۵ روژ	مێردین	خورسی	سەرما

حجی فهمی مصطفی	۱ هه‌یڤ	می‌ردین	خورسی	سه‌رما
سولین ویسی حسن	۲ سال	سنور	ئاروش	برس و ترس
ژی‌مان احمد سلمان	۱ سال	دی‌اربه‌کر	دی‌اربه‌کر	ژی‌بی عیلاجی
رحان محمد سعید	۹۰ سال	چه‌ئی	چه‌ئی	ژی‌ده‌واری فری
جیهان چولی ابراهیم	۱ سال	ئاروش	ئاروش	برس
مکائیل اسماعیل سعید	۱۰ روژ	می‌ردین	می‌ردین	سه‌رما
جبرائیل اسماعیل سعید	۲۸ روژ	می‌ردین	می‌ردین	سه‌رما
صافی‌ه سلیمان	۴۵ سال	می‌ردین	خورسی	زه‌خت
رشید حامد	۶۲ سال	می‌ردین	خورسی	زکچوون
گون‌دی شیل‌ازا				
عبد الله محمد حسن	۶۰ سال	می‌ردین	خورسی	زکچوون
قاسم عبد الله محمد	۶۵ سال	می‌ردین	می‌ردین	سه‌رما
احمد محمد	۶۰ سال	دی‌اربه‌کر	دی‌اربه‌کر	سه‌رما
زیاد خلیل صالح	۱ سال	می‌ردین	خورسی	برس
جبرائیل حسن قاسم	۲ سال	می‌ردین	خورسی	برس
کوژان احسان یاسین	۳ سال	می‌ردین	می‌ردین	سه‌رما
محمد علی نعمان ابابکر	۱ سال	می‌ردین	خورسی	نانی ژه‌هرکری
رمضان قادر ابابکر	۱ سال	می‌ردین	خورسی	نانی ژه‌هرکری
یاسین عبد الله زکی	۱ سال	می‌ردین	خورسی	سه‌رما
حسین پیرموس علی	۱ سال	می‌ردین	خورسی	برس
سولین حسن عبد الرزاق	۳ سال	سلوپیا	سلوپیا	برس
خدیجه علی عبد الله	۲ سال	می‌ردین	می‌ردین	سه‌رما
ئاخره‌ت فریق عمر	۲ سال	می‌ردین	می‌ردین	برس
حسنا طاهر حسن	۱ سال	می‌ردین	خورسی	برس

هلبین عبد الستار زکی	۱ سال	می‌ردین	خوری	سه‌رما
قہمان قادر ابابکر	۱ سال	می‌ردین	خوری	ژہ‌هری
حواء صدیق قاسم	۱ سال	می‌ردین	خوری	زہ‌حمہ‌تدانا دایگی
ناریمان کاظم محمد (نورہ داودا)	۲ سال	می‌ردین	خوری	زہ‌حمہ‌تدانا دایگی
فاطمہ جہ‌لال طاہر	۱ سال	می‌ردین	خوری	برس
بیان احمد یاسین	۱ سال	می‌ردین	خوری	برس
عمر محمد	۸۵ سال	می‌ردین	خوری	پیرانی
عبد اللہ علی عبد اللہ	ژچیکاتی مر	می‌ردین	خوری	نہ دیارہ

باتیفا سہ‌یدا - نورہ

عمر عبد اللہ عمر	۱ سال	می‌ردین	خوری	سه‌رما
نوروز عبد اللہ شکری	۲ ھیف	می‌ردین	خوری	بی شیری
رہ‌قین قاسم یوسف	۴ ھیف	می‌ردین	خوری	سه‌رما و بی شیری
نہ‌قین قاسم یوسف	۱ ھیف	می‌ردین	خوری	؟؟؟
شہ‌رمین قاسم یوسف	۱ ھیف	می‌ردین	خوری	؟؟؟
محمد قاسم یوسف	۴ ھیف	می‌ردین	خوری	سه‌رما
سوزان جعفر زبیر	۳ سال	می‌ردین	خوری	نانی ژہ‌هرکری
روژہات طیب احمد	۲ ھیف	می‌ردین	خوری	بی شیری و برس
شکری محمد	۳۵ سال	می‌ردین	خوری	کوشتن
دلقین احمد قہار	۵ ھیف	می‌ردین	خوری	گہ‌رما
عبد اللہ حجی خالد	۱ ھیف	می‌ردین	خوری	گہ‌رما
عبد الرحمن حجی خالد	۱ ھیف	می‌ردین	خوری	؟؟؟
یوسف حجی خالد	۲ ھیف	می‌ردین	خوری	؟؟؟
بہار ابراہیم احمد	۱ سال	می‌ردین	خوری	گہ‌رما
کامیران طاہر ویسی	۶ ھیف	دیارہ‌کر	دیارہ‌کر	گہ‌رما
وارہیل طاہر ویسی	۱ ھیف	می‌ردین	خوری	گہ‌رما

غریبا عبدی امین	۱ هه‌یف	میردین	خورسی	گه‌رما
رئیننگ عادل صالح	۶ هه‌یف	میردین	خورسی	ئیشه‌کا نه‌دیار
بهرهات مصطفی جرجیس	۱ هه‌یف	میردین	خورسی	ئیشه‌کا نه‌دیار
جیهاد صبری مکائیل	۲ سال	میردین	خورسی	سه‌رما و‌گه‌رما
صلاح ظاهر ده‌رویش	۲ هه‌یف	ئاروش	ئاروش	سه‌رما و برس
گوندی راقینا				
رفین حمید عمر	۱ سال	میردین	خورسی	برس
ئومید طیب عمر	۳ سال	میردین	میردین	سه‌رما و‌گه‌رما
علی ابوبکر سعید	۶۰ سال	میردین	خورسی	شه‌له‌ل
ویسی صالح	۷۰ سال	میردین	خورسی	سه‌رما و بی‌ده‌رمانی
مصطفی صالح	۶۹ سال	میردین	خورسی	بی‌عیلاجی
عبد الرحمن حسن	۳۷ سال	میردین	خورسی	راوه‌ستانا دی
حسن عبد الرحمن	۵۵ سال	میردین	خورسی	راوه‌ستانا دی
فاطمه اسماعیل	۶ هه‌یف	میردین	خورسی	بی‌شبری و بی‌عیلاجی
محمد ابراهیم	۶۰ سال	گه‌قه‌ر	گه‌قه‌ر	سه‌رما و بی‌ده‌رمانی
قهمان محمد ویسی	۱ سال	میردین	خورسی	سورک
هلبین اسعد علی	۱ هه‌یف	میردین	خورسی	کولکه‌ک ل پشتی
وه‌نفا محمد	۵۰ سال	گه‌قه‌ر	مچیچی	سه‌رما
ژیمان قادر عبدالرحیم	۳ سال	میردین	خورسی	زکچوون
علی عصمت علی	۳ سال	میردین	قزلته‌په	سورک
کیفی محمد رمضان	۱ سال	میردین	کورکی	سورک
ئاراز صدیق	۱ سال	میردین	خورسی	تیفو
طیار صالح طیار	۲ سال	میردین	میردین	سه‌رما و‌گه‌رما
سلوی سلمان مصطفی	۱ هه‌یف	میردین	خورسی	سینگکولی
ماردین غفار پیرموس	۱ هه‌یف	میردین	خورسی	نه‌چوونا میزی

گوندی بناشی

سەرما	خورسی	مێردین	۱۰ روژ	دەریا عزیز ابراهیم
سەرما	دیاربه‌کر	دیاربه‌کر	۵ روژ	فاطمیما خالد سلیمان
بی عیلاجی	خورسی	مێردین	۵ روژ	شهریز عزیز اسماعیل
بوی یا مری	خورسی	مێردین	۱ روژ	گولستان احمد طاهر
بوی یی مری	خورسی	مێردین	۱ روژ	کوژان احمد طاهر
چاڤخوینگرتن	خورسی	مێردین	۲ روژ	فاطمیما مجید ویسی
بی عیلاجی	خورسی	مێردین	۳ روژ	زوزان حسین جمیل
بی عیلاجی	خورسی	مێردین	۲ روژ	فەتیحا کامیران محمد
سەرما و پیراتی	مێردین	مێردین	۸۳ سال	عبد الحافظ عبد الحمید عبد الله
سەرما و برس	خورسی	مێردین	۱ سال	ئوزال سلمان امین
قه‌هر و عیجزی	خورسی	مێردین	۵۵ سال	ئاسیا سلیمان یوسف
سەرما	خورسی	مێردین	۳ روژ	دەریا جمیل عبدالله
کی‌میا	خورسی	مێردین	۳ سال	خەملین طه احمد
سەرما	خورسی	مێردین	۳ هەیف	ئەفین مأمون احمد
ئیشا دلی	خورسی	مێردین	۵۵ سال	فاطمیما احمد مصطفی
بریڤه مابوو	گورگا خوار	سنوری تورکیا	۷۲ سال	زیرین عیسی
ئیشا دلی	سنوری ئیرانی	سنوری ئیرانی	۶۰ سال	عبد الرحمن سیف الدین محمد
ئیشا دلی	خورسی	مێردین	۷۰ سال	جمیل نبی مصطفی

گوندی ئیکمالا به‌رواریا

برس	خورسی	مێردین	۱۰ روژ	مشختی صبجی عبد الله
بی عیلاجی	خورسی	مێردین	۱ سال	مێردین سیف الدین احمد
برس	سلوپی	سلوپی	۳ سال	شیلان نجم الدین احمد
کی‌میا	دیاربه‌کر	دیاربه‌کر	۵۵ سال	محمد ابوبکر موسی
بی شیریی	خورسی	مێردین	۱۰ روژ	هلز سلیم نوح

ناراد سلیم نوح	۱۰ روژ	میردین	خورسی	بی شیری
ئاواز اکرم نوح	۲ سال	ئاروش	ئاروش	برس
داخاز اکرم نوح	۱ سال	میردین	خورسی	برس
ابراهیم رسول احمد	۶۰ سال	موش	موش	سه‌رما
عبد الله محمد پیرموس	۵۳ سال	میردین	خورسی	سه‌رما
بگیخان علی عبد الله	۶۰ سال	میردین	میردین	سه‌رما
حمرا علی	۷۰ سال	میردین	خورسی	سه‌رما
شیروان طاهر رمضان	۱ سال	میردین	خورسی	خه‌ندقین
دلشاد عزیز علی	۲ سال	میردین	خورسی	گه‌رما و سه‌رما
کسر حسین عمر	۱ سال	میردین	خورسی	برس
گوندی وه‌رمیلی				
چکدار عبد الستار	۳ سال	میردین	خورسی	نه دیاره
شریف یونس	۷۸ سال	میردین	خورسی	نه دیاره
وه‌بی یونس	۱۲ سال	دیارب‌ه‌کر	دیارب‌ه‌کر	ئاخ‌بسه‌ردا هات
مصطفی سلیمان	۲ سال	میردین	میردین	نه دیاره
عثمان یوسف	۷۵ سال	میردین	میردین	نه دیاره
بیکه‌س عبد الرحمن	۱ سال	میردین	میردین	سه‌رما و گه‌رما
ریدیر جعفر	۱ سال	میردین	میردین	سه‌رما و گه‌رما
تالان محمد	۱ سال	میردین	میردین	سه‌رما و گه‌رما
هزار جبار طلعت	۱ سال	میردین	میردین	سه‌رما و گه‌رما
امیره قادر	۱ سال	میردین	میردین	سه‌رما و گه‌رما
عائشه حسن یونس (دیهي)	۵۵ سال	میردین	میردین	نه دیاره
مصطفی عیسی مصطفی	۱ سال	میردین	میردین	نه دیاره
مهاجر یونس شریف	۴ سال	میردین	میردین	نه دیاره
طلعه جاسم حسین	۶۷ سال	میردین	میردین	ب‌لیدانا ترومیلی

گوندی گرکا				
هوار توفيق عثمان	۱ سال	ميژدين	خورسي	خه ندقي د به لوعيدا
بصرا محمد ابراهيم	۶۰ سال	ميژدين	خورسي	كهفتنا چادري
صباح عمر علي	۱۲ سال	ئاروش	ئاروش	ترس
حفظ الله عبد الرحيم	۷۵ سال	دياربه كر	دياربه كر	نه خوشيه كا نه ديار
فاطمه عيسي	۷۰ سال	ميژدين	خورسي	نه خوشيه كا نه ديار
احمد باپير	۷۰ سال	دياربه كر	دياربه كر	تهنگ نه فه سي
زميران علي	۶۵ سال	ميژدين	خورسي	نه خوشيه كا نه ديار
كانيوار سليم سلیمان	۲ سال	ميژدين	خورسي	نه خوشيه كا نه ديار
سيلاق وحيد	۲ سال	ميژدين	خورسي	نه خوشيه كا نه ديار
ساريا عبد الله	۳۰ سال	ميژدين	خورسي	كاره بي گرت
فته تاح خه ليل سه عيد	۹۰ سال	ميژدين	خورسي	نه خوشيه كا گران
گوندی خشخاشا				
حسين محمد	۷۵ سال	ميژدين	خورسي	نه دياره
صديق جاسم محمد	۶۰ سال	ميژدين	خورسي	نه دياره
ناجيه حسن طيب	۴۰ سال	ميژدين	خورسي	بجويكبوني
بيريغان عبدالحافظ	۳ سال	ميژدين	خورسي	نه دياره
عبدالرحمن عبدالحافظ	۱ سال	ميژدين	خورسي	سه رما
رحيمه عبدالحافظ	۶ هه يفت	ميژدين	خورسي	نه دياره
بهرهات ابراهيم	۴ هه يفت	ميژدين	خورسي	نه دياره
ژيان محمود حسين	۱ سال	ئاروش	ئاروش	نه دياره
سالم محمد نوري	۴ روژ	ئاروش	ئاروش	نه دياره
كريم احمد نوري	۳ هه يفت	ئاروش	ئاروش	نه دياره
زياد عادل حه جي	۱ سال	ميژدين	خورسي	سه رما

گوندی شه‌ریفا				
شوره‌ش علی طاهر	۵ سال	میردین	خورسی	کی‌میای
زه‌هرا علی طاهر	۲ سال	میردین	خورسی	برس
سانیا علی طاهر	۱ سال	میردین	خورسی	برس
جانگیر اسماعیل حسن	۲ سال	میردین	خورسی	گه‌رمی و سه‌رما
گلافتیز اسماعیل حسن	۱ سال	میردین	خورسی	ژنه‌گه‌ری ده‌یکی
ناجی سلیم حسن	۱ سال	میردین	خورسی	نه‌خوشیا ده‌یکی
رونک صالح علی	۵ سال	میردین	خورسی	کی‌میای
پیمان یوسف عمر	۱ سال	میردین	خورسی	نه‌دیاره
هیمان یوسف عمر	۱ سال	میردین	خورسی	نه‌دیاره
زهیر عثمان حسین	۳ سال	گه‌فه‌ری	گه‌فه‌ری	برس
گوندی راسله‌ینی - به‌رۆشکی				
گولی حسین (راسله‌ینی)	۴۰ سال	میردین	خورسی	په‌نچه‌شیر
وه‌تفا موسی رشید (راسله‌ینی)	۲ هه‌یف	میردین	خورسی	تیفو
مصطفی موسی رشید (راسله‌ینی)	۳ هه‌یف	میردین	خورسی	سورک
جمعه محمد علی ابراهیم	۱ هه‌یف	میردین	خورسی	سورک
ابراهیم محمد علی ابراهیم	۱ هه‌یف	میردین	خورسی	سورک
هوار صالح خلیل	۲ سال	میردین	خورسی	تیفو
زولفی صالح خلیل	۱ هه‌یف	میردین	خورسی	سه‌رما
رمزیه صالح خلیل	۱ سال	سلویا	سلویا	تیفو
په‌ریشان حاجی شه‌می (راسله‌ینی)	۲ هه‌یف	میردین	خورسی	سورک
گوندی گه‌ره‌گوھی				
قه‌مان مجید رجب	۲ سال	میردین	خورسی	سه‌رما و گه‌رما و برس
که‌شین بهجت عبدی	۳ سال	دیاریه‌کر	دیاریه‌کر	سه‌رما و گه‌رما و برس

میھفان شمس الدین حاجی	۳ سال	دیاریبەکر	دیاریبەکر	بی عیلاجی
رمضان نوری علی	۱۳ سال	دیاریبەکر	میژدین	لیدانا ترومیلی
ژیمن عباس	۱ سال	سلوپیا	سلوپیا	گەرما و برس
ژیمن مەدی بنیامی	۲ سال	میژدین	میژدین	برس
کارژین مەدی بنیامی	۱ سال	میژدین	میژدین	تیفو
کاروان مراد	۱ سال	میژدین	میژدین	زەرك
ھوار حمید	۳ سال	میژدین	میژدین	تیفو

گوندی وەرمیلی / کە لاشخو، بەدی

احمد مصطفی سلیمان (بەدی)	۶۴ سال	دیاریبەکر	خورسی	د خانی دا کەت
زوزان حجی عزیز سرحان (کە لاشخو)	۴ سال	میژدین	خورسی	نە خوشی
کوفان حجی عزیز سرحان (کە لاشخو)	۱ سال	میژدین	خورسی	گەرما و سەرما
عمران اسلام طاهر (کە لاشخو)	۲ ھەیف	میژدین	خورسی	گەرما و سەرما
فاطمە سلیم حسین (بابگویا)	۴ ھەیف	میژدین	خورسی	گەرما و سەرما
ھیفاء محمد احمد (کە لاشخو)	۱ سال	میژدین	خورسی	گەرما و سەرما
زبیر شرف (وەرمیلی)	۷۰ سال	دیاریبەکر	خورسی	نە دیار
بزاق سلیم زبیر (وەرمیلی)	۲ سال	ئاروش	ئاروش	سەرما و برس
زیرە کە سلیم زبیر (وەرمیلی)	۱ ھەیف	میژدین	خورسی	سەرما و برس

گوندی مایی

حطم محمد مصطفی	۱۸ سال	میژدین	میژدین	شەھید بوو
بیمال عبدالله فاروق	۱۰ سال	میژدین	خورسی	تیفو
ابراھیم محمد احمد	۳ سال	میژدین	خورسی	تیفو
عبدالکریم ابراهیم سلیم (نشیبی)	۹۰ سال	سلوپیا	سلوپیا	گەرما
محمد محمد پارسا	۸۰ سال	میژدین	خورسی	تەنگ نە فسی
موسی عثمان موسی	۷۵ سال	میژدین	خورسی	میلاکا سور

کوردستان عثمان موسی	٢ سال	مێردین	خورسی	تیفو
علی هاشم صالح	٢ هەیف	مێردین	خورسی	سەرما
محمد نصرالدین فخر الدین	٣ سال	مێردین	خورسی	سەرما
گوندی ئەرەدنا				
مراد زعیم عبدالله	١ سال	مێردین	خورسی	سەرما و بی شیری
محمد زعیم عبدالله	٨ هەیف	مێردین	خورسی	زکچوون
ریدیر شعبان عبدالله	٣ سال	مێردین	خورسی	نانی ژەهرکری
هوار عیسی مصگفی	٢ سال	مێردین	خورسی	گەرما و سەرما
عبدالله ابراهیم جاسم	٤٥ سال	مێردین	مێردین	په‌نچه‌شیر
سوزان احمد محمد	٢ سال	سنور	سنور	برس و بی عیلاج
سوسن احمد محمد	١ سال	مێردین	خورسی	سەرما و بی شیری
هزرت عبدالله خالد	١٢ سال	مێردین	خورسی	ریفیکا کوره
گوندی ناقدارا / ئوزمانا				
به‌شیر نه‌زیر نعمت (ناقدارا)	١٨ سال	سلوپیا	سلوپیا	شه‌هید بوو
مریم مصطفی	٨٠ سال	مێردین	خورسی	گەرما
مێردین زکی	١٠ رۆژ	مێردین	خورسی	بی شیری
ره‌فین زکی	١٥ رۆژ	مێردین	خورسی	بی شیری
مێردین حه‌یران	١ سال	مێردین	خورسی	سەرما و گەرما
علی سه‌فر	١ سال	مێردین	خورسی	سەرما و گەرما
جمال جمیل	١ هەیف	مێردین	خورسی	سەرما و گەرما
ئاخینک جمیل	١ هەیف	مێردین	خورسی	سەرما و گەرما
بامه‌رنی				
ابراهیم سالم	١ سال	مێردین	خورسی	ده‌ستاقی
ئالین انور طاهر	٢ سال	دیاره‌به‌کر	دیاره‌به‌کر	زکچوون

عائيشه حيدر	٦٥ سال	ميژدين	خورسي	خوينبه ربوون
موسي كيفي رجب	٣ سال	سلوپيا	سلوپيا	برس و گهرم
رمضان كيفي رجب	١ سال	ميژدين	خورسي	خه ندقاندن
شه قبا كاوه	١ سال	ميژدين	خورسي	برس
احمد امين عمر (پ.م شقان)	٣٥ سال	دياربه كر	خورسي	په نچه شيڙ
روزهات فريق امين (قومري)	١٠ رۆژ	ميژدين	خورسي	بي شيري

گوندي قومري / ديشيشي

فهرمان موسي خالد	٢ هه يڤ	ميژدين	خورسي	سه رما و برس
محمد موسي يعقوب	١ هه يڤ	ميژدين	خورسي	گه رما و برس
كوفان موسي يعقوب (د)	٢ هه يڤ	ميژدين	خورسي	گه رما و برس
احمد عبدالكريم عمر (د)	٢ هه يڤ	ميژدين	خورسي	برس
صاريه عبدالكريم عمر	٣ هه يڤ	ميژدين	خورسي	برس
ميھقان بنيامين فرحان	١ هه يڤ	ميژدين	خورسي	گه رما و برس
هور طاهر عبید	١ سال	ميژدين	خورسي	گه رما و برس

گوندي بيدهي

سهام رشيد اسماعيل	١٧ سال	ميژدين	خورسي	كه هره بي گرت
محمد سعيد محمد سليم	٨٠ سال	ميژدين	خورسي	ئيشا بایي
هاجر حجي ابراهيم	٤٠ سال	ميژدين	خورسي	شه له ل
كارزين عبدالله علي	٣ سال	ميژدين	خورسي	بي عيلاجي
فه تيمه محمد يوسف	٦٦ سال	ميژدين	خورسي	نه خوشيا بایي
قهمان جاسم محمد	٣ سال	ميژدين	خورسي	ترس و برس

گوندي چه مسهيدا

گوئي عبدالله	٦٥ سال	ميژدين	قزله په	نه خوش بوو
ژيگر ابراهيم	٢ سال	ميژدين	ميژدين	تيفو
عمر طه	١ سال	ميژدين	خورسي	ئيسهال

تالان عبدالرحمن	۵ هه‌یڤ	میردین	خورسئ	برس
فه‌رمان عبدالرحمن	۳ هه‌یڤ	میردین	خورسئ	برس
گوندى ئەرمشت / زیناڤا				
مریم سفر صالح (ئەرمشت)	۲۷ سال	میردین	خورسئ	بوونا زاورکی
خەمئ محمد رشید (ئەرمشت)	۱ سال	میردین	خورسئ	گه‌رما و سه‌رما
احمد عبدالله (برجینئ)	۱ سال	دیاربه‌ کر	دیاربه‌ کر	برس و گه‌رما
نادیرا محمد خورشید (بیتاسئ)	۵ سال	میردین	میردین	سورک
غریبه شریف احمد (زیناڤا)	۱ سال	میردین	خورسئ	بئ شیری
گوندى شرتئ				
سید حمید سید امین سید حمید	۴۹ سال	میردین	خورسئ	سه‌رما
زیرڤان صدیق محمد	۷ سال	میردین	خورسئ	نانئ ژه‌هرکری
متین علی عمر	۱ سال	میردین	خورسئ	بئ شیری
کاروان موسی احمد	۱ سال	میردین	خورسئ	بئ شیری
سید امین سید حمید	۹۳ سال	میردین	خورسئ	سه‌رما و پیراتی
گوندى گه‌ربه‌راسکی				
صالح عبدالرحمن احمد	۱۴ سال	گه‌ڤه‌رئ	گه‌ڤه‌رئ	سه‌رما
شکری عبدالله حاجی	۱۲ سال	میردین	میردین	نه‌خوشی
احمد بیلال محمد	۱ سال	میردین	میردین	نه‌خوشی
غریبا بیلال محمد	۳ سال	سلوپیا	سلوپیا	گه‌رما و بئ شیری
دیروه‌لات ناجی محمد	۱ سال	میردین	خورسئ	بئ شیری
گوندى ناڤدارا				
ئەسمیخان فتاح عمر	۳ سال	میردین	میردین	برس و سه‌رما و گه‌رما
داود سعید فریق	۷ سال	میردین	خورسئ	سورکا
فاطمه سلام عمر	۳ سال	میردین	خورسئ	برس و سه‌رما و گه‌رما

زه قهر صبري عمر	۷ هه يڤ	ميژدين	خورسي	سه رما و برس
بزاڤ صبري عمر	۷ هه يڤ	ميژدين	خورسي	سه رما و برس
گوندي ئه لکيشکا به رواريا				
خه مري سلمان عبدالله	۱ سال	ئاروش	ئاروش	برسي
ئيهان رشيد سلمان	۳ روژ	ميژدين	خورسي	نه دورست بوو
صديق ظاهر عبدالله	۳ روژ	سلوپيا	سلوپيا	بي عيلاجي
کوردي بشار ظاهر	۳ روژ	ميژدين	خورسي	سه رما
گوندي به ندا / پيرمه ندا				
وارهيل حجي علي	۲ هه يڤ	جزيري	جزيري	گه رما و بي شيري
کريما حجي علي	۴ سال	ميژدين	خورسي	سه رما و گه رما
غريبا محمد علي	۵ هه يڤ	ميژدين	خورسي	برس
غريب حيدر علي	۱۰ روژ	ميژدين	خورسي	بي شيري
گوندي ديري شيكي				
زوله يخا حسن عبدالواحد	۵۱ سال	ميژدين	خورسي	نه خوش بو بي عيلاج
نازدار عادل عبدالله	۱ سال	ميژدين	خورسي	سه رما
جيگر عبدالستار عبدالرحمن	۴ هه يڤ	ميژدين	خورسي	بي شيري
ئارام عزيز احمد	۳ روژ	ميژدين	خورسي	بي شيري
گوندي راقينا / زنگي				
حجي بهدر ميرزا طه	۷۳ سال	ميژدين	خورسي	قه هر
رمزي عمر بهدر	۵ سال	ميژدين	خورسي	برس
احمد حجي طه	۶ سال	ميژدين	خورسي	برس
بدل جمال محمد امين	۲ سال	ميژدين	خورسي	گه رما و سه رما

گوندی نأفشكى				
فەهیمە مەمو	۷۰ سال	میردین	خورسی	تەنگ نەفەسى
زینب مصطفی	۶۵ سال	میردین	خورسی	نشتەگەری
فاطمە غفار	۱ سال	میردین	خورسی	سەرما
بیوار حبیب	۱ سال	سلوپیا	سلوپیا	زەحمەت
گوندی هیسی / ئامیدی				
بیوار تحسین حسین (ئامیدی)	۱ سال	گەقەرئ	مچیچئ	سەرما و برس
نوری سلمان احمد	۴۶ سال	میردین	خورسی	ئیشا دلی
حسن حسین احمد	۴۱ سال	میردین	خورسی	ئیشا دلی
گوندی رافینا / باتیفا سەیدا				
حسنی محمد احمد	۹۰ سال	میردین	خورسی	پیراتی
فاطمه زین العابدین حسین (باتیفا سەیدا)	۶ هەیف	میردین	خورسی	برس
صبری محمد عبدالرحمن	۲ رۆژ	سنوری	سنوری	برس
گوندی بازی				
ئاخینك عبدالله یاسین	۳ سال	میردین	خورسی	سەرما
پارتی عبدالله یاسین	۱ سال	دیاربەکر	دیاربەکر	سوتن
سیابەند مصطفی یاسین	۱ سال	میردین	خورسی	سەرما
گوندی بەروشكى				
رەقین بریندار ابراهیم	۱ هەیف	سلوپیا	سلوپیا	برس و سورک
سالار بریندار ابراهیم	۲ سال	گەقەرئ	مچیچئ	تیفو
ئە یاس سعید عمر	۳ سال	میردین	خورسی	تیفو

گوندی بوتیا				
حیران فرحان جه‌رگیس	۲ سال	سنوری	سنوری	ترس و برس
حیات فرحان جه‌رگیس	۱ هه‌یف	می‌ردین	خورسی	سه‌رما و برس
روژ فاضل سلیم	۲ روژ	می‌ردین	خورسی	بچیک
گوندی بیسفی				
روزان ابراهیم فریق	۱ سال	ناشوت	ناشوت	بی شیری
ئه‌سرا عزت عارف	۱ سال	دی‌اربه‌کر	دی‌اربه‌کر	نه خوشی
کاوار ویسی عبدالله	۱ سال	می‌ردین	خورسی	نه خوشی
گوندی بی‌شیلی				
عبدالله محمد عبدالله	۷ سال	می‌ردین	خورسی	سه‌رما
یاسین محمد عبدالله	۶۵ سال	می‌ردین	خورسی	سه‌رما
علی طاهر عبدالله	۶۰ سال	می‌ردین	خورسی	سه‌رما
گوندی بی‌لیزانی				
اسماء یونس محمد	۵۰ سال	دی‌اربه‌کر	دی‌اربه‌کر	شکه‌ستن بی‌زاری
هلبین رمضان سلیمان	۱ سال	می‌ردین	خورسی	سه‌رما و گه‌رما
زیاد اسکان صدیق	۱ سال	می‌ردین	خورسی	بی عیلاجی
گوندی سه‌ره‌رو				
ناسیا یوسف محمد	۱ سال	سلوپیا	سلوپیا	بی شیری و گه‌رما
احمد وحید جمیل	۲ هه‌یف	می‌ردین	خورسی	بی شیری
محمد فاضل اسماعیل	۱۰ روژ	شه‌رنه‌خی	شه‌رنه‌خی	گه‌رما

گوندى گولئ / شىخ مه‌ما				
رئدير كمال ياسين	١ سال	ميردين	خورسئ	سه‌رما و گه‌رما
جمعه كمال ياسين	٢ روژ	ميردين	خورسئ	بئ شيرى
خه‌ديجا محمد	٦ سال	ميردين	خورسئ	نه خوش
گوندى كانى ساركئ				
ره‌قين طيب حميد	٢ سال	ئاروش	ئاروش	برس
نيرگز بهجت سليمان	١ سال	ميردين	خورسئ	برس
لعلى عمر چه‌لو	٨٦ سال	ميردين	خورسئ	سه‌رما
گوندى گه‌لناسكئ				
حه‌مرئه حمه‌د سليمان	٦٠ سال	گه‌ليئ بازئ	ده‌ستئن دوژمنئ	شه‌هيد بوو
بئوار طارق مصطفى	٢ سال	ميردين	خورسئ	سه‌رما
ميرزا حجى محمد على	١ سال	ميردين	خورسئ	برس
گوندى مه‌مانئ / گه‌رماقئ				
عمر محمد على عادل	٥ روژ	ميردين	خورسئ	بئ شيرى
حواء محمد على عادل	٥ روژ	ميردين	خورسئ	بئ شيرى
روندك سليمان سعدئ (گه‌رماقا)	٤ سال	ميردين	خورسئ	تيفو
گوندى ئورمه‌ داودا / هيئسئ				
ئه‌مه‌ل ئه‌بابه‌كر سه‌لمان	٢ سال	ميردين	خورسئ	نه دياره
محمد يونس (ئورمانا)	٣٢ سال	گه‌را به‌رانا	گه‌را به‌رانا	كوشتن
بئوار حسن سليم	١ هه‌يڤ	ميردين	خورسئ	بئ شيرى

گوندی هه دینه / وارزه‌ری / ئەلکویشی				
عزیز سع‌الله (ئەلکویشی)	۸۲ سال	مێردین	خورسی	پیراتی
ستار سلیم	۳ سال	مێردین	خورسی	بی شیری
نبی عبدالقادر	۱۹ سال	ئاشویتی	ئاشویتی	خوه کوشتن
گوندی باقا				
بهجت عبدالاله یزدین	۴ هه‌یف	مێردین	خورسی	برس و سه‌رما
بارین ایوب عادل یزدین	۱ هه‌یف	مێردین	خورسی	برس و سه‌رما
گوندی کوریمه / به‌ندا				
جویرا محمد عمر (کوریمه)	۳۰ سال	مێردین	خورسی	په‌نجه‌شیر
رفین خلیل عبدالله	۶ سال	مێردین	خورسی	سه‌رما و گه‌رما
گوندی کوچه‌ر / تلاکرو				
مه‌باد فرج جندی	۳ سال	سلوپیا	سلوپیا	برس و گه‌رما
هاریوان خالد رشید	۳ هه‌یف	مێردین	خورسی	برس و سه‌رما
گوندین مالتا، گه‌لناسکی / چرانی				
خیال عبدالله عثمان (مالتا)	۴۷ سال	مێردین	مێردین	ئیشا دلی
فه‌رمان زکری نه‌جیم (گه‌لناسکی)	۱۰ سال	دیاریه‌کر	دیاریه‌کر	تیفو
گوندین ده‌رگه‌لا مویسا به‌گی و توپله‌ری / ده‌رگه‌لا				
نایف یحیی مشرف	۷۰ سال	مێردین	خورسی	عاجزی
هیلان کمال مجید (توپله‌ری)	۱ سال	مێردین	خورسی	سه‌رما
گوندی تروانش				
روژین رشید صالح	۴ سال	سلوپیا	سلوپیا	برس و گه‌رما
سپه‌ل جلیل عبدالرزاق	۵ سال	مێردین	خورسی	برس گه‌رما سه‌رما

گوندی کانیکا				
محمد صادق	۱ سال	میردین	خورسی	بی شیری
بنه‌فش صادق	۲ هه‌یف	میردین	خورسی	زکچوون
گوندی کانی مه‌زنی				
عائشه سعده‌الله	۸۰ سال	میردین	خورسی	تیفو
خه‌لات شکری	۱ سال	میردین	خورسی	دلرابوون
گوندی ئوره / گرزیقی				
کاوه علی سلمان	۶ هه‌یف	میردین	خورسی	برس
شقان شکری محمد	۱۰ روژ	میردین	خورسی	گه‌رما
گوندی بناقی / هه‌دینه				
ماردین احمد مصطفی	۱ سال	میردین	خورسی	بی شیری
پرموس ایوب محمد (هه‌دینه)	۱ سال	میردین	خورسی	بی شیری
گوندین کوریمه / هه‌سنپیرکا				
سعاد جمیل علی	۴ سال	میردین	خورسی	بی عیلاجی
وارهیل محسن ادم (کوریمه)	۱ سال	میردین	خورسی	سه‌رما و گه‌رما
گوندین، ئەلکویشکا دوسکا، که‌ریتی / بابو‌خکی، ده‌رگه‌لا سه‌یدا، که‌ریلی / دیراگژنیک، پیروزانا ره‌زویکی، سه‌رئافکی، گه‌رما‌فا / که‌مه‌کا، گویلیکا				
ژیمن سعید محمد (ئه‌لکویشکا دۆسکیا)	۵ روژ	میردین	خورسی	بی شیری
ئه‌فین محسن محمد (که‌رپتی / بابو‌خکی)	۱ سال	گه‌لیی تیاری	سوارا خه‌لی	فه‌تسین ژ گه‌رما
زیتون حمید مجید (ده‌رگه‌لا سه‌یدا)	۱ سال	گه‌قه‌ری	گه‌قه‌ری	سه‌رما و برس

سەرما	خۆرسى	میردین	۸۱ سال	محمود سىقى يوسف (كەبلى/ دىراگژنىك)
سەرما	خۆرسى	میردین	۱ سال	هاقین حسن محمد علی (پىروزانا رەزویكى)
زەخت	خۆرسى	میردین	۶۰ سال	فاطمە مجید محمد (سەرئافكى)
برس	گەقەرى	گەقەرى	۸ ھەیف	ھوزان صلاح (گەرماقا/ كەمەكا)
لیدانا ترومبیل	خۆرسى	میردین	۸ سال	دیندار صدقى يوسف (گویلكا)
برس و نەخۆشى	سلۆپى	سلۆپى	۲ سال	شەیمایوسف محەمەد (ئاسەھى)
نەخۆشى	خۆرسى	میردین	۸۶ سال	سۆھەیلایا محەمەد (ئاسەھى)

تیبىنى:

- ۲۸۲ كەسىن شەھىد (نىر ومى، بچىك ومەزن) يى ل گورستانا گوندى
خۆرسى ھاتىنە قەشارتن و تەسلىمى ئاخى بوين و مېژوويا ھندەكا ژ وان
نەخاسمە كەسىن مەزن ل سەر كىلپىن وان يا ھاتىە نقيسىن.

- ۱۰۱ كەسىن شەھىد (نىر و مى، بچىك و مەزن) يى ل گورستانىن
(میردین و دياربەكر وسلوپى و قزلتەپە و گەقەرى ول سەر سنوران، ول
جەپىن دى... ھاتىنە قەشارتن).

- ئەز داخووزا لىبورىنى دكەم ژ خەلكى خۆشتقى ئەگەر ناڤى شەھىدەكى
نەھاتىبىتە تۆماركرن چونكە زۆر زەحمەت من برىە تاكو شىايم قان ناڤان
كۆمقە بكەم. بلا كەس ھزر نەكەت ئەگەر ناڤى شەھىدى وى نەھاتىبىتە
خوارى د قى پەرتوكى دا كو ئەو نە شەھىدە، لى ئەقە ب تنى ئەو ناڤىن وان
شەھىدانە يىن كو ب دەست من كەفتىن.

رَا و بوچۆنی هندهك كه سین
رۆل هه‌بوون ل چادەرگه‌ها مێردینی

چادرگەها میردینی خۆراگری و بەرخودان

تەیار سەلیم گەرماشی، ئەندامی کۆمیتا کارگیریا چادرگەهای

هەر دەمەك و رۆژەكا چادرگەها میردینی، سەربۆرەك و سەرھاتیەكە، ب
چ دەفتەر و نامیلەكە و گوتارا ناھیتە پركرن - دگەل ریزین من بو بەرھەفكار
و نقیسكارى قى پروژەى كو ھندەك لایەنەن دیرۆكا ئاوارەبوون و ب تاییەت
یا قى چادرگەهای دەتە دیاركرن، ب قان تیبینی و رونكرین خواری، مە
پى خۆشە بەشداریی د قى كارى پیروز دا بكەم بەلكو بشیین ھندەك
تیرۆشكان بەردەمە سەر كار و خەبات و ژیار و دەردەسەریین ئاوارەبوونی.
ل بەراھیی من دقیت دیار بكەم كو دەمی ئەنفالین رەشین ۱۹۸۸ ئەركى
من یى شورەشگىریی ل دەقەرا گولان (نیرۆه و ریکان ودۆسكى ژۆریا)
بووم، ھەر ل دەستپىكا ئەنفالان مە چەپەرین خۆ ل گەلیی بالندا چىكرن و
موكۆم كرن، ئەو ھىرشین ل (۱۹۸۸/۸/۲۶) ھاتینە سەر دەقەرى مە
بەرسینگ لى گرتن و زیانەكا مەزن گەھاندە دوژمنى، بەلى ل ئەنجامى
بكارئینانا چەكى كىمیاوى ئەم نەچار بوین بو سەر سنوران خۆ قەكىشین
ژبو پاراستنا گیانى وەلاتیان و ئیمنكرنا ژيانا وانان، ئەز ژى دگەل كۆمەكا
ھەقالین دى تووشى ژەھرا كىمیاوى بووم و بو دەمی چەندین دەمژمیران بى

هۆوش ماین و کارتێکرنه‌کا مه‌زن کره‌ سه‌ر ژيانا مه‌، به‌ ئی خۆشبه‌ختانه‌ مه‌ درێژی دا کاروانی خه‌باتا خۆ.

ل ده‌قه‌را ناڤبری ب هاریکاریا پێشمه‌رگه‌یی ن قه‌هرمان شیاین وه‌لاتیان ل ده‌قه‌رین سنوری یین ئیمن ئاکنجی بکه‌ین تاکو شیاین بچینه‌ ناڤ ناخا تورکیا و ل (پرا که‌رم ئاڤایی و مچیچی) ئاکنجی بوین، بۆ ده‌مه‌کی کیم ماینه‌ ل وێره‌ و پاشی قه‌ه‌گه‌ه‌ستینه‌ چادرگه‌ها میردینی. هه‌ر ل ده‌سته‌پیکا گه‌هه‌شتنا مه‌ بۆ چادرگه‌ها ناڤبری، ئاکنجی کهمپی پێشوازیه‌کا گه‌رم ل هه‌ڤ چاره‌نقیسین خۆ کرن. هه‌ر خیزانه‌کی ئیک بره‌ لای خۆ، پاشی تاخه‌ک بۆ مه‌ قه‌کرن ب ناڤی تاخی (گه‌قه‌ری).

ل چادرگه‌ها میردینی کۆمیته‌کا ئیداری هه‌بوو، ل کۆمبونه‌کا به‌رفه‌ره‌دا کو هه‌می ئاماده‌ ببوون، سی هه‌ڤالین دی زیده‌کرن کو ئەز و خودی ژێ رازی (جه‌میل بیسڤکی)، و میکائیل ئۆزمانی هاتینه‌ هه‌لبژارتن و هه‌ڤالین که‌ڤن رزگار و زوبیر و حسین و ئەحمه‌د و عه‌بدوڵلا بوون. ئەرکی کۆمیتا ئیداری رێقه‌برنا کاروبارین ناڤخۆیی یا چادرگه‌هی بوو، ئیدارا تورکی ژێ سه‌ره‌ده‌ری دگه‌ل قی کۆمیتی دا دکر و کۆمیتا مه‌ چه‌ندین لیژنه‌یین جورا و جور پیک ئینابوون. ئەرکی من د کومیتا ئیداری دا ژبلی وان کارین ب ئیداری قه‌ گریڤای، من سه‌ره‌رشتیا چالاکیین ره‌وشه‌نبیری و هونه‌ری دکر کو د درێژیا چوار سالین چادرگه‌هی دا شیاین ب ده‌هان ئاهه‌نگ و شاتۆگه‌ری و پێشانگه‌ه‌ و کۆرین هۆزان خواندن و رییڤقان و کۆرین ماته‌مینی و چالاکیین جورا و جور ئەنجام داینه‌.

ب هاریکاریا هه‌ڤالین هونه‌رمه‌ند و هونه‌ردۆستان، سالانه‌ ئاهه‌نگین ۱۸ شواتی و ۱۱ ئیلۆنی و بیره‌وه‌ریا حه‌له‌بجه‌ و نه‌ورۆز و ۲۶ی گولانی و ۱۶ی

تەباخی دەاتنە ئەنجامدان و بریقەبن، هەمی بیرەوهری و یادین نەتەوهری و کوردایەتی دەاتنە سازدان. هەرەوسا ئیزگی ناخۆ ئانکو بلندگوین ناخۆیی یین ل ناڤ کەمپی دەرەبە لاڤ، زۆر جار ان کاری فەگواستنی ئەنجام ددا و ئەم شیایین کو گەلەك شانۆگەر یا بەرەهەڤ بەکەین و سەپەرشتیا دامەزراندنا تیا (حەلەبجە) یا هونەری بەکەم و ریکخستنا کاری وان بەکەم. وەکو نوینەری کۆمیتا ئیداری مە لیژنەیهک پیکئینا ژبو داناندنا پرۆگرامین خواندنی بو خویندنگەهین چادرگەها میردینی ب تاییبەت خواندنگەها بارزانی و گەلەك هەڤالان بەشداری تیدا کر. ب کورتی ئەڤا مە باس لی کری دلۆپەك بوو ژ وی خزمەتا بی دووماهیک یا کو ئاوارەیین خەباتکەر ل ئاوارەیی ئەنجامداین و ب وی کیمیا کەل و پەلان و پیدڤی یین کیم کو ب راستی خزمەتەکا مەزن ب سەرکەفتیانە ئەنجام ددا.

کۆمیتا ئیداری یا چادەرگەها مێردینە

رزگار کەمەکی، ب / کۆمیتا ئیداری یا چادەرگەها مێردینە

پشتی شەری عێراق و ئێرانێ راوەستایی، ل سالا ١٩٨٨ رژیما بەغدا لەشکرێ خۆ ب هەمی رەنگین چەکی فە کێشا بوو کوردستانی، ل رۆژا ١٩٨٨/٨/٢٥ فرۆکین رژیما بەغدا دەوران دانە دەقەرا بەهیدنان و دەست ب (قەسفا) گەلەك جهان کر و کیمیابارانده سەر گوندین کوردستانی، ژ وان جە و گوندا (برجینی)، تویکا، وەرملی و ئیکمالا بەرواریا) و گەلەك جەین دی یین کوردستانی.

د ئەگەری دا گەلەك شەهید و بریندار کەفتن و خەلکەکی زۆر کەفتە دەستی وان، گەلەك ژێ بەر ب تورکیا چوین و ل سنوری گەلەك هەولدان هاتنە کرن (جەندرمین تورکا) ئەم دەربازی ئاخا وان نەبین و مە تەسلیمی عێراقی بکن، بەلی مە هەندەك هەقالان وەك هەستەکی کوردایەتی خۆ دا بەر سنگی گەویجین جەندەرما، پشتی هەمی گفاشتنن وان ل سەر مە و خەلکی خۆ راگرتی، (١٨) رۆژا ماینە ل سنوری و پاشی ئەم ب قەلابا برینە کەمپا مێردینە و ئەم نیزیکی (٩٠٠٠ - ١٠٠٠٠) کەسان بوین و پشتی ژ گەقەری و سلۆپیا خەلکی ئاوارەبووی ئینایە کەمپا مێردینە ئەم بوینە نیزیکی

(۲۰۰۰) بیست هزار کهسان، هەر ل وی دەمی مه هه ولدان کرن و وهکی مه باوهری ب دیموکراتیه تی هه ی مه هه لېژارتن کرن ژبو دانانا کۆمیتەکی ژبو سه رپه رشتی کرنا که مپی و نوینه ریڤ هه می گوندان حازر بوون و د ده رئه نجامی هه لېژارتنا دا ئە هه قاله ده رکه فتن ژبو سه رپه رشتی کرنا که مپی، ئانکو کۆمیتا سه رپه رشتی کرنا که مپی هاته دانان و ئە هه قاله بوون: (رزگار که مه کی) به رپرسی کۆمیتی، (حسین بیسفکی، زوبیر مائی، عه بدوللا هرووری، ئە حمە د کۆڤلی) وه ک ئە ندام.

پشتی مه ده ست ب کاری خۆ کری مه ژ بهر کاودانین نه خۆش و سه خت یین خه ک تیدا دبوریت د ناڤ ژيانا چادران دا، د به رژه وه ندیا دۆزا مه یا کوردی دا مه (۱۷) لژنین بچویک دروستکرن و هه ر لیژنه یه کی کاری خۆ یی تایبته هه بوو، لیژنه ئە هه بوون: لیژنا ئنزیباتی، خواندنگه ها بارزانی، زانایین ئایینی، لیژنا دارایی، لیژنا دابه شکرنا یارمه تیان، لیژنا غازی، لیژنا ته ندروستی، لیژنا رویسپیا، قوتابی و لاوان، گوزاری، ئامار و نفوس، دانانا پرۆگرامین خواندنی، لیژنا شه هیدان).

پشتی په نابه ریڤ سلوپییا و گه فه ری ئیناینه که مپا میردینی، مه هه لېژارتن کرنه فه و هه قالان (جه میل بیسفکی، ته یار سه لیم گه رماقی و میکائیل ئۆزمانی) هاتنه دناڤ لیژنان دا و پاشی کار ل سه ر هه قالان هاته دابه شکرنا و مه ته نسیقکه کا باش دگه ل ئیدارا ده وله تا تورکیا دکر کو (ئە حمە د نه ورۆڤ) والیی میردینی بوو، سه رپه رشتیا که مپی دکر.

سه روبه ری که مپی ب دروستی سه روبه ره کی ژۆر یی سه خت بوو ژ هه می لایان فه هه تا (۲۰۰۰) بیست هزار که س د ناڤ رۆبه ری (۱,۵) کم دا دژیان و دۆرماندوری مه سیمه و جه ندرمه و میتا تورکی و پۆلیس بوو، گرانیه کا ژۆر

مەزن ل سەر خەلکێ مە بوو و پالداڤ خۆ تەسلیمی رژیما بەغدا بکەن، رۆژانە ب سەرا خەلکێ مە دچۆنە نەخۆشخانا و چارەسەریەکا باش بۆ مە نەدەتە کەرن و ھەندەک رۆژا ھەفت ھەشت کەس دمرین ب تاییبەت ل وەرزی زەستانی و بارا پتر ژێ زارۆک بوون.

ئاف و کارەبا ھەمی دەما دبرین و تەوالیّت دبی سەرۆبەر بوون و چۆنا سیکی قەدەغە بوو، ھەر رۆژ ب سەرا گوندا رەوانە دکەرن بۆ کارین گەلەک فەر و قوتان و لیدانا خەلکیا بەردەوام بوو ژ لای پۆلیسا، ئەرزاق ژێ ل دویف نفوسا ددا مە و ھەر ئیکی ھەیقی تەشتەکی کیم ددای و ل زەستانی کو سەرمايەکا زۆر ھەبوو، ھەرۆبایەکی ب ھیز دەت، ھەندەک جاران (۵۰۰) چادر ددراندن و ب سەر زارۆیان دا دئینانە خوار، مریین مە جەنازە یین وان گەلەک قەدھیلان ھەتا دبرنە میردینی یان قزلتەپە قەدشارتن، ھەتا گوندەکی نیزیك کەمپا مە دگوتنی گوندی (خۆرسی) جەھک بۆ مە تەرخان کر مە مریین خۆلی قەدشارتن.

مە وەکی کۆمیتا سەرپەرشتیا کەمپی ھەمی دەما مە سەرۆبەری خۆ دگەھاندە ئیدارا دەولەتی و جەنابی (ئەحمەد نەورۆنی)، بەلی پلانین دووقولی د ناڤەرا مخابەرانا عیراقی و تورکا دا دبرەوام بوون و خەلکێ مە پالداڤا کو خۆ تەسلیمی رژیما بەغدا بکەن، ھەتا ل دووماھی وەلی ھات کو نانێ ژ ھەر کری دا ھەرسی کەمپا. گەلەک شاندىن دەولەتا دەتەنە سەرەدانا مە وەکی (صلیب الاحمر الدولی) و ژمارەکا چادران دانە مە، ھەرۆسا مەدام (دانیاڵ میتیران) سەرەدانا کەمپا مە کر و (۳۲۰) کەس برنە فرنسا، ھەرۆسا ژ لای خواندنێ قە مە خواندگەھین زانستی و تایینی قەکەرن و

زارۋىيىن مە تىدا فىرى خواندىن دىبون و ھندەك مامۇستايىن دلسۆز
 خۆبەخش ئەقارە ئەنجام ددا و زارۋىيىن مە فىرى زانىنى كرن.
 ئەم دىيىن بىيىن كو خەلكى مە يى خۇراگر بوو بەرامبەرى ھەمى پىلانا
 راوھىستان و خۆتەسىلمى دوژمان نەكر و شورەشا خۇاگرتنى و تەھەدى
 كرنى دكر بەرامبەر پىلانين دوژمان و ئەقەمپىن ل توركىا ماين وەكى
 جەنابى سەرۆك بارزانى گۆتى: "ھوين يىن ل كەمپا ھەو خۇ راگرتىن، وەك
 ھىقىنى شورەشى مان و ھەو شورەش نوى كرەقە".

پەیدا بوونا خواندنی ل کەمپا میردینێ

تەیب بامەرنی، رێشە بەری قوتابخانا بارزانی ل چادەرگەها میردینێ

ل سالا ١٩٧٩ چویمە د ناڤ ریزین پارتی دا یین نهینێ ل گوندی بامەرنی. ل سالا ١٩٨٥ گەهشتیمە ناڤ ریزین پیشمەرگهیی ناوچا ئامیدی وهك پیشمەرگه و ب نهینێ من کار دکر، پشتی ههوین ئه نفالار ههش ل به هدینا دهست پیکری، ل رۆژا ٢٥/٨/١٩٨٨ ئاواره ی که مپین تورکیا بوینه و ل کەمپا میردین ئاکنجی بوین.

د ناڤ که مپین تورکیا دا وهك زیندانی سه ره ده ری دگه ل مه دا دهاته کړن و نه دهیلا ب ههچ رهنگه کی ئه م ده رکه قین، له و ئه م هه رده م وهك کۆمپین هه قالان ل بن چادرا هه قاله کی کۆم دبوین سه رهاتیین پیشمەرگه یه تی و ده ره به ده ریا وه لاتی بو ئیک دوو مه فه دگیرا، ل ٤/٣/١٩٨٩ مه سوچه تا زارویان دکر و مه دگوت ئه گه ر هاتو ئه م گه له ک ماینه د ناڤ که مپی دا، دی پاشه رۆژا قان زارویان چه وا بیت، هه می دی بنه نه خوینده قان و نه شین خزمه تا وه لاتی بکه ن، له و ما مه قان هه قالان وهك ده ستپیک مه بریار دا کو ئه م خو خۆبه خش بکه ین و قوتابخانا د ناڤ چادرین خو یین تاییه ت فه که ین

و فىرى زمان و مېژوو و كەلتورى كوردهوارى بگەين، بەلى ب رەنگەكى گەلەك نەينى چونكى دەولەتا توركا ب هېچ رەنگەكى قەبويل نەدكر ئەڤ جورە كارە بەينە ئەجامدان.

هەڤال ئەڤەبوون: (تەيب بامەرنى، سەلیم بناڤى، فەرىق قومرى و عەزىز بناڤى). هەر ژ رۆژا پاشتر هەر ئىك ژ مە دەست ب كارى خۆ كر بىي چ پىدڤىين قوتابخانى مە هەبن هەر ئىكى ژ مە گۆت چ جورى كاغەزىن زەرفىن ئەرزاقى يان پاكىتتىن جگارا بىنن دى بۆ هەوہ كەينە پەرتوك و دەفتەر.

گەلەك كەيفا وان هات و بۆ مە ئامادەكرن، مە ژى بپىن و ب دەرزىكى پىكڤە درىن و كرنە دەفتەر و ھندەك پىنوسىن رساسى مە پەيداكرن و قەد قەد كرن و مە ل سەر زارۆيان بەلاڤكرن، ھندەك سىلكىن نانى مە پەيداكرن وەك تەختەپەش بكارىنان و بەرەكى سپى ل ناڤ گلكەنىن ئاڤا كۆلايى دا ھەبوون وەكو تەباشىرى بوون، مە ل سەر سىلى دىڤىسى، ئەڤە وەكو دەستپىك مە كرىە، پاشى ئىكسەر چوینە دەف مامۆستا (شەفىق زاڤوى) دا ھارىكارىا مە بگەت و مامۆستايى ب دلەكى بەرفرەھ پىشنىازا مە وەرگرت و برىار دا كو دگەل مە دا كار بگەت، بەرە بەرە خەلكى مە پىشوازی ل فى كارى كرن و گەلەك گەنجان خۆبەخشكرن دگەل مە كار بگەن و گەلەك قوتابخانە ھاتنە ڤەكرن تاكو ژمارا قوتابخانا گەھشتىە (۱۵) قوتابخانەيان، جەرەكادى مە پىشنىاز كر كو بۆ خۆ كۆمىتەيەكا سەرپەرشت دروست بگەين داکو بشىين پرۆگرامان دگەل ھندەك شارەزايىن زمانى كوردى دروست بگەين، ھەمیان ئامادەباشيا خۆ راگەھاند كو ھارىكارىي بگەن. كۆمىتا سەرپەرشت ژى ئەڤەبوون: (شەفىق زاڤوى، تەيب بامەرنى، سەلیم بناڤى، فەرىق قومرى، مەلا سەعید نامىدى و عەزىز بناڤى).

کۆمیتا هاریکاریا پرۆگرامان: (دلمان ئامیدی، ئه‌حمه‌د بادی، ئازاد مایی و سه‌ربه‌ست مایی) و گه‌له‌ك هه‌قالین دی بابته‌ ددانه‌ مه‌، داخوازا لیبورینی دکه‌م هه‌كه‌ ناڤین وان نه‌هینه‌ بیره‌ من، هه‌ر ئیك ژ مه‌ کاره‌ك دکر، عه‌زیز بناڤی گۆت ئه‌ز نه‌شیم وانا بیژم ئه‌ز دی بۆ هه‌وه‌ پیدقیین هه‌وه‌ په‌یدا که‌م وه‌ك خاستن کر ژ زه‌نگینین قزلته‌ په‌ و میردینی و دیاربه‌کر، گه‌له‌ك که‌یفا وان ب مه‌ هات، ب راستی کاری خۆ گه‌له‌ك جوان ئه‌نجام ددا. کۆمیتا پارتی ژ ی گه‌له‌ك پشته‌قانیا مه‌ دکر دگه‌ل حزین دی یین د که‌مپی دا، قوتابخانه‌یین مه‌ به‌رفره‌ بوون، تورکا هه‌ست پی کرن و گۆتن وه‌رن دی بۆ هه‌وه‌ قوتابخانه‌یین تورکی فه‌که‌ین و هه‌وه‌ چ بقیته‌ دی بو هه‌وه‌ ئاماده‌که‌ین، لی مه‌ قه‌بویل نه‌کر، تورکا دڤیا سیخوړین خۆ فریکه‌نه‌ د ناڤ که‌مپی دا کانێ ئه‌م فی کاری دکه‌ین یا نه‌، ئه‌م پیچه‌سیاین مه‌ بۆ پیلانه‌ك دانا ئه‌و ژ ی خه‌لك دگه‌ل قوتابیان هه‌ر ئیکێ تورکان د ناڤ که‌مپی دا ببینن ئاگه‌هداریا مه‌ بکه‌ن و مه‌ قوتابی تی گه‌هاندن کو هه‌ر گاڤا مه‌ ده‌ست قوتان رامن ئه‌وه‌ هاتن دا هه‌می ده‌ستان قوتن، مه‌به‌ست پی کو ئه‌فه‌ داواته‌که‌، دا ده‌رباس بن و ئه‌م جاره‌کادی دا ده‌ست ب کاری خۆ که‌ینه‌فه‌. قوتابخانه‌ گه‌له‌ك به‌رفره‌ بوون قوتابی زۆر بوون ژ ده‌ستی تورکان ده‌رکه‌ت مه‌ خۆ گه‌هاند ه‌ریکخراوین نیڤده‌وله‌تی وه‌ك نه‌ته‌وه‌یین ئیکگرتی (الامم المتحده‌) هه‌تا بنگه‌هی خۆ د که‌مپی دا فه‌کرین، گه‌له‌ك هاریکاری بۆ مه‌ هاتن وه‌ك چادرین مه‌زن به‌لی تورکا گرتن و نه‌دانه‌مه‌ هه‌تا مه‌ گه‌له‌ك شکایه‌ت کرین دانه‌ف مه‌، مه‌ ژ ی بریار دا کو قوتابخانه‌یان هه‌میان بکه‌ینه‌ ئیک قوتابخانه‌ و ل ژیر ناڤی (خواندنگه‌ها بارزانی) مه‌ هه‌لبژارتن کرن بۆ ریڤه‌به‌ری، ئه‌ز (ته‌یب بامه‌رنی) وه‌ك ریڤه‌به‌ر هاتمه‌ ده‌ست نیشانکرن و سه‌لیم بناڤی وه‌ك

ھارىكارى رېڧەبەرى قوتابخانى ھاتە دانان، ھەر ل بەراھىيى مە بريار دا بوو
 كو ھەر سالى دوو قووناغان بېرىن، ل دەمى چوار سالان مە ھەتا پولا
 شەشى ڧەكرن و تا كو مە بو خو پلانداناي بو كو قووناغا ناڧنجى ژى
 ڧەكەين، بەلى ل ساللا ۱۹۹۲ خەلك چۆنە ژ دەرفەى وەلاتى و يىن دى ژى
 زڧرىنە كوردستانى، مە رېڧەبەريا خو رادەستى ھندەك ھەڧالين خو كرن،
 كەل و پەلین مە دگەل ببەن، ئەڧە ھەلويسىتى مە بوو.

ئەگەر مە بڧىت چرايى ژىنى گەش ببىت

بلا تەختە رەشى مە سىل بىت

رهوشا خواندنا ئایینی ل چادرگەها میردینی

[ههلاعهلی شرتی]، مامۆستا یی، خواندگهها ئایینی ل چادرگهها میردینی

یا ئاشکه رایه ههرد کهفن دا مللهتی کورد مللهتهکی دیندار و ئاین پهروهه بوویه، ب ریکا قی دینداری و ب قی ههستا پر نازک، ههمی دهما بهرگری ژ دۆزا رهوا یا کورد و کوردستانی کریه، لهوما ههه شوره شهکا د ناڤ مللهتی کورد دا دهست پیکری و سه رهه لدا ی که سه کی دیندار و ئاین پهروهه سه رکیشا وی کریه و ناڤه کی ئایینی پیڤه هاتیه گریدان، ئه و ژ شیخه یان قازی یه یان ژ مه لایه، ژ فان نمونه یان ژ (شیخ سه عید پیرانی، شیخ عوبه یدوللاهی نه هری، سه ید ره زایی دیرسی، قازی محمه د، شیخ محمه د، شیخ مه حمودی حه فید و هه تا کو بگه هیه ته سه روکی ته فگه را ئازاد یخوازا کوردان بابی نه ته وه یی (مه لا مسته فا بارزانی). هه رده م مللهتی کورد بوویه ئارمانجا تیرین ژه هراوی یین دوزمنان، هه ر جاره کی ب بهانه یه کی ده ستدریژی کریه سه ر مللهتی کوردی هه ژار و ئاین په ریس.

هه وین ئه نفالان یین کول سالا ۱۹۸۸ی یین رژیما به عسیا تاوانکه ر دژی مللهتی کوردی سقیل و بی گونه ه ئه نجامداین، بوونه دریزه پییده ری سهدان هیرش و قرکریین دژی مللهتی کورد هاتینه سه پاندن، مللهتی کورد نه چار کر کو ژ بهر وان دربین گران یین کو ژ لای دهسته هلاتداریین به غدایی فه دهاتنه داوه شاندن ل سه ر مللهتی کورد، لهوما شوره ش و بهر خودان و

سەرهلدان پەیدابوون ژ لایئە مللەتئە کورد ڤە. ڤان شورەشان سەرکەفتن و دەستکەفتن مەزن ب دەستڤە ئینان، هەرەسا قوربانین مەزن ژئە هاتنەدان، ئەڤە هەمی بوونە ئەگەرئە پەیدابوونا هەوین ئەنڤالان و ئاوارەیی هاتە د قادی دا.

وہکی من ل دەست پیکئە ئاماژە پیدای کو مللەتئە کورد مللەتەکی ئاشتێخواز و دیندارە و زۆر ب ئایینئە پیروژئە ئیسلامئە ڤە یئە گریدایە. هەر جہئە مللەتئە کورد لئە بیت، هەلبەت ل دەستپیکئە دئە کاروبار و ئەرکین ئایینئە راپەرینیت، ل دەمئە ئاوارەیین خەباتکەر و شورەشگێرین کورد بەر ب چادرگەھ و کەمپا ڤە چۆین، هەر ل دەستپیکئە د ناڤ ڤان ئاوارەیان دا ژئە بزافەکا ئایینئە تیکەل دگەل بزافا نەتەوہیی دەستپیکر، ئەوژئە شورەشا خامە و خواندن و زانین و نڤیسینئە پەیدا بوو.

ل دەستپیکئە ڤئە خواندنئە ل چادرگەها سلۆپیا دەست پێھاتە کرن کو ہندەک وانەیین رافە کرنا قورئانا پیروژ ژ لایئە بەریژ (مەلا حەمید باڤئە) ڤە دەھاتنە گۆتن.

یە لئە پشٹی ئاوارە بوینئە کەمپا سلۆپیا هاتینە ڤە گواستەن بو چادرگەها میزدینئە، ل ویژئە خۆجھ بوین و جارە کادی خواندنئە دەست پیکرەڤە، ل ویژئە ھۆلەک هەبوو هاتە تەرخان کرن ژبوو مزگەفتئە و کاروبارین ئایینئە، جارە کادی دەست ب وانە گۆتنئە هاتە کرن و گەلەک فەقی خرفە بوون، د وی دەمی دا وانەیین رافە کرنا قورئانا پیروژ و فەرمودەیین پێغەمبەری و وانەیین شەرعیەتی و ریژمانا عەرەبی دەھاتنە گۆتن و هەمی شەڤا ئەڤ وانە د بەردەوام بوون ب تنئە شەڤین ئەینئە تئە نەبانە.

رۆژ بوو رۆژئە ژمارا فەقی ل مزگەفتئە زیدەتر لئە دەھات و (مەلا ئەحمەد بێشیلئە) و (مەلا عەبدولرەحمان کانی سارکی) ژئە هاریکاریا (مەلا حەمید باڤئە) کر د وانە گۆتنئە دا، پەرتوک ژئە (مەلا حەمید باڤئە) ژ باژێر و

باژیرکین کوردستانا باکور دئینان و رۆژ بۆ رۆژی رهوشا خواندنئ به رفره هتر
 لی دهات و زۆر کار و چالاکیین مهزن و بیره وه ریین ئایینی و نه ته وه یی
 دهاتنه ئەنجامدان ل ناڤ چادرگه‌هی و ل بهر وی رهوشا نه خۆش و سهخت یا
 کو کوردین ئاواره یین بوسلمان تیدا دژیان، رۆژانه ب دهان دیمه‌نین
 نه خۆش و کریت مه ددیتن، به لی چونکی مه باوه‌ریه‌کا موکۆم ب ئایین و
 دۆزا کوردی یا رهوا هه‌بوو، باش یا ئاشکه‌را بوو بۆ قان هه‌می ئاواره‌یان یین
 کو د که‌مپین مۆش و دیاربه‌کر و میردینئ دا کو دۆزه‌کا رهوا ملله‌تی کورد
 یا هه‌ی، مافین وان لی هاتینه ستانندن و به‌رزه‌کر و هه‌رده‌م ملله‌تی کورد ل
 سه‌رجه‌م پارچه‌یین کوردستانئ یی تووشی چه‌وسانندن و زۆرداری دبیته و
 هه‌ر جار ژئ ملله‌تی کورد ریکین ئاشتیئ و ئارامیی ده‌له‌بژیریت، لی دوژمنین
 کوردان هه‌ر ده‌م ملله‌تی کورد نه‌چار کریه کو به‌ره‌قانیئ ژ خۆ بکه‌ت.

ب راستی ئاواره‌بویین تورکیا زۆر زه‌حمه‌ت و ماندیوون دیتیه، فه‌ره
 مشه‌کار ل سه‌ر نفیسین و به‌لافکرنا چیرۆک و سه‌ره‌اتیین وان هاتباکرن،
 گه‌له‌ک هاتیه‌کرن ژئ، لی هه‌ر یا کیمه‌ و ل دووماهیئ ده‌ست خۆشیئ ل
 کاری هه‌قال (خالد ئەحمەد بادی) یی پیروژ دکه‌م و داخوازا سه‌رکه‌فتنی بۆ
 دکه‌م و کاره‌کی زۆر گرنگه‌ و ژه‌ژی ماندیوونی یه‌.

بەردەوام بوونا خەباتا ئاوارەیان پشتی قه‌گه‌ریانی

عیرفان سلیمان ئەلکیشکی، مامۆستایێ خۆانەنگه‌ها بارزانی ل چادرگه‌ها میردینی

ل سالا ١٩٩٢ی و پشتی پتر ژ نیقا مامۆستایین مه بریار دا کو بچنه ژ دەرڤه‌ی وه‌لاتی، گه‌ورینه‌ک که‌فته د ناڤ کارگیریا (قوتابخانا بارزانی) دا، ئەم ئەڤ مامۆستایین مه نیازا قه‌گه‌ریانا وه‌لاتی کری کۆمبۆین داکو بو خۆ لیژنه‌کا سه‌ره‌رشتیی بدانین بو هندی ل ده‌می قه‌گه‌ریانا مه بو کوردستانی، ئەم بشیین ل سه‌ر خزمه‌تکرنا مامۆستا و قوتابیین خۆ بەردەوام بین و خۆ ل چاره‌نقیسی وان بکه‌ینه خودان. پشتی هه‌لبژارتنه‌کا ناڤخویی، ئەم ئەڤ مامۆستایین ناڤین وان ل خواری وه‌کو لیژنا سه‌ره‌رشتیی هاتینه ده‌ست نیشانکرن:

- ١ - عیرفان سلیمان عه‌بدوڵلا
- ٢ - سه‌دیق مووسا فه‌تاح
- ٣ - عیسا عه‌بدوڵحه‌مید فه‌تاح
- ٤ - نه‌زیف ئەحمەد بیرۆ
- ٥ - سه‌باح سلیمان

پشتی شاندى پەرله‌مانى كوردستانى ب سەرۆكاتيا دكتور كه‌مال كه‌ركوكى هاتيه سهره‌دانا كه‌مپا مه، ئەم هانداین كو فه‌گه‌ریینه‌فه بو كوردستانى، مه ب گرنكى دیت كو بابەتیی خواندنگه‌هین مه دگه‌ل ئەندامى شاندى (شیخ مه‌ئموون بریفكانى) به‌حس بکه‌ین، پشتی ده‌ست خو‌شیی ژ مه‌ خواست كو ئیكسەر قه‌ستا ریقه‌به‌ریا گشتیا په‌روه‌رده‌یا ده‌وكی بکه‌ین دا كو چاره‌نقیسی قوتابی یین مه‌ وندا نه‌بیت، ژبه‌ر كو هه‌رچار هه‌قالین من یین دگه‌ل من د لیژنا سه‌په‌رشتیی دا، خودان خیزان بوون، له‌وما ل ده‌مى ئەم فه‌گه‌ریینه‌ كوردستانى هه‌ر ئیك ژ وانا دگه‌ل خیزانا خو فه‌گه‌ریا، ئەز ژى ل رۆژا ۱۹۹۲/۹/۱۷ى دگه‌ل قامیونا كه‌ل و په‌ل و په‌رگه‌ه و ئەرشیفی خواندنگه‌هى فه‌گه‌ریام و ئیكسەر مه‌ قامیون به‌ر د ناڤ گۆره‌پانا ریقه‌به‌ریا په‌روه‌رده‌یا ده‌وكی دا، ل رۆژا پاشتر مه‌ په‌یوه‌ندى ب لقا (۱) یا پارتی كرو ب هایكاریا نقیسنگه‌ها ریكخراوین جه‌ماوه‌ری و ئیكه‌تیا قوتابی و لاوان، ئەم شیاين به‌رده‌وام بین ل سه‌ر خزمه‌تكرنا قوتابیین خو.

ل دویف رینمایین لقا ئیك ئەم چۆینه سهره‌دانا ریقه‌به‌ری په‌روه‌ردا ده‌وكی (حه‌جی رافع عادل)، وی ژى ژ كه‌رما خو ژۆره‌ك ل ئاڤاهیی په‌روه‌ردا ده‌وكی یا كه‌فن بو مه‌ به‌ره‌ه‌فكر.

ل سالا ۱۹۹۲ى (دكتور ناصح غه‌فوور) وه‌زیری په‌روه‌ردى بوو ل حكۆمه‌تا هه‌ریما كوردستانى، ده‌مى سهره‌دانا په‌روه‌رده‌یا ده‌وكی كرى، مه‌ په‌یوه‌ندى پیکر و پشتی دان و ستاندنه‌كا كورت دگه‌ل دا هاتیه‌كرن، گه‌له‌ك كه‌یفا وی ب كاری مه‌ هات و ده‌ستخوشی ل مه‌ كر.

ب فه‌رمانا ریقه‌به‌ری په‌روه‌ردى لیژنه‌یه‌كا هه‌لسه‌نگاندنى هاته‌ پیکناین ژبو قوتابیین مه‌ و یین ژ ئیرانى هاتین، پشتی تاکیكرنه‌كا سه‌رزارى ب

هەمى قوتابىيىن مە كرى، پشتبەستىن ب وئى پرونامەيى ھاتە كرن يا كو مە ل خواندنگەها بارزانى دايى و ھەر ئىك ل دويف ئاست و رىزا خو ل خواندنگەھان ھاتنە ھەرگرتن و بۆ ماوھەيى چەند رۆژان ليژنا تاقىكرنا ل ھۆلا رىقەبەريا پەرورەدەيا ھۆكى بەردەوام كەفتە د خزمەتا قوتابىيىن قەگەريايى دا، ئەو قوتابىيىن مالين وان ل گوندان و نەشيان بھينە پەرورەدەيا ھۆكى، ليژنا تاقىكرنى چەند گوندەك دەست نیشانكرن ژبۆ خرقەكرنا قوتابيان و تاقىكرنا وان.

ب قى چەندى پتر ژ (۲۷۰۰) قوتابيان تاقىكرن پى ھاتە كرن و ب فەرمى ل قوتابخانا ھاتنە ھەرگرتن و بەردەوامى دا خواندنا خو. نوکە ئەم خو سەربلند و سەرفەراز دىنين كو پترىا قوتابىيىن مە كۆليژ و پەيمانگەھ تمامكرينە و باشترين كارا د ناڤ دام و دەزگەھين حكومى و حزبى دا ب رىقە دبەن.

دەربارەى كەرەستە و كەل و پەل و پەرگەها خواندنگەها مە كو ب ھزارەھان دەفتەريىن قەبارە جورا و جور، قەلەم و كەرەستين پيدقى بۆ قوتابيان مە كرنە ديارى بۆ رىقەبەريا پەرورەدەيا ھۆكى و ب سەدان پەرتوك و و قەلەمىن رەنگا و رەنگ و كەرەستين كاري ھونەرى شيوەكارى پشتى دامەزراندنا پەيمانگەها ھونەريىن جوان، ئىكەمىن لايەن ھاريكارى بۆ وان كرى مە بۆ كرنە ديارى.

پەرتوكخانا خواندنگەھى كو پتر ژ (۳۰۰) پەرتوكا يىن رەنگا و رەنگ پىكھاتبوو، مە كرنە ديارى بۆ ئىكەتيا قوتابى و لاوين ديموكراتا كوردستانى.

(١٦) چادرین مەزن مە ب ئەمانەت دانە دەست ئیکەتیا قوتابی و لاوین دیموکراتا کوردستانی و پاشی ئەوان ژێ ئیخستنه د خزمەتا چالاکیین قوتابخانا دا.

مامۆستایین مە هەمی هاتنه دامەزراندن ل دەزگایین جودا جودا یین حکۆمی و حزبی.

پشتی (٥٦) روژان مە ل پەرۆردی دەوام کری و ئەرکی قوتابی و مامۆستایین خۆ ل سەر خۆ ئەدا کری، ئیدی کاری مە ژێ ب دووماهیك هات و ئەم چوونه مالا خۆ.

ب سوپاسی قە دبیزم قان کەس و لایەنا هاریکاریا مە کر ژ لایێ دراقی و مەعەوی قە هەتا کو ئەم شیایین قی ئەرکی ئەنجام بدەین:

- ١ - عەبدولعەزیز تەیب، (پاریزگاری دەهۆکی)
- ٢ - قادر قە چاغ، (بەرپرسی لقا ئیک یا پارتی)
- ٣ - ئیکەتیا مامۆستایین کوردستانی - لقا دەهۆک
- ٤ - ئیکەتیا قوتابی و لاوین دیموکراتا کوردستانی لقا دەهۆک - نەینەوا.

کارکرن د ناڤ چادرین تیلبه ندگری دا

جومعه حسین راقینی، ماموستایی چادرگەها میردینی

ل دەستپیکا دانانا خواندنگه هان ل چادرگەها میردینی پشتی هەوین ئەنفالین رهش، چۆنا مه بۆ وهلاتی تورکیا، کهفتینه د ناڤ چادرگەهان دا ل ژیر دەستی رژیمه کا درنده تر ژ رژیمه عیراقی، کو رژیمه عیراقی بۆ خۆ رینمایی و رهنگین چاقلیکرنی ژ وانان وهردگرتن، زاروین کورد ژ هیفی و ئومید هه بوون مینا هه می زارویان بخوینن و بچنه قوتابخانا و فییری زانینی ببن. د قی ده می دا مروفتین کوردپه روهه هه بوون هه رده م د قیا خه بات و خزمه تا گه لی خۆ بکه ن، له ورا کۆمه کا کوردپه روهه ران ل چادرگەها میردینی یا کوردین دهر به ده رین ئەنفالکری لی دئاکنجی، سه ره ه لدا و رابوون ب دانان و فه کرنا قوتابخانان، ل رۆژا ۱۰/۱۲/۱۹۸۸ کۆمبوونه کا به رفره ه ل مزگه فتی هاته کرن ب ئاماده بوونا نوینه ری سه ره په رشتیا چادرگەها میردینی و چه ندین به رپرس و رويسپی یین که مپی و پرانیا زانایین ئایینی، د قی کۆمبوونی دا ب رهنگه کی ره سمی ئیکه تیا زانایین ئایینی ل چادرگەهی هاته دامه زانندن و چه ندین ده زگه هین پیفه گریدایی هاتنه دانان و چه ندین و ریکخستن و ل پیشیا هه میان (دهسته کا فیکرکری و نیشادانی) هاته دامه زانندن.

وی دهسته کی بزاقه کا بی سنور دکر بۆ ریکخستنا خواندنگه هان، قیجا رۆژ بۆ رۆژی ئەڤ خواندنگه هه گه شتر لی دهاتن و کاری وان باشتر بریقه دچۆ

و پتر خەلکێ چادرگه‌هی باوه‌ریا خو پێ دئینا و پشته‌فانیا وان دکر،
هه‌روه‌سا کۆمیتا سه‌رپه‌رشتیا که‌مپێ پشته‌فانیه‌کا سه‌ره‌کی یا
خواندنگه‌هان بوو.

ده‌سته‌کا فیڕکرنێ و نیشادانی ژ فان هه‌ژایان پیک ده‌ات:

- ۱ - د. حه‌مید عادل یه‌زدین باقی
- ۲ - مه‌لا عه‌بدولره‌حمان کانی سارکی
- ۳ - مه‌لا سه‌لمان عه‌بدولحافز بناقی

خواندنگه‌هه‌ین کوردی	رێقه‌به‌ر
خۆراگرتن	عه‌بدولره‌حمان محه‌مه‌د شه‌ریف
فیداکاری	جومعه‌ حسینی
حه‌له‌بچه	ئه‌حمه‌د عه‌بدوللا موه‌سا بادی
وه‌لات	حه‌مدی محه‌مه‌د

ژمارا مامۆستا (۴۰) مامۆستا بوون، و ژمارا قوتابیان (۷۵۰) کور و (۳۵۰)
کچ بوون، سه‌رجه‌می وان د بوو (۱۱۰۰) قوتابی.
ژبلی فان قوتابخانا، هنده‌کێن دی ژ ی هه‌بوون: (به‌رخودان، شوره‌ش،
بزاڤ، کاردۆخ، میدیا، چرا، ئاواره، برایه‌تی، پاشه‌روژ، مه‌تین، شه‌هیدان،
ئاگری، ئه‌حمه‌دی خانی، خه‌بات، پیژان، جزیری، ئاشتی و زانیاری).

ژیانا مشهختی

عەمەر ئەحمەد بیدوھی، مامۆستا و وەرزشفانی چادرگەها میردینی

گەلی کورد ب درێژیا دیروکی چەندین سالان هاتیە ژیکفەکرن و ژیک جوداکرن، دوژمنا کار بو هندی کرێه مللهتی کورد نەبیتە ئیک روح و ئیک گیان و ئیک زمان. بەردەوام پیلان داناینه کو ئەفگەله بمینیت نەزان و بی شیان و بی دەستەلات، ئاگر و گوپی دختە ناڤا جەرگی قی گەلی و نەیارتی و دژاتیا هەڤدو و پارچەکرنا ئەردی و لاوازا هیژی و زمانی دایکی و نەهیلانا نەریت و تیتالیین کوردهواری د ناڤا مه دا بەرزە دکرن، ئەم ژوان خیزانا بوین کو بەر ب ئەنفالین ۱۹۸۸ی کەفتی، رح و گیانی خو و زارویان مه دەربازی سنوری تورکان کرن، پشتی ل ۱۹۸۸/۸/۲۴ی کیمیا بارانا دەڤەرین کوردستانی کری، ئەم ژ گوندی (کانی مەزنی) دەرکەفتین و بەر ب گوندین نیزیکی سنوری تورکیا چوین و ل (کانی گويسکی) ئاکنجی بوین تاکو رۆژا ۱۹۸۸/۸/۲۸ی بی خوارن و ڤەخوارن، ئەم دەربازی سنوری بوین و ل گوندی (ئاشیتی) ئاکنجی بوین. هیژین جەندرما ل رەخ و رویین مه بوون و هیژا لەشکەری عیراقی ل هنداڤ سەری مه بوون تاکو رۆژا ۱۹۸۸/۹/۱۴ی ئەم ژ ئاشیتی ڤه‌گواستنه چادرگەها میردینی، پشتی جڤاتا نیڤدەوله‌تی بریارا حەواندنا مەدای، تورکیا رازی بوو ب حەواندنا مه، رۆژا ۱۹۸۸/۹/۱۵ گەه‌شتینه چادرگەها سیمەبەند کری یا د ناڤه‌را باژییری قزل تەپه و

میردینی دا ئاکنجی بوین و ژیاره‌کا سهخت و دژوار دهست پی‌کر. د ناڤا ڤی ژا چادرگه‌هی ژی دا دوژمنا پیلان دانان بو ته‌سلیم کرنا هه‌ڤوه‌لاتیان و کرنا ژه‌هری د ناڤا نانی خوارنی دا، نه‌هیلا نا ده‌رکه‌فتنا وه‌لاتیان ژ ناڤا چادرگه‌هی بو هر مه‌رمه‌کی و پیدڤیه‌کی، لی گه‌لی کورد هه‌رده‌م د ته‌نگاڤیان دا خو کریه قوربان و سوته‌مەنی کو شه‌ڤین تاری رون بکه‌ن و ریڤین گرتی ڤه‌که‌ن، له‌وما هه‌ر که‌سه‌کی د ڤی چادرگه‌هی دا خزمه‌ته‌ک دکر داکو ره‌وشا ژيانا وان خوڤ ببيت و ئیکگرتنه‌ک ب هیژ د ناڤه‌را مه‌ دا چی ببيت.

کارهاتنه‌ دابه‌شکرن ژ کۆمیتا سه‌رپه‌رشتا چادرگه‌هی و لیژنا ریه‌سپی و شیره‌تکارا و هیژا ئینزباتی و پزیشکی شوره‌شی و لیژنین دابه‌شکرنا ئازۆته‌ی و دابه‌شکرنا و دابه‌شکرنا که‌ل و په‌لا و دابه‌شکرنا دارا و سوته‌مەنی و دابه‌شکرنا نانی و لیژنا زانایین ئایینی و لیژنا به‌ره‌ڤکرنا پروگرامین خواندنی و سه‌رپه‌رشتیکرنا په‌روه‌ده‌یی و لیژنا چالاکیین وه‌رزشی و لیژنا سه‌رپه‌رشتا تیپین هونه‌ری و گیرانا ئاهه‌نکا و کاره‌بائیا و ڤه‌کرنا خواندنگه‌ها ب شیوه‌یه‌کی نه‌ینی و باشی ئاشکرا، ریڤه‌به‌ریا خواندنگه‌ها بارزانی و هه‌ڤالین سه‌خبیریا خواندنگه‌ها و مزگه‌فتی و سه‌رشوا و جرنیین ئاڤی، هه‌ر که‌سه‌کی ئه‌رکی خو ب شیوه‌یه‌کی کورد په‌روه‌رانه بریڤه‌ دبر و په‌یوه‌ندی ب هیژتر لی دهاتن تاکو سالا (۱۹۹۲) ل دویف بانگه‌وازی پارتی ئه‌م کۆم ب کۆم هاتینه‌ ڤه‌ کوردستانا رزگار کری.

پەنابەرىن ئوردىگايى مېردىنى و كارى كۆمىتا ئىنژىياتى

جەمال بىدى، شەننامى كارايى كۆمىتا ئىنژىياتى ل چادىرگەھا مېردىنى

ل دەمى ئاوارەبوونا مە ل رۆژا ۱۹۸۸/۸/۲۵ بەر ب سنورى تورکيا دگەرم و گۆرا ئەنفالا رەش دا بەر ب چارەنقىسىيەكى نەدىار كەفتيە رى تاكو ل رۆژا ۱۹۸۸/۸/۳۰ و سەرەراى دەردەسەرەيەكا ئىكجار مەزن مە سنور بەزاند و گەشتىنە ناڧ ئاڧا دەولەتا تورکيا، ل سەر كەرتك و چەم و بىستانىن ئاشىتى و ئاروشى بىنەجھ بوين بۆ ماوہىي (۱۸) رۆژا ماينە ل بەر ساھى و ستىرا، پاشى قىرى و ھەوارىن ژن و زاروفا و گەشتنا كەسانىن خىرخواز و رۆژنامەقان و چەند كەنالىن تىلە فرىيوني ئە و ژى ب دزى قە. پاشى كۆمەتا تورکيا ئەم قەگواستىن بۆ ئوردىگايى دياربەكر و مېردىن و مۆش و سلۇپيا، ل روژىن ۱۵-۱۶/۹/۱۹۸۸ ئەم ل كەمپا مېردىنى ئاكنجى كرىن و ھژمارا ئاكنجىيەن كەمپا مېردىنى بوونە نىزىكى (۲۰) ھزار كەسان و (۷۴) ھەفتى و چوار گوند بوون، پاشى ماوہىيەكى كىم، كۆمىتەيىن سەرپەرشتىكرن و ئىدارەكرنا كەمپا مېردىنى ھاتنە پىكئىنان ژبۆ برىقەبرنا كاروبارىن چادىرگەھى و ھەلبىزارتىن ئازادانە ھاتنە ئەنجامدان و كۆمەكا ھەڧالان ب سەر كەفتىن و كۆمىتا سەرپەرشتىا كەمپى برىار دا لىژنەكا

ئینزیباتی بهیته پیک ئینان، ئەو بوو کۆمیتە کا خۆبه‌خشی هاته گۆری، ئەو
ژی ژ کۆمه‌کا کادر و پێشمه‌رگه‌هی فیداکار و جانفیدا هاته پیکئینان
پێخه‌مه‌ت کار و خزمه‌تکرنا خه‌لکی وه‌فاداری ریبازا کوردایه‌تی و کوردینی
کو ب پشته‌فانیا خودایی مه‌زن و جه‌ماوه‌ری که‌مپی کۆمیتە هاته پیکئینان
و مینا جفاتە کا پارێزگه‌هی و ده‌سته‌یا سه‌رپه‌رشتیا کۆمیتا ئینزیباتی ژ فان
هه‌فالان هاته ئیکئینان ئەو ژی:

- جه‌مال حاجی به‌ندی
- عومه‌ره‌شید تروانشی
- نه‌زیر خالد ئۆره‌یی
- سه‌دیق موسا هدینه‌ی
- عه‌لی محهمه‌د بیدوه‌ی
- سوچی غه‌فار بیدوه‌ی.

هه‌ژی گوته‌ی یه‌ قی کۆمیتێ راسپارده‌ و رینمایین خۆ ژ لیژنا ئیداری و
سه‌رپه‌رشتیا که‌مپی وه‌ردگرتن. کۆمیتا ئینزیباتی هیزه‌کا ریکوپیک یا
ئینزیباتی بوو ژ پێشمه‌رگه‌ییین کو دۆهی ب تهنگا خۆ خزمه‌ت و به‌رگریا
وه‌لاتی و ملله‌تی دکر، ئەفرۆ ژی ب کارین خۆبه‌خشین خزمه‌تا خه‌لکی خۆ
دکر و ب پینووس و بزاقین خۆ یین بی دووماهیک خزمه‌تا وانان دکر، ئانکو
ل شوینا تهنگی، پینووس هه‌لگرت.

ژمارا ئینزیباتان دگه‌هسته‌ نیزیکی (۱۰۰) که‌سان و هه‌می ژی وه‌کو
پێشمه‌رگه‌ و ب گیانه‌کی پری دلسۆزی و وه‌فاداری مل ب ملی ئیک کاردکر.
هه‌ر ب جلکین خاكا بوون، لی پاته‌کی سۆر ب زه‌ندکا وان فه‌ هاتبوو به‌ستن

و ل سەر نقیسی بوو (پ.م) ئانکو (پیشمەرگه)، خەلکى هەمى گوندا تیدا دبه شداربوون و ژ قى خزمەتى دى بار نه بوون، هەر گونده کى هه قاله ک دا بومه وه گوندین بۆش وه کى ئۆره، بیدوهى، بناقى، ئاسهى، راقینا، ئۆزمانا و گهره گوھ دوو هه قال تا سى هه قاله دا بوو نه مه . بهردهوام و ب شه ق و رۆژ فان ئینزىباتا زیره فانی ل چادەرگه هى دکر و گیان و مال و خیزانین ئاواره یان دپاراستن و زیره فانی ل جهین گرنگ دکرن مینا جهی ئاقى و نه خوشخانى و سرایین نه خوشا و دکانى و نانى و جهین گرنگ دکرن، ههروه سا ئاسانکاری و خزمه ته کا بى دووماهى بو خه لکى خه باتکه رى ئاواره بووى دکرن و هه مى ژى بى به رامبه ر، ئانکو خیزان و مال زارویین خو دهیلان دچون خزمه تا خه لکى دکرن، ئەق کاره یى بهردهوام بوو تاكو سالا ۱۹۹۲ ل دەمى شاندى هه ریمما کوردستانى ب سه رۆکاتیا ریزدار دکتور که مال که رکوکى و شیخ مه ئموون بریفکانى بو که مپین ئاواره بوویا ل تورکیا ب مه ره ما فه گه راندنا مه بو کوردستان ئازاد هاتین.

لیژنا شیرەتکاری و ریهسپیین چادرگەها میردینێ

بنیامین گەرەگوهی، ئەندامی لیژنا شیرەتکاری و ریهسپیان

پشتی هەلبژارتنن کۆمیتا سەرپەرشتیا چادرگەها میردینێ هاتینە ئەنجامدان و لیژنا نوی یا کارگیریا چادرگەهای دەست ب کار بووی، تیدا لیژنا شیرەتکاری و کارگیری یا چادرگەهای دەست بکار بوین و کاری خۆ ئەنجامدای، بریار هاتەدان کو هژمارەکا لیژنان دابمەزرینن ژ بو ئاسانکرنا کاری بریقه برنا چادرگەهای ب شیوهکی جوان و بی کیماسی، لدویف سیستەمی کارکن و ب ریقه برنه کا راست و دروست داکو چ ئاریشه پەیدا نەبن و بەرەلایی نەکه قیته د ناڤ چادرگەهای دا، نە هەر کەسەکا یان لایەنەکا کارین خۆ وەکی وی دقیت ئەنجام بەدەت، دا کو پتر ئاسانکاری بکه قیته کاری ئاوارەیین چادرگەهای و باشتەر خزمەتا ئاوارەیان ل دەربە دەریی بەیتە کرن، پازدە لیژنە هاتنە پیک ئینان.

ژ وان لیژنا، لیژنا مە بوو یا ریهسپی و شیرەتکاریا چادرگەها میردینێ و ئەم هاتینە راسپاردن بو ئەنجامدانا فی کاری گرنگ کو ئەو ژێ مە ئاریشهیین خەلکی چادرگەهای چارەسەر دکرن. ل دەستپیکێ مە دەست ب کاری خۆ کر و رۆژانە مە بەشداری د چارەکرنا ئاریشهیین بچویک و مەزن دا

دکرن، هەروەسا مە ئاریشەیی ل ناڤهرا گوندا دا، ل ناڤهرا بنه مالان دا، هەروەسا ل ناڤهرا کەسان و جیرانان دا ل دەمی مە گوھ ل دبوو کو ئاریشەک پەیدا بوویە ل هەر لایەکی چادرگەھی با، ئیکسەر دا ئیک ژ ئەندامین لیژنا مە ل وێرە ئامادەبیت و ئەگەر هەمی نەئامادە بان، دا هەر ئیک ژ ئەندامین مە ل وێرە ئامادە بیت ژ بو کو ئەو ئاریشە بەرفرەتر ل نەهیت و بهیتە چارەکرن. هەروەسا قان لیژنان، ب تاییەت لیژنا مە کەسایەتیین شارەزا و زیرەک و چالاک بو هاتنە دانان و ل دویڤ پیدڤیا قان لیژنان کاری خۆ ئەنجامدا.

ئیک ژ قان لیژنا کو لیژنا ریهسپی و ماقویلیین چادرگەھی بوو، هەر ژ بو دەست نیشانکرن کەسانین بەرنیاس و خودان قییمەت و خەباتکەر ل قی لیژنی هاتنە داناندن و کاری لیژنا ناڤبری وەکو لیژنا شیرەتکاری و پرس پی دەهاتنە کرن و کاری وی لیژنی ژ بو چارەکرن هەر کیشەیه کاکۆمەلایەتی و جفاکی دا هیتە چارەکرن و مە نەدھیلا ئاریشەیا بچویک مەزن ببیت. دوو شەری مەزن پەیدا بوون، یی ئیکی ل ناڤهرا خەلکی گوندی ئورەیا ب خۆ کو شەرەکی مەزن بو وەلاتیەک و پیشمەرگەکی قەرمان هاتنە شەهید کرن، هەروەسا شەری دووی ل ناڤهرا گوندی ئەلکیشکا بەرواریا و گوندی راشینا، جهی خۆشحالیی بوو چ کەس نەهاتنە کوشتن، ل ب دەهان کەس هاتنە بریندار کرن ژ شەرکەر و گوندیا، ژبلی بەره قانین شەری ژی هاتنە بریندار کرن.

ل قان شەرا دا لیژنا ناڤبری رۆلەکی باش و پیشچاقا هەبوو، نەھیلا پتر پەل گەش ببن یان ژی گەهشتبا دووماهیکا ریکی و ئاستەنگ پەیدا ببان و رۆلەکی ئیکجار مەزن لیژنا ریهسپی یین چادرگەها میردینی دگێرا و هایداری

رهوشا کۆمه‌لایه‌تیا خه‌لکی چادرگه‌هی و ئاواره‌یی‌ن خه‌باتکه‌ر بېوون، هه‌می ب ریکا لیژنا سه‌رپه‌رشتیا که‌مپی دهاتنه‌کرن و هه‌ماهه‌نگیه‌کا مه‌زن ل ناقبه‌را لیژنا ریه‌سپی و لیژنا سه‌رپه‌رشتیا چادرگه‌ها می‌ردینی هه‌بوو، مینا پی‌شمه‌رگه‌یی‌ن قه‌هره‌مان قان ریه‌سپیان درپژی ددا کاری پی‌شمه‌رگه‌یه‌تی ل ده‌می په‌یدا بوونا رویدانه‌کی، ئەقی لیژنی خو لی دکره‌ خودان و بزویترین ده‌م نه‌دهیلا ئەو ئاریشه‌ مه‌زن ببیت و خه‌لک پیک دئینان و هه‌ردوو لا رازی دکرن، نه‌دهیلا ئاریشه‌یی‌ن ئاواره‌یان بچنه‌ دده‌ستی پۆلیسان دا ل قه‌ره‌قوئی کوب که‌یفا خو وان پۆلیسی‌ن بی ره‌وشت مایی خو تی کرباهه، به‌رده‌وام قی لیژنا ناقه‌ری کۆمبوون ئە‌نجام‌دان و گه‌نگه‌شه‌ ل سه‌ر ئاریشه‌یان دکرن، هه‌روه‌سا چاره‌ریک بو ددانان و هه‌ر ده‌م ئە‌ق خه‌باتکه‌ره‌ د نا‌ق جه‌ماوه‌ری چادرگه‌هی دابوون و خو ژ وان دویر نه‌دکرن. ب راستی تا‌کو چادرگه‌ها می‌ردینی هاتیه‌ قالا کرن ل سال (۱۹۹۲)ی ژی ئە‌ق لیژنا مه‌ یا به‌رده‌وام بوو، خزمه‌تا جه‌ماوه‌ری چادرگه‌ها می‌ردینی دکر.

لیژنا کار و ئەرکین پارتیەتی د نەف چادرگەها میردینی دا

ئەحمەد ئەحمەد مستەفا یی ناسیار ب [ئەحمەد بەدی]. کادری پێشکەفتی یی پارتی

کوردستان ئەو پارچە عەرە یی مللەتی کورد ل سەر ژیا یی هەر د کە قن دا و تا نوکە، ئەگەر ب چاقەکی هویر و دویر بەرێخۆ بەدینە دیرۆکا مللەتی خۆ، هەر دەم رژیمن دەستەلات ل سەر پارچە یین کوردستانی و ب تایبەت کوردستانا عیراقی کرین، هەر ژ دامەزاندنا دەولەتا عیراقی ل سەر دەستی بەریتانیا و تا دگەهیتە بە عسا خوینا وی و هەر چ د دەستی قان رژیمن دا بوویە، ئیک لدویف ئیک دەرەقی مللەتی مە بکارئینایە ژبو قەرقن و ژناقبرنی و دلپەشی و کەرب و کینا وان مللەتە کە هەژار و بی دەستەلات و بکارئینانا هەمی جورین چەک و ئامرازان و رییان ژبو بجه ئینانا نەخش و پیلانین خۆ.

دوو ماھی ری گرتیە بەر ژبو ژناقبرنا گەلی مە، چەکی کۆمکوژ و ئەنفالین رەش بکار ئینان، د قی هەوی دا مللەتی مە دەر بەدەر بوویە بەر ب سنوران بو تورکیا و ئیرانی، ژبلی ئەوین کە قتی نە دەستی رژیمن و هەمی ریکین ژناقبرن و قەرقن دور حەقی وان دا بکارئینان.

ئەقین دەر بەدەر بوین بو نمونە ل تورکیا چەندین ئوردیگا وەکی وان دگۆتی (کەمپ) هاتنە دروست کرن و زۆر ستەم و بی حورمەتی دگەل خەلکی ئاوارە کرن، ب چاقەکی کیم بەری خۆدا وی خەلکی و بی ریزی

سهره‌دهری دگه‌لدا دکر و ههمی ئەڤ ئوردیگایه ئیک وان و کرنه سی که‌مپ (میردینی، دیاربه‌کر و گه‌ڤه‌ر) ژبه‌ر کو خه‌لکی سه‌روه‌ری وان باشت‌ر بوو ژ که‌مپین دی و هر چه‌ند خه‌لکه‌ک باش هه‌بوو ل جهین دی ژی، به‌س نه‌ ب وی ره‌نگی بوو.

ژ بوو خوو ری‌کخستن و سه‌ره‌دهری و خزمه‌تا خه‌لکی خوو بکه‌ن، کادرین پارتی و خوو ته‌رخان کر ژبوو خزمه‌تا خه‌لکی خوو هر ژ روژا ده‌ربازی سنورا بوین و تا زفرینه کوردستانی و د ناڤ که‌مپا دا.

کارین کادر و ری‌کخستین پارتی پی رابوین:

- ۱ - ئامارا خه‌لکی هر گوند گوند ل هر ده‌ڤه‌ره‌کی ژبوو زانینا ژماری و ئەگه‌ر هاریکاریه‌ک ژی هه‌بیت دا بشیت ب دادپه‌روه‌رانه به‌لاڤ بکه‌ن ل سه‌ر خه‌لکی خوو.
- ۲ - دابه‌شکرنا هاریکاریی دا بگه‌هته خه‌لکی ژ خوارنی یان که‌ل و په‌لین دیت‌ر.
- ۳ - د که‌مپا دا لیژنین کارگیری (لیژنین سه‌ره‌په‌رشت) دروست کرن ژبوو خزمه‌تا خه‌لکی و دابه‌شکرنا ری‌کخستنا ههمی کارا (نان، غاز، ئازۆقه، هاریکاری).
- ۴ - هر کادره‌ک لدویڤ شاره‌زایا خوو کاری خوو د ناڤ خه‌لکی دا کر وه‌ک (برینپیچی، کاره‌با).
- ۵ - گریدانا کۆمبوونا و ساخکرنا بیره‌وه‌ریا، گه‌هاندنا نه‌خۆشی و کیماسین خه‌لکی بوو حکومه‌تا تورکیا و سه‌رکردایه‌تیا پارتی.
- ۶ - به‌لاڤکرنا رینما و راسپارده و فه‌رمانین ژ سه‌رکردایه‌تیی دگه‌هشتنی.
- ۷ - نوی ری‌کخستنا ری‌کخستیا ژ (پ.م) و کادرا و هر ری‌کخراوه‌کی چه‌ند د که‌مپی دا و هر گروپه‌کی هه‌قاله‌کی ری‌کخراوی سه‌ره‌په‌رشتیی لی بکه‌تن.

ژبلی قان کارا، هاریکاریکن و ئاگەهدار بوون ل سەر سەرۆبەری کەمپێ یا بەردەوام و هەمی کارین پارتایەتی دەتەنە ئەنجامدان، هەمی کادرین پارتی د خزمەتا خەلکی خۆ دا بوون ژبۆی بشین پیچەکی ژ ئیش و نازار و کیماسیین ژیانێ یین فی خەلکی د سەرۆبەری کە نەدروست دا ژیان ل بەر سەر و سەرمايي کیم بکن، کاری کادران ل هافین و زفستانا بلندکرنا وریا خەلکی خۆ بوو، هەر چەندە ئەو خەلکە ژۆری خۆراگر بوویە، چونکە ئەو ژێ بەرخودان و خەباتەک بوویە ژبۆ دەستفەئینانا مافین رهوا ب تاییەت د فی قووناغا سەخت و دژوار دا.

ل دووماهیی دی بیژم ئەنفال قووناغەکا مێژوویی یا دەولەمەندە ب وانە و سەربۆر و رەنگین بەرخودان و خەباتی دژی زۆلم و زۆرداریی. ژ لای خەلکی خۆراگری د قان کەمپا دا و کادرین پارتی کول دەمی چوینە د ناڤ ئاڤا تورکیا دا خۆراگرته فه، وەکی شەمالکا د ناڤ خەلکی دا دیدار بوون، هەر ئێک لدویف شیان و زانینا کاری پی را دبیت سەخمەراتی ب دەستفەئینانا مافین رهوا یین گەلی کورد. پیدڤیه ژ هەمی لایەنا حکومەت حزب و مێژوونڤیس و لایەنین پەیوەندیار، فی قووناغی و جورێ بەرخودان و ریکخستنێ ژبیر نەکن، دەستە و نەفی یین پاشەرۆژی بزنانن باب و بابکالین وان چەند خوین ریزتیە و نەخۆشی دبیتنە، بەرھەنگاری و بەرخودان کرینە ژبوو سەرفەرازییا گەل و وەلاتی خۆ.

هونەر مەندین شیوهکار و خوشنقیسین چادەرگەها مێردینی

ره‌شید عه‌لجی، هونەر مەندی شیوه‌کار و باشنقیسی چادەرگەها مێردینی

ل دەمی عەرپین ره‌ش و تاری به‌ر ب کوردستانی هاتین و شاپه‌رین خۆ داریژتینه‌ سه‌ر ئا‌خا کوردستانی و هیتله‌ری به‌غدا بریارا نه‌هیلان و بنبرکرن و به‌رزه‌کرکنا نا‌قی پیرۆزی کوردستانی و خه‌باتکه‌رین کو نه‌قیایی بمین دبن زۆلم و سه‌ته‌ما فاشیستی به‌غدايي، ده‌ست ژ هه‌می ماف و به‌رژه‌وه‌ندی خۆ به‌ردان و شه‌ف و رۆژ کرنه‌ ئیک و به‌ر ب سنورین وه‌لاتین هه‌ریمی چۆین و ل سنوری تورکیا بوینه‌ میه‌هان و دگه‌ل قووتانا ده‌روکی تورکان، ب خه‌مساری و چاخشاندن قه‌ ده‌رۆک ل مه‌ قه‌کر و ل چادەرگه‌ها مێردینی یا کو دکه‌قیته‌ د نا‌قه‌را باژیری مێردینی و قزله‌په‌ دا بنه‌جه‌ بوین، چوار سالین ره‌به‌ق مه‌ بووراندن و هه‌ر رۆژه‌ک یا تژی بوو ژ بیرهاتن و بویه‌رین نه‌خۆش و شاد و خۆش و سه‌رسورمان.

ل ده‌ستپیک‌ا گه‌هشتنا مه‌ بۆ چادەرگه‌ها مێردینی مه‌ وه‌کی ده‌هان گه‌نجین خوینگه‌رم و خه‌باتکه‌ر د‌قی خزمه‌ته‌کی بۆ ملله‌تی خۆ بکه‌ین، من ب فه‌ر دیت ب ریکا هونەری شیوه‌کاری و باشنقیسی خزمه‌تا ملله‌تی خۆ و خه‌لکی چادەرگه‌ها مێردینی بکه‌م، ل ده‌ستپیک‌ی ئەز هاتمه‌ ده‌ست نیشانکرن ژ بۆ نه‌خشه‌کیشانی و ئەنجامدانا کاری شیوه‌کاری ژ لای (عه‌بدو‌للا

ئیسماعیل ھۆری)، ل بەراھییّ مە دەست ب چیکرنا وینەیی ئافرەتی و وینەیی زەلامان ل سەر دیواری دەستاقین چادرگەھی یین بکۆم کر، ھەرەسا چ تشت من نەبوون ب تنی فرچەک و قودیکەکا بۆیاغی کو ئە و ژى نە کەل و پەل و پیدفیبین چیکرنا وینان بوون، ب تنی بۆیاغەک و فرچەکی سادە بوون، لی من کاری خۆ کر و رۆژ بۆ رۆژی ھەستا نەتەوھیی ل جەم من ب ھیزتر کەفت و من فیا پتر خزمەتا خەلکی بکەم، من ھزر دکر کو ل رۆژەکا وەکی ئە قرۆ ئاوارەیبین چادرگەھا میردینی پیدفی ب خزمەتا من ھەیە .

پشتی ل چادرگەھی ئاکنجی بوین، بی ئومیدی ل جەم مە پەیدا ببوو، لی ب شیانین خۆ ب خۆ ئەم شیان خۆ قورتال کەین و ژیانەکا نوی ل نافف چادرگەھی مە پەیدا کر و بریفەبر، رۆژەکی ھەقالی من یی خۆشتفی (عەبدوللا ئیسماعیل ھۆری) یەک پینوسی (ب ٦) دا من کو ژ کوردستانی دگەل خۆ ئینا بوو. ب راستی بۆ من باشترین دیاری بوو. ھیدی ھیدی مە کاری خۆ یی شیوہکاری دکر باشنقیسی مە دکر و بەشداری د ھەمی ئاھەنگ و بوونە و بیرەوھریین نەتەوھەیی و حزبایەتی و کۆمەلایەتی و سیاسی دا دکر، ھەردەم پالپشت و پشستەقانی خەلکی بوین د خۆشی و نەخۆشیان دا، من ب فەر دیت زارۆیبین چادرگەھی تەخا سنیلان و گەنجان ژى فیری کاری خۆ بکەین و من خولەک فەکر، پاشی من مامۆستایین قوتابخانا بارزانی ئاگەھدار کرن کو وانەکی د ناف و وانەیبین وان دا بکەنە وانا ھونەری و رازی بوون و ئەز بوو مە مامۆستایی وانا ھونەری، ھەرەسا بەردەوام من خەلکەک فیڕ دکر و پیشانگەھین شیوہکاری ژى فەدکرن، ھەرەسا بەشداری د ھەمی چالاکیان دا دکر ل چادرگەھا میردینی دگەل

هەقالىن خۆ (فەرەج حەسەن خانەقىنى، حەسەن سۆرانى و يوسىف بەروارى
 - كو چۆيە بەر رەحمەتى)، مە خزمەتەكا مەزن و بى بەرامبەر كرىيە بۆ
 مللەتى خۆ و ب تاييەت بۆ ئاوارەيىن چادىرگەھى ھەمى ژى پىخەمەت
 خزمەتكرنا مللەت و ەلاتى خۆ.

بزاقا هونەری ل چادرگەها مێردینێ ل سالیڤن (١٩٨٨-١٩٩٢)

نزار قومی هونەرەندی پیشمەرگە، یی بەرنیاس ب (نزار هەکاری)

بی گومان کاری هونەری نه یی ب سانامی یه و هەمی کهس نه شین ئەنجام بەن، چونکه هونەر بههره‌داریه‌که و خودایی مەزن دده‌ته هنده‌ک کهسان. مرقۆئی کورد هەردەم ده‌یته نیاسین ل ناڤه‌ندین جیهانی کو هونەر دۆسته و شارەزا نه د بوارێ هونەر و مۆزیکێ دا، که لتووهره‌کی مەزن و به‌ریه‌لاڤ ژ ستران و پارچه‌ ته‌مسیلی و دراما و هۆزان و ئاواز و ئاوازدا‌نەر و مۆزیک‌ژەنان هه‌یه. ب قان ستران و پارچه‌ ته‌مسیلی و هۆزانان، نه‌هامه‌ت و پرسگریک و دۆزا کوردا گه‌هاندی یه ناڤه‌ندین جیهانی و کۆمه‌لگه‌هی نیڤده‌وله‌تی هایداری قان زۆلم و زۆرداری نه‌هامه‌ت و ئەنفال و دهریبه‌ده‌ری و زیندان وداستانین خۆپاگریی و ده‌ستکه‌فتان کریه.

من هەر ژ زارۆکینیا خۆ‌حه‌زین مەزن ل سه‌ر کاری هونەری هه‌بوون و من ئالافین مۆزیکێ دژه‌نین و چه‌زا ستران گۆتنی هه‌بوو، من به‌رده‌وامی دا قی به‌هره‌یا ل ده‌ڤ من تاکو هه‌وین ئەنفالین ره‌ش ده‌ست پیکرین و به‌ر ب سنوری تورکیا که‌فتنه‌ ری، ئەز ژێ دگه‌ل خیزانا خۆ‌مینا هزاره‌ها کوردان به‌ر ب تورکیا که‌فتینه‌ ری و ل چادرگەها مێردینێ ئاکنجی بوین، ل شوینا تڤه‌نگا پیشمەرگاتیی مه‌ هونەر‌مه‌ندا چه‌کی هونەری به‌رامبه‌ر دژمنان

هه‌لگرت، من و هه‌قالین خۆ یین هونه‌رمه‌ند و پێشمه‌رگه‌ ل ناڤ چادرگه‌ها
 میردینی هه‌می بیره‌وه‌ریین نه‌ته‌وه‌یی و کورده‌واری و پارتایه‌تی ساخ
 دکر، ل ناڤ شوره‌شی ڤان هونه‌رمه‌ندان خه‌بات دکر و ب ده‌هان کاسیت
 یین هۆزانا ده‌ردکر و به‌ریه‌لاڤ بوون، هه‌ستا نه‌ته‌وايه‌تی ل جه‌م خه‌لکی
 بلند دکر. هه‌روه‌سا گریدانه‌کا موکۆم و ب هیز ل ناڤه‌را هه‌می پارچه‌یین
 کوردستانی په‌یدا دکر، ئەڤا چ شانۆ و چ ستران یان هۆزان یان زارڤه‌کر
 یان دیلان یان هه‌ر تشته‌کی دیتر بایه‌ کو ب ریکا هونه‌ری هه‌می نه‌هامه‌ت و
 سته‌م و زۆرداریا ب سه‌ری ملله‌تی کورد هاتی ژ لای دۆژمنین ملله‌تی کورد
 ڤه‌ بو هه‌می ملله‌تین جیهانی ددا خۆیا کرن. هونه‌رمه‌ندین پێشمه‌رگه‌
 خزمه‌تکا بی وینه‌ دکر ژبلی کاری پێشمه‌رگایه‌تی و به‌ره‌ڤانی کرنی ژ خاک و
 ملله‌تی ب چه‌کی خۆ، ب بزق و ته‌مبوور و ده‌وڵ و زرنا و ئامیرین مۆزیککی و
 په‌یفین ره‌سه‌نین کوردی و ناڤی کوردستانی یی پیرۆز خزمه‌تا ملله‌تی کورد
 و شوره‌شی دکر کو ناڤی سه‌رکرده‌ و پاله‌وان و که‌سایه‌تین ملله‌تی کورد
 سترانین خۆ دا دنیانه‌ خواری بیی ترس و سه‌هما ئەمن و میت و جاش کری
 گرتیا و خۆفروشا و ب شیوه‌یه‌کی ئازادانه‌ چیرۆک و سه‌ره‌اتی نوی دکر و
 ساخ دکرنه‌ڤه‌ و دبوونه‌ سیناریۆ بو ڤی سه‌رده‌می و دبوونه‌ دکیۆمینت و
 میژوویه‌ک و بیره‌وه‌ری.

ل ڤیره‌ هه‌ر جه‌ی کورد لی هه‌بن و د چ ره‌وشا ژیانێ دابن، چ خۆشی و چ
 نه‌خۆشی، هه‌ر دی داهینان و کارین چاک و مفادار ئەنجامده‌ن، هه‌می
 هه‌ولدانا دکه‌ن کو کاری خۆ به‌رده‌وامیی بده‌نی، کاری ڤان هونه‌رمه‌ندین
 پێشمه‌رگه‌ و تیپا (حه‌له‌بجه‌) یی به‌رده‌وام بوو د ماوی چوار سالین ل
 چادرگه‌ها میردینی تاکو هه‌می ئاواره‌ پشتی سه‌ره‌لدانا پیرۆز زڤرینه‌ باوه‌شا

وەلاتی خۆ کوردستانی، هەر بەردەوامی دایە کاری خۆ هەتا کۆل سالا ١٩٩٥ ی ب هاریکاریا (ی. ق. ل. د. ک/ دهۆک) چاره‌کا دی تپپا هه‌له‌بجه ل کوردستانی نوی بوو فه و درێژی ب خه‌باتا خۆ یا هونه‌ری دا، ل سالا ١٩٩٨ ده‌ستویریا فه‌رمی ژ لایێ حکومه‌تا هه‌رێما کوردستانی پێ هاتیه‌دان و بوویه تپپه‌کا فه‌رمی و تا نوکه ژێ ل سه‌ر خه‌باتا خۆ یا به‌رده‌وامه‌.

ئەنفال و چادەرگەهین پەنابەران ل تورکیا

دکتۆر کەمال بەرەواری، نوێسەری شارەزا و پێشەڕگە

ل سالا ١٩٨٨ی د کریارین ئەنفالین رهش دا ئەوین کوردستانا مه یا خوشتشی تووش بووی، مه رۆلهکی باش و بەرچاڤ هه‌بوو ده‌شیارکرنا خه‌لکی خۆ دا ژبو چەواتیا خۆپاراستنی ژ گازی ژ هه‌راوی و ریکین خۆ ژئ دویرخستنی، هه‌روه‌سا ئەم رادبۆین ب چاره‌سه‌ریا نه‌خۆش و بریندارین هاتینه هنگافتن ب چه‌ک و که‌ره‌سته‌یین کیمیایی.

ل ئەنفالا رهش ب هه‌زاره‌ها وه‌لاتیین کورد که‌فتنه د ده‌ستی دوژمنی فاشی دا و هه‌می ره‌نگین ئەشکه‌نجه‌دانی ددانه به‌ر گیانی وان یی پیرۆز و ده‌هه‌سته‌نه زیندانا و گرتیخانا ل هه‌می ناوچه‌یین باشوری عیراقی و گه‌له‌ک ژ وان ب ساخی کرینه دبن ئاخێ ڤه و گه‌له‌ک ژئ گولله‌باران کرینه ژ زارۆ و پیر و جوان و جحیل ژن و زه‌لام دگۆرین ب کۆم دا له‌شی وان یی پیرۆز ڤه‌شارتینه ئەو گۆرین ڤی دووماهی ژ نوی هاتینه دیتن.

ئەم فه‌خر و شانازی ب کادری خۆ یی پزیشکی به‌ریز (ئەحمەد شاکر ئامیدی) دکه‌ین ئەوی که‌چه‌کا خۆ ژ ده‌ست دایی کریه گۆری و قوربان بۆ خا‌کا کوردستانی د ئەنفالین رهش دا.

خه‌لکی مه ئەوین قورتال بین ژ ئەنفالی قه‌ستا چیا کرن و به‌ر ب تووخییین ده‌وله‌تین ده‌وربه‌ر و ب تابه‌ت تورکیا و ئییرانی کرن، مه ب

خۆ قەستا تووخیی تورکیا کر و ئەم چەند رۆژا ماینە ل سەر تووخیی هەتا کو حکۆمەتا تورکیا ری دایە مە کو بچینە د ئاخا وان دا و ئەم دابەشکرین ل سەر چەند چادرگەها و ژ وان چادرگەها: (میردین، دیاربەکر، مۆشی، سلۆپیا و گەقەر)، ئەم ل چادرگەها میردینی بوین دگەل هزارەها خەلکی کوردستانی و بەری هینگی جهی چادرگەهی جەهکی کشتۆکالی بوو، ژ بەر هندی دوییشک و مار و میس و میری و پیشی ل ویری دمشە بوون.

پشتی دەمەکی ژ ئاکنجیبوونی ژمارەکا زۆر ژ وەلاتیان ژ کەمپین دی قەگواستەنە کەمپا میردینی و ژمارا ئاکنجیبین کەمپا مە بوونە نیزیکی (۲۰۰۰) بیست هزار کەسان د پۆبەری ئیک و نیف کیلۆ متری چوارگۆشە دا.

هەر ژ رۆژا ئیکی یا ئەم چوینە د ناڤ چادران دا، ب هاریکاریا نۆشدارین تورکا ئەم رابوین ب چارەسەریا نەخۆش و بریندارا و پشتی دەمەکی کیم خەلکی خیفەتگەهی پشتەقانی کرە سەر مە ژبەر کیماتیا نۆشدارین تورک کو نە دگەهشتن چارەسەریا هەمی نەخۆشان بکەن، چنکو ژمارەکا زۆر بوون ب تاییبەت زارۆک و پیرەمیڕ ئەوین نەدشیان هەمبەر بارودۆخی سەخت خۆ رابگرن د کەمپی دا، ژبەر کو ئەم ل بەر رەحما گەرم و گۆرا هاقینی ٢ و سەرمایا زفستانی بوین و قەخوارنا مە ئاڤا پیس بوو، خوارنەکا بی سەرۆبەر مە دخوار و هرۆبایەکی زۆر دەت ل هاقینی و بارۆڤە و شلۆڤین بەفری ل زفستانی، ئەڤ چەندە هەمی دبوونە ئەگەر بۆ بەرەلاڤبونا زۆر ئیسا د ناڤ کەمپی دا وەکو تیفۆئید و نەخۆشیین پیستی و زکچۆنی و گەلەک نەخۆشیین دیتەر، هەرۆسە نەخۆشیا مەلاریا د ناڤ مە دا بەرەلاڤ بوو.

ل چادرگەهی ژمارەکا مایکروڤۆنۆن هاتنە دانان و دەاتنە بکارئینان ژبۆ کارین فەرین کارگیری و داخووزا کادریین پزیشکی تیدا دەتەکرین کو قەستا چادریین وان نەخۆشان بکەن ئەوین نەشیین بەینە نەخۆشخانا کەمپی دا ناڤی وی و گوندی وی بیژن و کادری مە دا رابیت قەستا وی چادری کەت ژبۆ

چاره‌سه‌رکرنه‌خوشیا وی یا پیدشی بو وی نه‌خوشی دا که‌ت. ئە‌قه‌ کاری مه‌ بووب شه‌ف و روژ و هه‌تا دره‌نگی شه‌ف، هنده‌ک جاران ئە‌م دماينه‌ ب دویف نه‌خوشی فه‌ هه‌تا ئە‌م ژ سه‌روبه‌ری وی پشتراست دبوین، ب تاییه‌ت د هه‌وا ژه‌هراوی بوونی دا ئە‌وا خه‌لکی چادرگه‌هی تووش بیی و پتر ژ (۳۰۰۰) هزار که‌سان ل که‌مپا میردینی تووش ببوونی، هنده‌ک هاتنه‌ فه‌گوه‌استن بو نه‌خوشخانا میردینی و زوی ده‌ریخستن ژبه‌ر کو دا ده‌زگه‌هین راگه‌هاندنی و روژنامه‌فانی پی نه‌حه‌سیین و جیهان پی ناگه‌هدار نه‌بییت ژ به‌ر کو دا خه‌لک نه‌زانیت کو ئە‌م یین تووشی ژه‌هراوی بوونی بوین، نه‌خوشخانا خیفه‌تگه‌هی رابوون ب دانا که‌میه‌کا باش یا ده‌رمانا بو مه‌ و ئە‌م هافیتینه‌ د ناڤ نه‌خوشان دا ژبو چاره‌سه‌رکرنی ژ ژه‌هراوی بوونی و حاله‌تا هنده‌ک نه‌خوشان یا مه‌ترسیدار بوو، بیه‌نا وان ته‌نگ دبوو و تووشی زکچۆن و دل‌رابوونی بوون و پویرتی وان دوه‌ریا و ریژا فشارا خوینی ل ده‌ف بلند دبوو و له‌شی وان دوه‌رمت.

هه‌روه‌سا چادرگه‌ه یا دۆرپیچ کری بووب له‌شکوری تورکا و زیره‌فانیه‌کا باش ل مه‌ دکر و ئە‌م نه‌ دشیاين ژ خیفه‌تگه‌هی بده‌رکه‌فین ب تنی ب ده‌ستویردانا وان. ئە‌م ماینه‌ د فی ده‌ست و داری دا هه‌تا چادرگه‌ه هاتیه‌ به‌ردان و هنده‌ک چۆنه‌ ژ ده‌رفه‌ی وه‌لاتی و یین مایی ژی فه‌گه‌ریایینه‌ کوردستانی.

کاری نوێداری ل چادرگەها میردینی

جەوزەل مستەفا وەرەیلی، نوێداری پێشمەرگە

هەر ل دەستپێکا چوونا مە بۆ کەمپا میردینی، وەکی هەر خەلکەکی دی ئەم رابوین ب ئەرکی خۆی نیشتمانی و مەوقایەتی بەرامبەر جەماوەری ئاوارەیی چادرگەها میردینی. ل دەستپێکی ئەم رابوویی ب دروستکرنا لیژنەیهکا تەندروستی ل ناڤ چادرگەهای دا، کاری وان ب شەف و رۆژ چارەسەریا خەلکی کەمپێ دەتەکرنا، ب دانا چارەسەریا ددان هەلکێشان و سۆنەتکرنا هەتا کو نشتەرگەریی بجویک بی بەرامبەر، بی فەرق و جوداهی دەتەکرنا و یا خۆیایە ل جەم خەلکی ئەقی کەمپێ کانێ ئەقان کەسان چەند پۆلەکی پیرۆز هەبوویە بۆ چارەسەکرنا و چاقدیریا باری تەندروستی ل ناڤ خەلکی هەژار ل چار سالی ل ناڤ ئەقی کەمپێ دا. بە لێ یا خۆیایە کو کەمپا ماردینی ل بن چادرا دا بوو چ تەشتەکی باش بۆ ئەقی کەمپێ نەدەتەکرنا ژ لای تەندروستی فە. بە لێ هیچ مەرجهکی تەندروستی لێ نەبوو ژ لای ئاڤی و هەوای پەیدا بوونا گلیشی و پەیدا بوونا کیز و مشکا و هەر تەشتەکی دی، هەروەسا ل هاقینا زۆر یا گەرم بوو و ل زڤستانا زۆر یا سار بوو، خۆ تەشتەک نەبوو کو خەلک خۆ ژ گەرمی و سەرمایی ب پارێزیت، ئەقەژی بوویە ئەگەری پەیدا بوونا نەخۆشیا ل جەم خەلکی ئەقی کەمپێ ب تاییبەت ل جەم زارۆیان، رۆژ نەبوو کو زارۆکەک ژیا نا خۆ ژ دەست نەدایا،

ژبه‌ر ئه‌قی چهندی ئه‌رکه‌کی قورس که‌ته سه‌ر ملین کارمه‌ندین مه‌ یین ته‌ندروستی کو ب ئه‌رکی خو بی پیرۆز رابن هه‌ر وه‌کی ل ئان که‌مپین دی ژی وه‌ک که‌مپا دیاربه‌کر و که‌مپا مۆشی. به‌لی ئه‌ف که‌سه بوون هه‌ر ل ناڤ شوره‌شی مل ب ملی پيشمه‌رگه‌ی فه‌ بوون بو چاره‌سه‌ریا بریندار و نه‌خوشا هه‌ر ژ پيشمه‌رگه‌ی هه‌تا وه‌لاتیان، چونکی چ جیاوازی نه‌بوو ل ناڤه‌را پيشمه‌رگه‌ی و وه‌لاتیان دا.

هه‌ر ل روژا ب کارئینانا چه‌کی کیمیاوی بو سه‌ر ده‌قه‌را به‌هدینان ئه‌ف کارمه‌ندین ته‌ندروستی رابوون بو چاره‌سه‌ریکنا ده‌ستپیکي بو قوربانین چه‌کی کیمیاوی هه‌تا کو برینه ناڤ ئاڤا تورکا، به‌لی جهی داخی یه‌ رژيما تورکیا ل ئه‌وی ده‌می رابوون ب به‌رزه‌کرن و ده‌سته‌سه‌رکنا ئه‌وان بریندارین چه‌کی کیمیاوی بو ماوه‌یه‌کی دا کو روژنامه‌فانین بیانی چاڤ ب ئه‌وان نه‌که‌فیت بو هندی ده‌ریخیت کو رژيما (صدام حسین)ی چه‌کی کیمیاوی بی ب کارئینای دژی ملله‌تی کورد.

هه‌که ئه‌م به‌حسی رۆلی کارمه‌ندین ته‌ندروستی بکه‌ین ل روژین ژه‌هردانا خه‌لکی که‌مپا میردینی کو ژه‌هرکریه د ناڤ نانی دا و نیزیکی (۳۰۰۰) هزار که‌س ب نانی ژه‌هرکری ژه‌هراوی بوون ب هه‌می خه‌لکی فه‌ ئافره‌ت و زه‌لام و زارۆک چه‌ند که‌س هاتنه شه‌هیدکرن ب ژه‌هراوی بوونا نانی ب تاییه‌ت زارۆک، به‌لی رژيما تورکی چ هاریکاری بو ئه‌وان نه‌کر ژ لای ته‌ندروستی فه‌، ئه‌و ئاماده‌نه‌بوون چاره‌سه‌ریا ئه‌وان بکه‌ن و بیژن ئه‌فه یین هاتینه ژه‌هراوی دان ب نانی ژ به‌رکو دا نه‌ینین وان ئاشکه‌را بن.

ئه‌ف لیژنا سه‌ره‌رشت رابوون ب دابه‌شکرنا هه‌ر چه‌ند برینپچا ل گه‌ل هاریکاره‌کی ئۆشداری کرنه (مفرزه) بو ناڤ که‌مپی، که‌مپه‌ کره (۴) چوار به‌ش، هه‌ر مه‌فرزه‌ک چۆی، ئه‌وی جهی بو هاتیه ده‌ست نیشانکرن بو ماوه‌یی (۱۰) ده‌ه روژان و ئه‌ف مه‌فرزه ب شه‌ف و روژ بی راوه‌ستان ل ناڤ

کەمپی دگەریان ژبو چارەسەریکەرنەخۆشان. ھەرھەسا رۆی (لیژنا ئینزیباتی، لیژنا سەرپەرشتا کەمپی و لیژنا کارگێری یا کەمپی) ناھیتە ژبیرکەرن، ھەرکەسەکی ژلای خۆفە ھەردەرمانەکی زێدە ل ناڤ کەمپی یان ل ناڤ مالا دا خرفەدکر و ھەرکەسەکی شیا با ل دویف پی چیبوونا خۆ خەمساری نەدھاتەکەرن. دیسان خەلکەکی دلسۆزی کوردی تورکیا دەرمان پەیداکەرن ب ریکا (د. عەبدولحەمید باقی) قە دگەھشتنە ئەفی لیژنی، ل دویف کارکەرن و پیدقیابەشەدکەرن ل سەر قان نۆشدارین.

بەلی ل چوار سالین رەبەق ئەرکی ئەقان کارمەندا ئەقە بوو بی بەرامبەر و بی فەرەق و جوداهی و جیاوازی. ئەقجا داخواری ژ حکومەتا ھەریمە کوردستانی دگەین ب چاقەکی مەوقایەتی سەری ل خەبات و زەحمەتا ئەقان نۆشدارین شورەشی بکەن، چ ل ناڤ شورەشی و چ ل دەرڤەشی کوردستانی ل کەمپا تاکو نوکە، ھەندەک ژ ئەوان ماینە د خەباتی دا، ل دووماھی فەرە کار بەھیتە کرن ژبو ئەقین زەحمەت و ماندوو بوین و نەھینە ژبیرکەرن و خەباتا وان ل بەر چاق بەھیتە وەرگرتن، داکو بەرەبابین داھاتی ژی ببە چاڤلیکەرین باب و باپیرین خۆ و بەرەقانیی ژ کورد و کوردستانی بکەن.

لێژنا کار گوزاریا کارەبا چادەرگەها میردینی

مەهدی ئەسەن مەمانی، کارەبایی چادەرگەها میردینی

هەر ژ ئی گەنجایی من هەزا کاری کارەبی هەبوو، هیدی هیدی من خۆ
فیڕی قی کاری کر ژ بۆ پەیدا کرنا پارێی ژیان، هەروەسا ژ بۆ خزمەت کرنا
خەلکەکی. ئەو بوو ژ بەر زۆلم و ستەم و زۆرداریا دوژمنین مللەتی کورد، ژ
بەر ستەما رەشەکی ژ ژیا بە عەسا دەستەلاتدار ل عیراقی و کوردستانی،
ئەم بەر بەر دەفەرین ئازاد کری چوین و ل ناڤ جەرگی شورەشی دا ئاکنجی
بوین و ژیا نا خۆ یا سادە مە دبرە سەر، ل دوژمنین مللەتی کورد و ژ ژیا
سەدامی نەشیان کۆنترۆل ل سەر کەرب و کین و دلرەشیا خۆ بەکن و بهیلن
مللەتی کورد بی شەر و نەخۆشی و ئاوارەیی بژیت، هیرشین مەزن و
بەرفەرە و پیلانیین مەزن داریین، بریارا نەمانا مللەتی کورد دا و ئیکسەر
هیرش کرە سەر دەفەرین ئازاد کری ب چەکی کیمیائی و نەپالم و عنقودی و
چەکی قەدەغە کری ژ لای کۆمەلگەھی نیقەدەولەتی قە. خەلکی مە و مللەتی
کورد نەچار کرن کو بەر بە سنورین تورکیا و ئیرانی قە بچن و خۆ ژ هیرش و
کۆشتن و گرتنا وان هۆقین دژندە ب پارێزن و قورتال کەن.

بەری مە کەفتە تورکیا و ل کەمپا میردین ئاکنجی بوین، من ژ بی
ئەرکەکی نەتەوویی زانی کو خەلکی مەیی ئاوارە پیدقی ب خزمەتا مە هەیه

و ئیکسەر من خو ھاڤیته کاری و خه‌باتی، من کاری کاره‌بائی بو چادرگه‌هی هه‌لبژارت و من هاریکاریا خه‌لکی هه‌ژار و به‌له‌نگاز کر د ماوه‌یی (٢٤) ده‌مژمیرا دا و ب شه‌ڤ و روژ، من خزمه‌تا خه‌لکی دکر و کاره‌با وان چیدکر و گری ددا و تورین کاره‌بی بو چادر و کولان و تاخان دکیشان، نه‌گه‌ر کاری کاره‌بی نه‌هاتبا نه‌نجامدان ژ لایی کارمه‌ند و کارگوزارین ئیدارا که‌مپی فه‌ کو دداهه‌ زرانندی بوون بو فی کاری نافه‌ری، ئیکسەر من و هه‌قالین خو ئه‌ڤ کاره‌ دکر.

هه‌ژی گوتنی یه‌ بیژم کو ئه‌م سی هه‌قال بوین، لی کاری زیده و سه‌ره‌کی من دکر و هه‌ر ده‌می پیدفی با هه‌قالین من ژی هاریکاریا من دکر، تشتی زیده‌باش د ناڤ چادرگه‌هی دا بلندگو هه‌بوون و هه‌ر ده‌می کاره‌با چادره‌کی خراب ببا یان ئاریشه‌یه‌ک د کاره‌با وی دا په‌یدا ببا، ئیکسەر ب بلندگوئی (سماعه) گازی مه‌ دکر و دا بیژن هه‌ره‌ چادرا ژماره (...) یان ژی هه‌ره‌ مالا فلان که‌سی یا کول تاخی (...).

ئیکسەر ئیک ژ مه‌ دا چیت و کاره‌با وان چیکه‌ت و مه‌ نه‌ده‌یلا کاره‌با وان بمینته‌ خراب بووی یان ژی ل تاریی بمینن، ئه‌ڤ کاری مه‌ دکر هه‌می ب هه‌ماهه‌نگی دگه‌ل لژنا سه‌ره‌په‌رشتیا چادرگه‌هی و ل بن فه‌رمانین کارگی‌ریا که‌مپی بوون، هه‌روه‌سا ئه‌ڤ کاری مه‌ دکر ب هه‌روه‌ و بی به‌رامبه‌ر بوو، نه‌گه‌ر چاره‌کی که‌سه‌کی ژ ئاواره‌یین چادرگه‌هی پاره‌یه‌ک یان تشته‌ک دابا، مه‌ نه‌وه‌ردگرت و مه‌ دگوت ئه‌م پيشمه‌رگه‌ینه و دی خزمه‌تا ملله‌تی خو که‌ین، چونکه‌ ل ناڤ شوره‌شی مه‌ ب چه‌کی به‌ره‌فانی ژ ملله‌تی خو دکر و خزمه‌تا وان دکر، نوکه‌ ب کاری کاره‌بائی دی پيشمه‌رگایه‌تیا خو که‌ین.

ل دووماهیی دێ بیژم دەنگ و باس و ناڤ و دەنگین کاری مە یی
 کاره بایی بهربه لاق ببوو، ئەڤ سهربلندیه بو مە مایه و مامۆستا و
 هونه رموندی مەزن (شقان پهروهه) نامه کا سوپاسیی ئاراسته ی من کر بوو و
 تیدا ل سه رفی کاری دهستخوشیا من کر بوو.

ئاوارەبیا رەشتاری و وەرگیڕانا زمانی تورکی

ئدریس جەمیل سەررۆی، وەرگیڕی زمانی تورکی

دەسپێکی وەکی هەمی کوردین ل ناڤ شۆرەشی بەر ب تووخیبی تورکی
قە چۆین و مە قەستا گوندی ئاشیتی کر و ئەم ل دۆل و نهالین گوندی
ئاکنجی بوین، هیژەکا لەشکری تورکی هات دا کو مە ب پاریزن ژ جاش و
لەشکر و کریگرتیین رژیما عیراقی کو ل دویف مە دا بوون تاکو سنوری
تورکیا و عیراقی، ب تنی ئەم وەکو وەلاتیین کورد یین بی گونەھ و سڤیل،
مە ب تنی مەرەم پی ئەو بو کو خیزانین خو ژ دەستین گۆرگین ھار و دەڤ
بخوینین رژیما عیراقی و بەعسیا قورتال بکەین، چونکە مە چارەنڤیسەکی
بەرزه د دەستی وانان دا ددیت، لەوما ئەم دپەڤین و بەر ب سنورین
وەلاتین دەوروبەر کەفتینە ری و ب تاییبەت وەلاتی تورکیا و ئیرانی، ئەم ل
وەلاتی تورکیا ئاکنجی بوین ل چادرگەها میردینی، چونکە ئەم ل
پیشمەرگایەتی نیژیکی سنوری ترکیا بوین و مە تیکەلی دگەل وانان دا
هەبوو.

من پویچەک زمانی تورکی دزانی، ئەز ب کاری وەرگیڕیی پادبووم ژبو ب
سانامی ئیخستنا کارین خەلکی مە دگەل حکۆمەتا تورکی، چنکو گەلەک ژ
خەلکی مە د دەمی رەڤی دا ژیکڤە قەتیا بوون، باب ل جەهکی بوو، عیال

ل جبهه‌كى دى بوو، زۆر خيزان و مروققين ئيك و دوو ژيئكه قه‌تيا بوون و كه‌سه‌كى ب كه‌سه‌كى نه‌دزانی و ليك به‌رزه ببوون.

هه‌روه‌سا ره‌وشا وان ئاواره‌يان يا جفاكى و سياسى و كۆمه‌لايه‌تى و ئابورى و ساخله‌مىي زۆر يا لاواز بوو خه‌لكى مه‌ زۆر يى دره‌وشه‌كا نه‌خۆش دا بوون و رۆژنامه‌فانين بيانى و تركى دهاتنه د ناڤ مه‌ دا، مه‌ ژى ب كارى خۆ يى وه‌رگيرانى دقيا خزمه‌تا ملله‌تى خۆ بكه‌ين وان ده‌رده‌سه‌رى و نه‌هامه‌تان بو وان رۆژنامه و ميدياكاران فه‌گوه‌يزين و چيروكا گه‌لى خۆ بو وان فه‌دگوه‌است دا كو راستيا زۆحك و ئەژده‌هايين به‌غدا و رژيمين كو ده‌سته‌لاتى خۆ ب دريژاهيا ديروكى گيراي ل عيراقى بۆبه‌رچاڤ بكه‌ين.

پشتى چه‌ند رۆژه‌كا مايه‌ ل ده‌قه‌رين سنورى حكومه‌تا توركى ئەم فه‌گوه‌استينه كه‌مپا ميرديني ب قاميونا كو هه‌ر (۱۰۰ - ۱۵۰) كه‌س كرنه د قاميونه‌كى دا و دگه‌ل كه‌ل و په‌لين مه‌، به‌رى مه‌ دا چادرين دپه‌هاى و كون كون ل ده‌شتا قزلته‌په‌، چادرگه‌ه دروست كربوون و ئەم تيدا ئاكنجى كرين. هه‌ر ژ شه‌فا ئيكي جه‌نابى (والى) هاته د ناڤ مه‌ دا، ژبه‌ر كو من زمانى توركى دزانی من خۆ بو والى دان نياسين، پشتى سه‌ره‌دانا والى ئەم رابوين ب ريكخستنا كارى چادرگه‌ه و مه‌ به‌تانى ل سه‌ر خيزانان به‌لاڤكرن، پشتى ده‌مه‌كى ژ ريكخستنا كارى ئيدارى ل چادرگه‌ه و مه‌ داخواز ژ جه‌نابى والى كر كو ئەم كۆميه‌ته‌كى بۆداهه‌زىنين، ئەڤ كۆميه‌ته‌ يا پيكه‌هاتى بوو ژ ده‌هان ليژنان و ب تايبه‌ت ليژنا دابه‌شكرنا كه‌ل و په‌لين خوارنى و نانى و ليژنا ساخله‌مىي و ... هتد. بنگه‌ه ئينزيباتا و كۆميتا سه‌ره‌رشتيا چادرگه‌ه و كارى ليژنان دكر و كارى من ئەز وه‌رگيرى (مترجم) و وان بووم يى زمانى توركى سه‌ر ب كۆميه‌تى فه‌ بووم و هه‌ماهه‌نگيا مه‌ دگه‌ل ليژنا

سەرپەرشتیا کەمپێ بوو و زۆر یا ب هیز بوو، هەر هوسا هەمی رینمایی مە ژ
وانان وەردگرتن و کاری وەرگێرانا زمانی تورکی مە دکر، ب تنی هەمی ژبو
خزمەتکرنا وەلاتیی کورد و ئاوارەیی بێ گونەھ و خەباتکەر و
پیشمەرگەین قەهرمان بوو کو دۆھی سینگی خو ژ تانک و توپ و زریپۆش
و فرۆکین دوژمنان نە ددا پاش، ئە فرۆ مینا زیندانیان لی هاتین د ناڤ سیمی
چادرگەها میردینی دا کو رۆژانە ئەڤ ئاوارەیی خەباتکەر دەهاتنە رەزێل کرن
د دەستی پۆلیس و کارمەندین کارگێریا چادرگەها میردینی، گەلەک جارن
مە وەکو وەرگێرین زمانی رۆلەکی سەرەکی و پیشچاڤ هەبوو ژبو بەرگریکرنا
ئاوارەیان، هەر هوسا ب کاری وەرگێرانا زمانی ئەم دشیایین ئاوارەبوویان ژ
پرسگریک و ئارێشەیان قورتال بکەین.

ناما جەنابى سەرۆك بارزانى بۆ
خويندنگەھىن چادىرگەھا مېردىنى

نامەيا سەرۆك مەسعوود بارزانى بۇ خويندنگە ھېن چادرگەها مېردىنى

پ. د. ك. ع

بۇ/ رېقەبەريا خواندنگە ھېن كەمپا مېردىنى يېن تېكۆشەر

سلاڧىن شورەشگىرى...

كاغەزا ۋە ژمارە (۲۷) يا ۱۹۹۰/۶/۲۵ گە ھىشتە دەستى مە، ئەم گەلەك
پى كەيف خۆش بىن، ب راستى پىنگاڧە كا جھى رىز و تەقدىرا مەيە، كە
مە ئەڧ دلسۆز و مروفىت لىۋەشاي ھەبن، بىرى ل قان نەوعە شولا بكەن،
چونكى فىربوينا زارۆكىت مە دى بتە ھۆي پىشكەتەنا زانين و تىگە ھىشتى د
ناڧ مللەتئ مە دا، ئەڧەژى دى شورەشا مە پىشئىخت، ئەم سۆپاسيا ۋە
دكەين و ھەمى مامۆستايىت كو شى واجبى مقدس دىبنن، سلاڧىت مە يىت
گەرم بگە ھىننە وان ھەموويان و ھەمى قوتابيا، ھىڧيا سەرکەتنى بۇ ھەمى
لايەكى دكەين.

۱ - مە پى خۆشە كە پىچەك ۋە زەئى ۋە خۆشتر بى ۋە دەرگە ھى شولى بۇ ۋە
ڧەبى، بەلى مە پى نە خۆشە كە دەستكورتى بىە سەبەبى ھندى كە

- هەندەك مامۆستا مەجبور بوون واز ل فێركردنێ بینن كە بیه سه‌به‌بێ گرتنا دەرگه‌هێ چەند قوتابخانا.
- ۲ - مە ئۆمێدا هەمی كە لغان هەيامیت بیت بشین مەبلەغەكێ پارەهی بۆ وه‌ فریکه‌ین بۆ هاریکاریا بەرده‌وام بوینا خواندنێ.
- ۳ - دەربارەهی ئالۆزی كە هەقالانی پارتی گەل بۆ وه‌ دروست دكەن، هێچ رێكێ نه‌ دهنه‌ كەسه‌كێ كە ببیته‌ كۆسپ د رێكا پیشكه‌تنا شۆلۆ وه‌ یێ پیروزدا، ئەم ژێ ل فێری دێ لگەل سەرکردایه‌تیا وان به‌حس كەین.
- ۴ - دانیابن ب هەمی ژێ هاتنا خوه‌ ئەم پشته‌فانیا وه‌ دكەین.
- ۵ - بۆ نه‌وعه‌ كتیبیت وه‌ داوا كری بۆ مەنه‌ه‌جی، هێقی دكەین ب هەر شكله‌كێ بیت، شۆلا خۆ رانه‌گرن هەتا مە پی چیدبیت بۆ وه‌ جی به‌جی بكەین.
- ۶ - هەر چەند بشین خۆ بپاریزن كە موشكلا لگەل رژیمی دروست نه‌كەن، دا بشین بەرده‌وام بن ل سەر شۆلۆ باشتەر.

ئیدی بۆ پیشقه‌

پ۔ د۔ ک۔ ع

بوا ریشہ بریا خانہ گہ ہیب کامیا میردینن یا تیلوشہ
سلاقیٹ سورنگری

خانمزاوہ نمبر (۷۶) یا ۹۹۰/۶۰۵ گہ ہستہ دہ ستی مہ، ۱۹۴۰
گہ لک پی کہ یفا خوشی بنی، برائی پینگامہ کا جہہ ریز و قد پرا
کہ مہ لہف دلوز و مردیٹ لیوہ سائی ہر بن بیوت لمان نہوہ سہ
بدن، چونکی قورینا زار و کیت مہ دی بتہ ہوی پیٹکہ تا زانین و کور
دناک ملکہ تر مہ دا و نہ مہری دی سورہ سہ پتین بیعت: ۱۹۴۰
سویاچیا وہ دکہ نی و ہمیں مابوستا بیٹ کہ نہ و اچیں مقدس
دینن، سلاقیٹ مہ بیٹا گہ مہ بگہ ہینہ وان ہمدیان و ہمیں
توتاپیا، ہمیسا سہ کہ ستی بو ہمیں لایہ کی دکہ مین.

① مہوی خوشہ کہ پیچک ووزعت و ہونہ س تر ہی و ہمدیان
سوی بو و مہ مین، بہ کی مہ پتہ خوشہ کہ دہ ستا گورنی
بہ سہ پتہ ہندی کہ ہندہ ک مابوستا مہور ہون وان
کہ نیر کورن بینن کہ بیہ سہ پتہ گرتنا دہ رگہ ہن چہ نہ تورا گانا
② مہ ٹومیا ہی کہ لمان ہر پالیٹ بیٹ بسین مہ پتہ ہوی
پارہ بو وہ مہ مین بو ہار پکاریا بہ ر دہ و امینا ہوا ہوا
③ دہ پارہ ی نالوزی کہ ہمالانیا پاری گہ کہ بو وہ دروستا دکہ ہوا
ہیچ ریگن نہ دہ نہ کہ سہ کی کہ بیہ تہ کو سہ دریکا پتہ کتا
سوی و ہین ہروز، نہ مہری لغری دی لگہ ل سہ کورانی
وان بہ ہت کہ مین

Rojanîn Çadgêha Mêrdîne

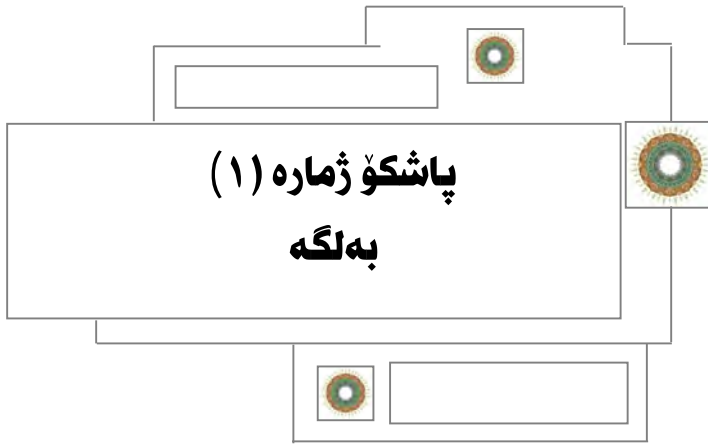
④ دليان بيره مي تري هاستا خوه نم يسه مانيا وه
 دكه يني .

⑤ بو نوه كسيبت وه دادا كوي بو صنه يني ، هسيدي كيه يني
 بيره ، شله كي بيت سولا قو انه گرن هم تابه يني هسيبت
 بو وه جن يه جلا يله يني .

⑥ هر چه ند بسين خوه بيار زين كه شكلا لاله رزين
 دوست گه ن دابستين بيره ده وام بن لسه ، سوكي باستره ،
 قيدي بو يني قه

Rojanên Çadgêha Mêrdîne

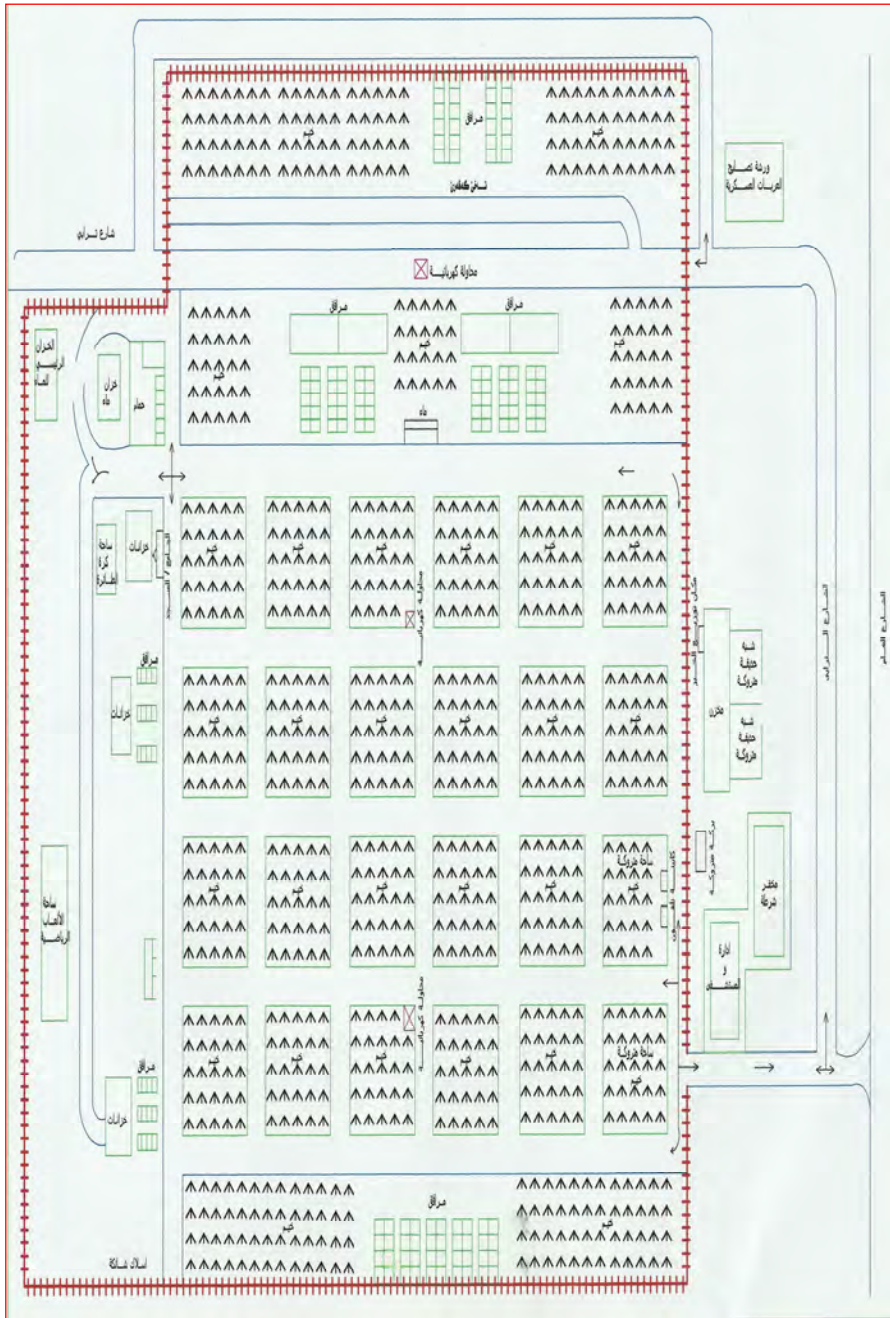

نهخشی دابه شکرنا پلانا له شکرکی یا عراقی بۆ بداوی ئینانا ئهفالا ۸ ل بههیدنان

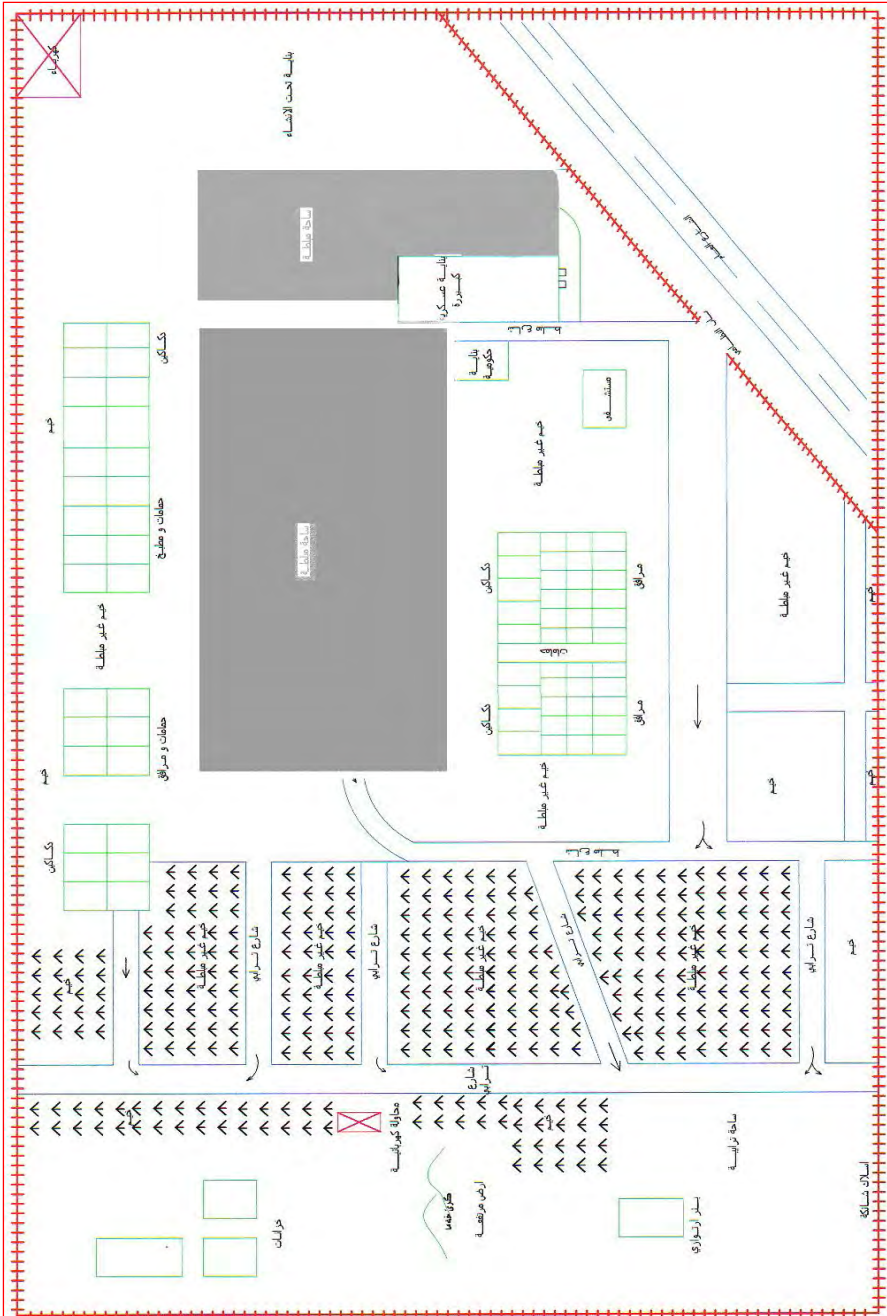
نهخشی یا پلانا بداوی ئینانا ئهفالا بههیدنان ل ۲۵ ته باخی ههتا ۶ ئیلۆنی ۱۹۸۸

Rojanên Çadrgêha Mêrdîne

Rojanên Çadrigehê Mêrdîni

نەخشەیا کەمپا میردینی

Rojanên Çadrgêha Mirdîne

نەخشە یا کەمپا سلۆپی

SERIAT BİLƏ UYGULUYORLAR... Devlet içinde "Cadirkent"

MARŞIN DEKİ "CADIRKENT"TE 15 BİN KUZey İRAKLI KURT BAŞLARINDA MUHTARLARI, EŞİMLERİNİ KOÇLƏ HALİNDE İYİLEDİLER. ANLAŞMAZLIKLAR 7 DİN ADAMLARI KURULUNCA "CADIRKENT" A GÖRƏ ÇÖZÜMLENİYOR.

ZƏBEYR MAYI haffice qurtlari taniyishden sonra mikrofonu uzatip lare tane konuşarak anonsuunu yapıp, bütün hemşerilerine öçürümün primus duyurdu ve 15:00 da her aliyeden birer kilitin deşip bittikini anons etti.

Modern ses tertibatı sayesinde sadece kampı deşip, ovanın darlıklarına da girip, oranın... Marşın-Kiziltepe kampında kurulu, 2 Din 563 ilahiden olusan 7 Din 134 Kuzey İraklı Kurti muhterim yapadiri...

zemi bir biçimde sürmesi için onlara ağırlıdan tarzın olgusuna yardımı olmasın. Alahilerin dağılımı köy köy yapılmış. Kuzey Irak ta 15 girt köyde yaşıyan süğünmacılar, buada da köyler halinde kurmuşlar cadirkentini... Her dindin bopandı, Kuzey Irak'ta olduğu gibi birer muhtar var. Bu muhtarlar, 34 köyde oturmuş olusan Cadirkent Peshmerge Kuruluna beşdi. Bu kurulda ayrıca 134 kilitden olusan misan-za zabıta ekibi, cezaîi sosyal hizmet ekibi, yardım ve müdame öçürüm komiseri, tiyatro, müzik, spor kolleji bağı bulunuyor.

Süğünmacılar 15 ila 40 mektebe arasında deşilen sardirda, yaşıyorlar. Eğitim, ibadet, müzik, sinema, sağık ve toplandı amacıyla kulturnan cadirler de bulunuyor.

Kerki şirine de barakalar, camii, garmagirhane, hamam ve sağık öçürüm olarak salınlıyur Cadirkent'te...

AKADEMİ MEZUNU PESHMERGE
Yeni bir Kurulmuş başkanı "Rojan" Salih, Duhuk kilitinde 11 Ocak 2011'de Akademi mezunu bir peshmerge, Arka Kadim Abdullān Hınci, Cemil Kovili, Tayyar Salim, Cemil Saadik Abdullān Hınci, Mikail Çaman ve Hidayet Abdullān Halid bilette kampı yöretilmişdi. Vali yardımcısı Amer Hınci de bu kampı yöretilmişdi.

Her anah kereci aralarında toplanıp görünc çalısma-ları düzenliyor, aliyeden kararları kenderine beşdi, komite ve muhtarlar duyuruyorlar. Cadirkent'te, 7 kilitte din adamlarından olusan 7 kilitlik bir "heyet" gane var. Bunlar da "yargi" görevini görüyorlar. Çalısık kamp adimleri arandaki anlaşmazlıkları çözetiyorlar. Bu 7 kilitlik heyetler arasında, yine din adamlarından olusan 7 kilitlik bir kurul daha var. Bunlar da adeta "tenyis" görevi yapıyorlar. Cadirkent başkanları, 7 kilitlik heyetin kararlarını...

benimsenirse bu Göt kuru- ta basurup İiraz ediliyor. Cadirkent'te "asayiş" de, kiritiz pasaportları alınsaz za- bıtalar tarafından sağılınma- ve çalısıyor. Kamptin öçür- venliginden ise, teğörgiler çavresinde nöbet tutan İar- garmalar sorumlu. Çerkezi her İrtis duyuru da girtileki birinde bulunan ses tertibatı sayesinde, noşarın aralı- ılıyla yaşıyor Cadirkent sa- kilerinde. Kendi lo jaylay- ın, yaparı İırtisıya adeta İli- çelikt içinde "Cadirkent" bu- rası.

Sığıntıya kaçınarak verub- leri müdabediler basarıyla çikan, kendi lo düzenlerini sağılınma İrtisıya adimleri- tetiblen bu İnsanlar "Akıbet- lerin ne olacağı" sorubı say- gılarında muhterimlaşıyorlar. Bu sorubun ağık yanları İrtis-

ئیک ژ نومۆنێن راپۆرتان ل دۆر چادگرەها مێردینی و وێنێ لیژنا سەرپەرشت کۆل راگه‌ماندنا تورکی هاتبو بە لاق کرڤ

کۆر دێستانم بامە نوامە
دەربە دەریا کۆر دێم عێراقە ل ئەو کێ
چادگرەها مێردینی... یازانکە... یاسەرتنا
گەرە بقیە براکی رێنێ گەشتیە
بە هەمین ناوێکنا
ناوێک سەگ قۆلە: ...
... ۱۹۹ ... ۱۹۹ ...
... ۹۹۹ ...

بە تەخە رەش سێلە بیت

رێنە بەری

ماددە	پلە	تێبینک
1999 دەس ئاسک		
1 زمانک کورد		
2 زمانک عەرەبک		
3 لێ تێک		
4 ماننا تێک		
5 ژیا تێک		
6 کشت تێک		
7 وێ تێک		
8 وێ تێک		
9 سەو تێک		
10 سەر تێک		
11 سەر تێک		
12 سەر تێک		
13 سەر تێک		
14 سەر تێک		
15 سەر تێک		
16 سەر تێک		
17 سەر تێک		
18 سەر تێک		
19 سەر تێک		
20 سەر تێک		

نومۆنەکی فالا یی باوەرنامین دەرجونی یین قوتابخانین چادگرەها مێردینی - شیوه و وێنەکی جودا

اتحاد علماء المسلمين في مخيم ماردين
للشمرگة الأكراد العراقيين - تركيا
هيئة التربية والتعليم
(هوية المعلمين)

الاسم الكامل :

رقم الهوية :

تاريخ الاصدار:

الصورة

ناسنامين ماموستايين قوتابخانين ئاييني بين چادرگهها ميديني - بهر

تاريخ ومحل الولادة:

المدرسة التي يدرس فيها:

الحالة الزوجية:

صنف الدم:

هيئة التربية والتعليم

ناسنامين ماموستايين قوتابخانين ئاييني بين چادرگهها ميديني - پشت

الصورة

اتحاد علماء المسلمين في مخيم ماردين للشمركة الأكراد العراقيين - تركيا

هيئة التربية والتعليم (هوية الطالب)

الاسم الكامل :

رقم الهوية :

تاريخ الاصدار:

ناسنامين قوتابيان بين قوتابخانين ئاييني بين چادرگهها ميديني - بهر

تاريخ ومحل الولادة:

المدرسة التي يدرسُ فيها:

الحالة الزوجية:

صنف الدم:

هيئة التربية والتعليم

ناسنامين قوتابيان بين قوتابخانين ئاييني بين چادرگهها ميديني - پشت

بنائیی خودایی مەزن و دلوفان

بو / رێقەبەریا گشتی یا پەرورەدا پارێزگەها دەوکی بەریز
ب / تاقیکرێن دەرەکی

ئەز قوتایی ()
سەرەتایی ل چادریگەها میزدین - تورکیا . قوناغا سەرەتایی
خواندی، دناڤ بەرا سالیڤن ١٩٨٨ - ١٩٩٢ ع ١٥ .
قێجا من پێ خوشە بو ئەڤ سالە بەشداریی تاقیکرێن دەرەکی
دابکەم ل دویف بریارا قێ دوماهیی ژ وەزارەتا پەرورەدی دەرچوری .
هیقیدارم جەیی رەزامەندیا سەرورەیا هەوەبیت . ئیدی فەرمانا هەو دیە .
دگەل ریز و سوپاسی و ریزگرتی .

قوتایی

ئیک ژ نەوزەجێن داخووزانا قوتایی خۆیندنگەها چادریگەها میزدینی دەمی داخووز ژ پەرورەدا دەوکی کر کو تاقیکرنا دەرەکی بگەن

بو / رێقەبەریا گشتی یا پەرورەدی بەریز
ب / پەسەند

ژسارە /
بەروراد /

ئەز پەسەند دیکەم ککو قوتایی ()
ل چادریگەها میزدین - تورکیا . قوناغا سەرەتایی خواندی بە . قێجا ژ بونا بەشداریکرتا وی د تاقیکرێن دەرەکی دا
من ئەڤ پەسەندە دایی . هیقیدارم یا ئیدی بو نیتەکرتن .
دگەل ریز و سوپاسیا .

عرفان سلیمان عیدانە
سەرپەرشتی
خۆیندنگەها پارزانی یاسەرەتایی
(١٩٨٨ - ١٩٩٢)

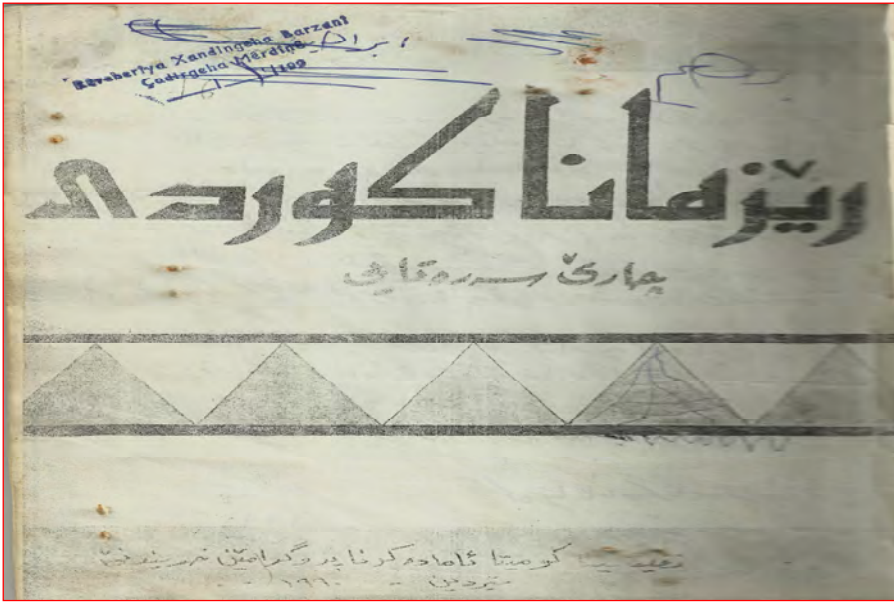
بو / رێقەبەریا گشتی یا پەرورەدی بەریز
ب / پەسەند

ژسارە /
بەروراد /

ئەز پەسەند دیکەم ککو قوتایی ()
ل چادریگەها میزدین - تورکیا . قوناغا سەرەتایی خواندی بە . قێجا ژ بونا بەشداریکرتا وی د تاقیکرێن دەرەکی دا
من ئەڤ پەسەندە دایی . هیقیدارم یا ئیدی بو نیتەکرتن .
دگەل ریز و سوپاسیا .

عرفان سلیمان عیدانە
سەرپەرشتی
خۆیندنگەها پارزانی یاسەرەتایی
(١٩٨٨ - ١٩٩٢)

ئیک ژ پەسەندی لێژنا سەرپەرشتی دەمی ژ تورکیا زفرینە کوردستانی پشتگیری دا قوتاییان ژبو نامکرتنا خۆیندنا خو

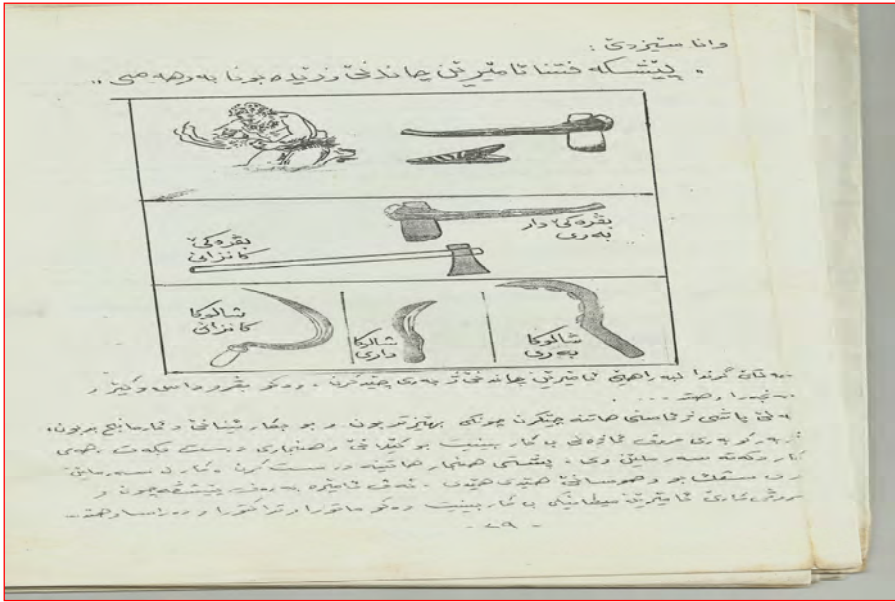

پرزگرمای خویندنا ریزمانا کوردی یا خویندنگه‌هین چادرگه‌ها میردینی کو ژ لای لێژنا دانانا پرزگرمایان هاتبو دروستکرن بۆ چادرگه‌هی

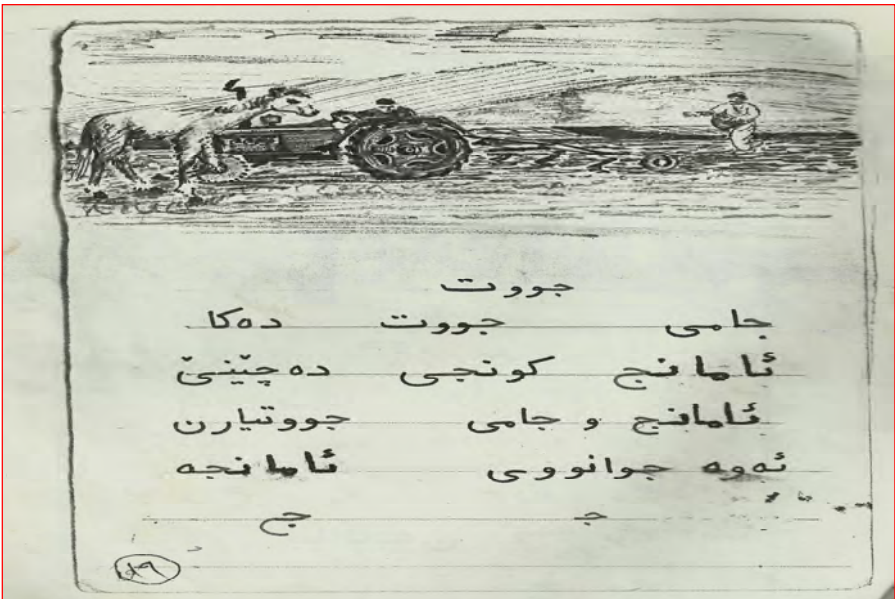

نمونه‌ك ژ وانین زانست یین خویندنگه‌هین چادرگه‌ها میردینی - ب دست هاتبونه بهره‌فكرن

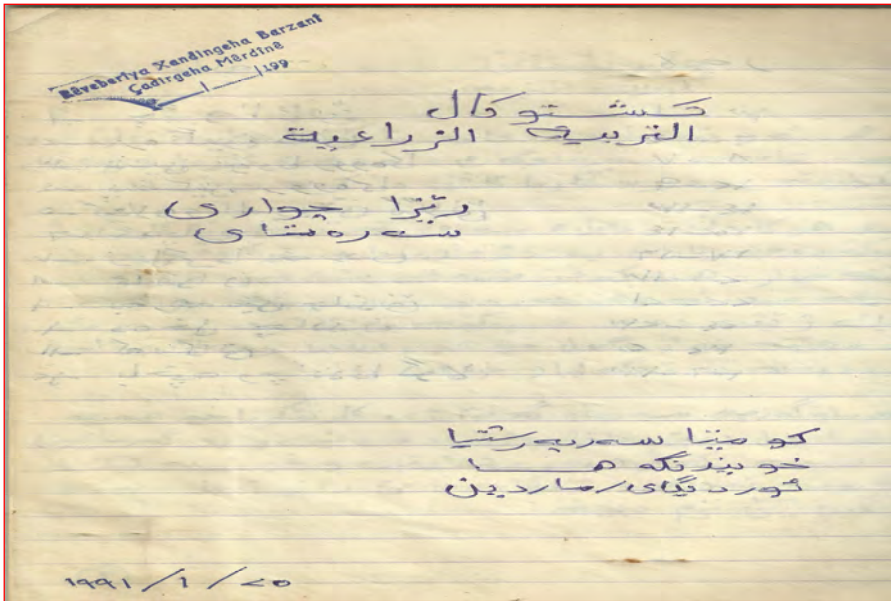
Rozanên Çadgêha Mîrdîna

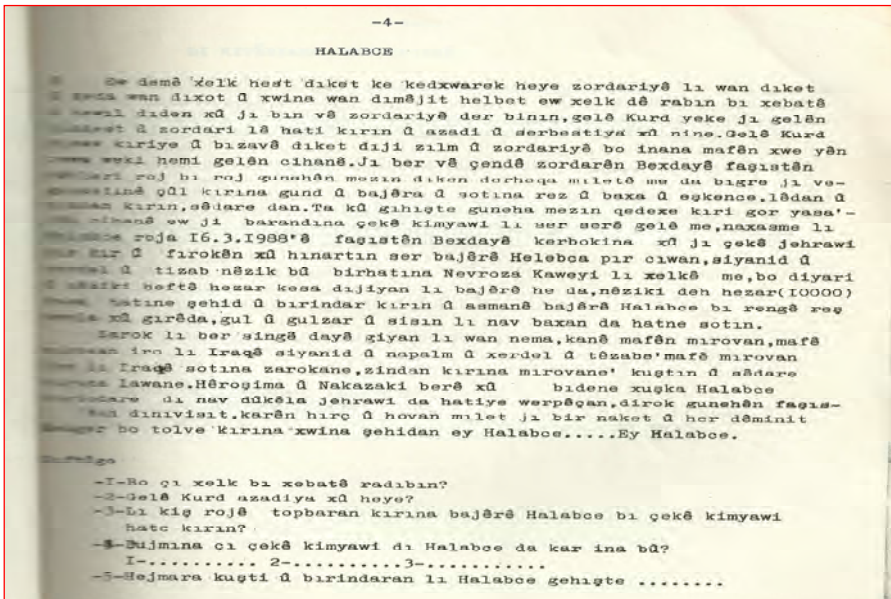
ئیک ژ پروگرامین خویندنی ل چادرگەها میردینی - وانا چاندنی (کشووکال)

نمونه‌کی خویندنا کوردی یی خویندنگەهین چادرگەها میردینی

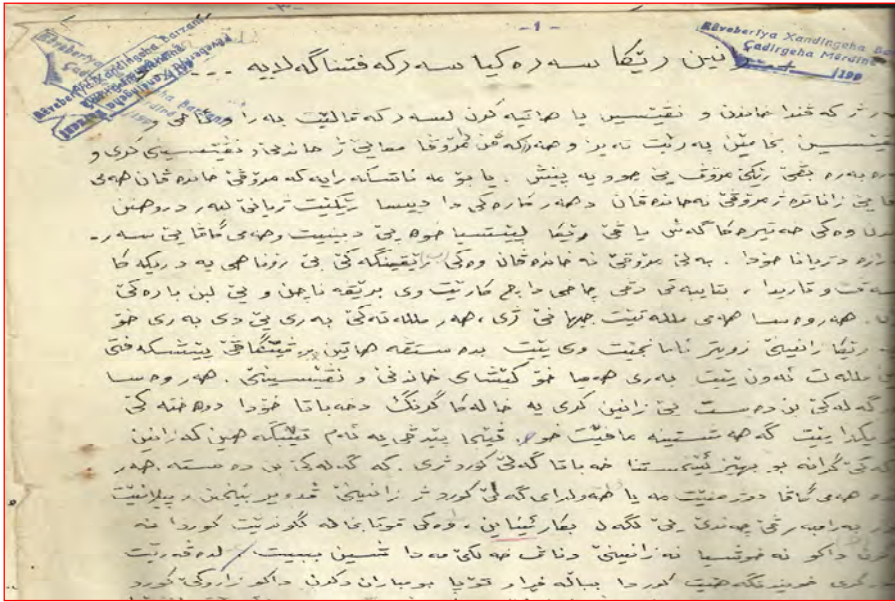

پڕۆگرامی (چاندن - کشتوکار) بێ قوتابخاننێن خویندنگە مین چادەرگەها مێردینی

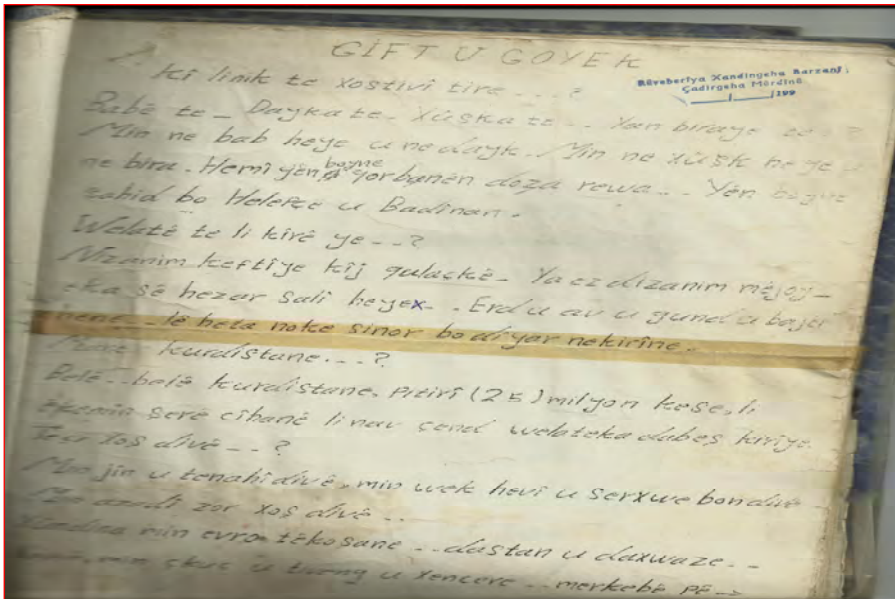

پڕۆگرامی وانن لاتینی بیڤن خویندنگە مین چادەرگەها مێردینی

Rojanên Çadêgehê Mirdîna

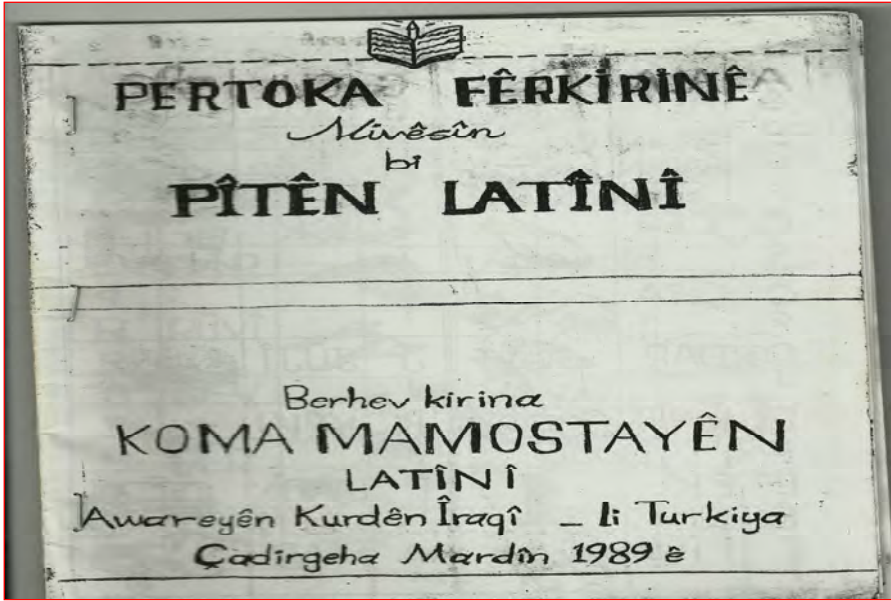

نونه‌ک ژ پروگرامین خویندنی ل خویندنگه‌ها چادرگه‌ها میزدینی

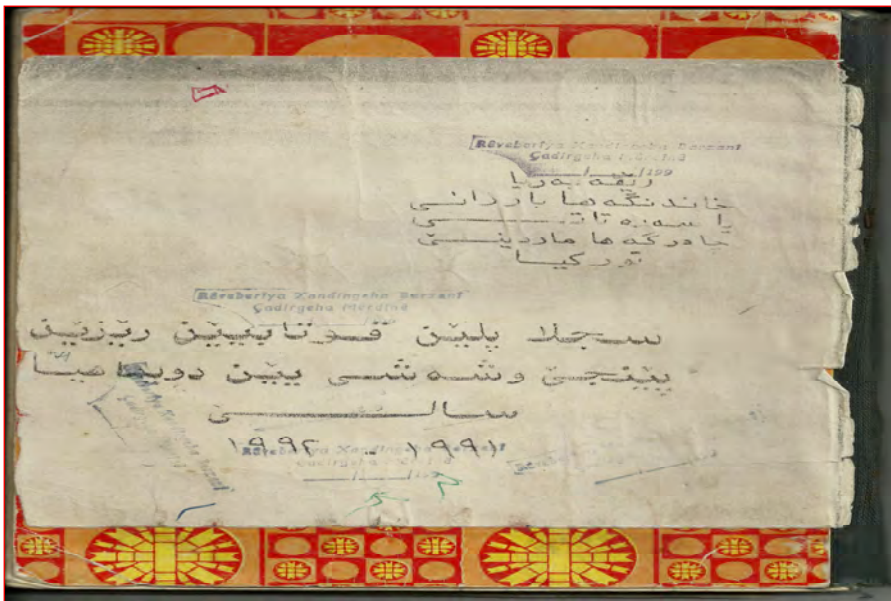

وانین لائینی بین خویندنگه‌هین چادرگه‌ها میزدینی ل تورکیا

Rojanên Çadrgêha Mîrdînin

پڕۆگرامی لاتینی بۆ فێرکرنی یا خوێندنەگەها چادەرگەها مێردینێ

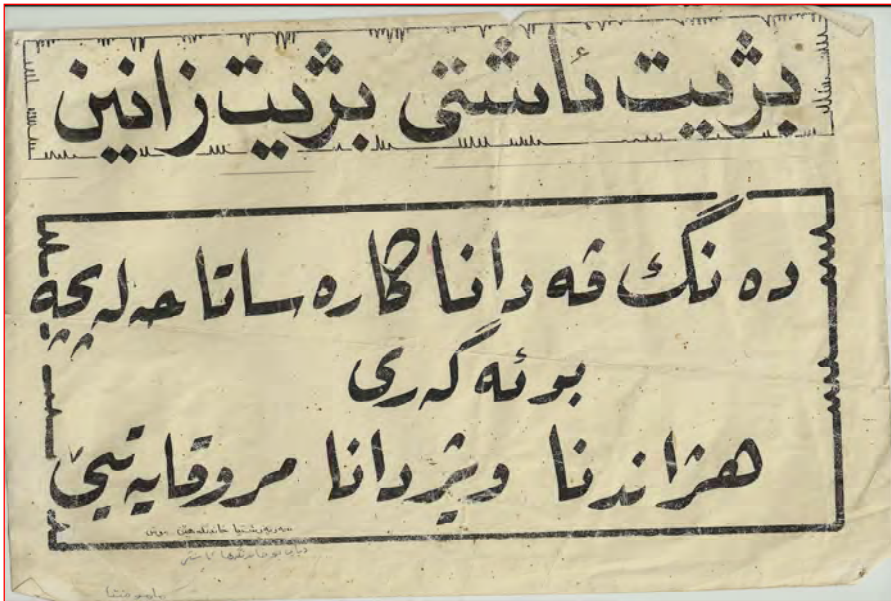
تۆمارا لیژنا سەرپرشتا خوێندنەگەها مێردینێ ئایبەت ب قوتابخانا بارزانی

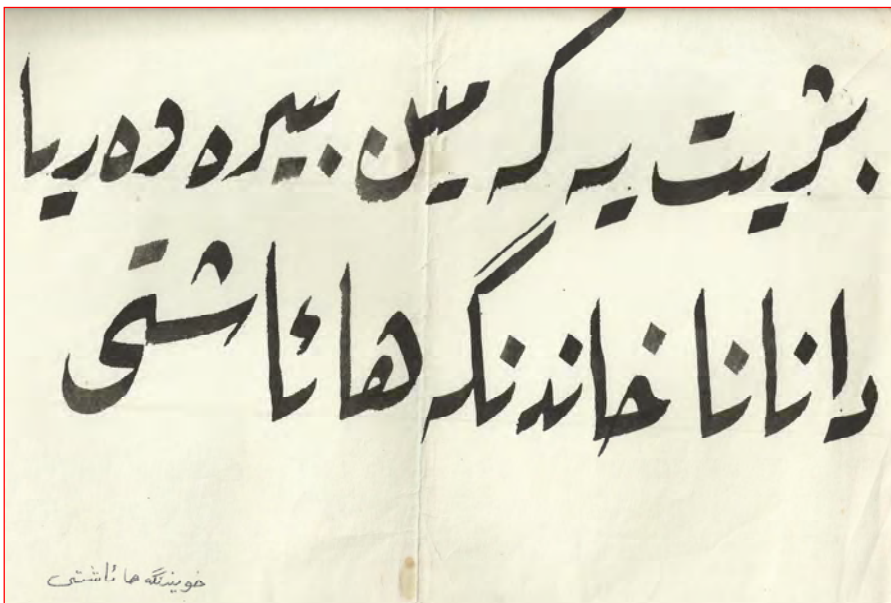
پڕۆگرامی جوگرافیا یی خویندنگه‌هین چادەرگه‌ها مێردینی - نه‌خشه‌ك

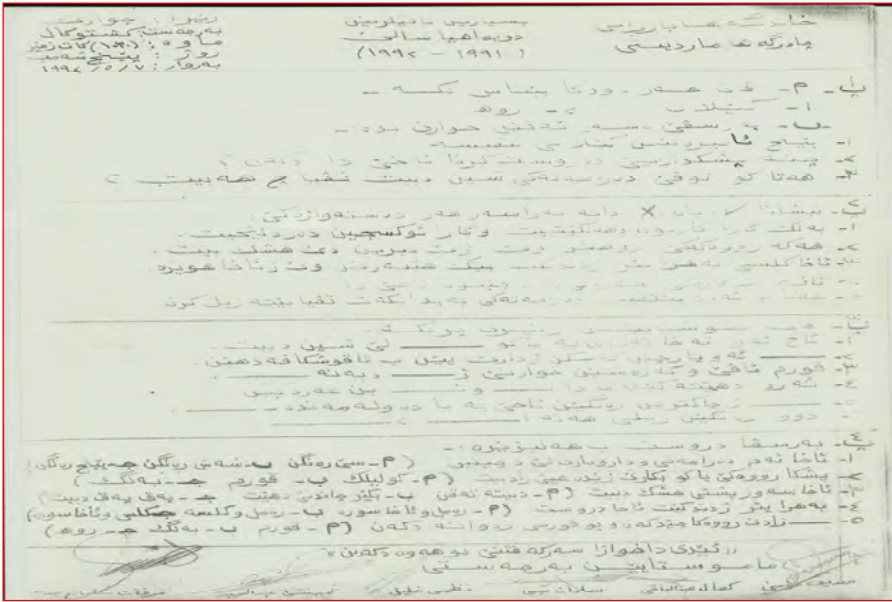
پڕۆگرامی جوگرافی و مێژوویی یین نه‌خشین کوردستانا - کو هه‌می قوتابی و کورد ژێ د بی به‌هر بون

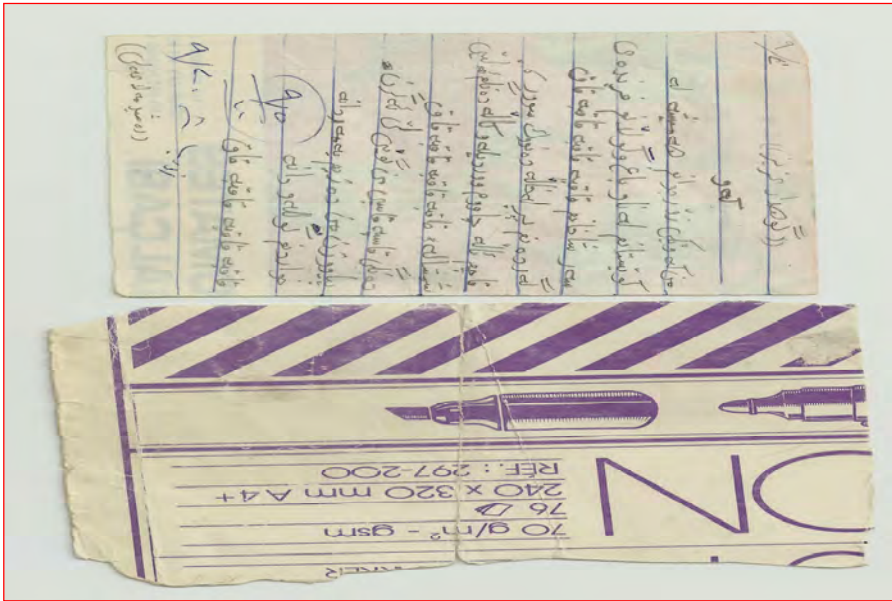
ئىك ژ دروشمىن قوتابيان ل قوتابخانين چادرگه‌ها ميردينى يا ب هه‌لکه‌فتا بيره‌وه‌ريا کاره‌ساتا حه‌له‌بچه

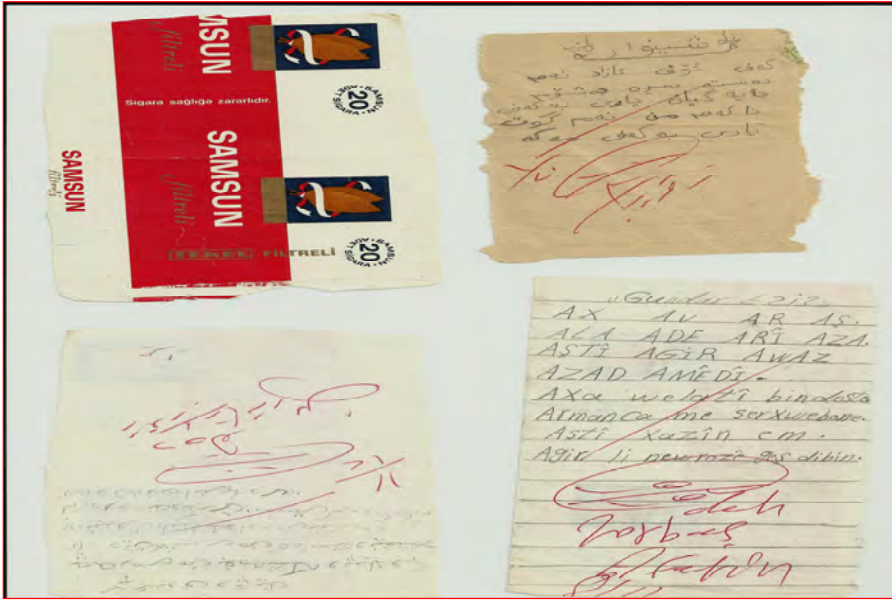
ئىك ژ دروشمىن قوتابيين خويندنگه‌ها ناشتى ل چادرگه‌ها ميردينى

نۆنەیی پرسیارین تاقیکرنا دوهاهیا سالا خویندنی ل چادریگەها میزدینی

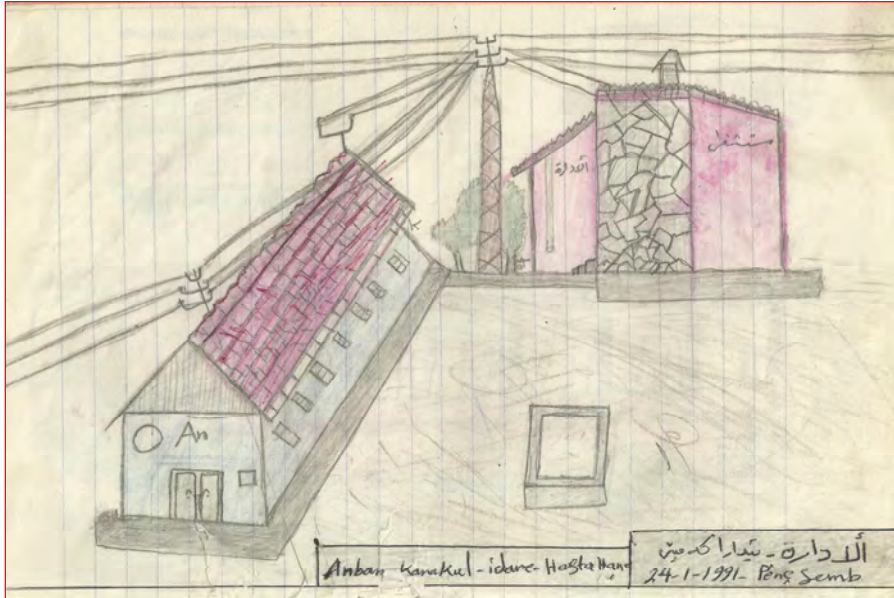
ئێك ژ نمونین وەرەقین تاقیکرین قوتابیان (رینوس) یا قوتابین چادریگەها میزدینی

وهره‌قه (لاپه‌ر) نه‌بون قوتابيان وهره‌قن كيسكين چيمه‌نتويي و فالكين پاكيتين جگارا و كارتونين ده‌رمانان بكار دنيان (چادرگه‌ها ميرديني)

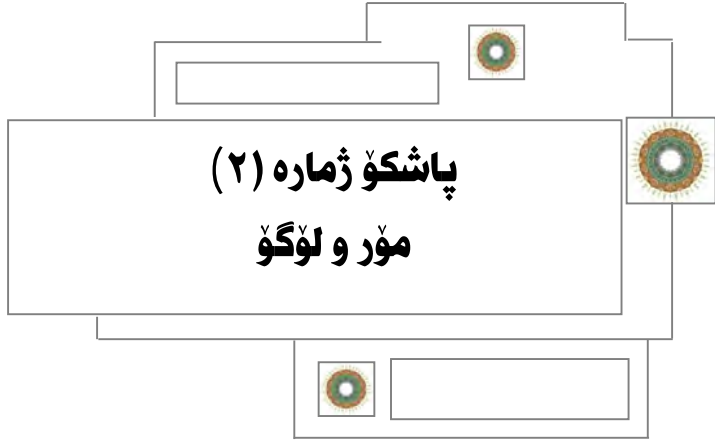

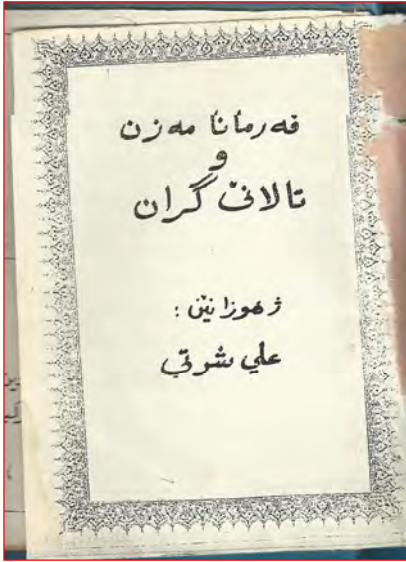
وهره‌قه (لاپه‌ر) نه‌بون قوتابيان وهره‌قن كيسكين چيمه‌نتويي و فالكين پاكيتين جگارا و كارتونين ده‌رمانان بكار دنيان (چادرگه‌ها ميرديني)

هه‌می کار دهاتنه کرن، نه‌ف وینه نیک ز وینین هاتیه نگارکیشان ز لایه به‌ره‌فکاری په‌رتوکی فه یی وینی ئافاهیا کارگیری و کورگابین نیدارا چادرگه‌می

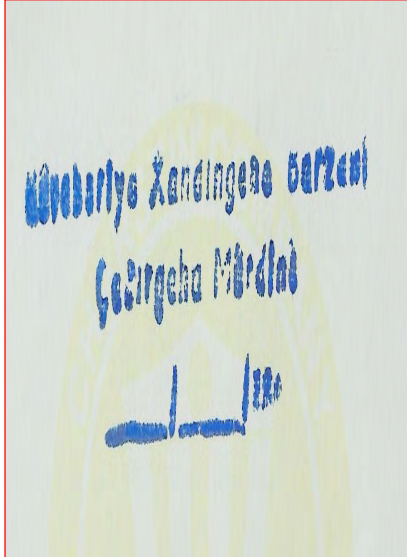

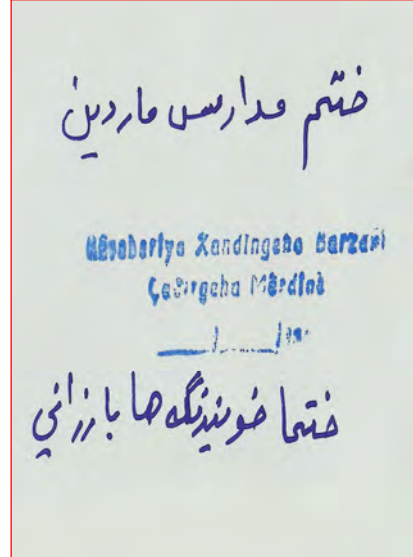
دیوانا ھۆزانان یا کوژ وەشانین چادرگەھی
یا ھۆزانقان عەلی شەرقی یە

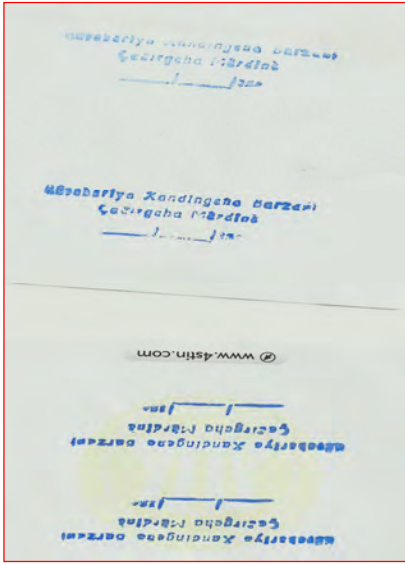
لافیتا ھەلبژارتیی چادرگەها مێردینی
یا تەپکا تورۆ

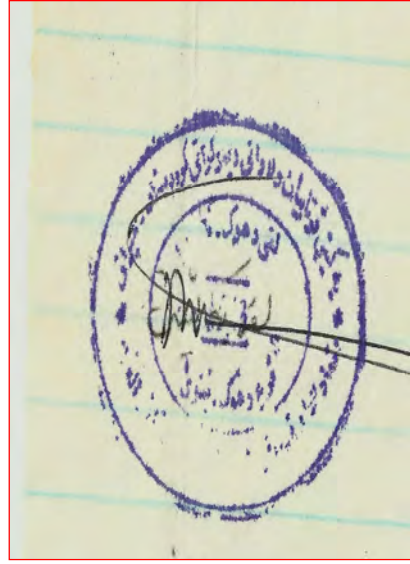
قوتابخانا بارزانى مۆر (ختم) یا چادرگەها
مێردینی

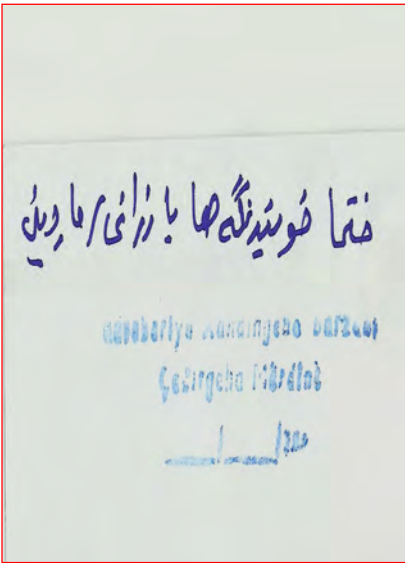
مۆرا خویندنگەها بارزانى ل چادرگەها
مێردینی

مۇرا قوتابخانا بارزانى ل چادىرگەھا مېردىنى كوتتا نوكة يا هەلگرتى يە ل جەم بەرئىز شىنوار عەزىز

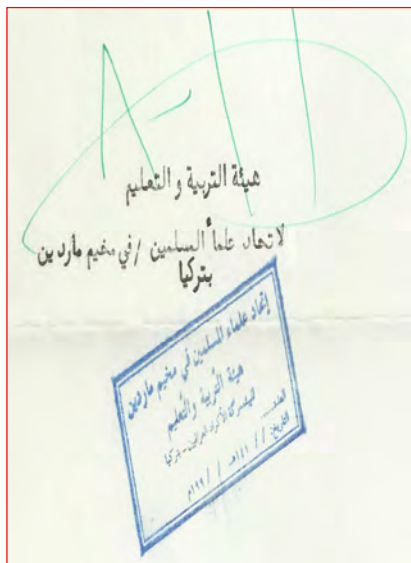
مۇرا (ى.ل.د.ك) لقى دھۆك دگەل ئىمزالىي دەمى ب فەرمى بۇ قوتابخانا بارزانى ماتى ل چادىرگەھا مېردىنى

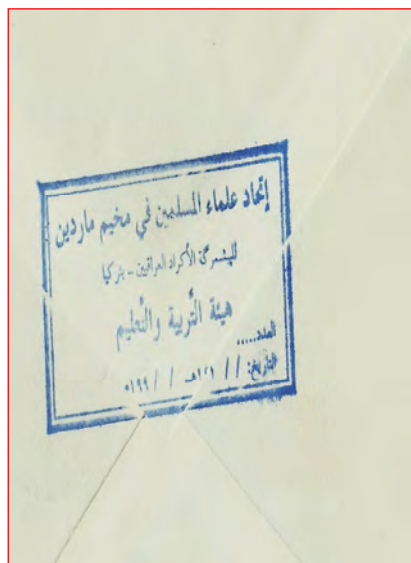
مۇرا خويندىنگەھا بارزانى ل چادىرگەھا مېردىنى

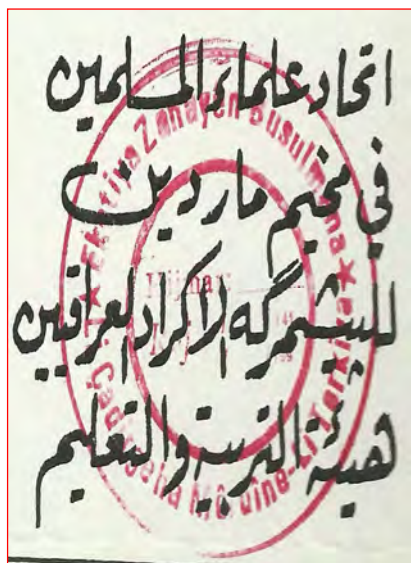
ئىك ز لۆگويىن لىژنا سەپەرشتىا پەروەردا چادىرگەھا مېردىنى

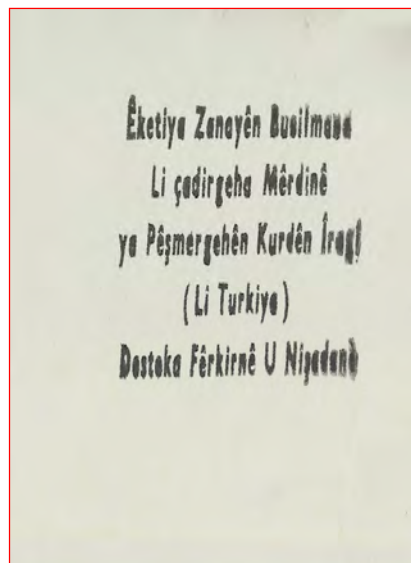
مۆرا ئیکه‌تیا زاناڤین ئایینی بێن کورد ل چادرگه‌ها میردینی ل تورکیا ب عه‌ره‌بی یه

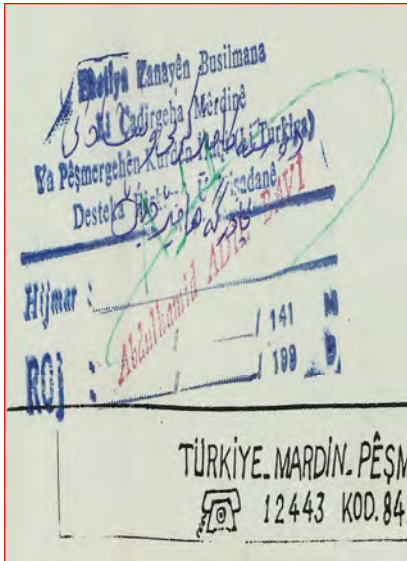
مۆرا ئیکه‌تیا زاناڤین ئایینی ل چادرگه‌ها میردینی تورکیا ب عه‌ره‌بی

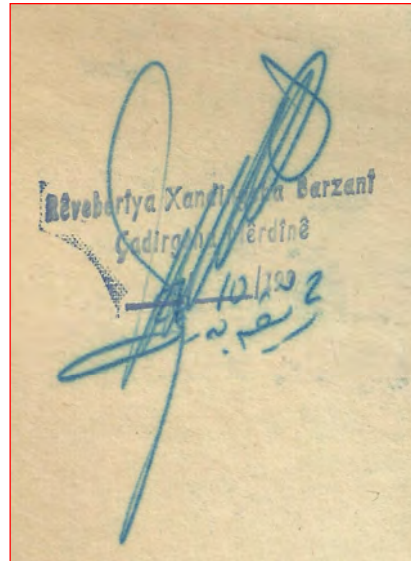
مۆرا ئیکه‌تیا زاناڤین ئایینی ل چادرگه‌ها میردینی یا پێشمه‌رگین کورد ده‌سته‌یا فێرکرن و په‌روه‌رده‌یی

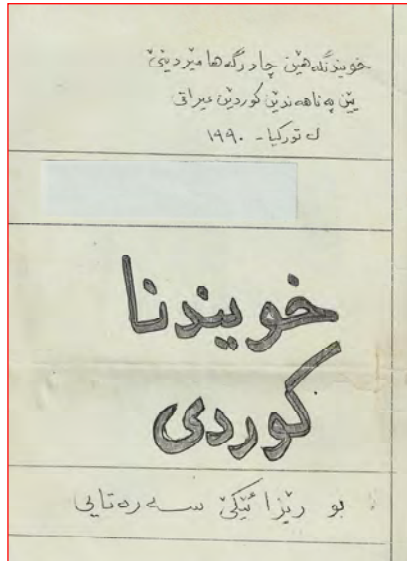
مۆرا ئیکه‌تیا زاناڤان ل چادرگه‌ها میردینی ب لاتینی

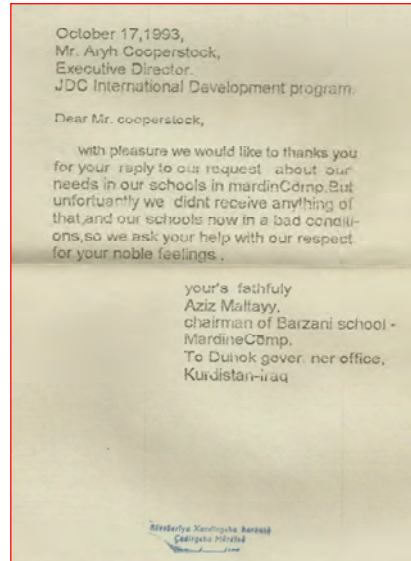
مۆرا ئێکه تیا زانا بێن ئایینی
د گەل ئیمزایی

مۆرا رێڤه بەریا قوتابخانا بارزانی ل
چادەرگەها مێردینێ د گەل ئیمزایی

پروگرامی خویندنا کوردی یا ریزا ئێکی سەرەتایی یا
خویندنگەها مێردینێ چادەرگەها مێردینێ ل بە دەست هاتیه نڤیسین

نامه یه کاب ئنگلیزی ل دۆر قوتابخانین
چادەرگەها مێردینێ یا بەریز عزیز مالتایی

Rojanên Çadîgêha Mêrdîne

پاشکۆ ژماره (٣)
وینه

كاروانى رېڤه چوونا خەلكى خەباتكەر بۆ سنورى توركيا

كاروانى خەلكى ب شەرەف بۆ سنورى توركيا ل نىزىك سنورى

ئێك ژ جهین بیهنقه‌دانا ئاواران ل سنوری عیراق - تورکیا

د کامیونا دا به‌ره‌ف چادرگه‌هان ل ناف خاكا تورکیا ل سالا (١٩٨٨)

د کامیونا دا دناف خاکا تورکیا دا بەره‌فۆ کهمپا و چادرگەهان

دیمەنەکی گشتی بی چادرگەهای میردینی

ئەنجام دانا کاروبارین سهختین رۆژانه د نای چادرگەها میردینی دا

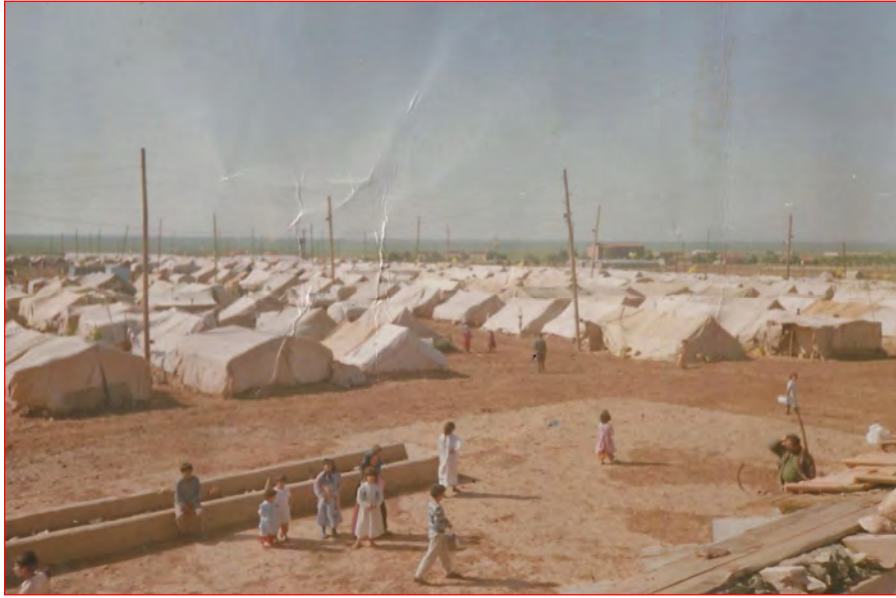
ریزا (سرایا) جهی دەست نقیژی (W.C) یین چادرگەها میردینی

كچك و زارۆك بەردەوام ئاڧ دكيشان بۆ چادرين خۆ

دىمەنى چادرگەها مېردىنى ژ لايى رۆژھەلاتى فە

دیمه‌نی چادرگه‌ها میردینی

ریزا سراپا ئاشی ل ده‌می برینا ئاشی - چادرگه‌ها میردینی

دەمى زارۆك و سنەيلان ئازوقە فەدگواستەن ژ عومبارى بۆ چادىرگەھى

كارىن رۆژانە يىن ب زەحمەت و سەخت

ئاهه‌نگه‌كا بويك فه‌گۆه‌استنێ ل ناڤ چادرگه‌هێ دا

ئاهه‌نگا ده‌رچوونا قوتابییێ خویندنگه‌هێن ئایینی ل چادرگه‌هێ

ل قیتره ژههر کربوون د ناف نانێ ئاوارین بێ گونه ه دا

ژیاره کا ساده و بێ هه می پیددشیین ژیانێ - زارۆکه ک

جەیی دابه‌شکرنا نانێ ئاواران و دەمی نان قالا دکر

پاریزقانی چادرگه‌هی - لیژنا ئینزباتی - میردین

ئاھەنگێن جەماوەری یێن ئاکنجیێن چادەرگەھی

ئاوارێن چادەرگەها مێردینێ و ساخکرنا بیره و هریا ٢٦ ی کولانی

هەلبژارتیی ته پکا تورئ (فالیبول) یی چادەرگەها مێردینێ

ل دەمی ئەنجامدانا یاریه کا ته پکا تورئ ل چادەرگەهی

ههلبێژارتیی که مپی - تیما وهرزشی یا چادەرگههیی

وهرزشفانێن چادەرگهها مێردینی - تیمهك

جەندرمین تورکیا ل دەمی چادرگه‌ها دۆرپێچ دکر

دەمی دانیال میتراڤ سەرەدانا چادرگه‌ها میردینی کری

ئاھەنگا دابەشکرنا باوهرناما ل سەر قوتابیان - قوتابخانا بارزانی

رێپێگانا ساخکرنا بیرەوهریا کارهساتا حەلەبجە سالای (١٩٩١)

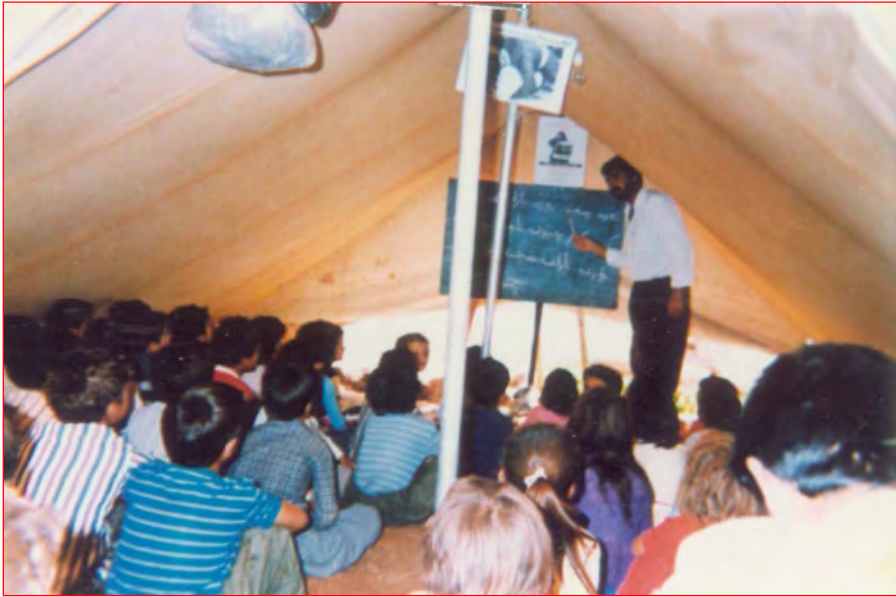
ساخکرنا بیرەوهریا کاره ساتا حه له بچه - چادەرگهها میردینی

ئیک ژ ئاههنگین ژن ئینانی ل چادەرگهها میردینی

لێژنا دابه‌شکرنا داران ب کیلویان ل سەر ئاواران - مێردین ١٩٨٩

ئیک ژ قوتابخانێن چادەرگەها مێردینێ

تیما برایه‌تی یا ته‌پایی - میردین

تیمه‌ک - وەرزشفانین چادرگه‌ها میردینی (١٩٨٨)

Rojanên Çadrgêha Mêrdîne

ل دەمی ئاڤ دهاته برین ژ لایی ئیدارا چادرگەھی ڤه . سرا ئاڤی سالا (١٩٩٠)

سه مۆننن ژه هرکری بو ئاواران ل چادرگەها میردینی

دانیال میتران ل گه‌ل ئافره‌تین چادرگه‌هی (١٩٨٩)

ئەندامین کۆنگره‌ی (١٠) یی پارتی ل سالا ١٩٨٩

Rojanên Çadgêha Mêrînê

دەمی نوژدار کەمالی چاەرسەریا نەخۆشان دکن ل بن چادری

قوتابخانا بارزانی ل دەمی دابەشکرنا باوەرناما

ئاھەنگا نەوروژی ساڵا (١٩٩٠) ب ئامادەبوونا وەکیل والی (ئەحمەد نەوروژ)

ستیجی ئاھەنگا نەوروژی ل چادەرگەها میردینی ساڵا (١٩٩١)

گۆره پانا سه ری چادرگه هی ل ده می کرنا نقیژا ئەینی سالا (١٩٨٩)

دیمه نهك ژ ئاههنگا نه وروزی سالا (١٩٩٠)

تیپا موزیکۆ و هونەری یا چادرگەها میردینی

تیپا هونەری یا چادرگەها یی سترانن نشتیمانی پیشکیش دکەت

هونهرمه ندىن پيشمه رگه

تيا هونهرى يا هونهرمه ندىن كچ - چادەرگهها مێردینی - زارۆك

كاوهيې ناسنگه ر ده مي سهرې زوحاكي خوينميژ بري

نه وړوژ - چادرگه‌ها ميړديني شانوگه ر يا كاوهيې ناسنگه ر

ساخکرتا بیره وه یێن نشتیمانی - ١٩٨٩

دیمه نێ رێپێقانا بیره وه ریا حه له بچه سالا ١٩٩٠

ل دەمی زوحاکێ خۆینمیژ ل سەر کورسیا دەستەهلاتی - شانوگری مێردین

نەوڕۆزا سالا (١٩٩٠) دەمی هێزا خێری ل سەر هێزا شەری ب سەرکەفتی

کاوه یی ئاسنگەر چه کوچی خو یی بلندکری و بهرف زوحاکی خوینمیژ فه دچیت (۱۹۹۱)

ل ده می پیشکیش کرنا خاړنی - دهواته ک - چادەرگهها مێردینێ

ل دەمی باوەرنامه ل سەر قوتابیین چادرگه‌هی دابه‌ش دکرن

دیمه‌نه‌ک ژ ئاهه‌نگین نشیمانی یین چادرگه‌هی

ل دەمی پێشکێشکرنا سرودێن نشتیمانی - چادەرگەها مێردینێ

دیمەنەکی ستیجی ئاھەنگا نەورۆزی سالا (١٩٩٠) مێردین

ئاھەنگا نەورۆژی ساڵا (١٩٩١) چادگرەها میردینی

رەحمەتی شەفیق زاخۆلی ل دەمی قەکرنا قوتابخانەکا چادگرەھی

ئاھەنگا قەکرنا قوتابخانین چادەرگەھی بو سالا نوی یا خویندنی

چادرا ھونەر مەند رەشید عەلی یا نەخشاندی ب بەرھەمئین ھونەری - چادەرگەها مێردینی

Rojanên Çadêgêha Mêrdinê

ناهەنگین جەماوەری یێن نشتیمانی میردین ۱۹۹۱

دەهواتەك ل دەمی پێرو راڤینی دودك لی ددا ل شونا زرنایی - چادرگەها میردینی

دیمەنەك ژ شانوگەریا (ئەمنا بەعسیا) ل سالا (١٩٩١)

ئاھەنگا نەوڕۆزا سالا (١٩٩٠) شانوگەریا کاوھیی ئاسنگەر

دیمەنەك ژ ئاھەنگین جەماوەری ل چادرگەھی

ساخکرنا بیرەوریین نشتیمانی

ئاھەنگا سەرکەفتنا پرۆسا ھەلبژارتنان سالا (١٩٩١) چادەرگەها مێردینێ

خۆنیشادان بەرامبەر ھاتنا شاندى عێراقى بۆ چادەرگەھى (١٩٨٩)

جەندەرما ب زریپۆشان چادرگەها دۆرپیچ دکرن و هێرش دکرن سەر خەلکی بێ گونەها

نقیسەری پەرتووکێ

ژیان نامە curriculum vitae

- ناڤ: خالد احمد مسته فا.
- بهرنیاس ب: خالد بەدی.
- ژ دایک بوون: (۱۹۷۳/۱۰/۲۵)
- نه ته وه: کورد.
- ئاستی خاندنی: ل سالا (۱۹۸۰) ل گوندی بەدی چومه قوتابخانی ول قوناغا ناوهندی من نه شیام خویندنا خو ته مام بکه م ژبه ره وشا سیاسی یا بنه مالا مه.
- باری جفاکی: خیزاندار و (۵) زاروک من هه نه بناقی (ئامینا - ئارام - ئالین - ئاوار - ئازین)
- زمانین شارهزا: کوردی و عه ره بی و ترکی تا راده یه کی.
- ل سالا (۱۹۸۷) پشتی رژیما عیراقا به عسا ژناڤ چوی بریارا ویران کرن و خراب کرنا کوردستانی دایه و چونکه برایی من پیشمه رگه بو هه می بنه مالا مه به رهڤ دهڤه رین ئازاد کری دناڤ شوره شی دا ول گوندی کانی مه زنی ئاکنجی بوین وپاشان ل گوندی که لاشیخو ئاکنجی بوین.
- ل سالا (۱۹۸۸) پشتی ده رکنا بریارا ئه نفالین ره شتاری ژلایی رژیما گوربه رگورڤه ئیکسه ر به رهڤ سنورین ترکیا که فتینه ری.

- ل وهلاتی ترکیا ل کهمپا سلوی می ئاکنجی کرین و پاشان ئەم هاتینه
 فهگوهاستن بو چادرگهها میردینی.
- ل چادرگهها میردینی ئەندامی لیژنا ئامار وتوماری بوم.
- ل کهمپا میردینی بومه قوتابی ل خویندگهها ئایینی و من ژی چه ندین
 قوتابی هه بون.
- ل چادرگهها میردینی من به شداری دخولا فیکرنا زمانی ترکی و خولا
 زمانی ئینگیزی و خولا فیکرنا لاتینی و خولا رهوشه نبیری یا پارتایه تی
 دا کریه.
- ل چادرگهها میردینی من به شداری هه می بیره وه ریین نشتیمانی و سیاسی
 و پارتایه تی و پتریا خولان کریه.
- پشتی بورینا پتر ژ چوار سالین سهخت و دژوار ل چادرگهها میردینی ل
 (۱۹۹۱/۹/۲۵) فهگه ریاینه خاكا پیروزا کوردستانی ب سهربلندی ول
 باژییری دهوکی ئاکنجی بوین.
- ل سالا ۱۹۹۱ ژ وهلاتی ترکیا زفرینه خاكا پیروزا کوردستانی ول دهوکی
 ئاکنجی بوین و ئەز بویمه پیشمه رگه.
- تاكو سالا (۲۰۰۴) بویمه کادری پارتی دیموکراتی کوردستان ل سنوری لقی
 (۱) به ریز.
- ل سالا (۲۰۰۵) به شداری خولا (۲۰) یا رهوشه نبیری کریه بناق و نیشانین
 (خولا پیشکه فتن) وب پلا زور باش ده رچویمه.
- ل سالا (۲۰۰۶) به شداری خولا فیربونا کومپیوته ری یا سیسته می (word
 excel) کریه وب پلا زور باش ده رچویمه.

- ل سالا (۲۰۰۷) بویمه ئەندامی لیژنا ئامار وتوماری ژبو تومارکرنا ناڤین مشه‌ختین تورکیا.
- من به‌شداری د چه‌ندین کونفرانس و ورك شوپ و خولا دا کریه چ وه‌کو ئەندام یان به‌شدار.
- ل سالا (۲۰۱۰) من ده‌ست ب نڤیسینا بابەتین سیاسی و میژویی و جفاکی کریه د روژنامه و گوڤارین ده‌قه‌ری دا.
- من ب ده‌هان بابەتین جوراوجور به‌لاق کرینه دروژنامه و گوڤارین (وار - ئەقرو - سیپه - هیلین بزنج - پیل - سنیله - سیلاق - نوه‌درا - کورد زووم - شه‌مالک. هتد) و به‌رده‌وامم.
- ب ده‌هان بابەتین من د سایتین جودا جودا هاتینه به‌لاق کرن.
- خودانی چه‌ندین باوه‌رنامین خولا و چه‌ندین خه‌لات و سوپاسناما.
- ل سالا (۲۰۱۲) ژ دامه‌زینهرین سه‌نته‌ری (نشتمان) یی پاراستنا سومبول و هیمایین نه‌ته‌وایه‌تی.
- ئەندامی سه‌ندیکا روژنامه نڤیسین کوردستانی تایئ دهوکی.

مفا ژان ژیدەرین خوارێ هاتینه وەرگرتن:

- ١ - ئەمنی ستراتیجی عێراق و سی کوچکە ی بە عسیان. ئەمین قادر مینە، چاپا دوی ١٩٩٩ سلیمانی.
- ٢ - رهوشا خویندنی ل کهمپا مێردینێ سالا ١٩٨٨-١٩٩٢، خیرەت عابد سەلیم و گوهدار عەبدولعەزیز، ٢٠٠٢.
- ٣ - هیقی د رۆژین رهش دا، مەحمود تۆفی - ٢٠٠٦.
- ٤ - شعب بدون وطن الكرد و کردستان - جیرالد جالیاند ترجمه، عبدالسلام نقشبندی، ٢٠١٢.
- ٥ - الرحیل فی المجهول، تألیف سلام فواز العبدی، الطبقة الأولى (١٩٩٧) الطبقة الثالثة - ٢٠٠٤.
- ٦ - ژوان میژو و نفیسین و بیرهاتنین من.
- ٧ - ژ هندهک مالپەرین ئەنتەرنیتی.
- ٨ - وەرگرتنا پیزانینان ژ ئاوارەیی تورکیا.

